

د. عبدالله عزام

تیگه یشتن و
نیجتهما

له جیهاد دا

ابو علی المکروی

منبری اقرأ الشفافی

وهر گیرانی به دستکارییه وه
م. هه ورامان گه چینیه

چاپی دووهم

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

تَیْگه بَستَن و ئیجْتیهاد

له جیهاددا

﴿وَجَاهِدُوا فِي اللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِ﴾

الحج: ٧٨

تېگە بېشىن و ئىجتىهار

له جىهاردا

شەھىد دكتور عبدالله عەززام

وەرگىرانى بەدەستكارىيەوہ

ھەورامان گەچىنەيى

پیشکش بیت:

* به هموو شههیده بهرپرز و پایه بهرزهکانی بزووتنهوهی پاریزهری کیانی بوونی ئیسلامهتی له کوردستان بهتایبته (کاک ئه‌بویه‌کر) ناسراو به (مه‌لا سه‌لمان).

* به‌و لاوه موسلمانانه‌ی ده‌یانه‌ویته وه‌ک (عبدالله عزام) بیر بکه‌نه‌وه و بزین و هه‌روه‌ک ئه‌ویش بمرن.

* به موجهیدانی بزووتنهوهی ئیسلامیی... ئه‌وانه‌ی که هه‌موو به‌رزه‌وه‌ندییه‌کانی خویان واز لیهیناوه و به‌ره‌و مه‌یدانه‌کانی جیهاد و تی‌کو‌شان به‌پری که‌وتوون له پاش کو‌چ کردنیان له خاک و ولاتی خویان... وه‌ک موجهیدانی که‌لار و کفری و که‌لآله و هه‌ولیر و گشت جیهیه‌کانی دیکه.

* به‌و موسلمانانه‌ی که تامه‌رزو و مشتاق و تینوی ئه‌وه‌ن که له جیهاد تی‌بگه‌ن و پاشان هه‌موو دپ‌ک و دالی‌ک و به‌ربه‌ستی‌ک که له‌به‌رده‌میاندا هه‌یه رایبمانن و به‌بی سستی و دوودلی بن به چه‌کدار و پاریزه‌ریکی ئه‌م ئیسلامه.

* به‌و دایک و باوکه خو‌شه‌ویستانه‌ی که رۆله‌کانیان له‌سه‌ر جیهاد و رۆحی به‌ره‌نگاری په‌روه‌رده ده‌که‌ن و رایان ده‌هینن به‌و هیوایه‌ی که له لایه‌ن خوای په‌روه‌ردگاره‌وه به پله‌ی به‌رزی شه‌هیدی شاد بن.

- ناوی کتیب : تی‌گه‌یشتن و ئیجتیهاد له جیهادا .
- وه‌رگی‌پانی : هه‌ورامان که‌چینه‌یی .
- هه‌له‌چنی : سه‌ردار عبدالرحمن .
- دیزاینی ناوه‌وه : علی دیزاین .
- تیراژ : ۱۰۰۰ دانه .
- سالی چاپ : ۲۰۱۲ .
- نۆبه‌ی چاپ : دووه‌م .
- ژماره‌ی سپاردن : له به‌رپۆه‌به‌رایه‌تی گشتی کی‌بخانه گشتیه‌کان ژماره (۱۶۵۵) ی سالی (۲۰۱۲) ی دراوه‌تی .

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

پیشهکی چایی دووهم :

إن الحمد لله نحمده و نستعينه و نستغفره و نعوذ بالله من شرور أنفسنا ومن سيئات أعمالنا ، من يهده الله فلا مضل له ومن يضلل فلا هادي له ، وأشهد أن لا اله الا الله وحده لا شريك له ، و أشهد ان محمدا عبده و رسوله .
 أما بعدُ :-

زۆرن ئهو زانايانهی به مرهکهبی قهلهمهکانیان یاساو ریڤسای ئیسلام ، دهنوسن و به شان و بالی کهله پیاوانی ئیسلامدا ههلهدهدن !!
 بهلام ئهو زانا و سههرکردانه کهمن کهوا خوینیان لهگهله مرهکهب تیکهله دهکهن و یاساو ریڤسای زیندوو دهنوسن و خوشیان دهن به سههرمهشق بۆ نهوهی نووی و تهفسیری نایهتی ﴿مِنَ الْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا﴾ الأحزاب: ۲۳ یان بهکردهوه پیشانی موسولمانان ددهدن .
 د. عبدالله عهززامیش (رهحمهتی خوی لی بیته) یهکیکه لهو زانا و سههرکرده بی وینانهی کهوا لهگهله پروون کردنهوهی یاساکانی ئیسلام بهنوسین ، به کردهوهش پیشانی لاوانی نهم نومهتهی دهدان ، وه بهردهوام بوو له نوسین و کارکردن تاگو سههرنهجام بهخوینیش میژووی تومارکرد و خوی و قهلهمهکهی بوونه سههرمهشقیکی زیندوو بۆ موسولمانان به گشتی و لاوان به تایبهتی ...

عهززامی شههید^۱ (رهحمهتی خوی لی بیته) بۆ خوا صولحاوانه و سههر راستانه هاته مهیدان و بهئیزلی خوا پاشان ههوللی بی وچانی خوی توانی موسولمانان لهخهوی بی ناگایی بهناگا بهئینیهتهوه و رایان بهپرنیی و کۆیان بکاتهوه و حاریکی تر کهله پیاوانی لهشکری ئیسلام دروست بکاتهوه ، توانی به (ئیزنی خودا) تهمی کوفر بکات و سام و ههیهتی موسولمانان له دهرونی دوژمنانی ئیسلام و موسولمانان دروست بکاتهوه ...
 پیاوانه شانی خسته ژیر نهم باره گرانه و موسولمانانی لهسهه تا سههری جیهانهوه کۆ کردهوه بۆ کاریکی گرنگ ، بۆ رزگارکردنی وولاتیکی ئیسلامی داگیر کراو پاشان مهشق و خۆ ناماده کردن بۆ رزگار کردنی وولاتانی تری ئیسلام و بههرنگار بوونهوهی دوژمنانی نههلی ئیسلام و تهمی کردنیان ، لهپاش شههید بوونی خوشی قوتابیهکانی سههر راستانه و پیاوانه بهردهوام بوون له بههرنگاربوونهوهی کوفری داگیر کهر و نهوانهی

۱. حوسین کمر نارینین شههید چونکه تنهها خوا دهزانیت کن شههید ، بهلام وه گومانتیکی باش به کورزاری موسولمانان دهئین شههید

دهستیان ناوهته بیناهاقای موسولمانان و بهردهوام خوینیان دهرپژن و ئافرهتیان ئەتک دهکەن و سهروهت و سامانیان به تالان دهبن .

به‌تایبهت برایی (عه‌رب نه‌فغان) که شاهیدن به سه‌رمانه‌وه که‌وا جیهاد به‌رده‌وامه (ماضی إلى يوم القيامة) و وه‌ستان بۆ موسولمانان نییه تا بسته خاکیکی موسولمانان به داگیر گراوی مابیت‌ه‌وه ، تا موسولمانیک له زیندانی تاغوتاندا مابیت تا کوفری جیهانی و ئەلقه له گوێکانی له وولاتانی نیسلام ته‌مبێ نه‌بێ و نه‌وه‌ی نه‌وه‌که‌شی بزانی که‌وا موسولمانان پیاو و گونده‌یی کوفر قبول ناکەن .

پیشه‌وای موجهیدین و سه‌رکردی شه‌هید (د. عبدالله عه‌ززام - رحمه الله -) زمان لاله له پیاوه‌لدانی نه‌ودا :

ستظل یا عزام یذکر الفدا

شیخاً شهیداً رغم کل جبان

عه‌ززام (رحمه الله) عه‌قیده‌یه‌کی پاکی کۆمه‌لی سه‌رکه‌وتوو (فرقة الناجية) ی هه‌بوو ، جگه له‌و کاریگه‌رییه زۆره‌ی (سید قطب - رحمه الله -) له‌سه‌ری ، خوشی ده‌ستیکی بالای هه‌بوو له په‌روردکردنی نه‌وه‌ی نویدا به بیروکه‌یه‌که‌ی جیهادی به خزمه‌ت کردنی دینی خوا ، ده‌یفه‌رموو : (علمني الجهاد أن الاسلام شجرة لا تعيش إلا على الدماء) وه راستیشی فه‌رموو و به‌خوینی خوشی ئەم داری نیسلامه‌تییه‌ی ناودا و سه‌ماندی قسه و کرداری یه‌کیکه !!

به‌لام داخه‌که‌م ئومه‌تی نیسلامی له‌م رۆژه‌دا پیوستی به‌سه‌رکردیه‌کی له‌م جوړه هه‌یه بۆ کۆکردنه‌وه‌ی موسولمانان و راپه‌راندنیان دژ به سته‌می کافره مل هوره‌کان ...

ئومه‌تی نیسلامی خه‌مخۆریکی وه‌ک عه‌ززامی ده‌وی که مشوریک له موسولمانان و خاک و سه‌روهت و سامانیان بخوات و بیته به‌ریه‌ست له‌به‌رده‌م داگیرکاریان و پارچه پارچه کردنی وولاتانی نیسلامی و به هه‌ده‌ردانی سه‌روهت و سامانی موسولمانان .

ئومه‌تی نیسلامی پیوستی به سه‌رکردیه‌کی وه‌ک عه‌ززامه که هه‌موو ئاواتی خزمه‌ت کردن بوو به موسولمانان و جیهادیش ببوو به خولیای میشکی و زۆر تامه‌زرۆی شه‌هیدی بوو ، بۆیه به‌هیچ جوړیک سلێ له مردن نه‌ده‌کرده‌وه و ببۆیه مه‌ردی مه‌یدان و ده‌یشی فه‌رموو : (إن اقولنا و افعالنا ستظل جثثاً هامدة مالم نسقها بدمائنا) .

ئهم کتیبه ناوازه‌ی به‌رده‌ستیشتان (فقه و اجتهاد في الجهاد) ه ، که برای به‌رپژمان (م. هه‌ورامان گه‌چینه‌یی) له‌سالی (۱۹۹۷) دا وهری گێراوه ، یه‌کیکه له به‌ره‌مه‌کانی (د. عبدالله عه‌ززام - رحمه الله -) .

لهسەر پیشنیاری (م.هه‌ورامان) و پیویستی نهم رۆژه بپارمان دا چاپی بکهینه‌وه به چاپیکی نوێ و جوان ، تا لاوانی نهمرۆش ئی ی بههرمه‌مند بن .

به‌لام له‌دوای تایپ له رێکه‌وتی (۲۰۱۲/۴/۱) دا ناردمه‌وه بو (م.هه‌ورامان) تا پێداچونه‌وه‌یه‌کی بکات ، به‌س به بیانووی (سه‌رقائونوی به‌نامه‌ی ماجستیره‌وه) هیچ ده‌ستکاریه‌کی نه‌کرد ، گهر رۆژی (۱۰ ده‌قیقه) ی بو دابنایه نه‌وا هه‌رزوو ته‌واوی ده‌کرد ، نیتر من ناچار له رۆژی (۲۹/۶/۲۰۱۲) دا ، دوای (سێ مانگ) لیم وهرگرته‌وه و خۆم هه‌له‌ چنیم کرد و چه‌ند ووشه‌یه‌که‌م گۆرپی له شوینی خۆیدا (وه‌ک گاور به‌ جوله‌که له‌باسی فه‌له‌ستین و ره‌هنی زری پۆشه‌که‌دا) ، چه‌ند ووشه‌یه‌کی تریش که واتاکه‌ی جوانتربوو دام نا ، چه‌ند فه‌رموده‌یه‌کیش (تخریج) نه‌کرابوو ، برای به‌رپز (م.عبدالحسیب) به‌ کۆمپوتهر بو‌ی (تخریج) کردم له‌سه‌ر مه‌رجی (شیخ نه‌لبانی - رحمه‌الله) به‌لام سێ فه‌رموده‌یان ده‌قه‌ عه‌ره‌بیه‌که‌ی هه‌له‌بوو (له کتیبه‌ وهرگێراوه‌که‌وه هه‌روا وهرگێرابوو) نيمه‌ش ده‌قه‌ راسته‌که‌یمان دانا .

﴿ لَا يُكَلِّفُ اللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ﴾ البقرة: ۲۸۶ ، منیش به‌پێ ی توانا خۆم له‌گه‌ل هیلاک کرد و له‌پاش (هه‌له‌چنی کۆمپوتهر) جاریکی تریش به‌سه‌ریدا چومه‌وه ، وته‌نها وهرگێردراوه‌که‌م لایوو بۆیه نه‌گهر هه‌ر هه‌له‌یه‌کیش هه‌بو‌ی له وهرگێراندا نه‌متوانیوه چاکی بکه‌م چونکه‌ چاپه‌ عه‌ره‌بیه‌که‌م لانه‌بوو .

پاشان له‌چه‌ند شوینی‌که‌دا په‌راویزم نوسیوه و ناوی خۆشم (سه‌ردار) نوسیوه بو نه‌وه‌ی جیا بکریته‌وه له‌گه‌ل په‌راویزمه‌کانی وهرگێردا .

حه‌زه‌که‌م مسوولمانی قه‌له‌م به‌ده‌ست ئاگادار بکه‌م گهر هه‌رکه‌سێک کتیبی (عه‌ززام) وهربگێرێ بو کوردی ناماده‌ین چاپی بکه‌ین به‌و مه‌رجه‌ی ئی ی که‌م نه‌کاته‌وه ، گهر بو‌ی زیاد بکات له دووکه‌وانه‌دا () یان په‌راویزی بو بنوسی ئاساییه ، وه هه‌رکتیبیک که سوود مه‌ند بێ و خزمه‌ت به ئیسلام و مسوولمانان بکات ناماده‌ین چاپی بکه‌ین .

خوایه ئیسلام په‌یامی تۆیه و نيمه‌ش بو سه‌رخستنی ئیسلام هاتوینه مه‌یدان ، نیازمان ته‌نها په‌زنامه‌ندی تۆیه و ته‌نها تۆشمان به‌سه ، ده‌ی په‌نامان بده و بو خزمه‌ت کردنی

په‌یامه‌که‌ت ریمان پێ بگه‌ره به‌ر

﴿ إِن أُرِيدُ إِلَّا الْإِصْلَاحَ مَا اسْتَطَعْتُ وَمَا تَوْفِيقِي إِلَّا بِاللَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ﴾ هود: ۸۸

سه‌ردار عبدالرحمن سعید

(په‌رۆه‌ی باشتین هاوپی)

۲۴ / شعبان - ۱۴۳۳

۲۰۱۲/۷/۱۴

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والصلاة والسلام على رسول الأمين محمد وعلى آله وصحبه
أجمعين..

دوای شه‌هیدبوونی دکتۆر عه‌بدو لّلا عه‌ززام (رحمه الله) له پیشاوهری پاکستان بووم
که نووسینگه‌یه‌ک دامه‌زرا بو لی‌کۆلینه‌وه و بلاوکردنه‌وه‌ی به‌رهمه‌ه جو‌راو جو‌ره‌کانی
دکتۆر...

لی‌ژنه‌یه‌کی تایبته که دوو خوشکه‌زای خو‌ی تیدا ئەندام بوون و به‌پررسی نه‌قل
کردنی کاسیته‌کانیان گرتنه‌سته‌وی خو‌یان بو سهر کاغه‌زو ئاماده‌کردنیان بو
بلاوکردنه‌وه..

الحمد لله لی‌ژنه‌که به سه‌رکه‌وتوویی تا ئیستاش کاره‌کانی ئەنجام ده‌دات..

له سه‌ره‌تای بلاو بوونه‌وه‌ی به‌رهمه‌کاندا به‌شیوه‌ی کتیب زۆر دلخۆش ده‌بووم پی‌ی
و له پاکستان و له ولاتانی تریش خه‌لکم هان ده‌دا بو ته‌رجه‌مه‌کردنیان، به‌لام وا
الحمد لله کۆمه‌لیک لای خو‌اویستی چووست و چالاک و سه‌نگه‌رنشینی جهیهادی
کوردستان ره‌خساری ئەم کاره‌ن.. یه‌کی‌کیش له‌وانه (کاک هه‌ورامان)ه که ئەم
به‌شهی یه‌که‌می زنجیره‌ی سییه‌می ئەو به‌رهمه‌مانه‌ی وه‌رگێراوه‌ته سه‌ر زمانی کوردی
به‌ناوی (في الجهاد.. فقه واجتهاد) و واش ده‌زانم تا راده‌یه‌کی باش سه‌رکه‌وتوو
بووه، چونکه له‌و باوه‌ره‌دام وه‌ک چۆن نووسه‌ره‌ دل‌سۆزه‌که‌ی زۆر ئەم سه‌نگه‌رو ئەو
سه‌نگه‌ری جهیهادی کردوو و له‌ نزیکه‌وه‌ زانیویه‌تی نه‌وه‌ی نویمان پی‌ویستی به‌ چ
ئاراسته‌یه‌که‌ هه‌یه... کاک‌ی وه‌رگێری خو‌شمان به‌ هه‌مان دل‌سۆزییه‌وه‌ هه‌ستی
کردوو که برا مو‌جاهیده‌کانی چهند پی‌ویستیان به‌ ئاراسته‌ی وا هه‌یه.. و له
عیبارته‌ سه‌ر به‌ خو‌کانی خویدا ئەمه سه‌لمینراوه.

دلنیام کتیبه‌که‌ی کاک هه‌ورامان که‌لینیکی گرنگ ده‌گریته‌وه له‌ کتیبخانه‌ی ته‌وژمه
جهیهادیه‌که‌ماندا و خوینه‌رانیشی به‌ دلخۆشییه‌وه‌ وه‌ریده‌گرن به‌تایبته‌ی که هیشتا
کاک هه‌ورامان خویندکاره و له‌سه‌ره‌تای ته‌مه‌نی لاویدایه.. زۆر به‌ گه‌رمی پی‌روزیایی
ئەم به‌رهمه‌ه جوانه‌ی لی ده‌که‌م و سه‌رکه‌وتوو بیته...

کرێکار

هه‌له‌بجه . ۱۹۹۸

پیشه‌کی

الحمد لله رب العالمين هادي الحواري والتائبين انيس الغرباء والسالكين والصلاة والسلام على رسول الله (ﷺ) وعلى آله واصحابه ومن تبعهم باحسان إلى يوم الدين... آمين.

خوای په‌روه‌ردگار ده‌فه‌رمویت: ﴿هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَىٰ وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظَاهِرَهُ عَلَىٰ الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ﴾ (الصف: ۹).

واته: خوای په‌روه‌ردگار که نیراوه‌که‌ی خو‌ی نار‌دوو‌ه به ری‌گه پیشان‌ده‌ری‌ک و به‌رنامه‌یه‌کی راست و در‌وسته‌وه بو‌ئه‌وه‌ی ئه‌و به‌رنامه‌یه سه‌رکه‌وت‌وو شک‌ومه‌ند بکات به‌سه‌ر هه‌موو به‌رنامه ده‌ست‌کرده‌کانی دیکه له لایه‌ن مرو‌قه‌کانه‌وه ئه‌گه‌رچی ها‌وه‌ل بریار‌ده‌رانیش پی‌یان نا‌خو‌ش بی‌ت.

له ژیر تیشکی به‌فه‌ری ئه‌م ئایه‌ته‌وه ده‌رده‌که‌و‌یت که ئی‌سلام به‌رنامه‌یه‌کی بز‌وتنه‌وه‌یی جیهانییه و په‌روه‌ردگار نار‌دوو‌یه‌تی و ده‌یه‌و‌یت سه‌رکه‌و‌یت به‌سه‌ر هه‌موو کو‌ته‌ره به‌رنامه‌کانی تر‌دا و بی‌ته‌ یاسا له ته‌وا‌ی جیهان‌دا، به‌لام به‌لگه‌نه‌ویسته که هه‌ریه‌کیک له‌و به‌رنامه ده‌ست‌کرده‌نه‌ش تا‌قمی‌کی هه‌یه که ده‌یه‌و‌یت به‌رنامه‌که‌ی خو‌ی سه‌رکه‌و‌یت و بی‌ته‌ یاسای و‌لات، جا لی‌رده‌دا خو‌ای گه‌وره ده‌یه‌و‌یت دینه‌که‌ی خو‌ی سه‌رکه‌و‌یت، شه‌یتانیش وای نیازه که خیل‌ه‌کانی خو‌ی سه‌رکه‌ون، لی‌رده‌دا یه‌ک‌سه‌ر پی‌ک‌دا‌دانی نی‌وان سه‌رباز‌ه‌کانی (ره‌حمان) و سه‌رباز‌ه‌کانی (شه‌یتان) در‌وست ده‌بی‌ت، چونکه ئه‌وه‌تا خو‌ای گه‌وره ده‌فه‌رمو‌یت: ﴿وَلَا يَزَالُونَ يَقْتُلُونَكُمْ حَتَّىٰ يَرُدُّوكُمْ عَنْ دِينِكُمْ إِنِ اسْتَطَعُوا﴾ (البقرة: ۲۱۷) واته: ئه‌و بی‌با‌وه‌رانه به‌رده‌وام ئی‌وه ده‌کوژن هه‌تا‌کو له به‌رنامه‌که‌تان بگ‌یرنه‌وه و په‌شیمان‌تان بکه‌نه‌وه ئه‌گه‌ر بتوانن.

بو‌یه ئه‌م‌پ‌و‌ش به‌چا‌وی خو‌مان ده‌بینین که قوره‌یشییه‌کانی سه‌ده‌ی بی‌سته‌م چو‌ن مو‌س‌لمانان ئازار ده‌دن و ئا‌واره‌یان ده‌که‌ن و ده‌یان‌کوژن. مو‌س‌لمانیش لی‌رده‌دا

دەبىئەت ۋەك پىغەمبەرى خۇشەۋىست (ﷺ) بىر بىكەتەۋە ۋە خۇي ئامادە بىكەت بۇ ئەۋەي ئاۋى سازگارى ئىسلام بگەيەنئەت بە باخچە ۋەشك بوۋەكان ۋە ھەر پارچە بەردىكىش ھاتە رىگەي ئاۋەكە يەكسەر بە پاچىكى توند بىشكىنئەت، دەبىئەت دەستىۋىژ بىشۋات ۋە بە دەستىك چەك ۋە بە دەستىك قورئان ھەنگرى بۇ ئەۋەي جارىكى تىرىش مۇقەكان لە بەندايەتى بەندە دەربەنئەت بۇ بەندايەتى خۋاي گەرە، چۈنكە بەراستى چەك ھەنگرتن بۇ سەر بەرزى دىنى خۋا بەخشىكى زۇر گەرەيە بىگومان ھەر كەسىك خۋاي گەرە خوشى نەۋىت رىنمۋونى بۇ ناكات، ئەي مۇسلمانانى بەرپىز ئەگەرىتتو سەيرى ژيانى پىغەمبەرى ئازىز (ﷺ) ۋە ھاۋەلە بەرپىزەكانى بگەين دەبىنەن ھەموو ژيانىان لە مەيدانى كۆچ كىردن ۋە جىھاددا بەسەر بردوۋە، دەبىنەن لە يەكەم رۇژى باۋەرھىنئەتەۋە يەكسەر شانىان خىستوۋەتە ژىر نارەھەتى ۋە كۆچ كىردنەۋە... لە پىناۋى سەر كەۋتنى ئىسلامدا ۋەزىيان لە ھەموو بەرژەۋەندىيەكانى تر ھىناۋە، ئەۋ ھاۋەلە بەرپىزانە بە تىكرا شەيداي شەھىدى ۋە جىھاد بوون لە رىگەي خۋاي پەرۋەردگاردا، بەھەمان شىۋەش تابىعييەكان ۋە زانا بەرپىزەكانى ئىسلام تامەزۋى رىگەي جىھادبوون ۋە ھەموو ئاۋاتىكىيان شەھىدى بوۋە لە رىگەي خۋادا... جا يەككە لەۋ زانا بەرپىزانەي سەدەي بىستەم كە رىگەي جىھادى گرتبوۋە بەرۋ لەرزەي بە كافران ھىناۋو شىخ عبدالله عزام بوۋ بە ھەزاران سەلامى خۋاي پەرۋەردگارى لى بىئەت... بەراستى دەتوانم بلىك جىھاد بوۋ بوۋە خولىيى دل ۋە مىشكى عبدالله عزام...

بە كورتى دەلئىم: عبدالله عزام يەككە بوۋ لەۋ پىاۋانەي كە خۋاي گەرە كىردى بە ھۇكارىك بۇ سەر بەرزى دىنەكەي خۇي لە سەدەي بىستەمدا.

جا بۇيە مەنىش بە پىشتىۋانى خۋاي گەرە ۋە بۇ رەزەمەندى پەرۋەردگار شانم داپە ژىر ئەم خىرە گەرەيە ۋە دەستەم كىرد بە ۋەرگىپرانى ئەم نووسراۋەي شىخ عبدالله عزام بۇ زامانى كوردى بەۋ ھىۋايەي كە بىئەتە ھۇي تىگە يىشتىن نەۋنەمامەكانى ئىسلام لە جىھاد ۋە تىكۋشان لە ئىسلامدا، داۋاكارم لە گىشت خۋىنەرىكى بەرپىزى

ئهم په‌پراوه که بېبېشم نه‌کات له دعای خیر بؤ سپړنه‌وهی تاوانه‌کانی رابردووم و شادبوونمان به فېرده‌وسی نه‌پراوه و له‌گه‌ل شه‌هیده‌کانی ئیسلامدا کۆمان بکاته‌وه .
إن شاء الله ..

تېبېنی:

* هر عیباره‌تیک له نیوان ئهم دوو که‌وانه‌دایه [] و به‌خه‌تیکي جیا نووسینه‌که نووسراوه ئه‌وه و ته‌ی وهرگېرن.
* ئهم نووسراوه‌ی له‌م کتیبه‌دایه له کاسیت‌ه‌وه نقل کراوه، بویه ره‌نگه دارشتنه‌که‌ی و هک پیویست نه‌بیت و گه‌لی بابه‌تیش دووباره بوونه‌ته‌وه، که له‌راستییدا به‌ه‌موویانه‌وه ته‌واوکه‌ری یه‌کترن و بابه‌ته‌کان له‌چهند کات و شوینیکي جیا‌ازدا به‌شیوه‌ی وقار و موحازره دراون.

هه‌ورامان گه‌چینه‌یی

۱۹۹۷/۴/۲۹

چهند تیشکیک له سهر جهاد

سوپاس و ستایش بو خوای پهروهردگار، سهلام و ستایش بو پیغمبهری خوا (ﷺ) و بو سهر هاوه له بهرپزهکانی ههتا روژی دوایی، خواجه گیان هیچ ئیشیک ئاسان نییه ئەگەر تو ئاسانی نهکەیت و ئەگەر تو بتهوی خەفت و نارهختی ئاسان دهکەیت.

جهاد فهززی عهینه (فرض العین) له گهورهترین فهززهکانه.

ئیمه چهندین جار وتوو مانه (جهاد) تیکۆشان گهورهترین بهندایهتی و پهراستهه بو خوای گهوره، ئەگەر جهاد فهززی کیفایهش بوو (فرض الکفایه)^(۱) ئەوه له له فهززه کیفایهکاندا له جهاد گهورهتر دهست ناکه ویت، واته گهورهترین فهززه فهززه کیفایهکاندا بریتییه له جهاد، بهلام که جهاد بوو به فهززی عهین (فرض العین)^(۲) به هه مان شیوه له پیش هه موو فهززه عهینهکاندا به جگه له نوێژ، پیشکهوتنی نوێژیش له جهاد بهم شیوهیه له سهر بوچوونی زانایان.^(۳) هیزی بی باوهپی و خراپه هیرشی کرده سهر موسلمانان ئەوه له وکاته دا هیچ جیاوازییهک نییه له نیوان (جهاد کردن و نوێژکردن) وهکو (ابن تیمیه) - رحمهتی خوای لی بیت - دهفهرمویت: (العدو الصائل الذي يفسد الدين والدنيا ليس اوجب بعد الايمان من دفعه، اولا الايمان لا إله إلا الله، محمد رسول الله ﷺ)، ثم دفع الصائل). واته: ئەو دوژمنه ی که هیرش دینئ بو موسلمانان که دهیهوی بیروباوهپرو ژیانی موسلمانان تیک بدات ئەوه له دوا ی ئیمان هینان هیچ شتیکی تر واجب نییه له

^۱ واته: کۆمه لیک موسلمان ئەنجامیان دا له سهر باقی تر دهکە ویت.

^۲ واته: له سهر به که یه که ی موسلمانان فهززه، به ئەنجامدانی کۆمه لیک له سهر باقی تر ناکه ویت.

^۳ ا. ئەحمه دی کوری حه نبل و شوینکه وتووانی ده لئین: نوێژ له پیش جهاده، چونکه له نوێژنه کردنی که سیک به کافری ده زانن و به وه له ئیسلام ده چیته دهره وه، به لام وازمه تان له جهاد له ئیسلام ناچیته دهره وه. ب - ئیمامی شافعی و مالیک و ئەبو حه نیفه ده لئین: ئەگەر داوای دهرچوون به گشتی کرا له موسلمان ده بی دهرچن، داواکردنه که ش له لایهن ئیمامی موسلمانانه وه بوو.

به‌رامبەر وه‌ستانی ئه‌و دوزمنه و ده‌رکردنی، یه‌که‌م باوه‌رهبینان به‌وه‌ی که هیچ په‌رستراویکی تر نییه جگه له خوای گه‌وره که شایه‌نی په‌رستن بی‌ت، موحه‌ممهد پیغه‌مبه‌ر و نی‌ردراوو په‌یام هینه‌ری خوايه ﷺ، دووهم ده‌رکردنی ئه‌و دوزمنه‌ی که هی‌رشی هینه‌وه.

[به‌لێ برای خۆم ئه‌مه بی‌روبو‌چوونی ئه‌و که‌له پیاوانه‌ی ئیسلامه، ئه‌مه بی‌روبو‌چوونی جوانی قورئانیی ئه‌و زانا له‌خوا ترسانه‌یه، ئه‌مه بو‌چوونی ئه‌وانه‌یه که شه‌وو‌پو‌ژیان دایه دم یه‌ک بو‌ شاره‌زابوون له "قورئان و سوننه‌ت" ... ئه‌مه هه‌لو‌یستی ئیمام ئه‌حه‌مه‌دی خو‌شه‌ویستی پایه‌به‌رزه که ملیۆنیک (۱,۰۰۰,۰۰۰) فه‌رمووده‌ی پیغه‌مبه‌ری ﷺ له‌به‌ربوو، ئه‌مه هه‌لو‌یستی ئیبن ته‌یمیه‌ی ئازیزه که (الحافظ أبو الحجاج المذنی) له‌باره‌یه‌وه ده‌فه‌رموی: "ما رأیت مثله ولا رأی هو مثل نفسه، وما رأیت أحداً أعلم بكتاب الله وسنة رسوله ﷺ ولا أتبع لهما منه". واته: نموونه‌ی وه‌ک ئیبن ته‌یمیه‌م نه‌دیووه و خو‌یشی نموونه‌ی خو‌ی نه‌بینیوه و که‌سم نه‌بینیوه وه‌ک ئه‌و زاناته‌ر بی‌ت له قورئان و سوننه‌ت و شو‌ینکه‌وتووتر بی‌ت بو‌ قورئان و سوننه‌ت].

به‌لێ ئه‌گه‌ر جه‌هاد بوو به‌ فه‌رزی عه‌ین^(۱) پی‌شی نو‌یژ و رو‌ژوو و چه‌جیش ده‌خری‌ت، بو‌ ئه‌میش به‌لگه‌مان له هه‌لو‌یستی پیغه‌مبه‌ردا ﷺ هه‌یه:

۱- جه‌هادکردن بوو به‌ فه‌رزی عه‌ین به‌ هیچ شی‌وه‌یه‌ک دوانا‌خری‌ت، به‌لام رو‌ژوو له مانگی ره‌مه‌زاندا به‌هو‌ی جه‌هادوه‌ه شکاندنی جائیزه، چونکه پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ رو‌ژووی شکاند له کاتی "فه‌تحی مه‌که‌که" دا که ده‌رچوون گه‌یشتنه شو‌ینیک که پی‌ی ده‌لین "کراع العمیم"، پیغه‌مبه‌ر ﷺ خو‌ی له به‌رده‌م خه‌لکه‌که‌دا ئاوی خوارده‌وه له‌ناو قاپیکدا، کاته‌که‌یشی دوا‌ی نو‌یژی عه‌سر بوو، فه‌رموی: "إنکم مصبحوا عدوکم الفطر اقوی لکم، وبلغه أن بعض الصحابة لم یفطروا فقال: أولئک العصاة.. أولئک العصاة". رواه مسلم. واته: ئی‌وه ئه‌گه‌ن به‌ دوزمندان رو‌ژوو شکاندن

^۱ له شو‌ینه‌کانی تری ئه‌م کتێبه‌دا باسی ده‌که‌ین که له کو‌یدا ده‌بی‌ته فه‌رزی عه‌ین - إن شاء الله -.

بههيزتره بوتان، وه پيى گهيشت كه كومه ليك له هاوه له كاني نه يانشكاندوه،
 فەرمووى: ئەوانە لايان دا... ئەوانە لايان دا.^(۱)

گوماني تيدا نيبه ئەگەر جيهاد كردن و رۆژوگرتن به رامبهري يهك بوونه وه
 به جورىك ئەگەر يه كيكيان ئەنجام بدهى ئەويترت بۆ نه كريت ئەوه جيهاده كه پيش
 دهخهيت ئەمەش بۆچوونى كۆى زانايانه واته (باتفاق الأمة).

۲- زانايانى ئيسلام هه موويان باوهريان وايه ئەگەر جيهاد بوو به فەرزى عەين ئەوه
 پيش حەج دەخريت، واته: به (إجماع)ى زانايانى ئيسلام جيهاد كردنه كه پيش
 حەج كردنه كه دهكه ويت به جورىك كه هيج زانايهكى به ريز به پيچه وانەى ئەم
 هه لويسته نيبه.

كه واته جيهاد كردن پيش رۆژوو دهكه ويت، پيش حەج و نويزيش دهكه ويت،
 چونكه ئەگەر تۆ بتهوى بچى بۆ شهرو كاتى نيوه رۆ بوو دواى ئەخهى بۆ عەسرىا
 نويزى عەسر له گه ل نيوه رۆ دهكهى.

به لى براى خۆم نويزه كان كۆ دهبيتته وه له بهر جيهاد، ئەمەش لات غەريب نه بيت
 ته نانهت پيغه مبهري خوا ﷺ نويزى عەسرى فەوتاند له رۆژى خەنده قداو
 فەرمووى: "مأ الله قبورهم وبيوتهم نارا شغلونا عن صلاة الوسطى - صلاة العصر."
 رواه مسلم. واته: خوا گوپو ماليان ئاگر تيبه ردا خهريكيان كردين و نه يانهيشت
 بپه رزيينه سەر نويزى عەسر.

كه واته جيهاد كه بوو به فەرزى عەين پيش هه موو فەرزە كاني تر دهكه ويت
 له كاتى كدا ئەگەر يه كيان ئەنجام بدهى ئەويتريان بفهوتى ئەوا جيهاده كه ئەنجام
 دهرى و پيش دهخريت.

^۱ تەنها بەمۆى چەند عوزدك شەرعىيە وه نەبيت ئەوانيش باس دەكەين ئەویش تاكه تاكهى موسلمانان نەك وهك
 كۆمەل.

[به‌لئی برای خوشه‌ویستم ده تۆش وهره مه‌یدان، ده تۆش وهك "حه‌مزه و عه‌لی و عومه‌رو موضع‌ب و ته‌لحه"، وهره به‌ره و مه‌زلگای موجه‌یدانی ئیسلام به‌پئی كه‌وه، ده تۆش وهك خیری ناو بییشه خۆت بخه‌ره ناو كوره‌ی ئاگره‌وه و چه‌ك و تاومه‌كه‌ت هه‌لگره و فیشه‌ك بخه‌ره به‌ركار و چاره‌كانت به‌ وردی له نیشانه‌ی تفه‌نگ و په‌نجه له‌سه‌ر ماشه‌كه‌ی دابنئی به‌ كه‌له‌ی بۆگه‌نی به‌چه‌كه‌ كافره‌كانیه‌وه بنئی و می‌شكیان تیكه‌لّ به‌ خوین و گوشت و خاك بكه‌.... ئه‌ی موسلمانانی ئازیز ئه‌مه‌ هه‌لۆیستی كۆی زانایانی ئیسلامه، هه‌ركه‌سینكیش ئه‌مه‌ی به‌ دلّ نییه و به‌ لایه‌وه چاك نییه با بپروات مجادله له‌گه‌لّ بۆچوونه‌كانی ئیمامی به‌رئیزو خوشه‌ویستمان ئیمام شافعیی بكات بۆ وه‌لامی].

چون جهاد ده بیته فهرزی عین؟

ئیتستا ئه وه ماوه که پرسیار بکهین، ئایا ئه و حاله ته ی ئیتستا ئیمه له ناویداین له ئه فغانستان و فهلهستین و فلیپین [و کوردستان]... له هر پارچه زهویه کی تردا که موسلمانان تیتیدا ده ژین ئه بیته فهرزی عین؟

بو وه لامی ئه م پرسیاره ئه وه نده ی من سهیری پهراوه کانی ته فسیر و حه دیس و فیه م کرد بیته له و کاته وه که نووسینه وه ی هه رسیکی دهستی پی کرد بیته، واته: "ته فسیر و حه دیس و فیه م" هر له سه ره تا وه تا کو ئه مپو باسی ئه وه یان کردو وه که جهاد ده بیته فهرزی عین له چه ند کاتی کدا، یه کی ک له و کاتانه ئه وه یه ئه گهر:

هیژی کوفر هاتنه ناو خاکی ئیسلام ئه وه جهاد ده بیته فهرزی عین وه ک نویترو روتوو. جووله که بنکه ی ئیسلام و شاری پیروزی قیبله ی یه که می موسلمانان یان داگیر کردو وه، سه ره پای داگیر کردنی ئه و ناوچه و ولات و شارانه ی تری ئیسلام، که واته جهاد کردن فهرزی عینه له سه ر یه که یه که ی موسلمانان. رووسیا خاکی ئه فغانی داگیر کردو وه، [نه له کوردستان] نه له هیچ پارچه زهویه کی خاکی ئیسلام نابینین که بهرنامه ی خوای گه وره تیتیدا فه رمانه روا بیته، ئایا جهاد نابیتته فهرزی عین؟! که واته ئیتستا جهاد له ئه فغانستان فهرزی عینه، به لکو جهاد بوو به فهرزی عین له و کاته وه که رووس هاته ناو ئه فغانستان، به لکو جهاد هر له و کاته وه فهرزی عین بووه که (نصاری) ئه نده لوسی له موسلمانان سه نده وه و داگیری کرد، ئه و حوکمه له و روتوو هه تا ئه مپو نه گوتراوه و وه کو یه ک وایه.

جهاد فهرزی عین بووه له سالی ۱۹۹۲ز به رده و امیش ئه بیته هه تا وه کو پارچه زهویه کی خاکی ئیسلام که روتیک موسلمانان فه رمانه روا بیان تیتیدا کرد بیته بگه ریتته وه ژیر فه رمانه روا یی ئیسلام و ژیر چنگی موسلمانان. ئه ی برای ئاماده ی مواهید: وا گومان نه به یته ئه گهر سالی ک له ئه فغانستان یان دوو سال یان سی سال یان پینچ سال جهاد بکه یته ئیتر فه رزییه تی جهادات له کول که وتوو، دوی ئه فغانستان راپه ره بو فلهستین، ئه گهر توانای شهر کردنت هه بوو، هه تا وه کو وزه ت

تیدا بیئت ده‌بیئت برۆی، برۆ بو بوخارا بو فلیپین... [تۆی موسلمان نابیتت بیر له دانیشتن و قاچ راخستن بکه‌یته‌وه له‌هەر پارچه زه‌وییه‌کدا که بتوانی چه‌کی تیدا هه‌لگری جیهاد فه‌رزی عه‌ینه، قه‌ت لیت جودا نابیتته‌وه، تۆی موسلمان ده‌بی بیر له‌وه بکه‌یته‌وه که گه‌لان له تاریکی بی باوه‌ری و ئابرووی ده‌ره‌پینی و روشنایی ئیسلامی خوشه‌ویستیان پی بناسینی، ئە‌ی برای خوشه‌ویستم خو ئە‌م ئیسلامه پیروزه ئە‌گه‌ر به‌ خوین‌پژان نه‌بوايه به‌ی ئیمه نه‌ده‌گه‌یشت و پاک نه‌ده‌بوویه‌وه، چاکترین به‌لگه‌ش ئە‌وه‌یه که شوینی لاشه‌کانیان له ده‌شته‌کانی ئە‌فغانستان و ئیران و تورکیا و کوردستاندا ده‌بینری "واته لاشه‌ی یاره‌کانی موحه‌مه‌د ﷺ" [تۆش ئە‌م فه‌رزه‌ خواییه‌ت له‌سه‌ر ناکه‌ویت هه‌تاوه‌کو ده‌مریت، هه‌روه‌کو نویت وایه هیچ جیاوازییه‌کی نییه، هه‌روه‌ک چۆن نویت‌کردن له‌سه‌ر مرۆف ناکه‌ویت مه‌گه‌ر به‌ مردن، یان نه‌خۆشی یان کویری یان شە‌لی هه‌روه‌کو خوای گه‌وره ده‌فه‌رمویت: ﴿لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا﴾ النساء: ۹۸ واته: ته‌نها ئە‌وه پیاوه پیروژن و مندالانه نه‌بیئت که ناتوانن به‌ فیل له‌ چنگی موشریکه‌کان را بکه‌ن، یان ئە‌گه‌ر راش بکه‌ن رینگه‌ی کۆچ کردن نازانن، ئە‌وانه عوزری شه‌رعییان هه‌یه] ﴿فَأُولَئِكَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَعْفُو عَنْهُمْ﴾ النساء: ۹۹ واته: ئومید هه‌یه که ئە‌وانه خوای گه‌وره لێیان ببوری. که‌واته بیجگه له‌ کویر و شە‌ل و نه‌خۆش نه‌بیئت جیهادت له‌سه‌ر ناکه‌ویت هه‌تاوه‌کو ده‌مریت.

مۆلّهت وهرگرتن بۆ جیهاد

کهواته جیهاد کردن بوو به فهرزی عهین، ئیستا که فهرزی عهینه وهك نوێژهکانی لی دی ههروهك (فقهاء) دهفهرموون: ئهگهر هیژی بی باوهپی زهوی موسلمانانی داگیر کرد ئهوه جیهاد دهبیته فهرزی عهین وهك نوێژ و رۆژوو و ناتوانی وازی لیبهینریت.

لهوکاتهدا پیوستیش به ئیزن وهرگرتن ناکات، ئیزن نه له دایک و باوکت وهرگره و نه له ئه میرهکانت، نه له مامۆستا کهت، نه له بهخیوکهرت، نه له خیزانه کهت، نه له خاوهن قهرزه کهت، له هیچ کهسیک داوای ئیزن وهرگرتن مهکهو بکهوه ره پی به رهو جینگای پیروزی باره گای موجهیدان و پیشمه رگهکانی ئیسلام ملی ری بگره. ئایا ئه ی برای به پیزم تو داوای ئیزن له دایک و باوکت دهکه ی بۆ ئه نجامدانی نوێژی نیوه پۆ یان نوێژی عهسر؟!!

ئهگهر پییان وتی: کوپم مهچۆ بۆ مزگهوت، چونکه موخابه راتی شیوعی و به عسیی به سه رته وهن ده ترسی بت کوژن رۆله نوێژه که مه که. ئایا "جائیزه" ره وایه فهرمانی خوای گه وره واز لی بهینریت بۆ فهرمانی دایک و باوک؟ [به ئی راسته دایک و باوک دلایان بۆ جگه رگۆشه که یان ده سووتی و ده ترسن له وهی که کوپه شیرینه که یان زیندانی بکری یان بکوژی؟!]. به لām ئایا جائیزه که فهرمانی خوای گه وره ته رک بکریت و کاری پی نه کریت؟ [نه خیر ئه ی موسلمانانی به پیز هه رگیز بۆت نییه وازو له فهرمانی خوای گه وره بیتی]. کییه ده ئیت فهرمانی دروستکراو ده خریته پیش فهرمانی دروست که ره وه؟ له سه حیخی بوخاری و موسلیمدا هاتوه که پیغه مبه ری خوا ﷺ ده فهرمویت: (إنما الطاعة في المعروف) واته: گوپرایه لی له چاکه دا ده کریت، له فهرمووده یه کی تری سه حیحدا هاتوه که ئیمامی موسلیم ریوایبه تی کردوه پیغه مبه ر ﷺ

ئه‌فه‌رموئیت: (لا طاعة لمخلوق في معصية الخالق) واته: گوێپرایه‌لی نییه بو دروستکراو له سه‌رپیچی دروستکه‌ردا.^(۱)

ئین روئشد زانایه‌کی مالیکیه ده‌فه‌رموئیت: (وطاعة الإمام واجب ولو كان غير عدل - ولو كان فاسقا - إلا إذا أمر بمعصية ومن المعصية منعه الجهاد السعین) واته: گوێپرایه‌لی بو ئیمام فه‌رزه ئه‌گه‌رچی ئه‌و ئیمامه دادپه‌روه‌ریش نه‌بیئت یان لادهر بیئت ته‌نها ئه‌گه‌ر فه‌رمانی کرد به تاوان. واته ئیشیک که خوای گه‌وره پیی ناخۆش بیئت. ئه‌وه به گوئی ناگریت، جا به‌شیک له‌و تاوانانه ئه‌وه‌یه که ئه‌گه‌ر ئیمامه‌که ریگه‌ی جهادی لی بگریت، له‌کاتی‌کدا که فه‌رزی عه‌ین بیئت، ﴿به‌لام کۆمه‌لێک له‌و که‌سانه‌ی که دلیان نه‌خۆشه له‌وانه‌ی که حه‌ز ناکن روژیک له‌ روژان جهاد بکن و جهادیان له‌ میشکی خۆیان سه‌پوه‌ته‌وه و ده‌شیانه‌وی له‌ میشکی موجهیده‌کانیشی بسپرنه‌وه دین بو گومان دروست کردن﴾ ئه‌م فه‌رمووده‌ی پیغه‌مبه‌ره ﷺ دینن ده‌یکه‌ن به‌ به‌نگه‌ بو فه‌رزی‌بوونی ئیزن وه‌رگرتن له‌ دایک و باوک، فه‌رمووده‌که ئیمام بوخاری ده‌یگه‌ریته‌وه که ئه‌مه‌ش به‌شیک فه‌رمووده‌که‌یه: پیاویک هات بو لای پیغه‌مبه‌ر ﷺ وتی: (إن لی ابوین وأردت الجهاد قال ففیها فجاهد)، واته: من دایک و باوکم هه‌یه ده‌شمه‌وی جهاد بکه‌م، فه‌رمووی: برۆ جهادی دایک و باوکت بکه. واته خۆت له‌گه‌ل ئه‌وان ماندور بکه‌و خزمه‌تیان بکه. به‌لی ئه‌م فه‌رمووده‌یه راسته، به‌لام ئه‌مه له‌ کاتی فه‌رزی کیفایه‌دا بووه، چونکه روژانی شه‌رکردنی پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ هه‌ندی له شه‌ره‌کانی سوننه‌ت بوون، هه‌ندیکیان فه‌رزی کیفایه‌ بووه، نازانین له‌ زه‌مانی پیغه‌مبه‌ردا ﷺ شه‌ریک جهادی تیدا بوو بیئت به‌ فه‌رزی عه‌ین ته‌نها له (خه‌نده‌ق و ته‌بووک) دا نه‌بیئت، ته‌بووک چونکه پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ داوای کرد که هه‌موو موسلمانان ده‌رچن بو شه‌ر به‌ گشتی و خه‌نده‌قیش چونکه مه‌دینه چوارده‌وری گیرابوو له‌ لایه‌ن بیباوه‌ره‌کانه‌وه هه‌تا له‌ کاتی "فه‌تی مه‌که‌" دا له‌ سالی

^۱ سه‌یری کتبی جامع الصغیر، رقم: ۷۵۲۰ بکه.

هه‌شته‌می کۆچیدا پیغه‌مبەر ﷺ فرمانی نه‌کرد که موسلمانان به گشتی ده‌رچن. نه‌گهر فرمانی بکردایه به گشتی ده‌رچن نه‌وه ده‌بوویه فه‌زی عین.

له‌پاش نه‌مانه هه‌موو ئه‌ی برای به‌پێزم:

جهاد کردن ريك نه‌خرا واته "حوکمی جهاد" به گشتی "قطعی" و به یه‌کجاری و سه‌ربه‌خۆ نه‌بوو ته‌نها له دواى شه‌ری ته‌بووک نه‌بی که حوکمی جهاد سه‌ربه‌خۆ بوو، له دواى دابه‌زینی سوره‌تی (التوبه)^(۱) ئایه‌تی شمشیر دابه‌زی ئایه‌ته‌کانی تری (نه‌سخ)^(۲) کرده‌وه وه‌ک واته: ﴿ اَدْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ ﴾ (النحل: ۱۲۵) واته: بانگه‌واز بکه بۆ ریگه‌ی په‌روه‌دگارت به حکمه‌ت و لی‌زانی ئامۆژگاری باش، یان ﴿ فَاصْفَحْ الصَّفْحَ الْجَمِيلَ ﴾ (الحجر: ۸۵) واته لی‌یان ببوره و ازیان لی‌ بینه به لی‌بوردنیکی زۆر جوان. له‌سه‌ر ئه‌م ئایه‌تانه پیغه‌مبەر ﷺ هاوه‌له‌کانی په‌روه‌ده کرد که به هیچ شیویه‌ک هیرش نه‌که‌نه سه‌ر بی‌باوه‌ره‌کان و لی‌یان تووره نه‌بن و کوشتاریان له‌گه‌لدا نه‌که‌ن، نه‌گه‌رچی ئه‌وانه "واته بی‌ باوه‌ره‌کان" موسلمانان تووشی ناسۆری بکه‌ن، به‌لام کاتیک ئایه‌تی شمشیر و شه‌ر دابه‌زی ئایه‌ته‌کانی تری سه‌رییه‌وه واته "نه‌سخی" کرده‌وه ئایه‌تی شمشیریش

^۱ مه‌به‌ست لی‌زه‌دا نه‌وه‌یه که پێش شه‌ری ته‌بووک و دابه‌زینی سوره‌تی توبه هیشتا حوکمی ئه‌و ئایه‌تانه مابوو که تیا‌باندازمه‌تان و لی‌خۆشبوون بۆ بی‌باوه‌ره‌کان ده‌ده‌بریت، ده‌فه‌رمویت: ﴿ لِكُرْدِيْتُمْ وَلِي دِينِ ﴾ (الكافرون: ۶)، یان ﴿ اَلذَّرَرَ اِلَى الَّذِيْنَ قَبْلَ لَمْ كُفُّواْ اَيْدِيَكُمْ وَاَقِمُوا الصَّلَاةَ ﴾ (النساء: ۷۷)، به‌لام دواى دابه‌زینی سوره‌تی توبه ئه‌م ئایه‌تانه نه‌سخ بوونه‌وه و حوکمه‌که‌یان نه‌ماوه به جۆریک داواى کرد له موسلمانان که هیرش به‌رنه سه‌ر کافره‌کان . والله أعلم.

^۲ نه‌سخ بریتیه له سه‌رینه‌وه‌ی حوکمیکی شه‌ری به هۆی دابه‌زینی قورئان یان فه‌رموده‌ی پیغه‌مبەر ﷺ که حوکمه شه‌رییه‌که‌ی یه‌که‌مجار پێش دابه‌زینی قورئان یان سه‌دسی پیغه‌مبەر ﷺ کاری پی‌ کرابیت. به‌لام دواى دابه‌زینی گۆرپانکاری به‌سه‌ردا هاتبی، نمونه: موسلمانان یه‌که‌مجار روویان له (بیت المقدس) ده‌کرد بۆ نوێ‌ده‌کان، به‌لام ئه‌مه نه‌سخ بوویه‌وه و گۆرپا بۆ (مسجد الحرام) پاش دابه‌زینی ئه‌م ئایه‌ته: ﴿ قَوْلٍ وَجْهَكَ سَطَرَ الْمَسْجِدِ ﴾ (البقرة: ۱۴۴).

ئەمەیه: ﴿ فَإِذَا أَسْلَخَ الْأَشْهُرَ الْحُرْمَ فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَخُذُوهُمْ وَأَحْضُرُوهُمْ وَأَقْعُدُوا لَهُمْ كُلَّ مَرْصَدٍ فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَخَلُّوا سَبِيلَهُمْ ﴾

(التوبة: ۵) واتە: جا کاتیکی ئەو مانگانەیی که شەر تێیدا حەرمانە رابوردن، ئەو موشریکه‌کان بکوژن له هەر شوێنێکی دەستتان بکهون، بیان گرن به دیل و چوارده‌وریان بگرن مەیه‌لن بینه ناو "مسجد الحرام" هه، بۆیان دانیشن له هه‌موو رێگه‌یه‌که‌وه که شوینی گومانی گرتن و کوشتنیان بێت، چونکه خوای گه‌وره ئەوه‌بوو فەرمووی: ﴿ فَسِيحُوا فِي الْأَرْضِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ ﴾ (التوبة: ۲) واتە: ئەه‌ی

موشریکه‌کان بگه‌ڕێن به هێمنی و ئاسایش به‌سه‌ر زه‌ویدا چوار مانگ. به‌جۆرێک له‌و چوار مانگه‌دا ده‌ستدریژیان بۆ نه‌کرا، به‌لام له‌ ئایه‌تی شمشیردا ده‌فه‌رمووت ئەو چوار مانگه‌ رابوردن ته‌واوبوون ئەوه‌ بیانکوژن، به‌ئێ شمشیر هه‌ر بێمینی له‌ گه‌ردنی بی‌ باوه‌راندان ئیشی خۆی هه‌ر بکات هه‌تاوه‌کو دینه‌ ناو دینی خوا و موسلمان ده‌بن ﴿ فَخَلُّوا سَبِيلَهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴾ [خوای بالا ده‌ست و کارگێری ئاسمانه‌کان

له‌سه‌رووی هه‌وت ئاسمان و له‌سه‌ر عه‌رشی خۆی به‌رنامه‌ی داناوه‌ بۆ موسلمانان و ئاگاداریان ده‌کات] و ده‌فه‌رمووت: ﴿ وَقَتْلُوا الْمُشْرِكِينَ كَأَنَّ كَمَا يَفْقَهُونَكُمْ

كَأَنَّ وَعَلِمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ﴾ (التوبة: ۳۶، واتە: بکوژن و جه‌نگ بکه‌ن له‌گه‌ل موشریکه‌کاندا به‌ گشتی وه‌ک چۆن ئەوان شه‌رو کوشتار له‌گه‌ل ئیوه‌ ده‌که‌ن به‌ گشتی و بشزانن به‌ راستی خوای گه‌وره‌ له‌گه‌ل له‌خواتر سه‌کاندایه‌، خوای گه‌وره ده‌فه‌رمووت: ﴿ وَقَتْلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ لِلَّهِ فَإِنِ

اللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴾ (الأنفال: ۳۹) واتە: شه‌ریان له‌گه‌لدا بکه‌ن و بیانکوژن هه‌تاکو شیرک نه‌مینی و یاسا و فه‌رمان هه‌مووی ته‌نها بۆ خوا بێت.

[به‌ئێ ئەه‌ی برای موسلمان ئەوه‌ش ئاگاداریه‌ خوای گه‌وره‌ نه‌هێلان و له‌ونا بردنی فیتنه‌ و خرابه‌ی به‌ستوه‌ به‌ کردنی شه‌ره‌وه‌ و ده‌فه‌رمووت: شه‌ریان له‌گه‌ل بکه‌ن هه‌تاوه‌کو فیتنه‌

بلاونه‌بیته‌وه، به‌لام زۆر به داخه‌وه ئه‌م‌پۆ خه‌لکی لییان شیواوه و پێچه‌وانه‌ی ده‌که‌نه‌وه و ده‌لێن: کوره‌ شه‌ر مه‌که‌ن تا فیتنه‌ بلاونه‌بیته‌وه، کوره‌ هه‌ی هاوار ئه‌مه‌ پێچه‌وانه‌ی فه‌رمانی خوای گه‌وره‌یه‌ به‌لێ جیهادو شه‌رکردن نه‌بیته‌ چون فه‌رمان کردن به‌ چاکه‌ و به‌ره‌ه‌ستی کردن له‌ خرابه‌ ده‌کریت، پێغه‌مبه‌ری خوا ﷺ بۆچی نه‌یده‌توانی رۆژیک له‌ رۆژان له‌ مه‌که‌که‌دا بت بشکێنێ؟ به‌لام له‌ شه‌ری به‌دردا که‌له‌ی ئه‌بوجه‌هل هاته‌ به‌رده‌ستی و له‌ فه‌تی مه‌که‌که‌دا ده‌ هه‌زار پێشمه‌رگه‌ی شمشیر له‌ ده‌ستی له‌گه‌ڵ بوو سی سه‌دو شه‌ست بتی کراو به‌ خوای ناو مه‌که‌که‌ی رماند، ئه‌گه‌ر جیهاد نه‌بوايه‌ ئه‌مه‌ی ده‌کرد؟ خۆ خوای گه‌وره‌ ئه‌یتوانی به‌بی شه‌پیش سه‌ریان بخت، به‌لام خۆ ئه‌م دینه‌ سیحری نییه‌] ئایه‌تی شمشیر ﴿ فَإِذَا

أَسْلَخَ الْأَشْهُرَ الْحُرْمَ فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ ﴾ و ئایه‌تی ﴿ وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِينَ كَافَّةً ﴾ لای دابه‌زینی ئایه‌تی شمشیردا ئه‌م ئایه‌تانه‌ خه‌لکی سه‌ر زه‌وی کرد به‌ سی به‌شه‌وه وه‌ک چۆن (ابن القیم) ده‌فه‌رموی:

۱. موسلمانان ئه‌مین.

۲. په‌یمان له‌گه‌ڵ خوا کردوو.

۳. بی باوه‌ری ترسنۆک، واته‌ باوه‌ره‌ینان یان جزیه‌ دان، یان ئه‌گه‌ر (جزیه‌)^(۱) نه‌ده‌ن ده‌کوژین.

له‌به‌رئه‌وه‌ی له‌و رۆژه‌وه‌ی ئه‌م ئایه‌تانه‌ دابه‌زین هه‌تاوه‌کو ئه‌م‌پۆ موسلمانان سی شتی پێشنیار کردوه‌ بۆ کوفر:

موسلمان بوون، یان جزیه‌دان، یان ده‌کوژین.

^۱ جزیه‌ بریتیه‌ له‌ بێک پاره‌ی سیاری کراو له‌و موشریک و بیباوه‌پانه‌ وه‌رده‌گیریت که‌ موسلمان نابن و له‌ناو ده‌سه‌لاتی ئیسلامییدا ده‌مێننه‌وه، بۆ پاراستنی مال و ناموس و گیان و پاراستنی مافه‌کانیان.

قوناغه‌کانی شه‌ریه‌تی جهاد

له دواى دابه‌زینی ئایه‌تی شمشیر ئایه‌ته‌کانی قورئانی پیروز یاسایه‌کی نه‌گۆریان دانا بۆ جهاد له ئیسلامدا، چونکه یاسای جهاد واته (حوکمی جهاد) له رۆژگاری ئیسلامدا به چوار پله‌و قوناغدا تیپه‌پری که ئەمانه‌ی لای خواره‌وه‌ن:

قوناغی یه‌که‌م: وهك (ابن القيم) ده‌فه‌رموی: له مه‌که‌دا جهادکردن قه‌ده‌غه بوو به‌رامبه‌ر ئازار و سته‌می بی باوه‌پان. [مه‌رچه‌نده هاوپی و هاوه‌له‌کانی پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ له ژیر ئازار و ناره‌حه‌تیدا ئەتلانه‌وه، مه‌رچه‌نده پشکویان بۆ گه‌رم ده‌کردن و به پشتدا ده‌یان خسته‌نه‌ سهر پشکۆکه، مه‌رچه‌نده له بیابانی گه‌رمدا له مه‌که‌که له رۆژی گه‌رمی هاویندا به‌ردی گه‌وره‌و گه‌رمیان ده‌خسته‌ سهر سگ و سنگیان، مه‌رچه‌نده ئەبویه‌کری دڵ نه‌رم له ژیر پیتلوی جه‌ندرمه‌کاندا ئەبوورایه‌وه!! به‌لام له‌گه‌ڵ ئەمه‌شدا جهادکردن قه‌ده‌غه بوو، چونکه په‌روه‌ردگار ده‌فه‌رمویت: ﴿أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا أَيْدِيَكُمْ وَأَقِيمُوا

الصَّلَاةَ﴾ (النساء: ۷۷) ئەمه پرسیاره، واته: ئایا ئەی سهرت سووپنامینی له گه‌لیک که داوایان کرد شه‌پریان له‌سه‌ر فه‌رز بی‌ت که له مه‌که‌دا دابوون، به‌لام پێیان وترا واز له شه‌ر به‌یئن کاتی نه‌هاتووه و خۆتان ئاماده‌ بکه‌ن به‌ به‌جیه‌نیانی نوێز؟^(۱) [ابن الکثیر) له ته‌فسیره‌که‌یدا ئەفه‌رموی: ئیبن عب‌باس (خوایان لی رازی بی) ده‌فه‌رموی: عه‌بدوپه‌حمانی کۆری عه‌وف له‌گه‌ڵ چه‌ند هاوه‌لیکیدا هاتن بۆ لای پیغه‌مبه‌ر ﷺ، وتیان: ئەی پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ ئای چه‌ند به‌ عیزه‌ت بووین کاتیک که موشریکیش بووین، به‌لام که باوه‌پمان هێنا زه‌لیل بووین، پیغه‌مبه‌ر ﷺ فه‌رموی: (إني امرت بالعفو فلا تقاتلوا)^(۲) واته: من فه‌رمان پێ کراوه به‌ لی‌بوورده‌یی و لی‌خۆشبوون، شه‌ر له‌گه‌ڵ ئەم که‌له‌دا مه‌که‌ن].

قوناغی دووه‌م: ئیزنیان پێ درا به جهادکردن، ئەمه‌ش له سه‌ره‌تای کۆچ کردندا بوو، وهك خوای گه‌وره ده‌فه‌رمویت: ﴿أُذِنَ لِلَّذِينَ يُقَاتَلُوا بِأَنَّهُمْ ظَلَمُوا وَإِنَّ اللَّهَ عَلَى

^۱ صفوة التفاسیر، ۱م، ص ۱۲۹.

^۲ رواه ابن أبي حاتم وأبو داود والنسائي ۳۰۸۶- قال الالباني صحيح الاسناد.

نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ ﴿۳۹﴾ (الحج: ۳۹) [موجاهید ده‌فهرمویت: ئەمه یه‌که‌م ئایه‌ت بوو که دابه‌زی له‌سه‌ر جهاد].^(۱)

قوناغی سییه‌م: جهاد کردن فه‌رزبوو، به‌لام ئە‌گه‌ر کافره‌کان هه‌رشیان بو کردن، [واته نابی موسلمانان ده‌ستپه‌شخه‌ری بکه‌ن بو شه‌ر هه‌تا ده‌ستیان بو دره‌ژ نه‌کره‌ت]، وه‌ک خوای گه‌وره ده‌فهرمویت: ﴿وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يُقْتُلُونَكُمْ وَلَا تَعْدُوا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْمُعَدِّينَ﴾ (البقرة: ۱۹۰) واته: بکوژن و شه‌ر بکه‌ن له‌رینگه‌ی خوادا بو به‌رزکردنه‌وه ئایینی خوا ئە‌وانه‌ی که شه‌رو کوشتارتان له‌گه‌ل ئە‌که‌ن و ده‌ستدره‌ژیش مه‌که‌ن، به‌جوړیک ئیوه ده‌ستپه‌شخه‌ری شه‌ر مه‌بن، چونکه به‌راستی خوای گه‌وره ده‌ستدره‌ژیکه‌رانی خو‌ش ناویت.^(۲) [ابن کثیر ئە‌فهرموئ: پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ شه‌ری ده‌کرد له‌گه‌ل ئە‌و که‌سانه‌ی که شه‌ریان له‌گه‌ل ده‌کرد و وازی ده‌هینا له‌وانه‌ی وازیان لی هه‌نابوو له‌به‌ر دابه‌زینی ئە‌و ئایه‌ته‌ی په‌شه‌وه].^(۳)

قوناغی چواره‌م: به‌گشتی جهاد بوو به‌ فه‌رزی سه‌رشانی موسلمانان به‌رامبه‌ر هه‌موو کافریک، ده‌بی موسلمانان هه‌رش به‌رن بو بیباوه‌ران، فه‌مه‌ش به‌ دابه‌زینی ئە‌م ئایه‌ته بوو که زانیان پنی ده‌لین: ئایه‌تی شمشه‌یز

﴿فَإِذَا انسَلَخَ الْأَشْهُرُ الْحُرُمُ فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ﴾ ، ﴿وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِينَ كَافَّةً كَمَا يُقْتَلُونَكُمْ كَافَّةً﴾

به‌لئ ئە‌مه چوار پله و قوناغ بوو که جهادی ئیسلامی پیندا تپه‌ری. له‌پله‌ی چواره‌مدا جهاد بوو به‌ فه‌رز به‌رامبه‌ر هه‌موو بیباوه‌ران له‌سه‌ر زه‌ویدا، به‌رده‌وام نابی بوه‌ستینه‌ری هه‌تاوه‌کو خه‌لکی سه‌رزه‌وی موسلمان بن، یان جزیه‌ بده‌ن، به‌هه‌ج

^۱ مختصر تفسیر ابن کثیر، ۱م، ص ۴۵۶.

^۲ صفوة التفاسیر، ۱م، ص ۱۲۶.

^۳ مختصر تفسیر ابن کثیر، ۱م، ص ۴۱۴.

شیوه‌یه‌ک دروست نییه ئەمیری موسلمانان واز له جهاد بینئ، بەلکو دەبیئت ئەو کاروانه بەردهوام بیئت هه‌تاوه‌کو هەر پارچه زه‌وییه‌ک روژیک له روژان موسلمانان فەرمانزە‌ه‌واییان تیدا کردبیئت بگه‌ریته‌وه ژێرده‌ستی موسلمانە‌کان ئەگەر ئەو پارچه زه‌ویه گه‌رایه‌وه ژێر دەستی موسلمانە‌کان ئەوا ئەو کاته جهاد دەبی به‌ فەرزی کیفایه. بەلام ئیستا فەرزی عینه، چوون دەتوانین بلین جهاد فەرزی کیفایه‌یه؟ [که پارچه زه‌وییه‌کی ئیسلام نییه کوفر داگری نه‌کردبیئت؟!] ئەگەر جهاد وه‌ک روژانی عوسمان و عه‌لی موعاویه بیئت (خوا لییان رازی بیئت) ئەوه که‌مترین ئەنجامدانی فەرزی کیفایه ئەوه‌یه که ئەمیری موسلمانان له‌سالی‌کدا جاریک یان دوو جار سوپایه‌ک بنیئرئ بۆ ولاتی دوژمنان بۆ ئەوه‌ی شه‌ریان له‌گه‌لدا بکه‌ن و فەرزه‌که له‌ گه‌ردنی موسلمانان بکه‌وئ. [بەلام ئەو موسلمانان یه‌ک پارچه زه‌وی بۆ دهرمان پیشانمان بدن که حوکمی خ‌وای گه‌ره‌ی تیدا پیاده بکریت؟! نه‌ک ئەوه‌نده، خۆزگه له‌وه زیاتر سه‌ری نه‌کیشایه، بەلکو پارچه‌یه‌ک زه‌ویم پیشان بدن که موسلمانانی تیدا نازار نه‌درئ؟! له‌ روژانی فەرمانزە‌ه‌وایی یه‌که‌م جینشینی پیغه‌مبه‌ر ﷺ ئەب‌وبه‌کری صدیق (خ‌وای لی رازی بیئت) کۆمه‌لیک په‌یدا بوون که زه‌کاتیان نه‌ئەدا به‌ ئەب‌وبه‌کری صدیق، بەلام ئایا خه‌مخۆری موسلمانان هه‌روا دانه‌مێنئ و وازیان لی ئەه‌ینئ له‌سه‌ر ئەم کاره گه‌وره؟ نه‌خیر شیرانه له‌شکری پیکه‌وه‌نا و فەرمووی: (أینقص الدین وأنا حی)، ئایا دین به‌ ناته‌واوی ئەنجام بدریت و منیش بژیم. ئەم‌رۆ نه‌ک به‌ ناته‌واویش ئەنجام نادرئ، بەلکو دژایه‌تیشی ده‌کرئ، بەلکو له‌سه‌ر دین هه‌زاران ئافره‌تی داوین پاک هه‌تک ده‌کریت و ریشی ده‌یان گه‌نجی خوین گه‌رم ده‌سووتینرئ^(۱)، ئەو کۆمه‌لی موسلمانانی به‌رێز بۆچی هه‌لوئستی ئەب‌وبه‌کر

^۱ هۆ خه‌لکینه....

ده‌زانن چی له‌م ئەستیره گه‌وره‌دا

جی نابیته‌وا:

ریش و سیواک!

ده‌رسی قورئان!

نوێژی جه‌ماعه‌تی مزگه‌وت!

نانوینن؟! !! نه‌گەر نه‌ته‌وی بیه‌نامه‌ی خوی گه‌وره پیا‌ده بکری چ جیا‌وازیبه‌ک هه‌یه له نیوان ﴿کُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ﴾ و ﴿كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ﴾ واته (فه‌رزیووه له‌سه‌رتان رۆژوو گرتن) و (فه‌رزیووه له‌سه‌رتان شه‌پرکردن). خوا لیره‌دا نه‌یفه‌رمووه جیهاد هه‌تاوه‌کو ته‌ئویلی ساردو سپی بۆ به‌ینیته‌وه، به‌لکو به‌راشکاوی و راسته‌وخۆ فه‌رموویه‌تی: (القتال) واته شه‌پر، هه‌روه‌ک چۆن پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ ده‌فه‌رمویت: (يوشك أن تتداعي عليكم الأمم من كل أفق كما تتداعي الأكلة على قصعتها، قلنا: يا رسول الله أو من قلة نحن يومئذ؟ قال: لا، أنتم يومئذ كثير، لكنكم غثاء كثفاء السيل، تنزع المهابة من قلوب عدوكم، ويجعل في قلوبكم الوهن، قالوا: وما الوهن؟ قال: حب الدنيا وكرهية الموت)^(۱). یان له ریوایه‌تیکی تر‌دا ده‌فه‌رمویت: (حب الدنيا وكرهية القتال). واته: نزیك بووه‌ته‌وه گه‌لان له هه‌موو شوینیکیه‌وه ده‌سه‌ستان بۆ دریز بکه‌ن هه‌روه‌ک چۆن ده‌سه‌ت بۆ خوارده‌مه‌نی دریز ده‌کری له‌ناو نه‌و شتانه‌دا که تییدا ده‌خوری، وتمان: نه‌ی پیغه‌مبه‌ری خوا له‌و رۆژه‌دا له‌به‌ر که‌میمان‌ه؟ فه‌رمووی: نه‌خیر، ئیوه له‌و رۆژه‌دا زۆن، به‌لام پۆخلن وه‌ک پۆخلی سه‌ر ده‌ریا وان^(۲). ترسو هه‌بیه‌ت له‌ دل‌ی دوژمن‌تان‌دا راده‌کیشریت و (وهن) ده‌خریته‌وه دل‌تان‌ه‌وه، وتیان: نه‌ی نه‌و (وهن) چیه‌ه؟ فه‌رمووی: خۆشو‌یستنی دنیاو ترسان له‌ مردن، یان ترسان له‌ کوشتا[ر].

سه‌رپۆش... ئافه‌ه‌تی داوین پاک!!

هۆ خه‌لکینه....

ئا له‌م وولاته‌ به‌رینه

هه‌موو شتی تیای ئازاده

به‌لام نه‌وه‌ی جیگه‌ی ناب‌ی و تیای قاچاغ‌بی:

(یه‌کتابه‌رستی)یه‌و (دین)ه!!

(شیعری یه‌کبوون) (سه‌ردان)

^۱ رواه احمد عن ثوبان وصححه شيخ ناصرالدين الألباني.

^۲ غثاء: بریتیه له‌و گه‌لا و که‌فه‌ی به‌سه‌ر ده‌ریاوه کۆده‌بیته‌وه هه‌چ سوودیکی نییه، پیغه‌مبه‌ر ﷺ مه‌به‌ستی نه‌وه‌یه که موسلمانان زۆن، به‌لام وه‌ک پتو‌یست بۆ خوا نه‌سولحاون ته‌نها بوونی ژماره‌یه. کوردیش ده‌لی: ناوی زل و دتی وێران.

جیهاد به گیان و به ماڠ فه‌رزه

که‌واته ئیستا جیهاد چییه؟

فه‌رزی عه‌ینه له‌سه‌ر هه‌موو موسلمانیک له‌سه‌ر زه‌ویدا و عوزره‌یئانه‌وه نییه بۆ هیچ که‌سیک،^(۱) ئیتر فه‌رمانده‌رکه‌ر بیټ یان فه‌رمانپیکراون خاوه‌ن ئیش بیټ یان بی ئیش، [خیزانی بیی یان بی خیزان، ترسنۆک بیټ یان جه‌ربه‌زه و لیها‌توو بیټ]، خاوه‌ن شه‌ریکه‌ بیټ [یان عه‌ره‌بانه‌ کیش بیټ، هه‌رکه‌سیک بیټ له‌ هه‌ره‌ جو‌ره‌ چینیك بیټ له‌ هه‌ر شیوه‌ و ره‌نگ و له‌ هه‌ر زمانیک که‌ ئاخاوتنی پی بکات، ته‌نها موسلمان بیټ نه‌مپۆ له‌ سه‌ده‌ی بیسته‌مدا جیهادی له‌سه‌ر فه‌رزه‌ به‌ کۆی زانا‌یانی ئیسلام، به‌لی خوای په‌روه‌ردگار نه‌مپۆ جیهادی فه‌رز کردووه و باسی کردووه به‌ گه‌وره‌ترین بازرگانی له‌ زه‌ویدا]، نه‌گه‌ر هه‌موو ما‌له‌که‌ی ببه‌خشی جیهادکردنه‌که‌ی له‌سه‌ر نا‌که‌ویټ هه‌تاوه‌کو گیانی‌شی نه‌یه‌ته مه‌یدان [هه‌تا‌کو خۆی‌شی نه‌خاته مه‌یدانی شه‌پو تفه‌نگه‌وه]، هه‌روه‌ک ده‌لین فلانه‌ که‌س پیاویکی زۆر چاکه‌، چونکه‌ ما‌له‌که‌ی زۆر جار بۆ جیهاد خه‌رج ده‌کات، نه‌مه‌ جیهاده‌که‌ی وه‌ک فه‌رزی عه‌ین له‌سه‌ر نه‌که‌وتوو هه‌تاوه‌کو به‌ گیانی‌شی به‌شداری نه‌کات مه‌گه‌ر له‌ کاتی‌کدا که‌ نه‌میری موسلمانانی جیهادی ئیزنی بدا و بلی تو کاسپی بکه‌ و پاره‌که‌ت بنیره‌ بو‌مان، چونکه‌ پیوستمانه‌، له‌م کاته‌دا فه‌رزه‌که‌ی له‌سه‌ر نه‌که‌ویټ،^(۲) هه‌روه‌کو چۆن فه‌رمانده‌ی شه‌پ فه‌رمان ده‌کات به‌ مو‌جاهیدیك که‌ ته‌نها چیش‌ت لی بنی، یان به‌ یه‌کیك ده‌لیت تو به‌ ته‌نها به‌رگه‌رووی جل‌وبه‌رگ به‌ بۆ مو‌جاهیدان هه‌ر به‌ هه‌مان شیوه‌ش ده‌توانی فه‌رمان به‌ مو‌جاهیدیك بدات که‌ بپروا بازرگانی بکات.

^۱ جگه‌ له‌و دیاریکراوانه‌ نه‌بیټ بۆ چه‌ند کۆمه‌لیکی دیاری کراو له‌ قورئان و سونه‌ندا هات‌بن.

^۲ فه‌رمانده‌ی شه‌پ حالی شه‌ره‌که‌ ده‌زانیت و ناگاداره‌ که‌ پاره‌ی ئه‌و ده‌وله‌مهنده‌ مو‌جاهیده‌ جیگیر ده‌کات بۆ نمونه‌ له‌وکاته‌دا وای به‌چاک ده‌زانیت بۆ کاسپی، به‌لام به‌مه‌رجی دلو ده‌روونی پیتی خۆش بی به‌شداری شه‌پ بکات. والله‌ اعلم.

لہم حالہتہی کہ ئیستا ئیمہ تییدا دہژین جائیز نییہ بؤ ہیچ موسلمانیک کہ پارہ ہلگری و بیخاتہ ناو بانقہوہ، دہبی ہرچی مالی ہہیہ ہہمووی ببہخشی بؤ جیہاد، ہہتاوہکو یہک بی باوہر لہ زہوی موسلماناندا نہمینئ، واجبہ لہسہر دہولہمہندہکان کہ تہیارہ بؤ مواہیدان بکرن، واجبہ دہبابہیان بؤ بکرن، موشہک و ہہموو پییداویستی شہری مواہیدان نامادہ بکہن و بؤیان بکرن. ہہتاوہکو ئہم کاروانہ بہرپڑہ بکہویتہ ری بؤ جاریکی تریش زہوی ئاوہدان بیٹہوہ بہ رؤشنایی ئیسلام.

[پیوستہ ئہگہر یہک دیناریشمان لہ گیرفاندا بیٹ ببہخشین بؤ ئہوہی ئہم کاروانہ جیہادیہ بگاتہ مہنزل، ئہی خاوہن پارہ و سامانہکان بؤچی و ہکو ئیمام عوسمانی خۆشہویست نایہنہ مہیدان؟ ئہو عوسمانہی کہ لہ کاتی شہری تہبووکدا دہ ہزار دینار و سی سہد حوشر و پہنجا ئہسپی بہ ہہموو کہلوپہلہوہ بہخشی بہ پیغہمبہری خوا ﷺ، ئہویش پیی فہرموو: "دوای ئہمہ عوسمان ہرچی بکات ہیچی لہسہر نییہ، خوایہ من رازیم لہ عوسمان تۆش لیی رازی بہ". بؤچی و ہکو مواہید و ہاورپی پیغہمبہر ﷺ ئہبوہکر ہہلوئیست نانویئن؟ ئہو ئہبوہکرہ کہ ہہموو مالہکہی بریتی بوو لہ چل ہزار درہم ہینای و دایہ دہستی پیغہمبہر ﷺ، ئہویش فہرموو: "چیت بؤ خیزانہکات ہیلآوہتہوہ؟ وہلامی دایہوہ و فہرموو: خوا و پیغہمبہرم بہجیہبشتووہ بؤیان"]، بہلکو زانایانی ئیسلام فہتوایان داوہ و ئہفہرموون: "إذا سیئت امرأة فی المشرق وجب علی اهل المغرب تخليصها". واتہ: ئہگہر ئافرہتیکی موسلمان لہ رۆژہلآت ژیردہستہی بیباوہپران بوو واجب دہبی لہسہر موسلمانانی رۆژئاوا کہ بچن رزگاری بکہن.^(۱)

^۱ با نەزانانە لۆمە ی ئەو بربایانە نەکەین کەوا زمانی هیز بەکار دینن بۆ ئازادکردنی ئەو خوشکە موسلمانانە ی کە لە لای قیبتییەکانی میسر بەند کرابوون، یان لە تۆلە کردەوہی بکوژانی خوشکە (دوعا) دا!! عەبدوللای کوپی موبارەک (رەحمەتی خۆی لێ بی) دہفہرموی:

کیف القرار وکیف یهدأ المسلم
والمسلمات مع العدو المعتدي

ئیمامی مالیک ده‌فرمویت: (یجب علی المسلمین کف اسرارهم ولو استنفذت أموالهم)، واته: واجبه له‌سەر موسلمانان که ئەسیره‌کانیان رزگار بکن و فیدیەیان بۆ بدن ئەگەر هەرچی مالیشیان ههیه ته‌واو بیټ، ئەه موسلمانان چ وه‌لامیکتان ئاماده کردوو بۆ به‌ردهم په‌روه‌ردگار له کاتی‌کدا نامووس و شوهره‌فی ئافره‌تانی موسلمانانی داوینچاک هه‌تک ده‌کریت؟ له‌کاتی‌کدا ئافره‌تانی موسلمان له ژیر زه‌مینی جه‌ندرمه‌کاندا و [به‌چکه تا‌غوته‌کاندا] داوینچیان ده‌که‌وئته خواره‌وه؟ یان بۆ ئەو هه‌موو موسلمانەه‌ی له جیهاندا روژانه ده‌کوژرین؟ به‌هه‌زاران موسلمان له برسان ده‌مرن له‌بەر نه‌بوونی پاروویه‌ک نان که خویانی پی‌بژینن؟ ئایا خوای گه‌وره و عادل قبول ده‌کات له ده‌وله‌مه‌ند و بازرگانه‌کان که پاره‌که‌یان هه‌لبگرن!!

دووباره ئیمه پرسیار ده‌که‌ین ئایا کامتان به‌پریزه لای خوای گه‌وره؟ ده‌وله‌مه‌ندی پاره هه‌لگریان هه‌ژاری سک برسی و نه‌دار؟ له‌گه‌ل ئەوه‌شدا دوژمنانی ئیسلام روژانه ده‌یانکاته قوربانی، دیاره له‌بەر نه‌بوونی پاره‌یه‌کی وه‌ها بۆ کپینی ته‌قه‌مه‌نی هه‌یج به‌ره‌له‌ستییه‌کیان پی‌ناکریت، ئەگەر پیشیان بکریت وه‌ک پیویست نییه، ئایا پاداشتی کامیان لای خوای گه‌وره زۆر گه‌وره‌یه؟ ئایا هەرچی پاره و ئالتوون و سه‌روهت و سامان هه‌یه یه‌کسان ده‌بیټ له‌گه‌ل خویانی موسلمانیک یان نامووسی ئافره‌تیک لای خوای گه‌وره!! له‌م کاتانه‌دا جائیز نییه هه‌لگرتنی پاره و پول به هه‌یج شیوه‌یه‌ک، ئەگەر جیهاده‌که پیویستی به مال و سه‌روهت هه‌بوو ئەوه ده‌بیټ ماله‌که‌تی بۆ پیش‌بخه‌ی، ئایا ئەگەر که‌سیک به ویرژدان و ژیرانه‌وه بیرکاته‌وه گومانی ده‌بیټ له‌وه‌ی که ئەم‌پرو موجهیدان زۆر پیویستیان به پاره و مال و ته‌قه‌مه‌نی ده‌بیټ!! ئایا زۆر موسلمان نه‌بوو نینوکی په‌نجه‌کانی هه‌له‌وه‌ری له‌ناو به‌فردا به‌هوی نه‌بوونی پیلا‌وه‌وه که له‌پیی بکات؟ ئایا زۆربه‌ی موسلمانان له زستاندا ره‌ق نه‌بوونه‌وه به‌هوی سه‌رماوه؟ به‌کۆمه‌ل ده‌یان بینین که سه‌رما ره‌قی

کردونه ته وه و مردوون، خوین له ناو دهمار و میشکدا هاتوچووی لی دهرپیت به هوی سهرماوه، دهمرن به هوی نه بوونی جل و بهرگ له بهری بکن، نه وه چی ده بیت بو دوله مهنديک نه گهر پالتاویک بکړیت بو مواهیدیک له دژی سهرمای زستان یان پیلاویک بکړی له دژی زوقم و تهرزه له سهر شاخه کان؟ به لی خوی پهره ردگار په نجه کانیان دهرپاریزی، به لام به لکو مالله که ی تو هویه که بیت له و هویانه ی که خوا ده ی کاته هوی پاراستن، نایا دهران که چه ندين مواهید له بهره کانی جهنگ روژانه ده چن ئیش ده کن بو به ده ستهینانی قوتیک بو خیزانه کانیان؟ نایا دهران که فرماندهی شهره کان که فرماندهی وا هیه لیپرسراوی هزاران مواهیده و سهرپهرشتیان ده کات، به لام قهرزاری و فهقیری ناچاری ده کات که بچی بو ئیران ئیش بکات و مهیدانی شهر به چی بهیلی بو نه وه ی ماوه یه که ئیش بکات و قوتیک بو خاووخیزانی بهینیته وه!! له هه مان کاتدا نه گهر سهرچاوه یه که هه بوايه بو یارمه تییدانی نه چوو بو ئیش و مهیدانی شهری به چی نه هیللا، زوربه ی مهیدانی شهره کان هه لوه شینراونه ته وه به هوی نه مانی زاناکان و فرمانده کان له ناویاندا... چونکه له تاو برسیتی هه له اتن.

نایا زوربه ی مالله مواهیده کان له مانگی کدا (۱۰۰) روپیه یان هه بووه بو دهرامه تیان که ناکاته پاره ی کراسی جه رنی کچیکی بچووی دوله مهنديک!! یان روژانه له پینج دینار که متر به منداله بچووه که که ی نادات که مانگی (۱۵۰) روپیه ده کات که به شی مالله فرمانده یه کی مهیدانی شهر ده کات، به لکو دوو مالیش ده کات له نه افغانستان، به لی راسته زاناو فرمانده بوونیان له ناو مهیدانه کانی شهردا پیوستییه که له پیوستییه گهره کانی شهر [به تابه تی زانایان] زوربه یان کوچیان کرد له بهر نه وه ی له مانگی کدا یه که روپیه یان نییه، [که واته واجبه مال و سهره وت و سامان به خشین پیش بخریت بو نه م جيهاده هه تاوه کو ته واو کامل بیت و زیاتر به ره وپیش بروت].

بهراستی جهاد ئاشیکه نه‌فس و پاره ده‌هاریت، هه‌موو روژیک له (جاجی)^(۱) (۱۰۰۰ تا ۲۰۰۰) فیشه‌ک ده‌ته‌قی‌نریته ته‌یاره‌کانی رووس، وا گومان ده‌بن که شه‌پرکردن کاریکی ئاسانه؟! شه‌پرکردن ده‌وله‌ته گه‌وره‌کانی به‌هیلاکدا برد، له شه‌پری جیهانی دووه‌مدا به‌ریتانیا بی پاره کهوت، فه‌ره‌نسا بی پاره کهوت، ئەلمانیا بی پاره کهوت و چۆکی دادا و رووخوا، بهراستی ئەم شه‌پره وشک و ته‌پر ده‌خوات، به‌ئێ ئەم ولاتانه که چه‌ند سه‌رمایه‌دارن هه‌موویان به‌هۆی شه‌پره‌وه بی پاره کهوتن، ئەی تو‌رات چیه و چۆنه به‌رامبه‌ر به‌گه‌لیکی وه‌کو ئەفغان که نانی نییه بیخوات، به‌لام رووبه‌پرووی گه‌وره‌ترین هی‌ز بووه‌ته‌وه له جیهاندا؟! بهراستی ئەی برایانی من سه‌رسام ماوم ئەم جیهاده چۆن هه‌تا ئیستا به‌رده‌وام بووه؟ ئەگه‌ر ده‌ته‌وی بژمی‌ری، ئەوه ئەو سه‌ربازگه‌یهی ئیمه‌ی تیداين له مانگی‌کدا (۶۰۰,۰۰۰) روپیه خه‌رج ده‌کری، که ئاگام لیه هه‌ندی له به‌ره‌کانی شه‌پر (۱۰۰,۰۰۰) روپیه‌یان ناگاتن، "پنجشیر" پینج هه‌زار موجاهیدی لیه، هه‌موو روژیک پیوستیان به (۱۵,۰۰۰) نان هه‌یه ئەگه‌ر ژهمی یه‌ک نانی‌ش بخۆن، هه‌ر نانی‌کیش به‌یه‌ک روپیه‌یه هه‌ر روژی پیوستیان به (۱۵۰۰۰) روپیه ده‌بی‌ت، له مانگی‌کا پیوستیان به نیو ملیۆن روپیه ده‌بی‌ت، ده‌من ئەزانم که نه‌ک نیو ملیۆن، به‌لکو چاره‌که ملیۆنیکیان نه‌گه‌یشته‌وه‌ته ده‌ست، ئەمه‌ ته‌نها بو‌نان.

مزارشريف (موحه‌مه‌د عه‌له‌م) ئاگای لیه که (۱۶,۰۰۰) موجاهیدی لیه، پیوستیان هه‌موو روژیک به (۵۰,۰۰۰) نان هه‌یه، له مانگی‌کدا یه‌ک ملیۆن و نیو نان... چۆن؟ که من ده‌زانم له سالی‌کدا یه‌ک ملیۆن و نیویان پیناگات.... جهاد چۆن ده‌پوات؟ له‌لای خوای گه‌وره‌وه.... په‌روه‌ردگار خۆی ئاسانی ده‌کات، به‌ئێ برای به‌پێزم ئەوه موجاهیده که ده‌زانين راتبیکي نییه له‌گه‌ل ئەوه‌شدا مال و مندا‌له‌که‌ی (۵ - ۶) ساله نه‌دیوه و ناشزانی که جییان به‌سه‌ره‌اتوه، کۆمه‌لیکیان

^۱ سه‌ربازگه‌یه‌که له نه‌فغانستان که شه‌پری تیدا کراوه.

خيزانه كانيان كوچيان كردوه، به لام خوځى له ناو جهرگه ى شهردايه و شهر دهكات، نازانى بو كوځى و پرو به كوځى روځشتوون، نازانى له (پيشاوهر)ن، يان له (كوهات)ن، له عالهدا ماون يان مردوون؟ پيش ۱۰ روژ له مهوبهر موجهيدىكى نه فغانى به لامدا تپپه پى كرد ناوى (حه سن) بو، منيش پيم وت: خيزانه كهت له كوځيه؟ وتى: نازانم، نه مه پينج ساله روځشتوون و كوچيان كردوه نازانم به ره و كوځى كوچيان كردوه؟! به لى نه م موجهيده كه پينج ساله خوځى له شاريكه و خيزانه كهشى له شاريكى تره و يه كتريشيان نه ديوه، [هه والى موجهيدانى كوردستانم گوى لى بگره، كاك ته ها خانه قينى كه ماوه ى دوو سال بو له خانه قين ده رچوو بو، لاي دايكو باوكى وتبووى بو نيش كردن ده روم بو نه وه ى دلى دايه ى به سوزى نارحه ت نه بى كه كورپه كه ى بو جيهاد ده روات و ده كوژدى، به لام كاك ته ها ى خوځه ويست خوځى (L.P.K.Y) يه گه وه به رامبه ر موجهيده كان وه ستاو و شيرانه به رنگاريان بوويه وه هه تاكو شهيد بو، نيشتاش بو ماوه ى سى سال ده روات كاك ته ها شهيد بووه و دايكو باوكى نه يانزانيوه و چاوه روانى گه رانه وه ى كورپى شيرين و پاره ى سى سالى نيش كردن ده كه ن].

به لى نه و موجهيدانه ى نه فغانستان نابيينى يه كيكيان تووشى نارحه تى و تالى و نازار نه بووييت، به لى ده چيته هه ر مالىك له نه فغانستان نه وه نده نارحه تيبان به سه ردا هاتووه سه ريان بو سپى ده كه ى، يه كيك نه بينى سووتاوه، يه كى كوځى بووه، يه كيك قاچى په ريوه، ... هتد، به و شيوه ى كه پاره ى كرى سه ياره يان نيبه له پيشاوهر وه بچن بو لاهور تاوه كو تيمارى خوځيان بكن.

گومان و تاوانبار کردن

[به‌لئ هەر له کاتی پیغه‌مبه‌ری ئیسلامدا و له دواى پیغه‌مبه‌ری ئیسلامیش ﷺ کۆمه‌لێک هه‌بوون که چه‌ندین گومانی ژه‌هراویان دروست کردوو ه‌ بۆ ئه‌وه‌ی به‌ تیرتیک دوو نیشان بپێکن:

یه‌که‌م: خه‌لکی په‌شیمان بکه‌نه‌وه له خوی‌نرپشتن له پیناوی خوادا.

دوهم: له‌به‌رئه‌وه‌ی موسلمانان عه‌یبیان لئ نه‌گرن که نایه‌ن بۆ جیهاد].

زۆر له سه‌ربازه‌کانی ده‌وله‌ت هه‌یه که هه‌لدین بۆ لای موسلمانان و دین بۆ پیشاوه‌ر و ئه‌یانه‌وی بگه‌رینه‌وه بۆ جیهاد، به‌لام پارهی کرێ سه‌یاره‌یان پێ نییه‌.

ئه‌گه‌ر ئه‌مانه‌ت به‌راورد کرد له‌گه‌ڵ ئه‌وانه‌ی گومان دروست ئه‌که‌ن له عه‌قیده‌ی ئه‌فغانیه‌کاندا و ئه‌لین: ئه‌وانه‌ بیده‌چین و دوعا و نوشته‌یان پێوه‌یه، هه‌رئه‌وه‌ی ئه‌مه ئه‌لێت ئه‌بینی که بلیتیکی ته‌یاره ئه‌بڕی و ئه‌چی بۆ ئه‌مریکا بۆ سه‌یری یاری و ئه‌گه‌رپێته‌وه، گوايه ئه‌و ۱۰۰٪ عه‌قیده‌که‌ی ته‌واوه، ماشاءالله! هه‌ربۆیه عه‌قیده‌که‌ی پائی پێوه‌ناوه که بچی بۆ سه‌یری یاریه‌کانی ئۆلۆمپی له لۆس ئه‌نجلۆس که ته‌نها بلیتی ته‌یاره‌که (۱۵۰۰) دۆلاره، که ئیمه یارمه‌تی هه‌ندێ له به‌ره‌کان ئه‌ده‌ین به (۳۰,۰۰۰) روپیه.

کۆمه‌لێک دروست بوون له پیشاوه‌ر ئیش‌وکاریان ته‌نها گومان دروست کردن بوو له‌سه‌ر جیهادی ئه‌فغانی، گوايه ئه‌وانه ئه‌هلی بیده‌عن و موشریکن و نابێ جیهادیان له‌گه‌ڵدا بکریت.

ئه‌ی برایان! ئیمه پرسیار ده‌که‌ین: ئه‌فغان موسلمانن یان نا؟ ئایا له ئیسلام و میله‌تی ئیمان چوونه‌ته ده‌ره‌وه؟! ئایا هه‌ر به‌ بوونی بیده‌عه له‌ناو موجاهیدانی ئه‌فغانی جائیز نییه یارمه‌تییان بده‌ی؟ [نه‌خیر وانیه به‌رای موسلمان، وانیه، ده‌بی چاک تیبگی] نه‌خیر به یارمه‌تیدانی هه‌یوانه‌کانیش پاداشت ده‌نوورسیت!! (وإن لنا فی البهائم لأجر یا رسول الله؟ قال: فی کل کبد رطبه أجر). واته: یاره‌کانی پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ پرسیاریان کردو وتیان: ئایا ئه‌ی پیغه‌مبه‌ری خوا ئیمه له چاکه‌کردن

له گه‌ل گیانداراندا ئه جرمان هه‌یه؟^(۱) فه‌رمووی: له هه‌موو جگه‌ریکی ته‌ردا پاداشت هه‌یه، واته هه‌موو گیانداریک. له فه‌رمووده‌ی سه‌حیحیشتدا هاتوه: (بینما بغي من بغایا بني إسرائيل تطوف بركية بئر - بغي وافقة عند بئر - وإذا بکلب یلهث یمتص الثري من العطش، فنزعت موقها - خفها - وملأته ماء، ثم سقت الكلب، فشكر الله لها، فغفر لها)^(۲). واته: جارێکیان ئافره‌تیك له ئافره‌تی به‌نی ئیسرائیلییه‌کان ده‌سوپرایه‌وه به‌ ده‌وری بیریکدا له‌و کاته‌دا بینێ سه‌گیك زمانی ده‌ره‌یناوه و خۆ‌له‌که ده‌مزیت له‌ تینویتییدا، ئافره‌ته‌که پیناوه‌که‌ی خۆی دا‌که‌ندو پ‌ری کرد له‌ ئاو بو‌ی دوایی ئاوه‌که‌ی دایه سه‌گه‌که سوپاسی خ‌وای کرد بو‌ی و خ‌وای لێی خ‌وش بو‌و. ئافره‌ته‌که ئافره‌تیکی زیناکه‌ریش بو‌و، به‌لێ به‌نی ئیسرائیلییه‌ک خوا لێی خ‌وش بو‌و له‌ به‌ره‌ئه‌وه‌ی ئاوی دا سه‌گیك، توخوا مواهیدین که‌متن له سه‌گ؟!!

وه‌لامان بده‌نه‌وه: جه‌نابی دێ و ده‌لێ جائیز نییه پاره‌ی زه‌کات بدرێ به‌ مواهیدان، له‌ به‌رچی؟ ئایا زانایانی ئیسلام نافه‌رموون: ئه‌گه‌ر گاوریك یان جوله‌که‌یه‌ک له‌ گه‌لماندا بو‌و تۆش ده‌زانی برسیه‌تی ئه‌گه‌ر نانت پی‌ بدایه نه‌ئه‌مرد، به‌لام له‌ برسا مرد له‌ به‌ره‌ئه‌وه‌ی نانت پی‌ نه‌دا، ئه‌وه فه‌رزه له‌ سه‌رت خ‌وینه‌که‌ی بده‌ی به‌مه‌رجێ توانات هه‌بیئت. به‌لێ ئه‌م‌رۆ ئه‌م فه‌توایه بخوینه‌ره‌وه له‌ کتیبی (حاشیه‌ الدسوقي علی شرح الکبیر) له‌ به‌رگی دووه‌دا لاپه‌ره ۱۱۰- ۱۱۱^(۳) که ئه‌فه‌رموی: ئه‌گه‌ر یه‌کیك دای به‌ لای پی‌اوێکی برسیدا ده‌یتوانی نانی بدات، به‌لام نانیشی پی‌ نه‌دا تا‌کو مرد، ئه‌وه جیاوازی تیدا هه‌یه:

کو‌مه‌نیك له‌ زانایان ئه‌فه‌رموون: ده‌بی خ‌وینه‌که‌ی بدات که (۱۰۰) حوشر ده‌کات و ده‌بی (۴۰) حوشریان به‌چکه‌ی له‌ سکدا بیئت.

^۱ سه‌یری کتیبی صحیح جامع‌الصغیر رقم ۴۲۹۶ بک.

^۲ نیمامی موسلیم رسوایه‌تی کردوه.

^۳ فه‌ت‌وای نیمام مالیکه.

کۆمه‌لیک ده‌لین ده‌بی بکوژیت له‌باتی مردووه‌که‌دا، چونکه ئه‌م بوو ته هوی مردنی، به‌لئ چۆن ئه‌م فه‌توایه‌ شاراوه؟! چۆن خۆتی لی بی ناگا ئه‌که‌ی، به‌راستی گه‌لی ئه‌فغان خوی گه‌وره‌ کردی به هوی سه‌ربه‌ری موسلمانان، چونکه عیزه‌تیان دا به ئیسلام^(۱)، به‌لئ ئیمه‌ پرسیار ده‌که‌ین و ده‌لین له‌به‌رئه‌وه نایه‌ن قه‌بر به‌رز ده‌که‌نه‌وه و نوشته‌ ده‌که‌ن؟ که‌واته موسلمانان کافرن، چونکه قه‌بر به‌رز ده‌که‌نه‌وه؟! با چاک بزانی موجه‌یدان ئه‌م شتانه‌ ناکه‌ن، چونکه بویه جیهاد ده‌که‌ن که فه‌رمان به چاکه و به‌رگری له خراپه‌ بکه‌ن.

وه‌ره با بچین بو میسر بو لای قه‌بری (الحسین بن علی) خویان لی رازی بیته که به‌ناو کردوویانه به‌ گوپی (الحسین)، بزانه چی لی ده‌کریت، چونکه خوی له که‌ربه‌لا کوژراوه، له ۱۰۰ مه‌تر که‌مه‌تر له‌ولای ئه‌و قه‌بره‌وه گه‌وره‌ترین و کو‌نترین زانکووی ئیسلامی تی‌دا هه‌یه له‌کاتی‌کدا ده‌چیته ژوره‌وه لای گوپی (الحسین) یه‌کسه‌ر ده‌ستت ده‌گرن و ده‌لین ده‌بی به‌ چواره‌وریدا بسوپیته‌وه، ده‌بی چه‌یوانی بو سه‌ربه‌ری، چه‌ندین پاره و پول به‌سه‌ر گوژه‌که‌یدا رزاوه، سه‌یره‌که‌ی خه‌لکی ماچی ده‌که‌ن و کړنووشی بو ده‌به‌ن، ئیتر ئه‌وه باسی ئه‌وانه مه‌که که خویانی پیوه هه‌لئه‌واسن و ده‌ستی پیدا دینن، ئایا ئیتر ئیمه‌ ئه‌بیته واز له خه‌لکی میصر به‌ینین؟! بلین به‌راستی خه‌لکی میصر کافره و له ئیسلام ده‌رچوون، جائیز نییه یارمه‌تیان ده‌ی؟! ئایا ئه‌مه ره‌وایه؟! پرسیار کرا له موجه‌مه‌دی کوپی عه‌بدولوه‌هاب له باره‌ی ئه‌و که‌سانه‌ی که کیلی (الکوان) له ریاض ده‌په‌رستن ئایا تو کافریان ده‌که‌ی؟ واته: حوکی کافریان هه‌یه؟ فه‌ر مووی: نه‌خیر ئیمه‌ کافریان

^۱ ئیسلام خوی هه‌ر به‌ عیزه‌ته، ده‌بێ بلین جارێکی تر عیزه‌ت و سه‌ربه‌ری و که‌رامه‌تی گه‌رانه‌وه بو موسلمانان و کوفری تی‌گه‌یاند که‌وا موسلمانان بوونیان هه‌یه، ئه‌و موسلمانانه‌ی به‌شدارێ جیهادی ئه‌فغانیان کرد ژۆربه‌یان بوون به‌ قه‌لاو خه‌مخۆر بو ئیسلام و موسلمانان و توانیان زه‌بری گورچک بپ له کوفر بوه‌شیتن و سامی موسلمانان له‌ دلیاندا دروست بکه‌نه‌وه، سوپاس بو خوا. (سه‌ردان)

ناکهین، چونکه کەس نییه له دینه‌که‌یان شاره‌زیان بکات و رییان پیشان بدات، [به‌لئ ئەمه وه‌لامی زانای به‌رێزو خۆشه‌ویست (موحه‌مه‌د بن عه‌بدولوه‌هاب)]
 "ابن‌القیم" خوای لی رازی بیټ ده‌فرمویت: "والذین یستغیثون بالقبور لا نکفرهم
 إن كانوا جهلة". واته: ئەو کەسانه‌ی که په‌نا بو گۆره‌کان ده‌بن و هاو‌زیان لی
 ده‌کن کافرین ناکه‌ین ئەگەر نه‌زان بن به‌وه‌ی ئەوه‌ شیرکه‌.

به‌لی ئەو زانا به‌رێزانه وه‌کو "ئین ته‌یمیه" که مونا‌قه‌شه‌ی له‌گه‌ل "الجهمیة" ده‌کرد
 له‌دوای مونا‌قه‌شه‌که ده‌یگوت ئیوه به‌ کافر نازانم واته فه‌توای کافریتیتان بو نادم.
 چونکه ئیوه نه‌زانن. سوپاس بو خوای گه‌وره جهاد بیروباوه‌ریانی پاک و جوان
 کردوه، ئیستا که‌سیک نابینی نوشته و دوعا هه‌لواسیت ئەگەر هه‌لیشی بواسیت
 ئامۆژگاری بکه‌یت یه‌کسه‌ر لای ده‌بات ئەمه‌ش هۆکه‌ی بوونی جهاده له ناویاندا،
 ئەی برای به‌رێزم ئەو دوعا و نوشته‌یه‌ی که هه‌لی ده‌گریټ وا ده‌زانن (قورئان و
 سوننه‌ت)ی تیا نووسراوه.

(۱۰۰) زانای به‌رێز ده‌لین: ئەگەر قورئان و سوننه‌تی تیدا بیټ ئەوا جائیزه، به‌لام
 کۆمه‌لیک ده‌لین که‌راهه‌تی هه‌یه.^(۱) با قورئان و سوننه‌تیش بیټ، چونکه به‌ره‌و
 شیرکی ده‌بات، به‌لام نه‌یانوتوه هه‌رامه. من پرسیاریان لی ده‌که‌م ئەگەر تو
 مه‌دالیایه‌ک هه‌لده‌گری له‌ناویدا (آیه‌ الکرسی) نووسراوه، هه‌لی ده‌گری بو به‌ره‌که‌ت،
 ئایا هه‌رامه یان هه‌لآله؟ ئایا که‌س ده‌لی هه‌لگرتنی (آیه‌ الکرسی) هه‌رامه؟ یان ئایا
 ئەگەر (آیه‌ الکرسی) له ماله‌وه هه‌لبواسرئ هه‌رامه یان هه‌لآله؟ ئایا هه‌چی تیدا‌یه؟
 به‌لی خو من له‌سه‌ر پو‌چوونی ئەو زانایانه‌م که ده‌لین باش نییه و به‌ باشیشی نازانم
 و هه‌رکه‌سیکم دیبئ کردبیتی ئەوه ئامۆژگاریم کردوه و پیم لابردوه، به‌لام
 به‌شیوه‌یه‌کی جوانی موسلمانانه، که‌سیشیان ئینکاریان له‌گه‌ل نه‌کردوم.

^۱ واته: ئەگەر نه‌یکه‌یت چاکه، به‌لام ئەگەر بیشیکه‌یت ئەوا ئەوا تاوانبار نابیت به‌مه‌رجیک قورئان و سوننه‌ت بیټ
 له‌وانه‌ش له‌هاوه‌له به‌رێزه‌کان که بۆچوونی وایه "ابن‌مسعود" (خوای لی رازی بی).

به‌لئی شتیکی باش نییه، به‌لام ناتوانم بلیم یه‌کسه‌ر (مشرك) ه‌کئی ده‌لئی موشریکه؟
 ئە‌هی برای به‌ریز و بزانه که ئە‌م دو‌عایه قورئان و سوننه‌تی تیدا نه‌بی، به‌لام ئە‌و له
 نه‌زانی ه‌لئی ده‌گری و وا ده‌زانی که قورئان و سوننه‌تی تیدایه، نایا ئە‌وه
 موشریکه؟! نه‌خیر له‌به‌ر ئە‌وه‌ی نه‌زان بو‌وه موشریک نییه، نایا حه‌رامه، نه‌خیر
 حه‌رام نییه، چونکه گومانی وایه خیری تیدایه و ده‌زانی قورئان و سوننه‌تی
 تیدایه، به‌لام ئە‌گه‌ر تو به شیوه‌یه‌کی نه‌رمی وه‌ک پیغه‌مبه‌ر ﷺ ئامۆزگاری بکه‌یت
 و پیی بلییت ئە‌وه خراپه و قورئان و سوننه‌تی تیدا نییه و خ‌وای گه‌وره پیی
 ناخ‌وشه ئە‌ویش لای ده‌بات، به‌لام ئە‌گه‌ر به‌شیوه‌یه‌کی ناشیرین و به‌توره‌یی پیی
 بلییت ئە‌وا ئە‌ویش لای نابات و وازی لی ناهینئ، به‌لکو به‌رده‌وامیش ده‌بییت
 له‌سه‌ری.

[ئیمه مه‌به‌ستمان ئە‌وه نییه که ئە‌م کرده‌وانه چاکن، به‌لام ئە‌هی موسلمانێ به‌ریز
 نابئ ئە‌م شتانه بکه‌ی به به‌ره‌ئست بو‌نه‌کردنی جیهاد، با ئە‌وه‌ش بزانی دو‌عا
 کردن ئە‌گه‌ر سی مه‌رجی تیدا بییت ئە‌وه به‌لای کۆی زانایانی ئیسلامه‌وه جائیزه.
 "نیمامی سیوتی" ده‌فه‌رموئیت: "قد اجمع العلماء علی جواز الرقی عند اجتماع
 ثلاث شروط: أن تكون بكلام الله أو بأسمائه أو صفاته وباللسان العربي وما يعرف
 معناه ويعتقد أن الرقية لا تؤثر لذاتها بل بتقدير الله تعالى".^(۱) واته: کۆی زانایان

له‌سه‌ر ئە‌وه‌یه که نووسینی دو‌عا جائیزه ئە‌گه‌ر سی مه‌رجی تیا‌بوو:

یه‌که‌م: ده‌بی قورئان بییت یان به ناوه‌کانی خوا و سیفه‌ته‌کانی بییت.

دو‌وه‌م: به زمانی عه‌ره‌بی بییت یان مانا‌که‌ی بزانی.

سییه‌م: بیروباوه‌پیش و ابییت که دو‌عا‌که سه‌به‌به واته چا‌ک کرده‌وه‌که به ویست و

توانای خ‌وای گه‌وره ده‌بییت واته (ئه‌سباب ته‌نها له ده‌ستدا بییت نه‌ک له دل).

^۱ فتح‌المجید شرح کتاب‌التوحید. محمد بن عبدالوهاب. ص ۱۲۲.

ئېمە دەمانەوئى بزائىن ئەو كەسانەى كە قاچ دەخەنە سەر قاچ و خەلكى له جيهاد سارد دەكەنەوہ نايەلن ئەو گەنجە تازە پېگەيشتوانە روحي خوڤيان به ئىسلام و ئەزموونى ئىسلامى بېخەشن، ئايا بوچى نايەن جيهاد بكن؟ به چ بەلگەيەك خوڤيان له جيهاد دەشارنەوہ، ئەمانە له بنچينەدا نايانەوئى جيهاد بكن، بەلام چەند تەئويلىكى سارد دەهيئەنەوہ بو ئەوہى عەيبیان لى نەنرئيت.

بزائىن ئەوا خواى گەورە سېريان هەلدەداتەوہ و دەفەرموئيت: ﴿فَرِحَ الْمُخَلَّفُونَ بِمَقْعَدِهِمْ خِلَافَ رَسُولِ اللَّهِ وَكَرِهُوا أَنْ يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَالُوا لَا تَنْفِرُوا فِي الْحَرِّ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ أَشَدُّ حَرًّا لَوْ كَانُوا يَفْقَهُونَ﴾ (التوبة: ۸۱) واتە: به كەيف و خوڤشان بوون ئەو كەسانەى كە نەروئيشتن بو غەزەوئى تەبووك له مەدينەدا مانەوہ له پاش سەنگەرى پېغەمبەر ﷺ و يارەكانى و حەزبان نەدەكرد به مال و نەفسيان جيهاد بكن له پېناوئى خوا وە كۆمەلئىكان به كۆمەلئىكى تريان دەوت لەم كاتى گەرمایەدا له جيگای خوڤتان دەرمەچن توش پېيان بلئى ئاگرى دۆزەخ گەرمترە كە ئيوە تيدەفرئيت بەهوى نەچوونتانەوہ بو تەبووك.

ئەگەر موناڤيقەكان بيانزانايە و تېگەيشتنایە له پېغەمبەرى خوا ﷺ و يارەكانى بەجئ نەدەمان و دەچوون بو ناو ئەو گەرمایە لەبەرئەوہ بەو گەرمایە خوڤيان له ئاگرى دۆزەخ رزگار بکردايە كە چەندىن ئەوئەندەى ئەو گەرمایە گەرمترە.^(۱) هەرەك ئەبوهورەيرە دەگيرئیتەوہ له پېغەمبەرى خواوہ ﷺ كە دەفەرموئيت: (إِنَّ نَارَ كَمِ هَذِهِ جِزْءٌ مِنْ سَبْعِينَ جِزْءًا مِنْ نَارِ جَهَنَّمَ وَظَرْبَتُهُ فِي الْبَحْرِ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ، وَلَوْ لَا ذَلِكَ مَا جَعَلَ اللَّهُ مِنْهَا مَنَفْعَةً لِأَحَدٍ).^(۲) واتە: ئەو ئاگرەى ئيوە بەشيكە له حەفتا بەشى ئاگرى دۆزەخ كە حەفتا بەشە تەنها يەك بەشيتى و "٦٩" بەشەكەى ترى

^۱ مختصر ابن كثير، م، ٤، ص ١٦٠.

^۲ أخرجه أحمد قال ابن كثير أسناده صحيح.

دابەزینراوه، ئەو یەك بەشەش دوو جار دراوہتە ناو دەریا، ئەگەر وا نەبواہی ئەوا
خوای گەورە سوودی تێدا دانەئەنا بۆ كەس.

جا خوای گەورە لەبەر خاتری ناوہ پیروژەکانی دەم و چاوی ئیمە و ئیوہی ئیماندار
پیاریزی لەو ئاگرە.

جا ئەی برای خۆم سەیری ئایەتەكە بکە كە خوای گەورە دەفەرمویت خۆیان حەز
ناكەن جیهاد بکەن، بەلام دەئین كورە مەرۆ بۆ ناو ئەو گەرمایە. كەى كاتی شەپەرە،
جاری كاتی نەهاتووہ، نازانم ئەم جیهادە كەى كاتی دیت؟!!!! بە چ بەنگەيەك نایەنە
ناو موچاھیدین، بەو بەنگەيەى كە بیدعە دەكەن؟^(۱) بەو بەنگەيە رى لە خەلك
دەگرن؟ ھەرواش دابنى كە ئەمانە تاوانبارن، ئایا جائیزە جیهادكردن لەگەڵیاندا
یان جائیز نییە؟ جائیزە بەلكو واجیبشە.

ئەوہتا ئەگەر قەناعەت بە زانیاری و لەخواترسانی ئین تەیممە دەكەى گوفتاری
ئەوتان بەسەرا دەخویننەوہ، سەرى (فتاوى الكبرى) بەرگى (۲۸)، لاپەرە (۵۰۶)
بكەى چى دەفەرموى: "ولهذا كان من أصول أهل السنة والجماعة: (الغزو مع كل بر
وفاجر) "إن الله يؤيد هذا الدين بالرجل الفاجر وبأقوام لا خلاق لهم".^(۲) واتە:
شەپركردن لەگەڵ ھەموو چاكێك و گوناھبارێك. [مەبەستى ئەوہیە گوناھباریش بێت
ھەردەبى جیهادى لە پشەوہ بكرى]، چونكە خوای گەورە ئەم دینە سەردەخات بە
پیاوی گوناھبار یان بە كۆمەلێك كە لە روژی قیامەتدا ھىچ بەشێكیان بۆ نییە لای
خو (كما أخبر بذلك النبي ﷺ لأنه إذا لم يتفق الغزو مع الأمراء الفجار أو مع
معسكر كثير الفجور فإنه لا بد من أحد الأمرين: إما ترك الغزو فيلزم من ذلك استيلاء
الآخرين الذين هم أعظم ضررا في الدين والدنيا... وإما الغزو مع الأمير الفاجر

^۱ ئەى خوینەرى بەرێز ناگادار بە لەبەرئەوہى بیدعە خوای گەورە پێى ناخۆشە ئیمەش رقمان لیبەتى، بەلام نابى
ئەوہ بكەى بە بەلگە واز لە جیهاد بھێنى، ئەگەر راست دەكەى حەز لە بیدعە ناكەى وەرە ناو موچاھیدان و بیدعە
مەھیلە بكریت، نەك ئەوہ بكەى و خۆت لە جیهاد قوتار بكەیت.

^۲ رواه البخاري.

فيحصل بذلك دفع الآخرين، وإقامة أكثر شعائر الإسلام وإن لم يكن إقامة جميعها، فهذا هو واجب). واته: له بهرئه وهى له قاعیدهى ئه هلى سوننهت و جهامعت دا ههیه: وهك پیغه مبهرى خوا ﷺ ده فهرموى: شهر کردن له گه ل هه موو چاك و خراپيك، چونكه خواى گه وره ئه م دینه سه رده خات به پیاوی گونا هبار یان كۆمه لیکیش بیټ كه له روژی دوا ییدا هیچ شتیکیان بو نه بی لای خواى گه وره هه روهك پیغه مبهرى خوا ﷺ هه والى به مه داوه. چونكه ئه گه ر یك نه كه وت جهاد بكهیت ته نها ده بیټ له گه ل چه ند ئه میریكى فاجیردا بیکهیت یان سه ربازگه یه ك كه گونا هى تیڤا ده كرى به زورى ئه وا ده بیټ دوو شت هه یه یه کیکیان بكهیت:

۱. یان ده بیټ واز له شه پر کردن بینى له پشتیان ه وه واته له گه ل ئه میره فاجیره كاندا ئه وا ده بیټه هوى سه ركه وتنى كۆمه لیک كه خراپه و زه ره رو زیانیان زورتره بو دین ودونیا ش.

۲. یان شه پر کردن له پشتیان ه وه [واته له پشت ئه میره فاجیره كانه وه] ئه وه ده بیټه هوى لابر دنى ئه وان هى كه خراپ ترن و گونا هبار ترن و ده بیټه هوى به جیهینانى زور به ی یاساكانى ئیسلام ئه گه ر هه مووشیان جیه جی نه كرىت "ئهمه ش فه رزه".

جهاد فه‌رزه نه‌گه‌ر له‌گه‌ل فاجیریشدا بیټ^(١)

[گوتاره‌که‌ی ئیبن ته‌یمیه به‌سه بۆ دل ئارامکردن، به‌لام پتویسته ئه‌م باسه زیاتر روشن بکریته‌وه بۆ ئه‌وه‌ی نه‌بیته هۆی په‌شیمانکردنه‌وه‌ی موحاهیدان له جهاد] ئه‌مه فه‌رزه. به‌لئێ چون فه‌رزه؟ به‌لئێ ئه‌و فه‌رزه‌یه که بریتیه له شه‌رکردن له‌گه‌ل ئه‌میریک نه‌گه‌ر فاجیریش بیټ، شه‌ر و جهاد واجبه نه‌گه‌ر له سه‌ربازگه‌یه‌کدا بیټ که گوناھی تیدا بکریټ، به‌لکو زۆریه‌ی شه‌ره‌کان له دوا‌ی چوار جینشینه‌کانی پیغه‌مبه‌ر ﷺ که موسلمانان نه‌نجامیان داوه به‌م شیوه‌یه بوو "کو‌مه‌لئیکي تیدا بووه که ئیشی نادا‌دپه‌روه‌رییان کردوه، خواجه گیان ئه‌و که‌سه‌ی ده‌یه‌ویټ له‌م باسه‌دا شک و گومان دروست بکات و بیکاته هۆیه‌ک بۆ ئه‌وه‌ی خه‌لکی له جهاد سارد بکاته‌وه داوات لێ ده‌که‌ین په‌روه‌ردگار که ده‌رگای زانیاری و ئیشکردن به‌و زانیارییه‌ی لێ بکه‌یته‌وه له‌گه‌ل تیگه‌یشتندا بۆ خاتری ناوی گه‌وره‌ی خوټ، ئه‌وه‌تا پیغه‌مبه‌ر ﷺ ده‌فه‌رمویټ: (الخیل معقود فی نواصیها الخیر إلی یوم القیامة الأجر والمغرم)^(٢). واته: ئه‌سپ به‌ناو‌چاپه‌وه نووساوه و لکاوه خیر تا رۆژی قیامه‌ت که پادا‌شت و غه‌نیمه‌ته.

[مه‌به‌ستی پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ لێره‌دا به‌رده‌وام بوونی جهاده].

ئه‌م فه‌رمووده‌یه به‌لگه‌یه له‌سه‌ر مانای ئه‌و فه‌رمووده‌یه که ئه‌بو‌داود ریوایه‌تی ئه‌کات که پیغه‌مبه‌ر ﷺ ده‌فه‌رمویټ: (الجهاد ماض منذ بعثنی الله إلی أن یقاتل آخر أمتی الدجال لا یبطله جور جائر ولا عدل عادل)^(٣). واته: شه‌رکردن به‌رده‌وامه

^١ واته ئه‌وانه‌ی له‌گه‌لیان ده‌چیت بۆ جهاد نه‌گه‌رچی فاجیریش بن واته گوناهاکار بیټ و دا‌دپه‌روه‌ر نه‌بیټ، مه‌به‌ستی شیخ عبدالله عزام لێره‌دا ئه‌وه‌یه که فجوره‌که‌ی بۆ نه‌فسی خو‌ی بیټ، بۆ نموونه: عاره‌ق بخوات، یان گو‌ی له‌ گزانی بگریټ، به‌لام نه‌گه‌ر فجوره‌که‌ی زه‌ره‌ری بۆ ئیسلام و موسلمانان هه‌بیټ و زانیټ خیانه‌ت له موسلمانان و ئیسلام ده‌کات ئه‌مه ناچپته ژۆر ئه‌و باسه‌وه، ئاگات له‌م جیاوازییه بیټ.

^٢ صحیح جامع الصغیر، ٣٣٥٥.

^٣ رواه أبو‌داود. سه‌یری کتیبی (عون المعبود شرح أبي‌ داود) ج٧، ص٢٠٥، بکه - قال الشيخ الالبانی ضعیف.

لهوکاتهوهی خوای گهوره ناردوومی ههتاکو دواینی ئوممهتم شهپری دهجال دهکات، پووچهلی ناکاتهوه خراپهی هیچ خراپهکاریک و دادپهروهی هیچ دادپهروهریک .
 [بهلی ئه م فرموده شیرینه بهراستی وهکو رۆژی رووناک وایه هیچ گومانی تیدا نیبه لهوهی که قسهی ئه وه کهسهی خراپ تییان گه یاندوه بهبیریکی زۆر تهسکی دوور له قورئان و سوننه تهوه دهلیت کاتی جهاد نه هاتوه . راست نیبه و ههلهیه ئه گهر هه ر کهسێک یه که نه دازه ئینصافی تیدا بیت ده زانی ئه م فرموده یه ئه وه گومانه پووچهلی دهکاتهوه که بووه به هۆی سارکردنه وهی هه زاران گهنجی خوینگهرم له م جیهاندا]. ئه وه تا پیغه مبه ر ﷺ ده فرموی: ((لا تزال طائفة من أمتي ظاهرين على الحق لا يضرهم من خالفهم إلى يوم القيامة))،^(۱) [و فی روایه: ((ولا تزال عصابة من أمتي يقاتلون على الحق ظاهرين على من ناوأم إلى يوم القيامة)).] واته: بهردهوام کۆمه لێک له ئوممه ته که م سه رکه وتوون له سه ر حه ق و راستی، هه رکه سێک پیچه وانه یان بکات زه ره ریان پینا گه یه نیته هه تا رۆژی دوایی. [له ریوایه تیکی تر دا هاتوه: بهردهوام کۆمه لێک له ئوممه تم شه پ ده که ن له سه ر حه ق و سه رکه وتوون به سه ر هه رکه سێکا که دوژمنایه تیایان بکات هه تا رۆژی قیامه ت]. بهلی غه ییری ئه م فرموودانه ش چه ندین فرمووده ی تر هه یه که ئه هلی سوننه و جه ماعت کۆن له سه ری که ئه وه ده سه لمینن: جهاد کردن رووبه رووی هه رکه سێک که حه قی ئه وه ی هه یه جیهادی له رووی بکریت ئه گه رچی ئه میره کان باش بن یان گونا هبار و فاجیر بن.

[ئیمام ته حاوی له (العقیده الطحاویة) دا ئه فرمویته: (والحج والجهاد ماضیان مع اولی الامر من المسلمین، برهم وفاجرهم إلى قیام الساعة، لا یبطلهما شیء ولا ینقصهما). واته: سه ردانی مالی خوا (حه ج) و جهاد کردن به رده وامن له گه ل ئه میری موسلمانان چاک بن یان گونا هبار، هه تا رۆژی قیامه ت، پووچه لیان ناکاته وه و هیچ شتی که نو قسانیان ناکات. له شه رحی ئه م مه تنه دا ده فرمویته: چونکه حه ج و جهاد دوو فه رزن لکا ون به سه فه ره وه واته

په یوه نډیيان به سه‌فه‌روهه هه‌یه، که‌واته پټویستی به به‌رټوه‌به‌رټک هه‌یه بیانبات به‌رټوه و به‌رام‌به‌ر دوژمن بوه‌سټیټ ئه‌مه‌ش چوڼ به ئی‌مام‌یکي داد‌په‌روه‌رو چاک ده‌کرټت به هه‌مان شټوه به ئی‌مام‌یکي فاجیریش ده‌کرټت].^(۱)

به‌ئلی ئه‌مه له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا که پی‌غه‌م‌به‌ر ﷺ فه‌رموویه‌تی و هه‌والی داوه: (بانه سیلی امراء ظلمة خونة فجرة فمن صدقهم بکذبهم و اعانهم فلیس مني و لست منه، ولا یرد علی الحوض، و من لم یصدقهم یکذبهم و لم یعنهم علی ظلمهم فهو مني و انا منه و سیرد علی الحوض). واته: له‌مه‌ودوا کو‌مه‌لئئ ئه‌میری زو‌لم‌که‌ر و خیانه‌تکار دین، هه‌رکه‌سی درو‌کانیان به‌راست بزانیټ و یارمه‌تییان بدات ئه‌وه له من نییه و منیش له و نیم واته پی‌غه‌م‌به‌ری خوا ﷺ وه له‌سه‌ر حه‌وزه‌که پی‌م ناگات.^(۲) هه‌رکه‌س درو‌کانیان به‌راست نه‌زانی و یارمه‌تیان نه‌دات له‌سه‌ر زو‌لم‌که‌یان ئه‌وه له منه منیش له‌وم و له‌سه‌ر حه‌وزه‌که‌ش پی‌م ئه‌گات.

که‌واته ئه‌گه‌ر پی‌اوی موس‌لمان جوان بکو‌لیټه‌وه و ئاگادار بیټ به‌وه‌ی که پی‌غه‌م‌به‌ری خوا ﷺ فه‌رمانی پی‌ کردووه که جیهاد‌کردنه هه‌تا روژی دواپی و به‌رده‌وامه، بشزانی به‌وه‌ی که به‌ره‌لستی لی کردووه له یارمه‌تیدانی زالم و تاغوت له زو‌لم‌ه‌کانیاندا، چاک بوی روون ده‌بیټه‌وه و ده‌زانیټ که ریگه‌ی داد‌په‌روه‌ری بریتیه به‌س له دینی خوا که ئیسلامه و جیهاد‌کردنه رووبه‌پرووی هه‌ر تاغوتی که مافی ئه‌وه‌ی هه‌یه، جیهاد رووبه‌پرووی بکرټت.

ئه‌گه‌ر ده‌لین مو‌جاهیدین نو‌شته ده‌که‌ن، تو نو‌شته مه‌که، ئه‌گه‌ر ده‌لین جگه‌ره ده‌خوڼ تو جگه‌ره مه‌خو، ئه‌گه‌ر ده‌لین تلیاک ده‌خوڼ تو تلیاک مه‌خو، ئایا زوریان لی کردووی!!

^۱ مختصر شرح العقيدة الطحاوية، ص ۱۰۳.

^۲ ئه‌و حه‌وزه‌ی که پی‌غه‌م‌به‌ر ﷺ ده‌فه‌رمویتی له هه‌نگوین شیرین‌تره له شیر سپی تره له به‌فر سارد تره، سه‌یری (العقيدة الطحاوية، ص ۲۸) بکه و ئه‌م فه‌رمووده‌یه له (صحیح مسلم) دا هه‌یه.

[ئه‌وه‌ی تۆ ده‌ته‌وی بیکه‌یت به به‌لگه و واز له جهادی به‌رزترین پله‌ی ئیسلام به‌ینی به‌راستی ئه‌مه فه‌تویه‌کی فاسد و خۆپاراستنێکی بی‌هێزه به‌هۆی که‌می عیلم، به‌لکو هه‌ر له نه‌بوونی عیلمه‌وه دروست بووه .

به‌لێ ئه‌ی برای نازیم ئه‌مه گوفتاری پێغه‌مبه‌ری خوامان ﷺ هینایه‌وه، ئه‌مه قسه‌و گوفتاری زانایانی وه‌ک ئیبن ته‌یمیه و هاوچه‌شنانی ئیبن ته‌یمیه مان هینایه‌وه ئیتر به‌چی قه‌ناعت ده‌که‌یت؟ هه‌ر به‌رده‌وام ده‌بی له‌سه‌ر قسه‌ی مامۆستا که‌ت که (قل و فل) له‌یه‌ک جودا ناکاته‌وه؟ هه‌ر به‌رده‌وام ده‌بی و واز له‌و گوفتاره‌ی پێغه‌مبه‌ری خوا ﷺ دینی، ئه‌ی سه‌بینه‌ی له‌ناو گۆپی ته‌نگو تاریکدا چۆن وه‌لام ده‌ده‌یته‌وه که به‌رزترین پله‌ی ئیسلامه‌تیت ئه‌نجام نه‌داوه که بریتیه له جهادا؟! [ئه‌و هه‌موو که‌راماته‌ی خوای گه‌وره به‌ مواهیدینی به‌خشیه‌وه به‌لگه نییه له‌سه‌ر راستی و پاکی دل و ده‌روون و کرده‌ویان .

چۆن ئه‌و کۆمه‌له‌ت نابینی به‌چاوی خۆت که هه‌رچی ته‌یاره و ده‌بابه‌ی رووسیای موجریم هه‌یه له‌به‌ر ده‌میاندا راده‌که‌ن هه‌روه‌ک مشک له‌به‌رده‌م پشیلهدا راده‌کات یان وه‌کو که‌ری وه‌حشی له‌به‌رده‌م شیردا راده‌کات .

ئایا ئه‌مه ریژی خوایی نییه بۆ مواهیدین؟!!!

وتم به ئه‌بو ئه‌سید باسی ئه‌و که‌راماتانه‌م بۆ بکه که به‌چاوی خۆت بینیوتن؟ وتی: ئه‌ی شیخ عبدالله ئه‌گه‌ر له‌و که‌راماتانه‌ت بۆ باس بکه‌م به‌راستیان نازانیت به‌ ته‌ئکید و به‌چاوی خۆم بینیم مواهیدیک (ئار بی جی) یه‌کی به‌رکه‌وت . که ئاربیجی ده‌بابه‌ ده‌سووتینیت و پۆلا ئه‌توینیته‌وه . کونیکی کرده کراسه‌که‌ی و جانتای فیشه‌که‌کانی فری دا بی ئه‌وه‌ی هیچ برینیکی لی بکه‌وی؟! چهن‌دین که‌س له‌و مواهیدانه ئه‌م حاله‌ته‌یان به‌سه‌ردا هاتووه ...

به راستی مواهیدان له‌هه‌ر پارچه‌یه‌کی ئه‌م زه‌ویه‌دا بن له‌سه‌ر هه‌قن و ئه‌مه‌ش به‌لگه‌یه له دینی خواوه که ده‌بیته‌ جهادی ئیسلامی هه‌ر به‌رده‌وام بیته، إن شاء الله .

ئەو کەسانەى کە گومانى ژەهرەوى دروست دەکەن و بەرھەڵستى خەڵكى دەکەن لە یارمەتیدانى موحاهیدانى ئیسلام ئەوانە با لە خۆى گەرە بترسن با شەرم لەو مەلابئیکانە بکەن کە بەسەرى لای راست و چەپیانەوێن و اللە یەکیك بۆى گێرامەوێ و تى: چووم بۆ لای یەکیك لە بازگانەکان کە ھەموو سالیك ٣ ملیۆن ریاڵ بۆ جیھادى ئەفغانى دەنێرى، چوینە لای و پیمان وت بەشەکەى جیھادى ئەفغانیمان دەوێت. بەشى سالانە. بازگانەکە وتى: واللە کۆمەلێك گەنج ھاتن بۆ لام و وتیان درۆیە ئەفغان ھیچ کەسیكى تێدا نییە کە جیھادیكى راست بکات ھەموویان بیدعە دەکەن ئیتر لە کۆتاییدا وتى وازم لى بەینن و ئیزعاجم مەکەن دەمەوى بینیرم بۆ ئەفریقا ناینیرم بۆ ئەم و ئەو.

گەنجیک لە گەنجەکان لە یەکیك لە مزگەوتەکانى (ریاض) دا دواى نوێژى بەیانیان وەستاو وتى: ئەى خەلکینە زەکاتى مالمەکەتان بە ئەفغان مەدەن، چونکە موشریکن و ھەتیوباز و نێربازن، لەناو مزگەوتدا، لە دواى نوێژى بەیانى! پێش تەسبیحات! توخوا رێگرتنیک لە رێگەى خوا لەمە گەرەترە،^(١) [﴿ هُمْ الَّذِينَ يَقُولُونَ لَا نُفِئُوا عَلَىٰ مَنْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ حَتَّىٰ يَنْفَضُوا ﴾] (المنافقون: ٧) واتە: ئەو دوو پووانە ئەوان بوون کە دەیانوت یارمەتى ئەوانە مەدەن لەگەڵ پێغەمبەرن ھەتا لێى دوورکەونەوێ.^(٢)

با لە خوا بترسن ئەو کەسانەى کە گالتە و درۆ بە نامووسى ئەو موحاهیدانە دەکەن، ئەو موحاهیدانەى کە خۆى گەرە یاسای ئیسلامى پى پاراستن و و کردنى بەھۆیەک بۆ سەر بەرزى ئیسلام و مۆسلمانان، ئەو موحاهیدانەى کە بەسەرى شەھیدەکان پردیكى گەرەیان دروست کرد بەرامبەر ئەو لاقاوە پێسە چەپەلەى کە رووس دەیویست جیھانى ئیسلامى داگیر بکات. واللە یەکیك ھات بۆ لای (جلال

^١ لە کوردستانەکەى خۆشمان لەم جۆرە نۆز ھەبوون و ئیستاش ھەن کە بەردەوام خەنجەرى ژەھرەوى لە پشنى ئەم کاروانە جیھادییە دەدەن. (سەردار)
^٢ ئەمە مەبەستى عبدالله کوربى ئوبەى کوربى سەلول بوو.

الدين حه قانى) جه لاله‌دين له و كاته‌دا خوئى له‌ناو شه‌ردا بوو مليوئى روپيه‌ى پيئبوو و مليوئنه روپيه‌كه‌ى هه‌لگرت و بردييه‌و و بو ميران شاه و تيان نه‌وه چى ده‌كه‌ى بو كوي ده‌پوئى فلانه كه‌س؟ وتى به‌راستى جه لاله‌دين حه قانى بيدعه و شيركياتى لا هه‌يه!! و تيان چى بووه؟! وتى: دايكم بينيوه نوشته‌ى هه‌لگرتووه، به‌لئى نه‌وه جه لاله‌دينه كه قومبه‌له‌يهك له ژئر قاجييه‌وه ته‌قيوه‌ته‌وه هيج نازارى پيئنه‌گه‌يشتووه، والله كراسى براهه‌كم لايه كه ناوى ئيبراهيمه به سووتاوى، به‌لام خوئى برينداريش نه‌بووه، نه‌وه جه لاله‌دينه‌ى كه نه‌مه ١٠ ساله به‌رده‌وام له شه‌ردايه هه‌ر نه‌مه نوشته‌يه‌كى بينيوه به دايكى كه عومرى ٥٠ ساله پاره‌كه‌ى نه‌دايه و گه‌راندنييه‌وه! [خودا تۆلەتان لى بستينى نه‌مه سه‌له‌فيه‌ته؟ نه‌وه سوننه‌ت جيبه‌جى كردنه؟ له كۆتايى نه‌م باسه‌دا پيمخۆشه گوفتاريكى ئيمام نه‌حمه‌د زياتر دلّمان بو باسه‌كه بكاته‌وه كه پرسياريان لى كرد "عن الرجلين يكونان أميرين فى الغزو، وأحدهما قوي فاجر والآخـر صالح ضعيف، مع أيهما نغزو؟ فقال: "أما الفاجر القوي، فقوته للمسلمين، وفجوره على نفسه، وأما الصالح الضعيف فصلاحه لنفسه، وضعفه للمسلمين، فتغزو مع الفاجر القوي". قد قال النبي ﷺ: "إن الله يؤيد هذا الدين بالرجل الفاجر". وروي "بأقوام لا خلاق لهم"^(١). واته: پرسياريان كرد له ئيمام نه‌حمه‌د له‌باره‌ى دوو پياوه‌وه كه نه‌ميرن له جهاددا يه‌كيكيان فاجيره، به‌لام زور به‌هيزو نازايه، يه‌كيكيشيان زور پياوچاكه، به‌لام لاوازه و زور به‌غيره‌ت نييه، له‌گه‌ل كامياندا جهاد بكرتت؟ واته: "كاميان بكرتت به‌راهه‌رى شه‌ر" نه‌ويش فه‌رمووى: فاجيره نازاكه نازاتبييه‌كه‌ى بو موسلمانانه، به‌لام فاجيره‌كه‌ى بو نه‌فسى خوئيه‌تى، به‌لام پياوچاكه لاوازه‌كه چاكيه‌كه‌ى بو نه‌فسى خوئيه‌تى و به‌لام لاوازيه‌كه‌ى بو سه‌ر موسلمانانه، با جهاد له‌گه‌ل فاجيره‌كاندا بكرتت، چونكه پيغه‌مبه‌ريش ﷺ فه‌رمويه‌تى: خواى گه‌وره نه‌م دينه سه‌رده‌خات به پياويكى فاجير، له ريوايه‌تيكدا به چه‌ند كۆمه‌ليك كه هيج به‌شيان لاي خواى گه‌وره نييه].

^١ العمدة في إعداد العدة، ص ٥٩.

چاندنی دووړووان (المنافقون) له نیوان مواهیداندا

ئهی برای به‌پریزم به‌راستی خیلاف هه‌رده‌بی له نیوان موسلماناندا گاورو جوله‌که ههمیشه ئه‌مه ئیشیان بووه، دووړووان (منافقین)یان به کریگرتووه بو ئه‌وه‌ی بیاننیرن بو ناو مواهیدان و دووبه‌ره‌کی له نیوان مواهیداندا دروست بکن، بو ئه‌وه‌ی گومان و دوودنی بخه‌نه ناو مواهیدانی ئیسلام!! تو ده‌ته‌وی نیو ملیون مواهید ده هه‌زار دووړووی تیدا نه‌بیټ؟ زور له فرمانده‌ی مواهیدان یه‌کیک دیت بو لای ته‌وبه ده‌کات، نویژ ده‌کات و گوپراه‌لی ده‌بیټ، جهیادیشی له‌گه‌ل ده‌کات تاوه‌کو سالیک یان دوو سال هه‌تاوه‌کو روژیک زه‌فه‌ری پی ده‌بات و ده‌یکوژیت و ده‌پوات بو لای ئه‌و که‌سه‌ی دروستی کردوه به ویستی خوئی پاره‌و پولی پی دده‌ا، بو نمونه یه‌کیک له‌و فرمانده به‌پریزانه‌ی به‌م شیوه‌یه کوژا ناوی (شیخ عبدالغنی) بوو که‌نجیک له ته‌مه‌نی ۱۹. ۲۰ سالی‌دا بوو کوشتی، به‌شه‌رتیک هه‌تاوه‌کو سالیکیش جهیادی له‌گه‌ل‌دا کرد، هه‌تا روژی بوئی ریکه‌وت و له‌ناو خه‌یمه‌که‌یدا شه‌یدی کرد. یه‌کسه‌ر کومه‌لی گرتیان و ته‌حقیقیان لی کرد خوئی به‌ زاری خوئی وتی: روس ناردومی. به‌لی زور له فرمانده به‌پریزه‌کان به‌و شیوه‌ رویشتن و گه‌یشتن به‌ خوای خویان (ذبیح الله) عبدالودود له (به‌دخشان).

زوربه‌ی ئه‌و فرماندانه به‌م ریگه کوژران، به‌لی ئه‌مان چوزانن؟! ئه‌گه‌ر بیانزانیاه که ئه‌مانه دووړوون نه‌یاند هیل‌لا لایان بمیننه‌وه.^(۱)

به‌لی ئهی برای به‌پریزم ئهی سوپاکه‌ی پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ دووړووی تیدا نه‌بوو؟ ئایا سی یه‌کی جه‌نگاوه‌رانی ئو‌حود نه‌گه‌رانه‌وه؟ [جا ئیستا چه‌ند نمونه‌یه‌کی روشن له ژبانی پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ دینینه‌وه هه‌تاوه‌کو بومان به‌لمیت که هه‌تا روژی قیامت له‌ناو هه‌موو کومه‌لگه‌یه‌کی ئیسلامی هه‌ر ده‌بی دووړووی تیدا بیټ، به‌لام ئه‌وه‌ی مه‌به‌سته

^۱ برای سه‌رکرده‌ی مه‌یدانی سعودی (خطاب (سیف الاسلام))یش به‌م شیوه‌یه تیورر کرا، له دوی ۱۵ سال جهیاد کردن. (سه‌ردان)

لیزه‌دا بیزانین ئه‌وه‌یه که بوونی ئه‌و دوپوووانه و کرداریان نابیت بیته هویه‌ک وا له ئیمه بکات له جهاد سارد بینه‌وه].

نمونه‌ی یه‌که‌م: له شه‌ری (بنو المصطلق - غزوة المریسیع) ﴿يَقُولُونَ لَئِنْ رَجَعْنَا إِلَى الْمَدِينَةِ لَيُخْرِجَنَّكَ الْأَعَزُّ مَتَّهَا الْأَذَلَّ﴾ (المنافقون: ٨). واته: مونا‌فیه‌کان ده‌یان وت: ئه‌گه‌ر گه‌راینه‌وه بۆ مه‌دینه ده‌سه‌لاتدارمان بێ ده‌سه‌لات ده‌رئه‌کات. [ئهم ئایه‌ته له‌سه‌ر (عه‌بدوللای کورپی ئوبه‌ی کورپی سه‌لول هاته‌ خواره‌وه که گه‌وره‌ی دوپوووه‌کان بوو، ئه‌مه‌ مه‌به‌ستی به (الأعز) ده‌سه‌لاتدار واته‌ خۆی و بێ ده‌سه‌لاتیش پیغه‌مبه‌ری خوایه ﷺ. له شه‌ری (بنی المصطلق) دوو مندال یه‌کیکیان له‌ئه‌نصار و ئه‌ویتریان له موهاجرین له‌سه‌ر ئاوی (المریس) له‌سه‌ر ئاو بوو به شه‌ریان یه‌که‌میان هاواری کرده کۆچه‌ریه‌کان و دووه‌میان هاواری کرده یارمه‌تیده‌ره‌کان. عه‌بدوللای کورپی ئوبه‌ی کورپی سه‌لول دوپوو گوئی له‌م هاواره بوو چوو خۆی پیغه‌گیراو ده‌ستی کرد به قسه‌ی ناشیرین و وتی: های های به‌راستی ده‌یانه‌ویت له شاری خۆشماندا نه‌فرینمان لی بکه‌ن و ته‌نگمان پی هه‌لچنن، مه‌به‌ستی ئه‌وه‌بوو ئه‌نصاره‌کان له موهاجره‌کان هه‌لتی، وتی: به‌راستی ئه‌مه هه‌روه‌کو چۆن پی‌شینه‌کان وتووینا: "سوء کلبک یا کلبک" واته: سه‌گی خۆت قه‌له‌و بکه‌و که‌چی بشتخوات" والله ئه‌گه‌ر گه‌راینه‌وه بۆ مه‌دینه ده‌بێ ده‌سه‌لات داره‌کان بێ ده‌سه‌لاته‌کان ده‌ریکه‌ن، ئینجا ئاوری دایه‌وه بۆ لای ئه‌وانه‌ی له لایدا بوون وتی: به‌راستی ئه‌مه خۆتان بوون واتان له خۆتان کردو مالتان له‌گه‌ل دابه‌ش کردن و هینانتاننه شاری خۆتان‌وه ئه‌گه‌ر ئیوه شتتان پیغه‌دانایه ئه‌وه ده‌چوون بۆ شاریکی تر. له‌م کاته، "زه‌یدی کورپی ئه‌رقه‌م" که منالیک بوو له‌وئ بوو، چوو گێرایه‌وه بۆ پیغه‌مبه‌ری ﷺ، عومه‌ری کورپی خه‌نتاب له‌وئ بوو، وتی: ئه‌ی پیغه‌مبه‌ری خوا فه‌رمان به کوشتنی ئه‌و مونا‌فیه‌ بکه، پیغه‌مبه‌ریش ﷺ فه‌رمووی: شتی وا نابێ، ئه‌گه‌ر من بیکوژم خه‌لکی ده‌لێن موحه‌مه‌د یاره‌کانی خۆی ده‌کوژیت. که پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ گه‌رایه‌وه بۆ مه‌دینه کورپه‌که‌ی عه‌بدوللای کورپی سه‌لول زۆر مسوولمانیکی چاک بوو، وتی: ئه‌ی پیغه‌مبه‌ری خوا بیستومه ده‌ته‌ویت کورپی سه‌لول بکوژیت، ئه‌رمم پی بکه با بچم

خۆم سه‌ره‌که‌یت بۆ به‌ینم، پێغه‌مبه‌ریش ﷺ فه‌رمووی: نه‌و، نایکوژین، به‌لکو هه‌تا له ناوما‌نا ده‌ژی به‌ جوانی و نه‌رم و نیانی له‌گه‌لیدا ده‌جولێنه‌وه، ئیتر ئه‌م ئایه‌ته‌ هاته‌ خواره‌وه‌ بۆ ده‌رخستنی راستی هه‌واله‌که‌ی زه‌یدی کورپی ئه‌رقه‌م. ^(۱) به‌لێ ئه‌ی برای مسو‌لمانم سه‌یر بکه‌ چه‌ند خیا‌نه‌تیا‌ن ده‌کرد به‌ ئاشکرا، به‌لام یاره‌کانی پێغه‌مبه‌ری ئیسلام ﷺ که‌سیان نه‌یا‌نده‌وت واز له‌ جه‌هاد دینم، چونکه‌ عه‌بدو‌للا‌ی کورپی ئوبه‌ی کورپی سه‌لولمان تێدا‌یه‌].

نموونه‌ی دووهم: له‌ شه‌ری (الأحزاب - خندق) ییشی پێده‌وتری‌ت: ﴿وَإِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا﴾ (الأحزاب: ۱۲) واته‌: بیری ئه‌وه‌ بکه‌ره‌وه‌، کاتی‌ک دو‌رو‌پوه‌کان ئه‌وانه‌ی که‌ له‌ناو دلیاندا نه‌خو‌شی هه‌بوو ده‌یان وت: هه‌رچی په‌یما‌نی‌ک که‌ خواو پێغه‌مبه‌ره‌که‌ی ﷺ پیا‌یان دا‌ین هه‌مووی له‌ خشته‌ بردن بوو. [ته‌نانه‌ت په‌کی‌کیان ده‌ی وت: (محمد یعدنا بقصور کسری و قیصر ونحن لا نستطيع أن نخرج نقضي حاجتنا) واته‌: محمد په‌یما‌نی قه‌صره‌کانی کیسراو قه‌یسه‌رمان پی‌ ده‌دا له‌ کاتی‌کدا ئی‌مه‌ ناتوانین بچین بۆ سه‌ر ئاویش].

نموونه‌ی سێیه‌م: شه‌ری ته‌بووک، به‌لێ ئه‌ی مسو‌لمانانی خو‌شه‌ویست دو‌این شه‌ر که‌ پێغه‌مبه‌ری خوا ﷺ ئه‌نجامی دا چ شه‌ری‌ک بوو؟ شه‌ری ته‌بووک بوو له‌ سا‌لی ۹ی کو‌چیدا روی دا [به‌لێ دو‌رو‌پوه‌کان هه‌روه‌ک کاری هه‌میشه‌یی ژه‌هراوی خو‌یا‌ن له‌ شه‌ره‌دا چه‌ندین ئی‌شی نابه‌جیا‌ن ئه‌نجامدا هه‌ر له‌ سه‌ره‌تای ده‌رچوونی پێغه‌مبه‌ری خوا ﷺ له‌ ما‌لیکی جووله‌که‌دا که‌ ناوی "سویلیم" بوو هه‌مو‌یا‌ن کو‌بوونه‌وه‌ و ده‌یا‌نو‌یست خه‌لکی له‌ جه‌هاد سا‌رد بکه‌نه‌وه‌، به‌لام پێغه‌مبه‌ری خوا ﷺ ئه‌م جا‌ره‌یا‌ن نه‌یو‌یست وه‌ک جا‌ره‌کانی تر به‌ نه‌رمی له‌گه‌لیدا بجولێنه‌وه‌، بۆیه‌ "ته‌له‌ی کورپی عه‌بدو‌للا‌ی" له‌گه‌ل کۆمه‌لێکدا نارو

^۱ ئه‌م باسه‌ دو‌ورو درێژه‌ به‌ کورتی هه‌تا‌وه‌ له‌ هه‌موو به‌پاوه‌کانی سه‌ره‌دا به‌ درێژی باس کراوه‌ سه‌یری کتییی - الر‌حیق‌ الم‌ختوم - بکه‌ ص ۳۰۵، صفوة‌ التفاسیر، ۱م، ص ۵۶۸.

وتی: ماله‌که‌یان به‌سهردا بسووتینن، ئه‌وانیش چون ئاگریان به‌ردایه ماله‌که‌یان و رایان کرد تا ته‌مێ بوون و ضه‌حاکێ کورپێ خه‌لیفه له‌بانوهه بازی دا و قاجی گێڕ بوو].

به‌لێ ئه‌مه له‌سه‌ره‌تای شه‌ره‌که‌وه. له‌کاتی گه‌رانه‌وه‌شدا به‌هه‌مان شیوه کو‌بوونه‌وه بو ئه‌وه‌ی پێغه‌مبه‌ری ئیسلام ﷺ بکوژن، ده‌یانویست فیئلی لی بکه‌ن هه‌تاوه‌کو حوشره‌که‌ی پێغه‌مبه‌ری خوا ﷺ بکه‌ویته‌ دۆله‌که‌وه و بیکوژن. [به‌لام ئه‌وه‌بوو خوای گه‌وره پلانه‌که‌یانی پووچه‌ڵ کرده‌وه و ئه‌و ئیشه‌ ژه‌هراویه‌ی که ده‌یانویست بیکه‌ن بۆیان نه‌برایه سه‌رو ئه‌و که‌سانه‌ی که ئه‌و پیلانه‌یان کرد پێغه‌مبه‌ر ﷺ ناوه‌کانی یه‌که‌ یه‌که‌ هه‌لدا بۆ حوزه‌یغه - خوای لی رازی بی - وتی بیشاره‌وه ناوه‌کانیان لای که‌س مه‌یلێ. به‌لێ ئه‌مه چه‌ند نمونه‌یه‌ک بوو له‌ ئیسی نابه‌جیی ئه‌و دوورپوانه که خۆشیان به‌ موسلمان ده‌دایه قه‌له‌م، به‌لام سه‌یر ده‌که‌ی هیچ یاریکی پێغه‌مبه‌ر ﷺ بیانوی ساردو سپری نه‌ده‌هیتایه‌وه و بلێ له‌به‌ر ئه‌وه‌ی ئه‌م مونا‌فیکانه له‌ناواماندا هه‌ن من جیهاد ناکه‌م، نه‌خیر به‌لکو هه‌تاوه‌کو ئه‌و ره‌فتاره ناشیرینیانه‌یان پێوه ده‌بینن زیاتر به‌رده‌وام ده‌بوون له‌سه‌ر جیهاد]. له‌ خوا بترسن له‌ دل و ده‌روونتاندا، له‌ خوا بترسن له‌وه‌ی که قسه‌ی بیسه‌رو بنه‌ ده‌رباره‌ی ئه‌م جیهاده بکه‌ن.

من وا گومان ده‌به‌م - خواش چاکتر ده‌زانێ - به‌راستی ئه‌م جیهاده جیهادیکی ئیسلامیه، ئیستا نمونه‌ی نییه له‌ سه‌ر زه‌ویدا... به‌لێ نمونه‌ی نییه به‌م نا‌په‌هه‌تییه‌و به‌م یارمه‌تییه‌ خواییه، ئیمه‌ش داوا ده‌که‌ین له‌ خوای میهره‌بان که به‌ جیهاد و شه‌هیدی ریزمان لی بنێ له‌سه‌ر خاکی ئه‌فغانستان ئه‌و خواییه که زانایه و بیسه‌ره و لیمانه‌وه نزیکه به‌ عیلمه‌وه، هیوامان وایه إن شاء الله که خوای گه‌وره له‌ ئه‌فغانستان سه‌رکه‌وتنمان پێ ببه‌خشی له‌ دوا‌ی ئه‌فغانستانیش به‌ره‌و به‌یتولمه‌قدیس بکه‌وینه‌رێ و له‌ ژێر چه‌پۆکی جوله‌که‌ی پیسدا رزگاری بکه‌ین.

ئامین.

تینگه‌یشتن له ناو ئەم جیهادهدا (الفقه فی هذا الجهاد)

خوای گه‌وره ده‌فه‌رمویت: ﴿ مَا كَانَ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ وَمَنْ حَوْلَهُمْ مِنَ الْأَعْرَابِ أَنْ يَتَخَلَّفُوا عَنْ رَسُولِ اللَّهِ وَلَا يَرْغَبُوا بِأَنْفُسِهِمْ عَنْ نَفْسِهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ لَا يُصِيبُهُمْ ظَمَأٌ وَلَا نَصَبٌ وَلَا مَخْمَصَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَطْئُونَ مَوْطِئًا يَغِيظُ الْكُفَّارَ وَلَا يَنَالُونَ مِنْ عَدُوِّ نَيْلًا إِلَّا كَيْبَ لَهُمْ بِهِ عَمَلٌ صَالِحٌ إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٢٠﴾ وَلَا يُنْفِقُونَ نَفَقَةً صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً وَلَا يَقْطَعُونَ وَادِيًا إِلَّا كَيْبَ لَهُمْ لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ أَحْسَنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٢١﴾ وَمَا كَانِ الْمُؤْمِنُونَ لِيَنْفِرُوا كَافَّةً فَلَوْلَا نَفَرْنَا مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لِنَنْفَقَهُوا فِي الدِّينِ وَلِنُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ ﴿١٢٢﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قَاتِلُوا الَّذِينَ يَلُونَكُمْ مِنَ الْكُفَّارِ وَلْيَجِدُوا فِيكُمْ غِلْظَةً وَأَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ﴿١٢٣﴾

﴿ (التوبة: ١٢٠ - ١٢٣) ﴾

ئه‌وه‌كان پێویستیان به نموونه هه‌یه:

[ئهم نایه‌ته له کۆتایی سوره‌تی ته‌وبه‌دایه، ئه‌و سوره‌ته‌ی که یاسای جیهاد و شه‌ر له‌گه‌ل بێ باوه‌پاندا به جوانی رۆشن ده‌کاته‌وه، ئه‌و سوره‌ته‌ی که ناشکرای کرد به‌بێ په‌رده که جیهاد فه‌رزیکه له فه‌رزه‌کانی خوای گه‌وره، ناشکرای کرد که ده‌بێ خۆت قوتار بکه‌ی له هه‌موو بێ باوه‌پێک و خۆشت نه‌وی ئه‌گه‌رچی باوک و براشت بێت، ئه‌و سوره‌ته‌ی که روونی کرده‌وه موسڵمانی راسته‌قینه ده‌بێ خۆنه‌ویست بێ، ده‌بێ جیهاد له ژن و مندال و باوک و براو کاسبی و خانوو عه‌شیره‌ت خۆشتر بوێ. به‌لێ س‌ری دو‌په‌وه‌کانی ده‌رخست که بۆچی جیهاد ناکه‌ن، با بچینه خزمه‌تی که ده‌فه‌رمویت: ﴿ مَا كَانَ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ وَمَنْ حَوْلَهُمْ مِنَ الْأَعْرَابِ أَنْ يَتَخَلَّفُوا عَنْ رَسُولِ اللَّهِ ﴾ واته: شایسته نه‌بوو بۆ خه‌لکی مه‌دینه و بۆ ئه‌و که‌سانه‌ی که وان له ده‌ورو به‌ری ئه‌وانه له خه‌لکی لادیکان له پینغه‌مبه‌ری خوا ﷺ دوابکه‌ون "واته ته‌بووک". ئهم نایه‌ته هه‌په‌شه‌یه‌کی شاراو‌یه و تیکوتاندنی‌که

بویان، مه‌به‌ستی له‌وه‌یه، چۆن پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ به‌جی دیلن ده‌رچی بۆ شه‌رو ئیوه‌ش له‌ناو مائی خوٚتاندا بن؟ ئه‌وه شه‌رم له‌ نه‌فسی خوٚتان نا‌که‌ن؟ ئه‌وه شه‌رم له‌ خوا نا‌که‌ن؟ ئه‌وه شه‌رم له‌ پیاوه‌تی خوٚتان نا‌که‌ن! چۆن پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ به‌جی ده‌هیلن له‌ناو ئه‌و گه‌رمایه‌ بیابان و ناو گه‌رمای چه‌وو خوٚلی ده‌شتی (ته‌بووک) دا؟ له‌ ژیر تینی تیشکی خوٚردا؟!!!

هه‌روه‌کو چۆن ئه‌بو خه‌یسه‌مه‌ فه‌رمووی: "ابو خیثمه فی ظل ظلیل، وماء بارد، ورسول الله ﷺ بالحر والضحی... هذا لیس بالنصف - لیس هذا بالعدل - والله لا ادخل عریشا حتی الحق برسول الله ﷺ". واته: ئه‌بو خه‌یسه‌مه‌ له‌ناو سیبه‌ری خوٚش و له‌لای ئاوی ساردا بیٚت و پیغه‌مبه‌ریش ﷺ له‌ناو گه‌رمایی و تینی خوٚردا بیٚت، به‌راستی ئه‌مه‌ دادپه‌روه‌ری نییه، قه‌سه‌م به‌ خوا نا‌چمه‌ ناو هیچ که‌پرێکه‌وه‌ هه‌تا ئه‌گه‌م به‌ پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ.

ئایا ئیوه له‌ پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ چاکتر و به‌رزترن وا خوٚتان له‌ جهاد ده‌شارنه‌وه؟ ئه‌و زانایه‌ی له‌سه‌ر زه‌ویدا بانگه‌وازی ئه‌وه ده‌کات که له‌ پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ گه‌وره‌تره و یان له‌ پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ نیستیفاده‌ی زیاتره بۆ کۆمه‌لگاکه‌ی با ئیشاره به‌ په‌نجه‌ی ده‌ستی بکات. ئه‌و زانایه‌ی که بانگه‌وازی ئه‌وه ده‌کات که بوون و مانه‌وه‌ی باشته‌ له‌ناو کۆمه‌لگاکه‌یدا و ئه‌وه ده‌کات به‌ بیانوو بۆ ئه‌وه‌ی جهاد نه‌کات ئیمه پئی ده‌لین ئایا شاری مه‌دینه پئیوستی به‌ پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ نه‌بوو؟ ئه‌و پیغه‌مبه‌ره‌ی ﷺ که دینه‌که‌ی فی‌ری ئوممه‌ت کرد، ئه‌و پیغه‌مبه‌ره‌ی ﷺ که هه‌میشه له‌ ریزی پێشه‌وه‌ی جهاددا بووه، ئه‌و پیغه‌مبه‌ره‌ی ﷺ که خوٚی ده‌هاویشه‌ ناو کوشتن و برینداربوونه‌وه و ده‌می خوٚینی لی ده‌تکا به‌ هوٚی شکانی ددانه‌کانییه‌وه له‌ ئو‌حوددا، [ئه‌و پیغه‌مبه‌ره‌ی ﷺ که ئیمام‌عه‌لی له‌ باره‌یه‌وه ده‌فه‌رمویت: له‌ روژی ئو‌حوددا نزیکترینمان بووه له‌ کافره‌کانه‌وه هه‌تاکو وای لی‌هات ناوچاوی پیروزی پرپوو له‌ خوٚین به‌جۆرێک خوٚینه‌که‌ی نه‌ده‌وه‌ستایه‌وه، (عه‌لی و فاتیمه) ئاویان پێدا ده‌کرد هه‌ر نه‌ده‌وه‌ستایه‌وه هه‌تاوه‌کو پارچه‌ هه‌سیرێکیان هیناو کردیان به

خۆله‌میش و دایان به ناوچاویه‌وه هه‌تا خۆینه‌که‌ی وه‌ستایه‌وه. له‌و کاته‌دا خۆینه‌که‌ی له‌ناوچاوی خۆی ده‌سپری و ده‌یفه‌رموو: (کیف یفلح قوم خض وجه نبیهم) واته: گه‌لێک چۆن سه‌رده‌که‌ون ناوچاوی پیغه‌مبه‌ره‌که‌ی خۆیان خۆیناوی کرد؟ [ئێستا ده‌لێن فلانه‌ که‌س یان فلانه‌ زانا نه‌یه‌ت بۆ جیهاد، چونکه‌ کۆمه‌لگا پیویستی پییه‌تی، نه‌خیر... به‌راستی جیهاد پیویستی پییه‌تی وه‌ک پیویستی کۆمه‌لگا‌که‌ی، واته‌ جیهاد زیاتر پیویستی به‌ زانایان هه‌یه‌ و پیویستی جیهاده‌که‌ گه‌وره‌تره‌.

به‌راستی نه‌وه‌کان پیویستیان به‌ نمونه‌ هه‌یه‌ تاوه‌کو بیکه‌ن به‌ به‌رنامه‌یه‌ک و خه‌لکی چاوی لی بکات هه‌تا روژی دوایی و له‌سه‌ری بپروات، پیویستی به‌ کرده‌وی خۆنه‌ویستانه‌ هه‌یه‌ هه‌تا خه‌لکی هه‌نگاوی به‌دوادا بنین، به‌لی له‌به‌رئه‌مه‌یه‌ ئێستا ئیمه‌ که‌ باسی جیهاد ده‌که‌ین یه‌کسه‌ر ده‌لێن: چه‌مزه‌ وای کرد و موضعب وای کرد، موعازی کوپی جه‌به‌ل وای کرد، موسه‌ناو قه‌عقاع وایان کرد، ئه‌ی بۆ نالین فلانه‌ زانا وای کرد، فلانه‌ داعی وای ئه‌نجام دا؟! ئازایه‌تی فلانه‌ که‌س بوو؟ بۆچی به‌س چیرۆکی یارانی پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ و پێشینانمان لایه؟ له‌به‌رچی ئه‌م چیرۆکانه‌ نمونه‌یان تازه‌ نابیتته‌وه؟! به‌لی ئه‌گه‌ر زانایان تازه‌ی نه‌که‌نه‌وه‌ ئیتر کێ تازه‌ی بکاته‌وه؟ ئه‌وانه‌ تازه‌ی بکه‌نه‌وه‌ که‌ به‌ دوای تیکه‌یه‌ک ناندا ده‌گه‌رین هه‌ر له‌ به‌یانیه‌وه‌ ده‌پروات دوای عیسا دیتته‌وه‌ بۆ ئه‌وه‌ی کولیره‌یه‌ک بۆ خیزانه‌که‌یان په‌یدا بکات؟!!

زاناکان، بانگه‌وازکاره‌کان، ئه‌وانه‌ی که‌ شاره‌زان له‌ دین و تیگه‌یشتون، لیپرسینه‌وه‌یان له‌لای خۆی گه‌وره‌ زیاتره‌، "داماوی و روژه‌ردی بۆ ئه‌وه‌ی که‌ عیلمی نییه‌ یه‌کجار، به‌لام حه‌وت جار داماوی و روژه‌ردی بۆ ئه‌وه‌ی که‌ عیلمی هه‌یه‌ و کرده‌وه‌ی پی ناکات".

ئهو که‌سه‌ی که‌ زانایه‌ وه‌ک ئه‌وه‌ نییه‌ که‌ نه‌زانه‌، لیپرسینه‌وه‌ له‌ روژی قیامه‌تدا به‌ ئه‌ندازه‌ی زانینه‌، واته: لیپرسینه‌وه‌ی خه‌لکی له‌ روژی قیامه‌تدا به‌ ئه‌ندازه‌ی زانیاریه‌که‌یانه‌. ئه‌گه‌ر نه‌زانیک له‌ جیهاد دابنیشیت و زانایه‌کیش دابنیشی ئه‌وه‌

گوناهی زاناکه چه‌ندین جار ئه‌وه‌نده‌ی گوناهی نه‌زانه‌که‌یه... چونکه به دانیشتنی زاناکه خه‌لکانی تریش داده‌نیشن و سارد ده‌بنه‌وه و هر سه‌یر ده‌کن. پاشان ئایه‌ته‌که‌ی دواتر ده‌فرموی: ﴿وَلَا يَرْغَبُوا بِأَنْفُسِهِمْ عَنْ نَفْسِهِ﴾ واته: نابئ خویان به‌رز بکه‌نه‌وه له‌سه‌ر پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ واته: نابئ پیئ ناخوش بیئ له‌و شوینه‌دا بیئ که پیغه‌مبه‌ری خوی ﷺ تیدا‌یه. [به‌لکو ده‌بی چیان بۆ نه‌فسی خویان پیناخوشه ئاواش بۆ پیغه‌مبه‌ری خواش ﷺ پیمان ناخوش بیئ، نه‌ک به پیچه‌وانه‌وه بۆ خویان پیمان ناخوش بیئ و بۆ پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ پیمان خوش بیئ.

به‌لئ خوی گه‌وره لی‌ره‌دا ده‌یه‌ویئ موسلمان هه‌میشه بی‌ری له ناره‌حه‌تی موسلمانان بیئ، له‌کاتی‌کدا بی‌نی موسلمانان له ناخوشیدان ئه‌ویش بپوات به‌شدارئ ناخوشیه‌که‌یان بیئ یارمه‌تیان بدات، نه‌ک موجهیدان له‌ناو ته‌پو تو‌زی جیهاددا بن به برسیتی ئه‌ویش بپوات له مالی خویدا دابنیشیتو بلئ: کاتی جیهاد نه‌هاتوه. ته‌نانه‌ت خه‌لکی سارد بکاته‌وه به

خۆیه‌وه] به‌لئ بۆچی ئایه‌ته‌که‌ ته‌وجیهات ده‌کات، چونکه ﴿ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ لَا يُصِيبُهُمْ ظَمَأٌ وَلَا نَصَبٌ وَلَا مَخْمَصَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَطْئُونَ مَوْطِئًا يَغِيظُ الْكُفْرَانَ وَلَا يَأْتُونَ مِنْ عَدُوِّ نَيْلًا إِلَّا لِكَيْبٍ لَهُمْ بِهِ عَمَلٌ صَالِحٌ إِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ﴾ واته: له‌به‌رئه‌وه ئه‌وان نایه‌ت به‌سه‌ریاندا تینویه‌تی یان ماندوویه‌تی

یان برسیتی له جیهاددا و هه‌نگاو نانین به‌سه‌ر جیگه هه‌نگاو‌یکدا که بی باوه‌پان رقیان لی ده‌بیته‌وه پیئ [ئین که‌سیر ده‌فرموی: مه‌به‌ستی ئه‌ویه له شوینیکدا دانا‌به‌زن که دوژمن بترسینئ. له دوژمنه‌کانیان تووشی هر شتی‌ک بین وه‌ک کوشتن و برینداری و ئه‌سیری، ئه‌گه‌رچی به‌ک فیشه‌کیشیان بۆ بته‌قینئ مه‌گه‌ر بۆیان ده‌نوسری به‌هۆیه‌وه پاداشتی کرده‌وه‌یه‌کی باش، به راستی خوی گه‌وره پاداشتی چاکه‌کاران به زایه نادات.

به‌لئ ئیستا ئه‌ی موجهید به‌پیئ ئه‌م ئایه‌ته تو‌ی به‌رێز هر له شوینیک بیت کرده‌وه‌ی چاکت بۆ ده‌نوسری، چونکه ئه‌و شوینه‌ی تو بی باوه‌پان رقیان لی ده‌بیته‌وه و لی

ده‌ترسن، كه‌واته: ﴿وَلَا يَطْعُونَ مَوْطِنًا يَغِيظُ الْكُفَّارَ وَلَا يَنَالُونَ مِنْ عَدُوِّ نَيْلًا إِلَّا كُنِبَ لَهُمْ بِهِ عَمَلٌ صَالِحٌ﴾ [۱].

زۆر جار (قتال) لكاوه به (فی سبیل الله) وه و وشه‌ی (فی سبیل الله) له‌هه‌ر شوینی‌كدا له قورئان و سوننه‌تدا هات به (مطلق) ی ئه‌وه مانای (قتال) ده‌گرێته‌وه و وشه‌ی (جیهاد) یش هه‌ركاتیك له قورئان و سوننه‌تدا به (مطلق) ی هات ئه‌وه واته شه‌ر. ئیبن حه‌جه‌ریش هه‌روا ده‌فه‌رمویت. جیهاد مه‌به‌ستی له ده‌عوه نییه، مه‌به‌ستی ناگادار‌كردنه‌وه نییه، مه‌به‌ستی ئامۆژگاری نییه، مه‌به‌ستی له وتاردان نییه، ته‌نها مه‌به‌ستی جیهاد له قورئان و سوننه‌تدا واته (قتال) [۱].

پاداشتا له کاتی جیهادا

ئه‌ی برای موجهاید: ئه‌گه‌ر له ده‌رچوونتان بۆ مه‌یدانی جیهاد مه‌به‌ستتان ته‌نها رازی کردنی خوای گه‌وره بی‌ت ئه‌وه خه‌وتنتان و ... نان خواردنتان و قسه‌کردنتان به‌شه‌رتیک قسه‌ی حه‌لال بی‌ت و کۆبو‌نه‌وه‌تان و دانیشنتان هه‌ر هه‌مووی فریشته‌کانی خوا به چاکه‌ بو‌تان ده‌نووسیت، چونکه تۆ بۆ رازی کردنی په‌روه‌ردگار ده‌رچوویت، ئه‌گه‌ر قه‌ده‌ری خوای گه‌وره‌ش وای دانا‌بوو مردی ئه‌وه تۆ "شه‌هید" ی، به‌لێ ئیستا تۆ بمری شه‌هیدیت، له هه‌رکوی مردی؟ به‌هه‌ر شتیك یان به‌هه‌ر هۆیه‌که‌وه گیانت ده‌رچوو ئه‌وه شه‌هیدی به‌ سووتان بمری، به‌ خنکان بمری، به‌ نه‌خۆشیی بمری، به‌ هۆی مه‌شقی سه‌ربازییه‌وه بمری، به‌ هۆی فی‌رپوونی چۆنیه‌تی شه‌ر‌ک‌ردنه‌وه بمری له شوینیکی به‌رزه‌وه که‌وتیت سه‌رت بریندار بوو مردی، براهه‌کت فیشه‌کیکی له‌ده‌ست ده‌رچێ به‌ر تۆ بکه‌وی و مردی له‌م هۆیا‌نه و له‌هه‌ر هۆیه‌کی تر‌دا بمری ئه‌وه تۆ شه‌هیدی.

له‌ باسه‌کانی تر‌دا به‌ جوانی ئه‌م مه‌سه‌له‌یه‌ روون ده‌که‌ینه‌وه ان شاء الله.

به‌ئێ ئه‌ی برای موجهایدم ئه‌گهر فیشه‌ک له ده‌ستی خۆت ده‌رچیت و به‌رت کهوت مردیت ئه‌وه هه‌ر شه‌هیدیت، چونکه پێغه‌مبه‌ری ئیسلام ﷺ ده‌فه‌رمویت: (من وضع رجله فی الركاب فاصلا فوقصته دابته فمات - وقصته: رمته - او لدغته هامة - یعنی: افعی - او عقرب فمات او بأی حتف مات . مات بأی موت - فهو شهید وإن له الجنة)^(۱). واته: هه‌ر که‌سی سوارێ و لا‌غه‌که‌ی بوو به‌ نیه‌تی جهاد له‌و کاته‌دا و لا‌غه‌که‌ی خسته‌یه خواره‌وه یان جانه‌وه‌ری گه‌ستی یان دوو‌پشکێک و مرد یان بمری به‌هه‌ر هۆکارێکی تر ئه‌وه شه‌هیده و به‌هه‌شتی بو‌ه‌یه.

به‌ئێ له‌به‌رئه‌وه‌ی تۆ کو‌چت کردووه و هاتووی بو‌گیان‌بازی له‌ پیناوی خوای گه‌وره و رازی‌کردنی، ئیتر به‌ هه‌ر هۆیه‌ک بمری ئه‌وه شه‌هیدی، مردن و کوژران بو‌ تۆ یه‌کیکه‌.... پاداشته‌که‌یان هه‌ر یه‌کیکه‌ [چونکه تۆ نیه‌ت هه‌یه که‌ گیانی خۆت بده‌ی به‌ خوای گه‌وره، خوای گه‌وره‌ش دادپه‌روه‌ره به‌ ئه‌ندازه‌ی نیه‌ته‌که‌ی خۆت، هه‌موو شتیکت بیده‌به‌خشی].

به‌ئێ مردن و کوژران بو‌ تۆ یه‌کیکه‌ ئه‌وه‌تا خوای گه‌وره ده‌فه‌رمویت: ﴿ وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قُلُوا أَوْ مَاتُوا لَيَرْزُقَنَّهُمُ اللَّهُ رِزْقًا حَسَنًا وَإِنَّ اللَّهَ لَهُ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ﴾^(۵۸) لَيُدْخِلَنَّهُمْ مُدْخَلًا يَرْضَوْنَهُ، وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ^(۵۹)

﴿ (الحج) [واته: ئه‌و که‌سانه‌ی کوچیان کردووه مال و شار و ئه‌هلی خۆیان به‌جیه‌بشته‌وه له‌ پیناوی ریبازی خوادا دوایی کوژران یان مردن ئه‌وه خوای گه‌وره رزق و رۆزیان به‌ ته‌ئکید ده‌دات، رزق و رۆزیه‌کی باش، واته: "هه‌رچی خۆیان هه‌زی لێ بکه‌ن و چاویان پێی گه‌ش ببێته‌وه.. به‌راستی خوای گه‌وره چاکترین رۆزی ده‌ره، خوای گه‌وره ئه‌وانه ده‌خاته شوپێنیکه‌وه پێی رازی ده‌بن].^(۲)

^۱ حدیث حسن رواه أبو داود.

^۲ مختصر تفسیر ابن کثیر، م ۲، ص ۵۲۲.

به‌لئی رۆله‌ی موحاهید، که‌واته مردن و کوژران واته شه‌هیدی بۆ تۆ به‌کیکه و بۆ خۆت دلخۆش و ئارام به، مورتاح به و هیچ زویر نه‌بیت، به‌لام هه‌ر ئه‌وه‌یه ئه‌و که‌سانه‌ی که له شه‌ر ده‌کوژرین ئیمه‌ نایان شوژین و کفنیان ناکه‌ین و نوێژیشیان به‌سه‌ره‌وه ناکه‌ین، چونکه ره‌فتاری شه‌هیدیان له‌گه‌ڵ ده‌کریت.^(۱)

به‌لئی ئیستا تۆ له مه‌یدانی مه‌شقی سه‌ربازییدا ئه‌گه‌ر فیشه‌کیکت به‌ر بکه‌ویت به‌مریت شه‌هیدیت، هه‌لسوکه‌وتی شه‌هیدت له‌گه‌ڵدا ده‌که‌ین.

به‌لئی له‌ پێی کوچکردندا بۆ جه‌هاد به‌کرێگیروانی کافر کوشتی‌تیا نیه‌وه ره‌فتاری شه‌هیدت له‌گه‌ڵدا ده‌که‌ین، چونکه پیغه‌مبه‌ر ﷺ ده‌فه‌رمویت: (فانه شه‌هید وان له الجنة)^(۲) به‌راستی ئه‌مه‌ش حه‌وانه‌وه‌یه‌کی زۆر خۆش و ته‌واوه. [به‌راستی ئه‌ی برای موس‌لمانن ئه‌وه‌نده‌ی سه‌یری قورئان و فه‌رمووده‌کانی پیغه‌مبه‌ر ﷺ، پاشان گوفتار و ره‌فتاری یارانی پیغه‌مبه‌رمان ﷺ کردبیت نابین هیچ کرده‌وه‌یه‌کی تر پاداشته‌که‌ی بگاته پاداستی جه‌هاد کردن، خوای گه‌وره ده‌فه‌رمویت: ﴿اجْعَلْتُمْ سِقَايَةَ الْحَاجِّ وَعِمَارَةَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ ءَامَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَجَاهِدَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا يَسْتَوُونَ عِنْدَ اللَّهِ﴾ (التوبة: ۱۹) واته: به‌شێوه‌ی پرسیار: ئایا ئیوه ئاودان به حاجیه‌کان و ئاوه‌دانکردنه‌وه‌ی (مسجد الحرام) تان داناوه وه‌ک ئه‌وه‌ی باوه‌ری به‌ خوا و به‌ رۆژی دوا‌یی هیناوه و جه‌هاد ده‌کات له‌ ریگه‌ی خوادا، به‌لکو وه‌ک به‌ک نین لای خوای گه‌وره.

^۱ بۆیه شه‌هیدان ناشوژدرین و نوێژیان له‌سه‌ر ناکریت، چونکه (عن جابر بن عبد الله رضى الله تعالى عنهما قال: "كان النبي ﷺ يجمع بين الرجلين من قتلى أحد في ثوب واحد ثم يقول أيهم أكثر أخذنا للقرآن فيقدمه في اللحد ولم يغسلوا ولم يصلى عليهم") (رواه البخاري: ۱۲۷۸). واته: پیغه‌مبه‌ر ﷺ دوو کوژراوی ئوحدوی کۆکرده‌وه له‌ناو کراسیکدا و ده‌یفه‌رموو کامیان زۆر قورئانی له‌به‌ره‌و پێشی ده‌خست بۆ له‌حه‌ده‌که نه‌شوژان و نه‌ نوێژیشیان به‌سه‌روه کرا. (اللحد) خۆی له‌و کاته‌دا قه‌بره‌که هه‌لکه‌نراوه له‌ناو قه‌بره‌که‌دا به‌لای راسته‌وه چالیکى تر هه‌لکه‌نراوه و خراوته ناویه‌وه. (بلوغ المرام من أدلة الأحكام، ص ۱۳۰).

^۲ روى أبو داود ۲۵۰۱ من حديث بقیة من فضل الله - ضعفه الالباني .

ئین کەسیر دە‌فەر‌مویت: نوعمانی کوری بە‌شیری ئە‌نصاری دە‌فەر‌مویت: من له‌لای مین‌بەر‌ه‌که‌ی پی‌غه‌م‌بە‌ری خوا ﷺ بووم له‌ناو هە‌ندئ له‌ یارانی، پیاویکیان وتی: من گوئ نادە‌م بە‌وه‌ی کە دوا‌ی مو‌س‌لمان بوونم هیچ ئی‌شی بۆ خوا نە‌کە‌م مە‌گەر ئاو بە‌ده‌م بە حاجی‌بە‌کان، یە‌کیکی تر وتی: بە‌لکو ئاو‌ه‌دان‌کرد‌نە‌وه‌ی (مسجد الحرام)، یە‌کیکی تر وتی: بە‌لکو جههاد له‌ پ‌یی خوا‌دا چاک‌تره‌ له‌وه‌ی ئ‌وه‌ و‌ت‌ان. ئی‌مام عومەر سه‌رزه‌نش‌تی کرد‌ن وتی: له‌لای مین‌بەر‌ه‌که‌ی پی‌غه‌م‌بە‌ری خوا ﷺ دە‌نگ‌تان بە‌رز مە‌کە‌نە‌وه "ئە‌و رۆ‌ژه رۆ‌ژی هە‌ینی بو" من نو‌ی‌زی هە‌ینیم کرد ئە‌وه دە‌چمە لای پی‌غه‌م‌بە‌ری خوا ﷺ پرس‌یاری لی دە‌کە‌م له‌وه‌ی ئ‌وه ناکۆ‌کن ت‌یدا، نوعمان دە‌ل‌یت عومەر رۆ‌یشت ئ‌یر ئە‌م ئایە‌ته دابە‌زی ﴿أَجَعَلْتُمْ سِقَايَةَ الْحَاجِّ ...﴾. (۱)

[بە‌لئ خ‌وای گ‌وره له‌سه‌رووی ئاسمان‌ه‌وه سو‌ل‌حی کرد‌ن و ف‌یری کرد‌ن کە جههاد له‌ ئاودانی حاجی‌بە‌کان و ئاو‌ه‌دان‌کرد‌نە‌وه‌ی مالئ خ‌واش گ‌وره‌تره، چونکە جههاد دە‌ر‌به‌ده‌ری و دو‌ور له مال و من‌دال و دو‌ور له ولات و غە‌ریبی ت‌یدا، چونکە جههاد برس‌یتی و ت‌ینویتی و سه‌رمای زستان و گ‌رمای هاوینی ت‌یدا، چونکە جههاد برینداری و کوژان و شه‌و نه‌خ‌ه‌وتنی ت‌یدا، بە‌لام دان‌یشتن له‌ناو س‌بە‌ری (مسجد الحرام) و ئاو‌ه‌دان‌کرد‌نە‌وه‌ی چ ش‌تیکی له‌مانه ت‌یدا، ک‌ه‌واته بۆیه جههادی پ‌رۆ‌ز پ‌له‌ی گ‌وره‌تره، چونکە هە‌موو ئ‌یش‌یک پادا‌شته‌که‌ی بە‌پ‌یی ماندو‌بو‌ونه له‌و ئ‌یشه‌دا، چە‌نده ماندو‌وب‌یت ئە‌وه‌نده پادا‌شت وەر‌ده‌گری، هە‌روه‌ک ئە‌م فەر‌مو‌وده‌یه دە‌فەر‌مویت: له‌ ئە‌بی ه‌وره‌یره‌وه - خ‌وای لی رازی ب‌یت - جار‌یکیان پیاویک له یاره‌کانی پی‌غه‌م‌بەر ﷺ رۆ‌یشت بۆ دۆ‌ل‌یک کانیه‌ک ئاوی خ‌وش و بە‌تامی ت‌یدا بو، زۆ‌ر سه‌ری سو‌رما و وتی: ئە‌گەر من واز له‌ خە‌ل‌کی ب‌ینم و ب‌یم له‌ناو ئە‌م دۆ‌له‌دا بۆ خ‌ۆم دان‌یشم و بم‌ینمه‌وه، بە‌لام ئە‌م ئ‌یشه ناکە‌م هە‌تا‌وه‌کو ئ‌یزن له پی‌غه‌م‌بەر ﷺ وەر‌ب‌گرم، چ‌وو بۆ لای پی‌غه‌م‌بە‌ری خوا ﷺ و با‌سی کرد، پی‌غه‌م‌بە‌ری خوا ﷺ فەر‌مووی: (لا تفعل فإن مقام أحدکم فی سبیل الله أفضل من صلاته فی بيته ستین عاما، ألا تحبون أن يغفر الله لكم ويدخلکم الجنة،

اغزوا في سبيل الله من قاتل في سبيل الله فواق ناقة وجبت له الجنة.^(۱) واته: نه‌که‌ی، چونکه که‌میک له مانه‌وه‌ی به‌کیک له ئیوه له جهاد گه‌وره‌تره له هفتا نووژکردن له مائی خویدا، ئایا ئیوه پیتانخۆش نییه خوای گه‌وره لیتان خۆش ببیت و بتانخاته به‌هسته‌وه، ده‌ی شه‌ر بکه‌ن له ریگه‌ی خوا، هه‌رکس شه‌ر بکات له ریگه‌ی خوا به ئه‌ندازه‌ی دۆشینی حوشتریک ئه‌وه چوونه ناو به‌هه‌شت بۆی واجب ده‌بیت.

ئیمام عوسمان - خوای لى رازی بیت - ده‌فه‌رمویت: گویم لى بوو پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ ده‌یفه‌رموو: ((حرس ليلة في سبيل الله أفضل من ألف ليلة يقام ليها وصام نهارها)).^(۲) واته: هه‌ره‌سیاتی شه‌ویک له پیتاوی خوادا گه‌وره‌تره له هه‌زار شه‌و که شه‌وه‌که‌ی شه‌ونووژ بکه‌یت و رۆژه‌که‌یشی به رۆژوو بیت.

ئه‌بوهوره‌یره ئه‌فه‌رمویت: پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ فه‌رمووی: (لا يلج النار رجل بكا من خشية الله حتى يعود اللبن في الضرع، ولا يجتمع على عبد غبار في سبيل الله ودخان جهنم).^(۳) واته: ناچیته ناو ئاگر پیاویک بگریه‌ت له ترسی خوا، هه‌تاوه‌کو شیر نه‌پواته‌وه ناو گوانه‌که‌ی، وه کۆنابیته‌وه به‌سه‌ر به‌نده‌یه‌که‌وه ته‌پو توژی جهادو دووکه‌لی دۆزه‌خ.

الله اکبر ئه‌و دۆزه‌خه‌ی که خوا په‌نامان بدات، پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ ده‌فه‌رمویت: (یوتی بجهنم یومئذ لها سبعون زمام مع کل زمام سبعون ألف ملک یجرونها) (رواه مسلم) واته: له‌و رۆژهدا دۆزه‌خ دینن هه‌وت سه‌د هه‌زار قولایی هه‌یه، له‌گه‌ل هه‌موو قولاییکیشدا هه‌وت سه‌د هه‌زار فریشته رایده‌ه‌کیشن. خواجه بو خاتری خۆت ئیمه له‌م ئاگره بیاریزی به‌راستی ئیمه لاوازین و به‌رگه‌ی ناگرین.

به‌لئى ئه‌و که‌سه‌ی ده‌یه‌ویت ده‌م و چاوی له ئاگری گه‌به‌گرپی دۆزه‌خ پارێزراو بیت، ئه‌وا با بیته مه‌یدانی جهاد، ئه‌و که‌سه‌ی ده‌یه‌ویت به رابواردنه‌کانی ناو به‌هه‌شت بگات با خۆی

^۱ المستدرک للحاکم ۲۳۲۴ صحیح .

^۲ رواه أبوداود، نیل الأوطار، ج ۷، ص ۲۳۸، الحاکم ۲۳۶۴ صحیح.

^۳ رواه الترمذی قال أبو عیسی هذا حدیث حسن. ریاض الصالحین، ص ۳۷۹.

بخاته ناو گره‌ی جیهادهوه، ئەو موسلمانانە‌ی که ده‌یه‌وێت سوننه‌ت جیبه‌جی بکات و پاداشتی ده‌ست بکه‌وێت ئە‌مه‌ش مه‌یدانی پاداشت ده‌ستکه‌وتنه‌.

هاوار ده‌که‌م ئە‌ی موسلمانان له‌ روانگه‌ی ئە‌م ئایه‌ت و فه‌رموودانه‌ی پیغه‌مبه‌ره‌وه ﷺ ده‌رده‌که‌وێت که "جیهاد گه‌وره‌ترین پله‌ی ئیسلامه"، چۆن گه‌وره‌ نه‌بی‌ت، که له‌ ئە‌نه‌سه‌وه هاتوه، پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ ده‌فه‌رموێت: ((ما أحد يدخل الجنة يحب أن يرجع إلى الدنيا له ما على الأرض من شيء إلا الشهيد يتمنى أن يرجع إلى الدنيا فيقتل عشر مرات لما يرى من الكرامة)) (متفق عليه). واته: هه‌یچ که‌س نی‌یه‌ بپرواته به‌هه‌شت و حه‌ز بکات بپرواته‌وه دونیا، هه‌رچی به‌سه‌ر زه‌ویه‌وه‌یه بۆ ئە‌و بی‌ت مه‌گه‌ر شه‌هید نه‌بی‌ت که ته‌مه‌ننا و داوا ده‌کات بگه‌رێته‌وه بۆ دونیا ده‌ جاری تریش بکوژرێته‌وه به‌هۆی ئە‌و ریزه‌وه که ده‌بی‌ینیت.

به‌لێ ئە‌مانه هه‌موو فه‌رمووده‌ی پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ، واما‌ن فێر ده‌که‌ن که هه‌میشه‌ ئاواته‌خواز بین بۆ گیانه‌خشین له‌ پیناوی خوادا.

ئ‌وه عومه‌یری کورپی حومامه - خ‌وای لێ رازی بی‌ت - له‌ کاتی‌کدا له‌ شه‌ری به‌دردا بوون، پیغه‌مبه‌ر ﷺ فه‌رمووی: هه‌لسن بۆ به‌هه‌شتیک که پانتاییه‌که‌ی وه‌ک ئاسمانه‌کان و زه‌وی وایه، عومه‌یر وتی: ئە‌ی پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ پانتاییه‌که‌ی ئاسمانه‌کان و زه‌ویه‌؟! فه‌رمووی: به‌لێ، عومه‌یر وتی: "به‌خ به‌خ"، پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ فه‌رمووی: چی وای لێ کردی بلێی "به‌خ به‌خ"، وتی: نا، سویند به‌ خوا ئە‌ی پیغه‌مبه‌ری خوا مه‌گه‌ر من ئومیدم هه‌یه که ئە‌هلی ئە‌و به‌هه‌شته‌یم، پیغه‌مبه‌ر ﷺ فه‌رمووی: تۆ ئە‌هلی ئە‌و به‌هه‌شته‌ی. عومه‌یری‌ش چه‌ند ده‌نکه‌ خورمایه‌ک به‌ده‌سته‌وه بوو لێی ده‌خوارد و دوا‌یی وتی: من بژیم تاوه‌کو ئە‌م خورمایانه‌ به‌خۆم، به‌راستی ئە‌مه ژیا‌نیکی زۆر درێژه، ئە‌و خورمایانه‌ی پێ بوو فێرپێ دان و ده‌ستی کرد به‌ کوشتن هه‌تاوه‌کو کوژرا. ^(۱) ئە‌ی خۆزگه‌م پێت ئە‌ی عومه‌یری به‌پێز، خۆزگه‌م به‌و مژده‌ خۆشه‌ی که پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ پێی دا‌یت و وه‌ک گزنگی به‌یان هاته‌ دی، به‌راستی که سه‌یری ره‌فتاری تۆ ده‌که‌م و سه‌یری خۆم و موسلمانانیش ده‌که‌م

^۱ رواه مسلم . رياض الصالحين، ص ۳۸.

غریبی ئیسلام پیش چاو ده‌که‌ویت، چونکه جاران هه‌رکه‌سی دوابکه‌وتایه له جهاد نه‌وه یاره‌کانی پیغه‌مبهری خوا ﷺ به مونا‌فقیان ده‌زانی، به‌لام نه‌مرو هه‌رکه‌سی موجهاید بی به گیل و ده‌شته‌کی ده‌زانی، زورجاریش بیستو‌ومانه ده‌لین نه‌و ئایه‌ته‌ی که باسی جهادی تیدایه نه‌گه‌ر بو پاداشت نه‌بی نایان‌خوینین، چونکه کاتی نه‌نجام‌دانه‌که‌ی نه‌هاتووه، لیره‌دا به‌س نه‌وه ده‌لیم نه‌گه‌ر ئیمام عومهر بمایه ده‌یفه‌رموو: (یا رسول الله ائذن لی أضرب عنقه). [

حتى لا تكون فتنة

[به‌راستی جهاد کردن و کوچ کردن بو جهاد واجیبکی هه‌میشه‌یه له ئیسلام، به‌هیچ شتویه‌که لئی جودا نابیته‌وه، هه‌ر کۆمه‌له و ده‌سته‌یه‌کیش وازی لی بهینیت نه‌وه ریشکی داری نه‌و کۆمه‌له له‌سه‌ر هیچ پارچه‌یه‌کی نه‌م زه‌ویه‌دا ناچه‌سپیت، به‌راستی خوای گه‌وره جهادی له‌سه‌ر موسلمانان فه‌رز کردووه نیعمه‌تیکی هه‌ره زور گه‌وره‌یه ... بوچی؟ له‌به‌رئه‌وه‌ی نه‌م دینه جوانه وه‌ستاوه له‌سه‌ر نه‌و کۆمه‌له که جهاد و کوشتار ده‌که‌ن له‌سه‌ری و نه‌گه‌ر جه‌نگ و جهاد بوه‌ستیت و پشتگویی بخریت، نه‌وا نه‌م دینه جوانه‌ش به‌سه‌ر خویه‌وه نامینئ و ده‌بیته‌ توپی یاری بی باوه‌ران.

به‌لی که جهاد پشتگویی خراو ره‌گی دانه‌کوتا له ناو ده‌روونی موسلماناندا نه‌وه ئیتر فه‌رمان کردن به‌ چاکه‌و به‌ره‌ستی له خراپه له بیر ده‌کریت].

به‌لی بی باوه‌ران زال ده‌بن، مزگه‌وته‌کان ده‌فه‌وتینن ... هاوه‌ل دانان بو خوای گه‌وره بلا‌وده‌بیته‌وه، ریشکی ئیسلام ده‌ردینن، بیروباوه‌ری موسلمانان ده‌فه‌وتینن [نه‌وه‌تا خوای گه‌وره ده‌فه‌رمویت: ﴿وَقَالُوا هُمْ حَتَّى لَا تُكُونَ فَتَنَةً﴾. واته: شه‌ریان له‌گه‌ل بکه‌ن و بیانکوژن هه‌تا هاوه‌ل بریاردان نه‌مینئ.

ئین عباس ده‌فه‌رمویت: "فتنة" واته "شرك"، نه‌مه‌ش سپه‌ری پیغه‌مبهری خوا ﷺ شایه‌تی بو ده‌دات، نه‌وه‌تا پیغه‌مبهری خوا ﷺ هه‌تاوه‌کو له مه‌که‌دا بوو خاوه‌نی هیزو چه‌ک نه‌بوو، رۆژیک له رۆژان نه‌یده‌توانی بتیک بشکینیت، به‌لام که کوچی کرد و هیزی

دروست کرد توانی زۆر به سه‌ره‌ریزی به خۆیی و (١٠,٠٠٠) موسلمانانی شمشیر به ده‌سته‌وه بیهته ناو مه‌ککه و به ده‌ستی پیروزی خۆی ٢٦٠ بته ناو مه‌ککه بشکینیت و به ده‌نگی به‌رز هاوار بکات ﴿جَاءَ الْحَقُّ وَرَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا﴾ [خوای گه‌وره ده‌فه‌رموویت: ﴿إِلَّا تَفْعَلُوهُ تَكُنْ فِتْنَةٌ فِي الْأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ﴾ (الأنفال: ٧٣) واته: ئەگەر ئەنجامی نەدەن ئەو‌ه‌ی فەرمانمان پێ کردوون له خو‌شو‌یستنی موسلمانان و داب‌رین له کافره‌کان، ئەو‌ه‌ فیتنه و بی ئاب‌رووی دروست ده‌بیت له‌سه‌ر زه‌وی، چونکه له‌وه‌وه بی هی‌زی موسلمانان و به‌هی‌زی کافران په‌یدا ده‌بیت.^(١)

ئیس‌تا ئیسلام ده‌پاری‌زری له‌سه‌ر هه‌موو زه‌ویدا به‌ه‌وی فیشه‌که‌وه ئەگەر فیشه‌ک بوه‌ستیت ئەوه کافران زال ده‌بن، که زالی‌ش بوون ئیتر قبو‌لی مزگه‌وت و قورئان و [سه‌رپۆش]... ناکه‌ن [چونکه ئەوان ده‌یانه‌و‌یت له‌ریشکدا ئیسلامی پی‌رۆز هه‌لکیشن به‌هیچ شێوه‌یه‌ک قبو‌لی هیچ دیارده‌یه‌کی ئیسلامی ناکه‌ن].

ئ‌ه‌وه حاکمی عه‌ده‌ن که ناوی (سالم البیض) ده‌لی: "به‌هیچ شێوه‌یه‌ک نامه‌و‌یت ده‌رسی قورئان له‌قوتابخانه‌کاندا بمینیت، چونکه پی‌ویستمان به‌قورئان نییه‌!!!". قوتابخانه‌یان دروست کردووه ناویان ناوه "ماوتسی تۆنگ"، قوتابخانه‌یان دروست کردووه ناویان ناوه (مارکس و لینین) ئەمه‌ بۆچی؟ چونکه "قتال" نییه. ﴿وَلَوْلَا دَفَعُ اللَّهُ النَّاسَ بَعْضُهُمْ بَعْضٍ لَّفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَلَٰكِنَّ اللَّهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْمَكْمَلِينَ﴾ (البقرة: ٢٥١) واته: ئەگەر خوای گه‌وره خراپه‌ی خراپه‌کاران لانه‌بات به‌جه‌هادی چاکه‌کاران ئەوا زه‌وی تی‌ک ده‌چیت، چونکه ئەگەر خراپه‌کاران سه‌رکه‌وتن ئەوه کاولکاری و خراپه‌کاری بلا‌وده‌بیته‌وه.^(٢) به‌لام به‌راستی خوای

^١ صفوه التفاسیر، م١، ص٥١٦.
^٢ صفوة التفاسیر، م١، ص١٥٩.

گهوره خاوهنی نیعمهته بهسەر جیهانیانهوهکه ریئی نه داوه خراپه سه ربکه ویت. [به لئی به راستی خوی گهوره نیعمهتی بهسەر موسلماناندا و بهسەر تیکرای جیهانیاندا هیه که جیهادی لهسەر فهرز کردوون، به راستی نیعمهتیکی زور نایاب و گهورهیه. ئەی موسلمانانی قورئانی ده تۆش بیر بکهروهه، ئیتر ههتاکهی دانیشتن، ئیتر ههتاکهی زه لیلی، ئیتر چهکی شهرفی جیهاد بۆچی له شان ناکهی؟! ئیتر بۆ شهرم له خوا ناکهی!؟

چۆن وهلامی ئەو خوشکانه ده دینهوه که له ژیر زیندانی کافراندا ده نالینن و هاوار دهکن:

ئیمه‌ی کـۆلۆ، ئیمه‌ی زگ پر لــــه کۆرپه‌ی زۆل

فه‌توا بدهن خۆ بکوژین، نه‌ک له پاشان زۆل بگرینه کۆل

تو خوا ئەی برای موسلمان چۆن وهلامی ئەو خوشکانه ده دیتتهوه؟!؟

ئه‌گەر جیهاد هه‌بیته، ئیتر خه‌لکی ده‌حه‌سینه‌وه، درنده و ناپاکان ئاواته گلاوه‌کانیان نایه‌ته‌دی، ئاره‌زووبازان ئاره‌زووه‌کانیان پوچه‌ل ده‌بیته‌وه، هه‌روه‌ک ئیبن ته‌یمیه ده‌فه‌رمووته: خوی میهره‌بان به‌رنامه‌یه‌کی بۆ ئوممه‌ت ئاردووه‌ته خواره‌وه له‌گه‌ل ئەو به‌رنامه‌شدا ئاسنی ئاردووه بۆ پارێزگاری له‌و به‌رنامه‌یه^(۱) هه‌روه‌ک خوی گه‌وره ده‌فه‌رمووته: ﴿وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنْفَعٌ لِلنَّاسِ﴾ الحديد: ۲۵.

^۱ له شوینیکی تردا ده‌فه‌رمووته: "قوم الدین بکاتب یهدی وبسیف ینصر وکفی ربک هادیا ونصیرا".

گه‌وره‌یی سهرف کردنی مال نه‌گه‌رچی که‌میش بیټ

﴿وَلَا يُنْفِقُونَ نَفَقَةً صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً وَلَا يَقْطَعُونَ وَادِيًا﴾ واته: هیچ شتیک نادن له ریئ خوادا و هیچ ئەرك و نه‌فه‌قه‌یه‌ك ناكیشتن نه بچووك و نه گه‌وره، ئەوه نووسراوه بۆیان بۆ ئەوه‌ی خوای گه‌وره پاداشتیان بداته‌وه به جواتترین و گه‌وره‌ترین پاداشتی ئەوه‌ی که کردوویانه و به‌رده‌وام بوون له‌سه‌ری. [نه‌گه‌رچی ئەوه‌ی که ده‌بیه‌خشن که‌میش بیټ له‌لای خوای به‌به‌زه‌یی گه‌وره‌یه]. تو که ده رووپیه ده‌ده‌یت له ریگه‌ی خوادا ئەوه گه‌وره‌تره له یه‌ك ملیۆن دره‌م که بازرگانیک له سعودیه یان ئیمارات ده‌یدات [چونکه ئەگه‌ر بیست دینارت هه‌بیټ ده دیناری بده‌یت ئەوه له لای خوای گه‌وره زۆر خۆشه‌ویست تره له‌وه‌ی که هه‌زار ملیۆنی هه‌یه و ده‌به‌خشیت] هه‌روه‌ك له فەرمووده‌ی سه‌حیحدا هاتووه که ده‌فه‌رمویټ: (ودره‌م سبق مائة ألف درهم، أما الدرهم الذي سبق مائة درهم رجل عنده درهمان تصدق بأحدهما أما الذي انفق مائة ألف درهم فأخذ من طرف ماله او من أرض ماله الكثير) رواه مسلم، واته: یه‌ك دره‌م پیش سه‌د هه‌زار دره‌م كه‌وت، ئەو دره‌مه‌ی که پیش سه‌د هه‌زار دره‌م كه‌وت، ئەو پیاوه‌یه که دوو دره‌می هه‌یه و دره‌میکی ئەدا به سه‌ده‌قه، به‌لام ئەوه‌ی که سه‌د هه‌زار دره‌می سهرف کرد ئەوه له به‌شیکی ماله‌که‌ی وه‌رگرت یان له زه‌وی و ماله زۆره‌که‌ی. [مه‌به‌ستی ئەوه‌یه ئەوه‌ی یه‌ك دره‌می داوه نیوه‌ی ماله‌که‌ی داوه، به‌لام ئەوه‌ی سه‌د هه‌زار دره‌می داوه له‌وانه‌یه چاره‌کیکی ماله‌که‌شی نه‌دابیت]، به‌هیچ شیوه‌یه‌ك ئەوه‌ی که ده‌بیه‌خشی به‌که‌می مه‌زانه... چاك بزانه خوای گه‌وره نایه‌تی نارد به هۆی دوو کیلو و نیو خورمای ئەبو عوقه‌یل، که سهرفی کرد له پیناوی خوای گه‌وره، به‌لئ دوو کیلو و نیو... ئەمه له کاتی جه‌نگی ته‌بووکدا بوو، ئەبو عوقه‌یل هاته لای پیغه‌مبه‌ر ﷺ بۆ شه‌ری ته‌بووک دوو کیلو و نیو خورمای ئاماده‌کردبوو، وتی: ئەی پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ من پینج کیلو خورمام لابوو، دوو کیلو و نیوم سهرف کردو دوو کیلو و نیوم به‌جیه‌یشتوووه بۆ خیزانه‌که‌م، ئیتر له‌و کاته‌دا مونا‌فیه‌که‌ن لاقرتی و گالته‌یان ده‌کردو ده‌یانوت: به‌راستی خوا زۆر

بی نیاز و دهولهمنده له دوو کیلو و نیو خورما، ئیتر ئەم ئایهته هاته خواروه: ﴿الَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَّوِّعِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فِي الصَّدَقَاتِ وَالَّذِينَ لَا يَجِدُونَ إِلَّا جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْ سَخِرَ اللَّهُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾^(١) (التوبة: ٧٩) واته: ئەو کهسانه‌ی که عهیب ده‌گرن له و موسلمانانه‌ی که سه‌ده‌قات ده‌دهن له ریگه‌ی خوادا و ئەو مونا‌فیکانه‌ش که ره‌خه‌ ئه‌گرن له و موسلمانانه‌ی که مانی دونه‌یان ده‌ست ناکه‌وی بیده‌ن مه‌گه‌ر ئەوه‌ی به‌ تیکۆشان و ره‌نجی شانی خۆیان په‌یدایان کردوه گالته‌یان پی ده‌که‌ن، ئەوه‌ خوای گه‌وره‌ گالته‌یان پی ده‌کات و سزایان بو هه‌یه سزایه‌کی سه‌خت.

به‌ئێ قورئان دابه‌زی له‌سه‌ر دوو کیلو و نیو خورما هه‌تا رۆژی دوایی ده‌خویندریته‌وه، هه‌یج شتێک به‌ که‌م مه‌زانه... به‌ که‌می مه‌زانه هه‌ر نه‌فه‌قه‌یه‌ک که ده‌یکه‌یت ئەگه‌رچی که‌میش بی‌ت ئەگه‌ر دو‌لاریک بی‌ت یان ده‌ روپیه‌ بی‌ت، چونکه‌ تو هه‌ر ئەو ئەندازه‌ که‌مه‌ت له‌ توانادا هه‌یه.

پاداشتا به‌ئیه‌تی پاک و راست ده‌بی

ئهی موجهیدانی ئیسلام له‌ شوینانی دوور له‌ مه‌نزگای خۆیان، کۆمه‌لی موسلمان هه‌ن پاداشتیان وه‌ک پاداشتی ئیوه‌ ده‌بی‌ت، هاو‌پیتان له‌ پاداشتا، ئەوانه‌ش ئەو موسلمانانه‌ن که‌ نیازیان هه‌یه‌ بگه‌ن پیتان، به‌لام عوزری شه‌رعیان هه‌یه‌ و ناتوانن بگه‌ن پیتان، ئەوانه‌ پاداشتیان وه‌ک پاداشتی ئیوه‌ وایه‌ که‌ له‌ ناو جه‌به‌دان... له‌ سه‌حیحی موسلیمدا هاتوه‌ پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ فه‌رمووی: (إن فی المدینة لرجالا ما سرتم مسیراً ولا قطعتم وادياً إلا كانوا معکم، حبسهم المرض أو حبسهم العذر).

رواه البخاري، عاداتی دو‌رووه‌کان و ابوو ئەگه‌ر به‌کێک شتی رۆزی به‌ئینه‌ ئه‌یان وت: ئەمه‌ ریایی ئەکات و ئەگه‌ر به‌کێک شتی که‌می به‌ئینه‌ ده‌یانوت: توخوا خوا موحاجی ئەم شته‌ بی‌ قیمه‌ته‌یه؟! ریبایه‌ت کراوه‌ ئەبو‌عه‌قیل

نو و شه‌وه‌ ناوی کیشابوو به‌ ٥ کیلو خورما. مختصر ابن کثیر، ٢م، ص ١٥٨.

واته: بهراستی له‌ناو مه‌دینه‌دا چه‌ند پیاویک هه‌ن هه‌رچی ریگه‌یه‌ک که پریوتانه و تیپه‌رتان کردووه، هه‌ر دۆلکیشتان بریوه ئه‌وانیش له‌گه‌لتان‌دان، چونکه نه‌خۆشی چه‌بسی کردوون، یان عوزر چه‌بسی کردوون.^(١) هه‌ر موسلمانیک ماوه پیتان بگات یان ئه‌وه‌تا پاره‌ی "جواز سفر"ی نییه‌ یان ریگه‌ی پی ناده‌ن ده‌رچیت ئه‌وه‌ إن شاء الله له‌ پادا‌شتدا له‌گه‌ل ئیوه‌دایه‌، به‌لام روزه‌ردی و گونا‌هی گه‌وره‌ بو ئه‌وه‌یه‌ که ده‌گات به‌ کانی و به‌ تینویتی ده‌گه‌ریته‌وه‌.

به‌راستی ئه‌وه‌ موسیبه‌تی زۆر گه‌وره‌یه‌، والله موسیبه‌ته‌، ده‌گات به‌ زه‌وی جیهاد و ده‌گه‌ریته‌وه‌، بو کوئی؟ بو شاره‌که‌ی خۆی ده‌گه‌ریته‌وه‌، که ناتوانی جو‌له‌ بکات، ناتوانی قسه‌ بکات و ده‌م بکاته‌وه‌، ناتوانی فیشه‌کی هه‌لبگری له‌ناو شاره‌که‌یدا، ناتوانی له‌ نیوان چوار پینج گه‌نجدا بلێ لا اله الا الله.

چۆن خوای گه‌وره‌ مو‌حاسه‌به‌ی ناکات و سزای نادات له‌ رۆژی قیامه‌ت به‌ سزایه‌کی ناخۆش و ناله‌بار؟! چۆن خۆی خه‌سارۆمه‌ند ده‌کات و ده‌گه‌ریته‌وه‌ بو پارژنه‌ی پیی دواوه‌ی دوا‌ی ئه‌وه‌ی گه‌شتووه‌ به‌ زه‌وی جیهاد؟ بوچی ده‌گه‌ریته‌وه‌؟! چونکه‌ ده‌روونی سووکه‌، [چونکه‌ ژنه‌که‌ی خۆشتر ده‌وی له‌ به‌هه‌شت، چونکه‌ کاسبیه‌که‌ی خۆشتر ده‌وی له‌ چۆله‌که‌ی سه‌ر داره‌کانی به‌هه‌شت که‌ وه‌ک حوشر وان^(٢)، چونکه‌ شه‌یتان کاره‌که‌ی بو جوان ده‌کات] چونکه‌ شه‌یتان خانووی به‌سه‌ر لو‌تیه‌وه‌ دروست کردووه‌.

^١ ئه‌مه‌ له‌ کاتی گه‌رانه‌وه‌یان بوو له‌ شه‌ری ته‌بووک.

^٢ چۆله‌که‌کانی به‌هه‌شت وه‌ک حوشر وان هه‌روه‌ک له‌ فه‌رموده‌ی سه‌حیحا هاتووه‌.

ئایا قهرزازی به‌رگری له جهاد دهکات

به‌ئێ دیت و پیت ده‌ئیت: که قهرزم به‌سه‌روهیه، ئایا قهرزازی به‌ره‌ئستی دهکات له جهاد؟ [ئایا ده‌بیت ئیتر قهرزازی وات لی بکات خوا حافیزی به‌کجاری له زه‌وی جهاد بکه‌یت.] نه‌خیر، قهرزار ده‌بێ ده‌رچێ به‌بێ ئیزنی خاوه‌ن قهرزه‌که‌ی، به‌هیچ شیوه‌یه‌که نه‌مانبیس‌توو ه‌ یاریکی پیغه‌مبه‌ر ﷺ قهرزازی وای لی بکات واز له جهاد بینیت، به‌ شه‌رتیک زۆریه‌ی ئه‌و یارانه‌ی پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ قهرزار بوون، پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ گه‌یشت به‌ خوای گه‌وره‌ زریکه‌ی بارمه‌ته‌ بوو لای گاوریك بۆ جو⁽¹⁾. ئایا ئه‌مه‌ وای لی کرد که ده‌ر نه‌چیت بۆ ته‌بووک و خه‌یبه‌ر و بۆ خه‌ندهق و شه‌ره‌کانی تر؟ ئه‌مه‌ چ عوزریکه ئیوه ده‌یه‌یننه‌وه؟! پرسیار له ئیبن ته‌یمیه کراو وتیان: ئه‌گه‌ر پیاویك داوای ده‌رچوونی لی کرا بۆ جهاد، به‌لام قهرزاره چی بکات؟ فه‌رمووی: قهرزه‌که رابگریت، ئه‌وه‌نده‌ی هه‌بوو توانی قهرزه‌که بداته‌وه ئه‌وه یه‌که‌م جار خۆی ئاماده دهکات له پاره‌ی قهرزه‌که، قهرزه‌که‌ی ناداته‌وه، خۆی ئاماده دهکات و به‌ ئه‌ندازه‌ی پیاوستی مال و مندا‌له‌که‌ی به‌جێ دێلێ، پیاوستی خه‌رجی، له دوا‌ی ئه‌مه‌ش ئه‌گه‌ر پاره‌ی پێ ما نایگی‌ریته‌وه بۆ خاوه‌ن قهرزه‌کان مه‌گه‌ر ئه‌و خاوه‌ن قهرزانه ئه‌و پاره سه‌رف بکه‌ن بۆ جهاد، ئه‌گه‌ر خه‌رجیان نه‌کرد بۆ جهاد ئه‌وه قهرزه‌که‌یان نادریته‌وه. گوی بگرن له فه‌توای شیخی ئیسلام ئیبن ته‌یمیه. ئایا بیستتان؟ ئه‌مه‌ له‌کاتیکیشدا ئه‌گه‌ر پاره‌ی ئه‌وه‌ی هه‌بوو قهرزه‌که‌ی بداته‌وه، به‌لام ئه‌گه‌ر ئه‌وه‌ی هه‌ر پاره‌ی نییه قهرزه‌که‌ی بداته‌وه ئه‌وه چاکتر و به‌ هیچ جوړیک داوای ئیزن له خاوه‌ن قهرزه‌که‌ی ناکات. [به‌ئێ ئه‌گه‌ر باوه‌رتان به‌ زانیاری و فه‌توای ئیبن ته‌یمیه هه‌یه. ئه‌مه‌ گو‌فتاری ئه‌وه، ئه‌مه‌ ئه‌ندازه‌ی تیگه‌یشتنی ئه‌و که‌له‌ پیاوه‌یه، ئه‌و پیاوه‌ به‌وزه‌ی چه‌ندی سا‌له‌ی خۆی له مه‌یدانی زانیاری ئیسلامدا تاو‌داوه] ئه‌وه‌تا له

¹ واته: زرییه‌کی شه‌ری هه‌بوو، جا له ماله‌وه نانیان نه‌بوو چو بۆ لای جو‌له‌که‌یه‌ک جو‌ی هیتا به قهرز پاره‌ی نه‌بوو حه‌قه‌که‌ی پێ بدات زریکه‌ی دا به ره‌هن.

شویئیکی تردا پرسپاری لی ده‌که‌ن: ئەگەر پیاویک پارهی هه‌یه و ده‌یه‌وی له ریگهی خوادا سه‌رفی بکات له به‌رده‌میدا جهاد هه‌یه و له به‌رده‌میدا فه‌قیر و هه‌ژاریش هه‌یه، ئەگەر ماله‌که‌ی ببه‌خشی بۆ جهاد ئەوه فه‌قیره‌کان ئەمرن له برساندا؟ فه‌رموی بیده به جهاده‌که با برسپه‌کان له‌برساندا بمرن، بۆچی؟ له‌به‌رئه‌وه‌ی له ژێر گوفتاری هه‌موو (فقهاء) دا به‌گشتی برپاریان له‌سه‌ری هه‌یه، له سه‌ر ئەوه‌ی که جائیزه‌ کوشتنی ئەوه‌ ئه‌سیره‌ موسلمانانه‌ی که دوژمن ده‌یانکه‌ن به‌ قه‌لغانی خویان، واته: له‌به‌رده‌میاندا دایان ده‌نن و هیرش دینن بۆ ئەوه‌ی خویان بپاریزن. مه‌به‌ست له‌وه‌یه: ئەگەر کۆمه‌لیک له‌ موسلمانان ئه‌سیر بوون به‌ ده‌ست دوژمنانه‌وه‌ ئەم کۆمه‌له‌ ئه‌سیره‌ له‌به‌رده‌م خویاندا داده‌نن بۆ قه‌لغانی خویان، وه‌ک دیواریک له‌به‌رده‌میان، ئایا جائیزه‌ بۆ ئیمه‌ که فیشه‌ک بته‌قیینن بۆ کافران ئەگه‌رچی ئەو موسلمانانه‌ش بکوژرین. جا ئەگەر ئەمه‌ گوفتاری کۆی زانایان بیته‌ که هه‌یج زانیه‌ک پێچه‌وانه‌ی ناکات، ئەوه‌ له‌ کاتیکیشدا سه‌رف کردنی ماله‌که‌ بۆ جهاد ببیته‌ هۆی مردنی ئەو فه‌قیرانه‌ ئەوه‌ ئه‌ولاتره‌. جائیزه‌، چونکه‌ له‌ کاتی برسپیتیدا به‌ کرده‌وه‌ی خوی گه‌وره‌ ده‌مرن، به‌لام له‌ کاتیکیدا کافران کردوویانن به‌ سه‌نگه‌رو قه‌لغان بۆ خویان به‌ کرده‌وه‌ی ئیمه‌ ده‌مرن، مردنیش به‌ کرده‌وه‌ی خوی گه‌وره‌ ئاساتره‌ بۆ ئیمه‌ له‌ مردنیان به‌ ده‌ستی ئیمه‌.^(١)

ئین ته‌یمیه‌ ده‌فه‌رمویته‌: پرسپاریان لی کردم له‌باره‌ی یه‌کیکه‌وه‌ که قه‌رزازه‌ ده‌شتوانیته‌ قه‌رزه‌که‌ی بداته‌وه‌، به‌لام له‌و کاته‌دا جهاد بووه‌ به‌ فه‌رزی عه‌ین، ئەوه‌ چی بکات؟ ده‌فه‌رمویته‌: منیش وتم: هه‌ندی واجبات هه‌ن که پێش ده‌خرین له‌ دانه‌وه‌ی قه‌رز وه‌ک: سه‌رف کردنی ئەو پاره‌ بۆ نه‌فسی خۆی، یان بۆ ژنه‌که‌ی، یان

^١ مه‌به‌ستی شیخ عبدالله عزام لی‌ره‌دا فتواکه‌ی ئین ته‌یمیه‌ که فه‌رموی: با پاره‌که‌ بۆ جهاده‌که‌ سه‌رف بکریته‌ ئەگه‌رچی فه‌قیره‌کان بمرن، جا ئەمیش ده‌لیته‌: له‌م کاته‌دا جائیز بیته‌ خۆمان بیانکوژین ئەو موسلمانانه‌ ئەوه‌ له‌ کاتی برسپیتیه‌که‌دا خویان بمرن ئاساتره‌، مه‌به‌ستی ئەوه‌ نییه‌ که یه‌که‌مجار به‌ ده‌ستی خوا مردوون و دووه‌م جار به‌ ده‌ستی ئیمه‌، له‌ هه‌ردوو کاته‌دا به‌ ویستی خوا مردوون، به‌لام هه‌موو شتیکیش هۆیه‌کی بۆ دانراوه‌. والله أعلم.

بۆ باوکی ئەگەر فەقیر بیٺ، هەندی له عیبادات هەن دانەوێ قەرز پێشیان دەکەوێت وەک حەج و کەفاره‌تی سویند، جا ئەگەر ئەو جیهاده بوو بە فەرزێ عەین بۆ بەرپەچدانەوێ زەرەریک بوو وەک ئەگەر دوژمن هێرشێ هینا و حازر بوو بۆ موسلمانان ئەو بۆ جیهاده‌که سەرف دەکریت، پێش دانەوێ قەرزەکه، هەر وەک سەرف کردنی بۆ نەفسی خۆی چۆن پێش دەخریت، بە‌لکو جیهاده‌که له پێشتره له نەفسی خۆشی و ژنەکه‌یشتی، بە‌لام ئەگەر ئەمیری موسلمانان داوای کردبوو که دەرچن بۆ هێرش‌بردنه سەر دوژمن ئەو به قەرز‌اره‌که‌یشتی وت وەرە له‌گه‌لمان ئەو له کاتەدا پارەکه سەرف بکات بۆ دانەوێ قەرزەکه باشتره، چونکه ئیمام پێویست ناکات داوای دەرچوون بکات له قەرز‌اره‌که‌گەر پێویستی پێی نەبوو، جا بۆیه منیش وتم [واته ئێبن تەیمیه]: ئەگەر مالیک هەبوو بۆ ئەوێ بدریت به خەلکی برسی و هەژار و سەرف نەکردنی بۆ جیهاد که دەبیته هۆی زەرەری جیهاده‌که ئەو پێشێ دەخەین بۆ جیهاد ئەگەر برسێیه‌کان بشمرن، هەر وەک چۆن دەتوانین ئەو موسلمانانە بکوژین که ئەسیرن و کراونه‌ته قه‌لغان بۆ بەردەمی دوژمن ئەو لێرەدا به ئەولاتره، چونکه لهو کاتەدا به کردهوێ ئێوه دەمرن بە‌لام له کاتی برسیتییە‌که‌دا به کردهوێ خوا دەمرن، پاشان وتم: ئەگەر ئەو خاوه‌ن قەرزانه ئەو پارەیهی که له قەرز‌اره‌کانی دەستیننەوه سەرفی دەکن بۆ جیهاده ئەمه واجبه قەرزە‌که‌یان بدریتەوه، چونکه دوو بەرژەوه‌ندی دیتە دەست:

١. قەرزە‌که‌ی دەریتەوه.

٢. جیهاده‌که‌ش پارە‌ی بۆ سەرف دەکریت.

به‌هه‌مان شێوه ئیمام ئەحمەدیش ئەم فتوایانه‌ی داوه له‌سەری رۆیشتوو، به‌لکو ئێبن تەیمیه دەفەرمویت: ئەگەر جیهاد بوو به فەرزێ عەین وەک ئەمڕۆ له سەده‌ی بیسته‌مدا ئەو به مەرج ناگیرێ بوونی و لاخ و سەیاره و خوارده‌مەنی بۆ دەرچوونی جیهاد، واته وەک حەج نییه که و لاخ یان سەیاره و خوارده‌مەنی هەبیٺ، ئینجا دەبی دەرچیت. [به‌لێ ئێبن تەیمیه‌ی خۆشه‌ویست بۆیه مه‌سه‌له‌ی جیهادی زۆر به‌توندی

گرتوو، چونکه ده‌زانیته سه‌به‌ره‌زی موسلمانان و ئیسلام له ژیر تیشکی نوکی شمشیردایه. چونکه ده‌زانیته نه‌گه‌ر جهاد نه‌ما موسلمانان ده‌بی بچن چاوه‌پوان بن کوفر بلێ: وا بکه و وا مه‌که، به‌نه‌بوونی جهاد موسلمانان ترسنۆک ده‌بن، زه‌لیل ده‌بن، سه‌رشۆر ده‌بن، سووک ده‌بن، وه‌ با چاک بزانیته ئیمام ئیبن ته‌یمیه‌ ئه‌و فتوایانه‌ی که داویه‌تی به‌ ئاره‌زووی خۆی نه‌بووه، به‌لکو له ژیر رۆشنایی قورئان و سونه‌تدا بووه، هه‌روه‌ک ئاشکرایه هه‌رکه‌سیک ته‌نانه‌ت رۆژیک له‌ناو موسلماناندا ژیا‌بیت پایه‌و پله‌ی ئیبن ته‌یمیه‌ ده‌ناسیت].

به‌ره‌و روو وه‌ستان و به‌ره‌په‌رچدانه‌وه‌ی کافری هه‌رشکه‌ر

پیش خراوه له عیباده‌ته‌که‌ فه‌رزه‌کان

فه‌رزه له‌سه‌ر هه‌موو موسلمانیکه‌ی ئه‌م سه‌رده‌مه‌ که له هه‌ر پارچه‌ زه‌ویه‌کدا جهادی تیدا هه‌بیته‌ خۆی بگه‌یه‌نیته‌ ئه‌و جهاده‌ له‌هه‌ر و لا‌تیکدا هه‌یه‌ ده‌بی برۆیت، ده‌بی راپه‌ری وه‌ک موسلمان، نه‌گه‌رچی به‌پیش برۆیت، واجبه‌ له‌سه‌ر موسلمانان له ئه‌رده‌ن له‌ شاری عه‌مانه‌وه‌ بی‌ن بو‌ مه‌یدانی جهاد نه‌گه‌ر به‌ پیش بیته‌ له‌ کاتیکدا پارهی ریی پی نه‌بوو، واجبه‌ له‌سه‌ر موسلمانانی میصر له‌ شاری قاهیره‌وه‌ بی‌ن، نه‌گه‌ر به‌پی خاوسیش هاتین، له‌گه‌ل زۆرو که‌مدا ده‌بی راپه‌ری، له‌گه‌ل سوار و پیاده‌دا ده‌بی راپه‌ری، ئه‌مه‌ گوفتاری ئیبن ته‌یمیه‌یه‌ که ده‌فه‌رمویت: (فالع‌دو الصائل الذي یفسد الدین والدنیا لا شیء اوجب بعد الإیمان من دفعه، اولاً لا اله الا الله، محمد رسول الله وقبل الصلاة والصوم والزکاة). واته‌: دوژمنی کافری هه‌رشکه‌ر که ده‌یه‌ویت بیروباوه‌ر و دین و دنیا‌ی موسلمانان خراپ بکات و بفه‌وتینیت، هه‌چ شتی‌ک دوا‌ی باوه‌ره‌ینان فه‌رزتر نییه‌ له‌ به‌ره‌و روو وه‌ستانی و به‌ره‌په‌رچدانه‌وه‌ی، یه‌که‌م: لا اله الا الله، محمد رسول الله، دووه‌م: به‌ره‌په‌رچدانه‌وه‌ی ئه‌و بی باوه‌ره‌ پیش نویت و رۆزوو و زه‌کات ده‌خریت.

[به‌لئى ئەم گوفتاره جوانه‌ی ئیبن ته‌یمیه هه‌روا به‌سه‌ر زا‌ره‌کی نه‌وتراوه له ده‌می ئینسانیکه‌ی ساده‌وه ده‌رنه‌چووه له زا‌ری مرۆشه‌ی که‌م زا‌نیای و تێنه‌گه‌یشتووه‌وه ده‌رنه‌چووه، به‌لکو له زا‌ری ئه‌و پیاوه‌وه ده‌رچووه که هه‌ژده سا‌ل له زیندانی بی‌ باوه‌راندا بووه].

پرسیار کرا له ئیمام ئەحمەد له‌باره‌ی شه‌ره‌وه له کاتی ساردترین رۆژی زستانداو له کاتی ته‌رزه‌و به‌فر و باراندا.... وتیان: ئەو پیاوه ده‌ترسی‌ت ئەگه‌ر له‌م کاته‌دا به‌روات له‌سه‌رمادا نوێژه‌که‌ی له‌ده‌ست بدات، ئایا تو‌ هه‌لوێستت وایه‌ بچی بو‌ شه‌ر یان دا‌بنیشتی و نوێژه‌که‌ی نه‌فه‌وتی؟ فه‌رمووی: با دا‌نه‌نیشتی شه‌ره‌که‌ گه‌وره‌تر و خیری زۆرت‌ره‌ بۆی.

به‌لئى ئیمام ئەحمەد ده‌لئى با ده‌رچی بو‌ جیهاد له‌گه‌ل ئەوه‌شدا که نوێژه‌ فه‌رزه‌که‌ی به‌فه‌وتی‌ت، چونکه‌ گومانی تیدا هه‌یه‌ ئایا ئەو نوێژه‌ فه‌وتاوه‌ یان نه‌فه‌وتاوه‌ یان ده‌توانی نوێژه‌کانی دوا بخات بو‌ لای یه‌کت‌ری، وه‌ک هینانی عه‌سر بو‌ لای نیوه‌پۆ و بردنی نیوه‌پۆ بو‌ لای عه‌سر، ئەگه‌ر نوێژه‌که‌یشتی دوا بخات ئەوه‌ پاداشتی جیهاده‌که‌ ئەوه‌نده‌ گه‌وره‌یه‌ ئه‌و که‌لینه‌ی بو‌ پر ده‌کاته‌وه، زۆر جار پاداشتی هه‌ندی له‌ سوننه‌ته‌کان یان هه‌ندی له‌ فه‌رزه‌ کیفایه‌کان گه‌وره‌تره‌ له‌ پاداشتی فه‌رزیک یان فه‌رزیکه‌ی عه‌ین، به‌لئى ئەمه‌ باباش بزانی‌ت ئەم گوفتاره‌ شیرینه‌ی ئیمام ئەحمەد له‌کاتی‌کدا بوو که جیهادی فه‌رزی کیفایه‌ بوو، که ده‌فه‌رموی‌ت: جیهاد بکه‌ جیهاده‌که‌ پایه‌و پاداشتی گه‌وره‌تره‌، له‌ رۆژانی‌کدا که جیهاد فه‌رزی کیفایه‌ بوو، ئەم ئیمامه‌ به‌رێژه‌ وا ده‌فه‌رموی‌ت. ئیبن ته‌یمیه‌ قو‌لگیری ده‌کات و ده‌فه‌رموی‌ت: [واته‌ رۆشنی ده‌کاته‌وه‌ و هۆکه‌ی باس ده‌کات، چونکه‌ فه‌رزه‌ کیفایه‌که‌ لێ‌ره‌دا که جیهاده‌ پاداشتی گه‌وره‌تره‌ له‌ فه‌رزه‌ عه‌ینه‌که‌ که نوێژه‌که‌یه‌]، هه‌روه‌ک ئەوه‌ وایه‌ که یه‌کی‌ک زه‌کاتی فه‌رز بدات به‌س هه‌زار دیناری سه‌ده‌قه‌ی سوننه‌ت بدات، ئەوه‌ هه‌زار دیناره‌که‌ پاداشتی گه‌وره‌تره‌ له‌ یه‌ک دیناره‌که‌، به‌لئى ئەم سوننه‌ته‌ و ئەو فه‌رزه‌، پاشان پرسیار کرا له ئیمام ئەحمەد: له‌باره‌ی پیاوی‌که‌وه‌ که جیهاد ده‌کات پێش ئەوه‌ی حه‌ج بکات. فه‌رمووی: قه‌یدی نییه‌ ئیمه‌ هه‌یج خراپه‌یه‌ک نابینن له‌ جیهاد کردن پێش سه‌ردانی

مالی خوا (الحج) له گه‌ل ئه‌وه‌شدا له لای ئیمام ئه‌حمده که توانیت بچیت بۆ حج یه‌کسه‌ر ده‌بئ برۆی. [واته به‌بوونی و لاخ و پاره و نان واجبه له‌سه‌رت حج دوانه‌خه‌یت].^(۱)

له‌گه‌ل ئه‌مه‌شدا که ئه‌مه هه‌لو‌یستی له‌گه‌ل سه‌ردانی مالی خوادا، که چی جهاد پیش ده‌خه‌یت له حجی فه‌رز له لای ئیمام ئه‌حمده، ئه‌مه له چ کاتی‌کدا؟ له کاتی رۆژانیک که جهاد فه‌زی کیفایه بوو. (ئین مختان) ده‌فه‌رموی: پرسیارم کرد له ئیمام ئه‌حمده له باره‌ی یه‌کی‌که‌وه که شه‌ر ده‌کات پیش ئه‌وه‌ی بچیت بۆ سه‌ردانی مالی خوا؟ فه‌رموی: قه‌یدی ناکات، به‌لام ئه‌گه‌ر دوا‌ی سه‌ردانی مالی خوا بیته ئه‌وه باشتره، پاشان رۆژیک دووباره پرسیاران لی کرده‌وه له‌باره‌ی یه‌کی‌که‌وه که دیت بۆ جهاد که چی سه‌ردانی مالی خوایشی نه‌کردوه، پاشان دیت له لای کۆمه‌لیک په‌شیمانی ده‌که‌نه‌وه له جهاد و دا‌یده‌نیشینن و پیی ده‌لین کوره برۆ بۆ ولاته‌که‌ی خۆت تیبکۆشه، تۆ سه‌ردانی مالی خوات نه‌کردوه و ده‌ته‌وی جهاد بکه‌ی؟ ئه‌ویش فه‌رموی: با جهاد بکات و گو‌ییان نه‌دات، ئه‌گه‌ر خوا یارمه‌تی دا له دوا‌ییدا با سه‌ردانی مالی خوا بکات، ئیمه هیچ خراپه‌یه‌ک نابین له جهادکردن پیش سه‌ردانی مالی خوا جل جلاله.

[به‌لئ برای به‌ریزم ئه‌مه هه‌لو‌یستی جوانی ئه‌م ئیمامه به‌ریز و تیگه‌یشتوانه‌یه، کئ خۆی له ئیمام ئه‌حمده به زانتر ده‌زانیت با هه‌لو‌یست ده‌ریزی، ئه‌مه ئه‌و ئیمامه‌یه که پیر بوو تیر ئه‌ندازی ده‌کرد پیمان و تۆ پیر بوویت، تیر ئه‌ندازیت بۆ چیه؟ ئه‌ویش له وه‌لامدا ده‌یوت: ده‌ترسم به‌ر ئه‌و فه‌رموده‌یه‌ی پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ بکه‌وم که ده‌فه‌رمویت: (من

^۱ ئه‌م مه‌سه‌له‌یه زانایان جیاوازن تیدا واته: چون بۆ سه‌ردانی مالی خوا کۆمه‌لی زانا ده‌لین: ئه‌گه‌رچی پاره و ولاخ و نانی ریشته هه‌بئ ئه‌وه هه‌ر ده‌توانیت سه‌ردانی مالی خوا دوا بخه‌یت سالیک یان دوو سال نه‌پۆیت، چونکه به‌هه‌ری نییه، به‌لام ئیمامی ئه‌حمده ده‌فه‌رمویت هه‌ر به‌ بوونی پاره و ولاخ و نانی ری یه‌کسه‌ر ده‌بئ سه‌ردانی مالی خوا بکه‌یت جائیز نییه دوا‌ی بخه‌یت له‌گه‌ل ئه‌مه‌شدا هه‌ر ده‌فه‌رموی: پیشخستنی جهاد له‌سه‌ردانی مالی خوا چاکتره.

علم الرمي ثم تركه فليس مني). رواه مسلم، واته: هر كه سى فیری ره می بوو پاشان وازی لی هینا نه وه له نیمه نییه، به لآم نه مړو ماموستایه کی هیه که پینج کتیبی ته فسیری نه خویندووه ته وه ده لیت والله ماموستا که م وتوویه تی: جاری کاتی جهاد کردن نه هاتوه]. پاشان ئین تهیمیه ده فهرمویت: (وإذا دخل العدو بلاد الإسلام فلا ريب أنه يجب دفعه على الأقرب فالأقرب، إذ بلاد الإسلام كلها بمنزلة البلد الواحد). واته: نه گهر دوژمن هاته ناو شاری موسلمانان هه نه وه فهرز ده بیت دهرکردنی له سهر نه وه که سهی له و شاره وه نزیکه پاشان نزیکت، چونکه هرچی شاری ئیسلام هیه هه موویان وه که یه ک شار وان.

هیچ جیاوازی نییه له نیوان سعودیه و نه فغانستان و [کوردستان] و فه له سه تین و به لی شاره کانی ئیسلام هه موویان وه که یه ک شار وان یه ک جیگه وان جیاوازیان نییه [جا نه گهر هیرش کرایه سهر به کیکیان فهرزه له سهر موسلمانان هه موویان دهرچن رزگاری بکن، فهرزه راپه رین بو رزگارکردنی له هرکوی هه بیت]. به بی پرسیارکردن له باوک و دایک و ژن، ئایا گو فتاره که ی ئین تهیمیه تان بیست؟ فهرزه برویت نه وه بی نابروانه دهرکهیت به بی ئیزنی خاوه ن قهرزه که ت نه گهر قهرزار بویت، به بی ئیزنی ژنه که ت نه گهر ژنت هه بوو، به بی ئیزنی عه شیرت ... دایک، باوک، خوشک، به لآم ئایا نه گهر کو مه لی دهرچوون بو دهرکردنی نه وه ئیتر گوناھی نه چوونه که ی له سهر هه مووان ده که وی یان ده بی هه مووان دهرچن؟ نه مه لی ره دا نه گهر (قتال دفع) بوو واته کوفر هیرشی کردبوو، وه هیزی کوفریش نه وه نده زوره له توانای موسلمانانی نه شوینه دا نییه که رووبه پرووی بوهستن، به لآم ترس هیه نه گهر واز له هیرشه که ی کوفر بهینین نه وه کوفر به مانه وه ناوه ستی ده روا بو نه وه موسلمانان هه تریش که له دواوه ن به جیماون له م کاته دا زانایان ده فهرموون: فهرزه له سه ریان تییکوشن و به کاری بهینن هرچی که ده توانن بو به رپه رچدانه وه ی نه نوژمنه ی که لیی ده ترسن.

به‌هه‌رحال ئەگه‌رچی ئەو موسلمانانه نیوه یان چاره‌کیکی هیزی بی باوه‌پیش بن هه‌ر ده‌بی به‌رامبه‌ریان بوه‌ستن به‌ پشتیوانی خوی گه‌وره، چونکه ئەگه‌ر به‌ری ئەو لافاوه نه‌گیری ئەوه به‌رده‌وام هه‌ردی وازناهیینی هه‌تا ئەوه‌ی که مه‌به‌ستییتی ئەنجامی نه‌دات، ئەمه‌ پیی ده‌لین (قتال دفع)، به‌لام (قتال طلب) واته‌ داواکردن، ئەوه بریتییبه له‌ چوونی موسلمانان بۆ شاری کوفر بۆ ئەوه‌ی بیانگرین إن شاء الله وه‌ک ئەوه‌ی ئیمه‌ بچین بۆ مؤسکو و بیگرین ئەمه‌ لی‌رده‌ا وه‌ک جاری یه‌که‌م نییه‌.

—شهری به‌رپه‌رچدانه‌وه — ئەوه ئەو شه‌رپه‌یه‌ که له‌ چیچان یان له‌ فه‌له‌ستین و ئەفغانستان له‌ کاتی‌کدا کوفر هی‌رش‌ی هی‌ناوه‌ بۆ شاره‌که‌مان به‌مه‌ هه‌رچون بی‌ت شهرعی نییه‌ که‌ وازی لی‌ بی‌نی و به‌ری ئەو لافاوه به‌ر‌بده‌یت.

جائیز نییه‌ وازهی‌نان له‌م جیهاده ئەگه‌ر چواریه‌کی‌کیشیان بین یان ده‌ یه‌کی‌کیشیان بین، به‌لکو ئەو شه‌ره‌ فه‌رزه هه‌روه‌ک نو‌یژی به‌یانی، که ئەمه‌ش هه‌لو‌یستی کوی زانایانه به‌ گشتی و که‌سیان پی‌چه‌وانه‌ی ئەم هه‌لو‌یسته‌ نین.

[به‌لئ زانایانی سه‌له‌ف، چونکه هه‌موویان دل‌یان به‌سه‌ترابوو به‌ فه‌رموده‌کانی پی‌غه‌مبه‌ری خواوه ﷺ وه‌ فه‌رموده‌کانی خواو پی‌غه‌مبه‌ری خواش ﷺ له‌ زۆر شو‌یندا هانی موسلمانان ده‌دن بۆ کوشتار، نیت‌ر جیاوازی و ناکۆکی نه‌ده‌که‌وته نیتوانیانه‌وه له‌باره‌ی جیهاده‌وه، به‌لام له‌م کۆتاییه‌دا له‌ سه‌ده‌ی بیسته‌مدا، چونکه هه‌واو ئاره‌زوو تیکه‌لی دل و ده‌روونه‌کان بووه، چونکه فه‌رموده‌کان پشتگۆی خراون، ئاوه‌ها ده‌بینین ئەو هه‌موو ناکۆکیه‌ دروست ده‌بی له‌باره‌ی جیهاده‌وه، دئ و ده‌لئ که‌ی کاتی جیهاد هاتوووه، دئ و سوره‌ته‌ی (التوبه، الأنفال، الأحزاب، قتال)ی له‌ یادچوووه و جیهاد به‌ سوننه‌تیکی غه‌یره موئه‌که‌دیش نازانیت، چونکه ئەگه‌ر به‌ سوننه‌تی‌شی بزانتت ئەوه رۆژیک له‌ رۆژان هه‌ر ده‌یکات، به‌ شه‌رتیک کوی زانایانی (أصول الفقه) وایه ئەگه‌ر سوننه‌ت به‌ یه‌کجاری وازی لی‌ به‌یتری ئەوه ده‌بیته فه‌رز، ئەگه‌ر گونا‌هی بچوک به‌رده‌وام بیت له‌سه‌ری ئەوه ده‌بیته گونا‌هی گه‌وره].

نایا کئی داوای (فتوای) جهادی لی ده‌کریت؟

[به‌لئی له‌به‌رئه‌وه‌ی مامۆستای به‌ریز ئیبن ته‌یمیه زۆر له خواترساوه زۆر دل و ده‌روونی به فرموده‌ه‌کانی رب العالمین پاشان فرموده‌ه‌کانی پیغه‌مبهره‌وه ﷺ به‌ستراوه]، بۆیه په‌نجه راده‌کیشتی بۆ مه‌سه‌له‌یه‌کی زۆر گ‌رنگ بۆ ئه‌و داخواییه‌ی که ئه‌م‌پ‌رۆ زۆربه‌ی موس‌لمانان گ‌یرۆده بوون به ده‌ستییه‌وه، ئه‌ویش نایا ک‌ئین ئه‌و که‌سانه‌ی که داوای فه‌توای جهادیان لی ده‌کریت؟ ئیبن ته‌یمیه واده‌بینی که داوای فتوای جهاد ناکری مه‌گ‌ر له‌و زانایانه‌ی که له ناو جهاددا ده‌ژین و له مه‌یدانی زه‌وی جهاددان... داوای فتوای جهاد ناکریت مه‌گ‌ر له‌و زانایانه‌ی که له حال و وه‌زعی جهاد ده‌زانن و له‌ناو جهاددان، بۆیه ده‌فه‌رمویتی: (والواجب ان یعتبر فی امور الجهاد برأی أهل الدين الصحيح الذين لهم خبرة بما علیه أهل الدنيا، دون الذين يغلب عليهم النظر في ظاهر الدين، یحفظ بعض الأحادیث وتأتي تسئله... لا... دون الذين يغلب علیه مالنظر في ظاهر الدين، فلا یؤخذ برأیهم ولا برأی أهل الدين الذين لا خبرة لهم فی الدنيا). واته: فه‌رزه له ئیش و فه‌رمانی جهاددا نرخ دابنریت بۆ هه‌لۆیستی ئه‌و زانایانه‌ی که خه‌لکی ئیمان و دینی راستن، ئه‌وانه‌ی که خیره و زانیاریشیان هه‌یه له‌سه‌ر ئه‌و شتانه‌ی که خه‌لکی له‌سه‌ری ده‌پ‌رۆن نه‌ک نه‌و زانایانه‌ی که سه‌یر کردن بۆ رواله‌تی دین سه‌رکه‌وتوو به‌سه‌ریاندا، ئه‌مانه که سه‌یری رواله‌تی ئیسلام و "ده‌قه‌کانی فرموده" ده‌که‌ن ئه‌وه هه‌لۆیست و بۆچوونیان وه‌ناگ‌یریت "با زۆر زاناش بی‌ت" ئه‌وانه‌یش که ئه‌ه‌لی ئیمان و باوه‌ری راستن واته سه‌یری رواله‌تی فرموده ناکه‌ن، به‌لام خیره‌یان به‌و شتانه نییه که خه‌لکی له‌سه‌ری ده‌پ‌رۆن به‌ه‌مان شیوه هه‌لۆیست و بۆچوونیان له فرموده‌ه‌کانی جهاد وه‌رناگ‌یریت.

[واته: ده‌بی دوو مه‌رجی تیدا بی‌ت:

یه‌که‌م: ته‌نها سه‌یری رواله‌تی فرموده‌ه‌کان نه‌کات.

دووهم: ده‌بئی له‌گه‌ل زانیارییه شه‌رعییه‌که‌شدا زانیاریشی به‌ئو فه‌رمانانه‌ی هه‌بیّت که‌ خه‌لکی دونیا له‌سه‌ری ده‌پۆن.

الله أكبر، نازانم ئه‌و زانایه‌ چۆن زمانی لال نابئی که‌ فتوای کۆچ نه‌کردن و جهاد نه‌کردن ده‌دات له‌سه‌ده‌ی بیسته‌مدا؟! چی وای لی‌ کردووی ئه‌ی شیخ ناگه‌ی به‌ زه‌وی جهاد؟ چی نه‌خۆشی خستووی و چه‌کی جهاد پئی هه‌لناگرئ؟! [ئه‌ی چی وای لی‌ کردوویت فتوای کۆچ نه‌کردن و جهاد نه‌کردن ده‌ده‌یت چۆن وه‌لامی خوای گه‌وره‌ ده‌ده‌یته‌وه‌؟! ئایا سه‌یری مه‌یدانه‌کانی جهاد کردووه‌؟ ئایا فه‌رمانده‌کانی موجه‌یدینت بینووه‌ و ده‌یانناسیت، چۆن ئه‌م فتوا لارو گێپه‌ ده‌ده‌یت؟! ئه‌وه‌ی پێشه‌وا و زانای دینه‌، به‌لام له‌به‌ره‌ئه‌وه‌ی شاره‌زایی نییه‌ له‌و شتانه‌ی که‌ خه‌لکی دونیا له‌سه‌ری ده‌پۆن داوای فتوای جهادی لی‌ ناکرئ، پێش ئه‌وه‌ی بچینه‌ سه‌ر مه‌سه‌له‌ی ئه‌مریکا من ده‌لئیم: داخوازی ده‌که‌م و ده‌لئیم: یه‌ک پیاو بیّت به‌ شایه‌ته‌وه‌ بلیت ئه‌مریکا تا ئیستا پارچه‌ سیلاحیکی داوه‌ به‌ موجه‌یدان به‌بئی پاره‌. ئه‌مریکا بۆ هه‌موو ساروخیک‌ هه‌فتا هه‌زار دۆلاری له‌ مالمی موسلمانان وه‌رگرتووه‌، هه‌فتا هه‌زار دۆلار کرپی یه‌ک ساروخه‌ وا ئه‌زانن ئه‌مریکا یارمه‌تی موجه‌یدین ده‌دات؟ ئه‌مریکا هات به‌ (٦٠) ملیۆن دۆلاره‌وه‌ بۆ فیرکردن وه‌ سه‌د ملیۆن دۆلاره‌وه‌ بۆ بواری ته‌ندروستی و وزۆر هه‌ولیان دا له‌گه‌ل فه‌رمانده‌ی موجه‌یدیندا بۆ ئه‌وه‌ی بچنه‌ تاو ئه‌فغانستان بۆ ئه‌وه‌ی قوتابخانه‌یان بۆ بکاته‌وه‌ بۆ فیربوون و به‌ نیازی خۆی بۆ ئه‌وه‌ی نه‌خۆشخانه‌یان بۆ بکاته‌وه‌ بۆ ئه‌وانه‌ی که‌ به‌ هۆی شه‌په‌وه‌ کۆچ ده‌که‌ن هه‌تا برینه‌کانیان ساریژبکریّت و خوینه‌که‌یان بوه‌ستینری، هه‌تا له‌ کۆتاییدا سه‌رۆکی لیژنه‌ی فیرکاری ئه‌مریکی وتی: ئه‌ی خه‌لکی ئه‌وه‌ مالکی زۆره‌ که‌ ماوه‌ ده‌بریته‌وه‌ بۆ خه‌زینه‌ی ئه‌مریکا ئه‌گه‌ر نه‌یه‌ت بۆ ئه‌فغانستان، به‌لام ئه‌وه‌نده‌ی من بزانه‌م هه‌تا ئیستاش ره‌فزیان کردووه‌ که‌ هه‌یج شتی‌ک وه‌ربگرن.

له‌ ئه‌مریکا له‌ کۆنگره‌یه‌کی رۆژنامه‌گه‌رییدا پرسیاریان کرد له‌ "حیکمه‌تیار" ئایا هه‌یج شتی‌کتان له‌ ئه‌مریکا وه‌رگرتووه‌؟ وتی: هه‌یج شتی‌کمان له‌ ئه‌مریکا

وهرنه گرتووه، نه وه كين نه وه كه سانه ي ده لين نه مريكا يارمه تي جيهاد ده دات، نه وه كه سانه قوتابي و شاگرد ي دل سو ز ي يه هودن، نه يانه وي پروداوه كه بگوړن به وه ي نه مه شه پري نه مريكا و رووسيايه، هه تاكو (عقيدة التوكل) كه جيهادي مواهيدين بناغهي ناوه له دلي خه لكيدا بروخينن و ريشه كي شي بكن، هه تاوه كو نه وه يه قينه ي كه نه م جيهاده بونيادي ناوه لاوازي بكن، نه وه يه قينه ي بونيادي ناوه به يه ك مليون شهيد... به چندين ده رياي خوين... نه وه يه قينه ي دروست كرد كه شعوري هه موو موسلمانان ي جولاند كه هه ر كو مه له موسلمانيك نه گه ر خو يان بو خواي گه و ره يه كلا بكنه وه ده توانن به رامبه ر گه و ره ترين هي زي بي نابروان بوه ستن نه گه ر چي زور زله يزيش بيت به روا له ت [وه ك هي زه نه زوكه كي نه بو جهل] نه وه هي زه گه و ره ي رووس چي لي هات؟! نه وه تا زور به يان به سه ر شاخه كاني (هندوكوش)، ده رياي هيلمند، هاري رود كوژراون، كوا رووسيا؟ زه ليل و زه بوون بوون، نابرويان چوو، والله له وان زه ليلتر و سوكتر نابينم، ناوا راده كهن له ترساندا، به هو ي دل ه راو كي وه... له ترسي كي؟ له ترسي موسلمان ه روت و پي خاوسه كان، له ترسي نه وه موسلمانان ه ي كه به دوانيانه وه يه ك جوت پيلاويان هه بوو له ناو ته رزه و زوقم و به فردا!! نه وه بي باوه رانه نه فغانيان ناواناوه (بزني شاخي... به لي بزني شاخي) ده لين: هه موو جيهانمان سه رشور كرد به روشنيري خومان و سه ري هه موو دونيامان دانه واند بو يروبو چووني خومان ته نيا بزنه شاخيه كان نه بيت (واته نه فغانستان).

به لي سوپاس بو خواي گه و ره بزني شاخي به پشتيواني خواي گه و ره روخاندني و سه رشور و سووكي كردن، به لي ني مه ده مانه وي ت بزني شاخيمان زورتر بيت له ولا ته كه ماندا، خوايه گيان زورتر يان كه ي له ولا تي شام له ولا تي ميسر و سعودي ه نه رده ن و هه تاكو ئيسرائيلي بي نابروو بروخينن، نه گه ر بومان روشن بكنه وه چ بزنيكي شاخي وه ك نمونه ي نه فغانيه كان وايه؟ نه وه مواهيدانه شعوري پياوه تي و غيره ت ده جوو لينن، شعوري ئيسلامه تي ده جوو لينن، شعوري وه فاداري و

دلسۆزی ده‌جولینن، به‌لئی ئەگەر ئەمانه بزنی شاخی بن به‌راستی ئیمه پیوستمان به بزنی شاخی وا زۆره، خواجه ئەگەر موحامیدین بزنی شاخی بن خواجه گیان بمانگێره به بزنی شاخی... ههروهك ئیمام شافعی ئەفهرمویت:

إن كان رفضا حب آل محمد فليشهد الثقلان أني رافضي

واته: ئەگەر خوڤشه‌ویستی ئالی پیغه‌مبەر ﷺ (رافضی) بیټ، با جنۆکه و ئینسان به شایهت بن من رافضیم.^(۱)

ئەگەر جهاد و توندوتیژی له دینی خودا بزنی شاخی بیټ ده خواجه‌گیان بمانگێره لهو بزنه شاخیانه، نازانم ئەو زانایه چۆن جورئه‌تی ئەوه ده‌کات فتوای لار و گێر ده‌دات له‌باره‌ی جهاده‌وه که هیچی خواو پیغه‌مبهری خوا ﷺ پیی رازی نین؟ [ئە‌ی زانایان بۆ خاتری خوا که خۆتان نایه‌ن بۆ جهاد خه‌لکیش په‌شیمان مه‌که‌نه‌وه، ئایا بۆچی نایه‌ن سالتیک دوو سال له‌ناو مه‌یدانی جهادادا بژین؟ پیمان بلین ئیوه له‌ سپره‌ شاره‌زان؟ پیغه‌مبهری خوا ﷺ له‌ غه‌زاکانیدا دوا ده‌که‌وت؟ ئایا له‌وه ده‌ترسن بکوژین؟ به‌راستی ئیسلام غه‌ریب بووه‌ته‌وه، چۆن زانا ده‌بی له‌ مردن بترسیت؟ ئایا ئەگەر موحامید مردنی شه‌هیدی بیټ، توخوا چه‌یف نییه له‌ مردن بترسیت؟] کوا بیروباوه‌ر به‌ قه‌ده‌ر؟ کوا عه‌قیده؟ چۆن له‌ مردن سل ده‌که‌یت و را ده‌که‌یت؟ ئایا خوا ناه‌فهرمویت: ﴿وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تَمُوتَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ﴾ آل عمران: ۱۴۵ واته: هیچ نه‌فسیک نییه بمریت مه‌گەر به‌ ویستی خوا‌ی گه‌وره نه‌بیټ.

به‌لئی کوا عه‌قیده... ﴿أَسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ﴾ (الأنفال: ۲۴) واته: ئە‌ی برواداران وه‌لامی خواو پیغه‌مبهره‌که‌ی ﷺ بده‌نه‌وه ئەگەر بانگیان کردن بۆ ئە‌وه‌ی که ده‌تانژیه‌نی.^(۲)

^۱ روافض: کۆمه‌لێکن له‌ شیعه.

^۲ له‌ ته‌فسیری ئایه‌تی: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اسْتَجِيبُوا لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ﴾ (الأنفال: ۲۴) (الواحدی) ده‌فهرمویت: "زۆرینه‌ی زانایان له‌سه‌ر ئە‌وه‌ن که مانای (لما یحییکم) جهاده، ئە‌مه‌شیان وته‌که‌ی (ابن

به‌لئی به‌راستی جهاد ژیانه، چۆن؟ (عن ابن عمر قال: قال رسول الله ﷺ: وجعل رزقي تحت ظل رمحي)^۱ واته: رۆزیم دانراوه له ژیر سینبهری رمه‌که‌مدا. یان ده‌فهرمویت: (بعثت بالسيف بين يدي الساعة حتي يعبدالله) واته من نیراوم به شمشیر له‌به‌رده‌ستی قیامه‌تدا هه‌تا‌کو به‌ندایه‌تی بو خوا بکریت.^(۲) واته خوا بپه‌رستریت، له ریوایه‌تیکی تردا: [بعثت بين يدي الساعة بالسيف حتى يعبدالله وحده لا شريك له].^(۳) والله به‌ندایه‌تی بو خوا ناکریت به‌بی شمشیر، به‌لئی به شمشیر ده‌بی ئایا به‌کتابه‌رستی به‌بی شمشیر ده‌میئی؟ نه‌خیر (چونکه زولم و شيرك زال ده‌بی نه‌گه‌ر جهاد نه‌ما، که شیرکیش زال بوو ئیتر ته‌وحد کز ده‌بی له‌به‌رچاوی خه‌لک. شيرك زور ده‌بی، به‌لام به شمشیر ده‌فه‌وتیت ﴿وَقَالُوا هُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِئْتَةً﴾ (البقرة: ۱۹۳) (فتنه) واته شيرك وهك ئین عه‌باس ده‌فهرمویت، که‌واته: ده‌بی شه‌ر بکریت هه‌تا شيرك نه‌میئی به‌پیی ئه‌م ئایه‌ته]. هه‌تا‌کو شيرك له دلی خه‌لکیدا چه‌که‌ره نه‌کات، هه‌تا‌کو بلاوه نه‌کات و ته‌وحد غه‌ریب بییت.

به‌لئی یه‌کیکی تر له زانا گه‌وره‌کان ده‌لئی: "چۆن به‌رامبه‌ر ده‌بابه‌ی رواس؟ چۆن ده‌توانن به‌ره‌نگاری بکه‌ن؟ ئایا ده‌تانه‌وی به‌رامبه‌ر ده‌بابه‌ی رواس بوه‌ستی به‌چه‌قو و شمشیر؟ به‌راستی جیگه‌ی داخه‌که زانا وا بلیت، وا ده‌زانئ موجهیدان به‌چه‌قو به‌ره‌نگاری ده‌که‌ن. به‌لئی به‌راستی حه‌رامه‌ پرسیار کردن له‌م جو‌ره‌ زانایانه له‌باره‌ی

اسحاق ه، که زۆرک له زانایان ئه‌م رایه‌یان هه‌لبژاردوه، (الفراء) ده‌فهرمویت: هه‌رکاتیک خوی گه‌وره بانگی کردن بو ژیان ئه‌وه فه‌رمانتان پی ده‌کات به جهاد که بجه‌نگن له دژی دوژمنانتان، ده‌یه‌وت به‌م جهاده به‌هیزتان بکات، به‌لام ئه‌گه‌ر وازیان له جهاد هینا ئه‌وه بی هیز ده‌بن و دوژمن به‌سه‌ریاندا زال ده‌بییت و تیکیان ده‌شکینیت. (ابن قیم) ده‌فهرمویت: منیش ده‌لیم: جهاد پله‌یه‌کی زۆر به‌رزه ژیان به‌ مۆف ده‌به‌خشیت له دونیاو به‌رزه‌خ و دواوژدا. (ئاویتی‌ه‌ی دل - الفوائد / ابن قیم الجوزیه) (سه‌ردار).

^۱ صحیح الجامع ۲۸۳۱ .

^۲ مه‌به‌ستی له‌وه‌یه که قیامه‌ت نزیک بووه‌ته‌وه، چونکه له فه‌رموده‌ی تردا هاتوه پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ په‌نجه‌کانی ده‌نوساند به‌یه‌که‌وه و ده‌یفه‌رموو من و قیامه‌ت ئاوان، ئیشاره‌تی بو په‌نجه‌کانی ده‌کرد.

^۳ سه‌یری صحیح جامع الصغیر رقم ۲۸۳۱ بکه.

جهادهوه [سۆیند به خوا حه‌رامه، چونکه ئەوان شیوه‌که‌ی نازانن چۆنه، حال و ئەحوالی ناو جهاده‌که نازانن، ئەو جۆره زانایانه که خۆیان له‌ناو مه‌یدانی جهاددا نازین، نابێ برۆی پرسساریان لێ بکه‌ی، ئایا تۆ ده‌پۆیت پرسساری نوێژ له زانایه‌که بکه‌ی که خۆی نوێژ ناکات؟ چۆن ده‌توانیت پرسساری رۆژوو له زانایه‌که بکه‌یت که ئەو زانایه‌ خۆی رۆژوو نه‌گریت و عوزریشی نه‌بیت؟

هه‌زاران گه‌نج قه‌ناعه‌تیان به زانیاری زانایه‌که هه‌یه و چاوه‌پوانن پێیان بلێ بچن بۆ جهاد، که‌چی نه‌که هه‌ر پێیان نالیت به‌ره‌هه‌ستیشیان ده‌کات که بچن بۆ جهاد، (الله أكبر، سبحان الله).

به‌لێ جائیز نییه که داوای فتوا بکریت له‌و که‌سانه‌ی که زانیارییان نییه، جائیز نییه له‌و که‌سانه‌ی که زانیارییان هه‌یه، به‌لام خه‌یره‌یان نییه و حال و ئەحوالی جهاد نازانن، ده‌با چاکیش ئاگادار بێت حال و ئەحوالی جهادیش شاره‌زا نابیت هه‌تا‌کو له جهاده‌که‌دا نه‌ژی.

جهاد فه‌رزی کیفایه‌یه له بنچینه‌دا، به‌لام نیستا فه‌رزی عه‌ینه

ئهی برای موسلمانم ئیمه‌ ده‌زانین موسلمانان نابێ هه‌موویان به‌یه‌کجاری ده‌رچن بۆ مه‌یدانی جهاد، به‌لکو ده‌بێ کۆمه‌لێک ده‌رنه‌چن و دانیشن فیری زانیارییه ئیسلامیه‌کان بن، به‌لام ئەمه له‌کاتی‌که‌دا که جهاد فه‌رزی کیفایه‌ بێت [واته: ئیسلام ده‌وله‌تی هه‌بیت ئەگه‌ر له‌وکاته‌دا کۆمه‌لێک ویستیان خیانته‌ له موسلمانان بکه‌ن ئەوه کۆمه‌لێ له موسلمانان راده‌په‌رن بۆیان و فه‌رزه‌که له‌سه‌ر هه‌موو موسلمانان ده‌خه‌ن هه‌روه‌کو رۆبه‌ی شه‌ره‌کانی سه‌رده‌می پێغه‌مبه‌ری خوا ﷺ به‌م جۆره بوو]. به‌لام جهاد بوو به‌ فه‌رزی عه‌ین ئەوه فه‌رزه‌ له‌سه‌ر هه‌موو موسلمانانی جهانی چه‌که هه‌لگرن بۆ ده‌رکردنی بێ باوه‌ران له‌ خاکی ئیسلامی پیروژ، [فه‌رزه وه‌ک نوێژ، پێتان خۆش بێ یان قورس بێ بێت، ده‌بێ روه‌به‌په‌روی بێ باوه‌ران بوه‌ستن، هه‌تا‌کو موسلمانان له‌ژێر ده‌ستی زه‌هراویان نازاد بکریت].

ئهی برای موسلمان با ئەم‌پۆ وا دابنێن جهاد فه‌رزی کیفایه‌یه.... به‌لام ئایا فه‌رزی کیفایه‌ چیه‌؟

ئایا ئەگەر موسلمانان هێرشیان کرایه سەر توانای دەرکردنی دوژمنیان نهبوو ئەوه نابێتته فهرزی عهین؟

[به‌کۆی هه‌موو زانایانی سه‌له‌ف و خه‌له‌ف ده‌لێن: له‌و کاته‌دا وه‌ک نوێژی لی دیت و ده‌بیتته فهرزی عهین، فهرزی کیفایه له‌ روژانیکدایه که ده‌وله‌تان له ژێر هێزی سه‌ربازگه‌ی ئیسلامدا بن، ئەگەر کۆمه‌لی خیانه‌تکاریش له‌ که‌ناریکه‌وه‌ ویستیان خیانه‌ت بکه‌ن، ئەوه کۆمه‌لیک موجهید ده‌نێریت له‌ناویان ده‌بن، به‌لام توخوا چ پارچه‌ زه‌ویه‌ک یاسای خوای تیدا ده‌بریت به‌پێوه، هه‌تاکو جهاد فهرزی کیفایه‌ بیت؟ توخوا بۆ شه‌رم له‌ خوا ناکه‌ن به‌بی زانیاری، به‌بی تیگه‌یشتن، به‌ ئاره‌زووی خۆتان ده‌رباره‌ی جهاد قسه‌ ده‌که‌ن؟ به‌راستی ئەمه‌ خوای گه‌وره‌ پێی رازی نییه‌، پاشان پێغه‌مبه‌ری خوا ﷺ وای نه‌فهرمووه، "سلف" و ناهه‌رموون، یاره‌کانی پێغه‌مبه‌ری خوا ﷺ بۆچوونی وایان ده‌رنه‌بپێوه، زانایانی وه‌ک شافیعی، ئەحمه‌د، ئیبن ته‌میمه‌ - خوایان لی رازی بیت - شتی وایان له‌ په‌راوه‌کانیادا نه‌نووسیوه!! ئەی نازانم ئەمه‌ له‌ کوێوه‌ په‌یدا بوو؟ ئەم ئیجتیهاده‌ کێ کردی؟!].

به‌لی فهرزی کیفایه ئەگەر کۆمه‌لیک ئەنجامیادا له‌سه‌ر ئەوانی تر ده‌که‌ویت، به‌لام ئەگەر که‌س ئەنجامی نه‌دا ئەوا هه‌موو موسلمانان گوناها‌بار ده‌بن.... [به‌لام ئەمڕۆ ئاگری کوفر به‌ کۆمه‌لی موسلمانان ده‌کوژیته‌وه؟ ئەمڕۆ لافاوی کوفر به‌ پریدیکی بچوک به‌ری ده‌گیریت؟ کۆی هه‌موو زانایانی ئیسلام ده‌فهرموون: ئەگەر بستیک له‌ زه‌وی موسلمانان داگیر کرا شاخ بیت یان ده‌شت و دۆل ئەوه جهاد ده‌بیتته‌ فهرزی عهین له‌و شوینه‌دا، ژن ده‌بی ده‌رچی به‌بی ئیزنی می‌رده‌که‌ی، به‌لام یه‌کیکی مه‌حه‌رمی (وه‌ک باوک یان برا) له‌گه‌ڵ بیت، کور ده‌بی ده‌رچی به‌بی ئیزنی باوکی، قه‌رزار به‌بی ئیزنی خاوه‌ن قه‌رزه‌که‌ی، به‌نده‌ به‌بی ئیزنی گه‌وره‌که‌ی، ئەگەر ئەو کۆمه‌له‌ موسلمانه‌ له‌و شوینه‌دا نه‌یانتوانی خۆراگرن یان که‌مه‌ترخه‌میان کرد، یان ته‌مه‌لییان کرد، یان دانیشتن، ئەوه‌ فه‌رزه‌ عه‌ینه‌که‌ به‌ربلاو ده‌بی بۆ ئەو موسلمانانه‌ی که‌ له‌ نزیکێ ئەو شوینه‌ن، ئینجا نزیکتر، نزیکتر... هه‌تاکو فهرزی عهین به‌ گشتی زه‌وی ده‌گیرته‌وه، به‌ جوړیک ناتوانن جوړه‌تی ئەوه‌ بکه‌ن وازی لی به‌ینن وه‌ک نوێژ و روژوو.

[توخوا ئەی موسلمانان با هه‌موومان بیریک له‌ گه‌رمای دۆزه‌خ بکه‌ینه‌وه‌ و اما‌ن لی بیت ئیتر به‌ ئاره‌زووی خۆمان قسه‌ له‌ دینی خوا نه‌که‌ین].

فیربوونی زانیاری و تیگه‌یشتن (العلم والفقه) له‌ناو جیهادا

خه‌لکی نازانی، خه‌لکی بی‌ئاگایه، ئەو کەسه‌ی ئیستا ده‌لی به موسلمانیک مه‌رۆ بۆ جیهاد، هه‌روه‌کو ئەوه وایه پیشی بلی نوێژ مه‌که، به‌لی زۆر به ئاسانی!! هه‌ر ده‌لی گوناھی ناگات به هیچ شیوه‌یه‌ک... مه‌رۆ بۆ جیهاد.. [چونکه کاتی نه‌هاتوه]، به‌لی جاربه‌جاریش ده‌ستی بۆ ملی به‌رز ده‌کاته‌وه و ده‌لی: مه‌رۆ گوناهه‌که‌ی له‌ گه‌ردنی من!! په‌نجه به‌ گه‌ردنی خۆی راده‌کیشی... گوناهه‌که له‌ گه‌ردنیه‌تی [ئای ئەمه‌ چند گه‌وره‌یه!! ئای ئەمه‌ چند پیچه‌وانه‌ی خۆی بیسه‌ره] والله هه‌روه‌ک ئەوه وایه که پیشی بلی رۆژوو بشکینه له‌ ره‌مه‌زاند، ئەگه‌ر تو له‌ سه‌فه‌ریش نه‌بی و نه‌خوشیش نه‌بیت، گوناهه‌که‌ی له‌ گه‌ردنی، هه‌روه‌کو ئەوه وایه که خه‌لکی هه‌لنی بۆ وازه‌ینان له‌ نوێژ، زه‌کات، رۆژوو، سه‌ردانی مالی خۆ، له‌ کاتی‌کدا بتوانن زه‌کاتیش بده‌ن و بشچن بۆ مالی خۆ. [ئای ئەم وته‌یه زه‌وی و ئاسمان و گیانداره‌کان چند پێیان ناخۆش بیت، چونکه ئەوان به‌ گشتی گه‌ردن که‌چن بۆ خۆ جلاله، ئای قورسای ئەم وشه‌یه چند گه‌وره‌ بیت؟ مه‌رۆ بۆ جیهاد گوناهه‌که‌ت له‌ گه‌ردنی من، ئەم ئینسانه‌ یان ئەوه‌یه وا

ئه‌زانیت ئەمه‌ تاوان نییه، یان ده‌یه‌ویت گوناھی خه‌لکیش به‌ قورگیه‌وه هه‌ل‌واسریت] ﴿

لِيَحْمِلُوا أَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَمِنْ أَوْزَارِ الَّذِينَ يُضِلُّونَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ أَلَا سَاءَ مَا

يَزُرُونَ ﴿ (النحل: ۲۵) واته: هه‌موو تاوانی خۆیان به‌ ته‌واوی هه‌لگرن

له‌قیامه‌تدا و هه‌ندی له‌ تاوانی ئەوانیش که ئەمان گومپریان ئەکه‌ن – به‌ ئەندازه‌ی ئەوه‌ی گومپریان ئەکه‌ن و ده‌بته‌ هۆی تیگدانی دل‌یان به‌بی زانیاری – بیدار بنه‌وه! گه‌لی ناپه‌سه‌ند و ناله‌باره ئەو تاوانه‌ی که ئەوان له‌ رۆژی قیامه‌تدا هه‌لی ئەگرن.

ده‌با هه‌موو که‌س ئاگادار بیت ئەوه گوناھی خۆی هه‌لده‌گرێ و گوناھی ئەو

که‌سه‌ش هه‌لده‌گرێ که‌ په‌شیمانی ده‌کاته‌وه له‌ جیهاد ﴿ وَمَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لِيَفِرُوا

كَافَّةً فَلَوْلَا نَفَرَمِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ طَائِفَةٌ لِّيَسْفَقَهُوا فِي الدِّينِ وَلِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا

إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ ﴿التوبة: ۱۲۲﴾ ئەمە له رۆژنێکدا بوو که جهاد فەرزى عەین نەبوو، کۆمەلێک له گەل پێغەمبەرى خوا ﷺ دەر دەچوو بۆ شەرق، کۆمەلێکیش له شارى مەدینە دەمانەوه، بەلێ کێن ئەو کەسانەى که له م ئایەتەدا ئیشارەتیان بۆ دەکات که فێرى زانیاری و تیگه‌یشتن دەبن، ئەوانەى که فێرى زانیاری و تیگه‌یشتن دەبن ئەو کۆمەلانەن که رادەپەرن، نەک ئەو کۆمەلەى که دادەنیشن هەرۆک چۆن (ئێین عەباس و تەبەرى و حەسەنى بەصرى و ئێین کەسیر) و تەفسیریان کردوو تەوه و سەید قوتببیش ئەم تەفسیرەى به چاکتر زانیوه - ارجح - ئەمە ئەوهیه که رام لێیه‌تى، [هەرۆک چۆن مامۆستا عوسمان له تەفسیرە کەیدا بۆ تەفسیری ئەم ئایەتە ئەفەرمویت: کۆمەلێ له زانایان دەفەرموون: مەبەستى ئەوهیه با هەموو بپواداران به جارى دەر نه‌چن، بەلکو له هەموو کۆمەلێکى گەرە هەر جارى دەستەیه‌ک نەریچى بۆ ئەوهى ئەو دەستەیه به‌هۆى ئەو دەرچوون و راپەڕین و بینینی سەرکەوتن و زال بوونی بپواداران و ژێرکەوتن و ریسوا بوونی دوژمنانى ئاینه‌که یانەوه تێبگن و زانا بن به ئیسلام و زال بوونی به‌سەر هەموو ئاینه‌کاندا که به هۆیه‌وه ئەو گەل و کۆمەلەى خۆیان که دەر نه‌چوون رێنموونی بکەن و زانایان بکەن و بیانترسینن له سزاو تۆلەى خوا دەر باره‌ى بى بپوا و یاخیبوو هەکان].

گویم لى بگرن ناکرى و نابیت و ناتوانیت له م دینه کەسى تى بگات ئیلا له جهاددا نه‌بیت، - مەگەر له ژێر سیبەرى شمشیردا نه‌بیت - ناتوانى له م دینه تى بگات تەنها موجهید نه‌بیت، ئەو کەسانەى که گومانیان وایه به دوو قسه‌ى زریق و بریق و به خویندنه‌وه‌ى چوار کتیب له م دینه حالى دەبن - پەرۆرده دەبن به‌سەر یه‌وه له ژێر پەره‌ى کتیبدا - به‌راستى ئەوانه سروشتى ئەم دینه جوانه نازانن و زۆر بى ئاگان لێى، به‌راستى ئەم دینه لێى تى ناگات ئەو کەسانه نه‌بیت که بزوتنه‌وه ده‌کەن بۆ ئەوه‌ى دايمه‌زریزن له زه‌ويدا به واقیعی بۆ ئەوه‌ى جیهانیان له سایه‌یدا به‌حەسیته‌وه، ئەو کەسانەى که له پیناویدا ماندوو دەبن ئەوانه لێى تى ده‌گەن، ئەوانه‌ن که مال و خوین له پیناویدا سەرف ده‌کەن، ئەوانه‌ن که به جوانی

ده‌بیستن و لئی تیده‌گه‌ن و چاوپوشنن تیی‌دا، به‌لام زاناو تیگه‌یشتوو‌یه‌کی دانیشتووی سارد به هیچ شیوه‌یه‌ک دینی لی وهرناگیریت، چونکه به ته‌واوه‌تی له دینی خوا تیغه‌گه‌یشتوو، نه‌و دانیشتوو و ناشتوانی تی بکات له‌م دینه - به‌راستی نه‌م دینه له دانیشتوو وهرناگیریت - له زانایه‌کی دانیشتوو سارد وهرناگیریت، بۆچی!! چونکه ده‌م و چاوی ناکاته‌وه بۆ بینینی نه‌و ناموسانه‌ی که ده‌تکین، ئیها‌نه ده‌کرین، چونکه سه‌ره‌لنابری بۆ بینینی نه‌و ئافره‌تانه‌ی که خراپه‌یان له‌گه‌ل ده‌کریت، که به زۆره‌ملی له ژیر چه‌پۆکی ژه‌هراوی گه‌نجه ئاره‌زووبازه‌کانی بی باوه‌راندان؟! چونکه سه‌ره‌لنابری بۆ بینینی خوینه‌کان، خوینی بی تاوان له مندالی بی گونا‌ه و ژنان و پیاوانی پیر که ده‌پرژیت و ده‌پروت به جوړی خه‌ریکه لافاویکی خوین پیکه‌بینیت. فه‌رمانده‌یه‌کی موجه‌یدین له (بکتیا) ده‌لی ده‌ ته‌یاره دابه‌زین بۆ ناو لادییه‌کی ئیمه، ئافره‌تان و ژنانی ناو لادیکه‌یان گرت نه‌و ته‌یارانه ژنه‌کانیان هه‌لگرت، پاشان جله‌کانیان له‌به‌ر دارنن به ته‌واوی و هه‌لیان دا به‌سه‌ر لادیکه‌دا، ئیشی ناشه‌رعیان له‌گه‌ل ده‌ کردن و هه‌لیان ده‌دان بۆ سه‌نگه‌ری موجه‌یدانی ئیسلام.

والمسلمات مع العدو المعتدي
 جهد المقاتلة لیتنا لم نولد
 وعیش المسلمین إذا یطیب
 یدافع عنه شبان و شیب
 أجیبوا الله ویحکم أجیبوا

کیف القرار وکیف یهدأ المسلم
 القاتلات إذا خشین فضیحة
 أتسبی المسلمات بکل ثغر
 أما لله والاسلام حق
 فقل للذوی البصائر حیث کانوا

[به‌لئ چهن‌دی جاره‌ی ده‌که‌ینه‌وه و ده‌لین: ناتوانن له‌م دینه تی بگه‌ن (ئیسلام) نه‌و که‌سانه‌ی که بزوتنه‌وه‌ی پی ده‌که‌ن بۆ نه‌جامدانی له‌سه‌ر زه‌ویدا، نه‌و که‌سانه‌ی لئی تی ده‌گه‌ن که سه‌رماو گه‌رما ده‌چیژن له پیناویدا، یاره‌کانی پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ لئی تیگه‌یشتوون، چونکه خوا حافیزیان له مه‌ککه‌ کرد و به‌ره‌و مه‌دینه و به‌ره‌و دوورگه‌ی عه‌ره‌ب به‌ره‌و شام و رۆم که‌وتنه‌ ری. نه‌م دینه هه‌ر نه‌وه‌نده نییه که به‌سه‌ر لاپه‌ره‌وه

بخوینریته‌وه، ده‌بێ له‌سه‌ر زه‌ویدا ئه‌نجام بدریت ده‌با هه‌موو موسلمانیک بزانیته‌ ئه‌نجام نادریت مه‌گه‌ر له ژێر گه‌ری گولله‌دا نه‌بیت: ﴿تا نه‌بێ گولله‌ی گه‌رم، که‌س لی‌مان ناکات شه‌رم﴾، چونکه‌ حوکمی زیناکه‌ر له ئیسلامدا کوشتنه‌ ئه‌گه‌ر پیاو بوو ژنی هه‌بوو یاخود ئافه‌رت بوو شووی کردبوو، باشه‌ پیم نالئی ئه‌م یاسایه‌ چۆن ئه‌نجام ده‌دریت، ئه‌گه‌ر ده‌ولت له ژێر هیزێ سه‌ریازگه‌ی ئیسلامدا نه‌بیت؟! حوکمی بکوژ کوشتنه‌وه‌یه‌ چۆن ده‌توانی ئه‌م یاسایه‌ ئه‌نجام ده‌ی ئه‌گه‌ر گولله‌ نه‌بیت؟ وه‌لامان بده‌نه‌وه‌، زۆربه‌ی یاساکانی ئیسلام ئه‌نجامدانه‌که‌ی به‌سه‌راوه‌ به‌ بوونی هیزه‌وه‌. که‌واته‌ ئه‌و که‌سه‌ له‌ دین تی ده‌گات که‌ جیهاد ده‌کات، ئه‌و که‌سه‌ شه‌ره‌زا و ناشنای ئیسلامه‌ که‌ مواهیده‌...].

یه‌کتا‌په‌رستی کرده‌وه‌یی (التوحید العملي)

کوا بیروباوه‌ری قه‌زاو قه‌ده‌ر (عقیده‌ القدر) به‌تایبه‌تی بیروباوه‌ری ئه‌جه‌ل، ترسان له‌پۆژی (بزق)، ترسان له‌ ژیان، بیروباوه‌ری که‌ مردن و ژیان و پۆزی و چاکه‌ و نا‌په‌حه‌تی به‌ ده‌ستی خوای گه‌وره‌یه‌، ئه‌مانه‌ که‌س نایپشکنی و به‌ راستی بیینی مه‌گه‌ر مواهید؟ [که‌س له‌ مه‌یدانی کرده‌وه‌دا په‌ی پێ نابات مه‌گه‌ر مواهید]، وه‌ گه‌وره‌ترین (عقده) گه‌ری له‌ ژیانێ موسلمان به‌تایبه‌تی بانگه‌وازن بریتیه‌ له‌ ترس (الخوف)، ترسان له‌ مردن و (اجل)، ترسان له‌ پۆزی... به‌لام ئیمه‌ بزانی که‌ خوای گه‌وره‌ پۆزی ده‌ره‌ (الرزاق)، وه‌ بزانی خوای گه‌وره‌ به‌دیینه‌رو دروستکه‌ره‌ (البدیع - الخالق)، ئه‌مه‌ یه‌کتا‌په‌رستی پوه‌له‌تییه‌... [ئو یه‌کتا‌په‌رستییه‌ که‌ زۆربه‌ی پیغه‌مبه‌رانی خوا (عليهم الصلاة والسلام) له‌سه‌ری دژایه‌تیان کراوه‌ بریتیه‌ له‌ (التوحید الوهية) واته‌ یه‌کتا‌په‌رستی خوایه‌تی، باچاک بو‌ت پوون و ناشکرا بیت په‌ی پێ نابه‌یت هه‌تا‌کو نه‌چیته‌ مه‌یدانی خوینرشتن و جیهاده‌وه‌، ئه‌و یه‌کتا‌په‌رستییه‌ که‌ پیغه‌مبه‌ران (عليهم الصلاة والسلام) له‌ پێناویدا نێردراون که‌س په‌ی به‌نه‌یتیه‌که‌ی نابات جگه‌ له‌ مه‌جاهیدان] به‌لام یه‌کتا‌په‌رستی په‌روه‌ردگاری (توحید الربوبیه) ئه‌وه‌ بێ باوه‌رکانیش ئیمانیا‌ن پینی هه‌بوو ﴿قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّنْ يَمْلِكُ السَّمْعَ

وَالْأَبْصَرَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدْرِزِ الْأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ فَقُلْ أَفَلَا نُنْقِزُكَ يُونُسَ: ۳۱ واته: ئەهی پیغه‌مبەر ﷺ بلی به هاوبه‌ش ره‌واده‌ران کییه پۆزی ئیوه ئەدات له ئاسمان و زه‌وییه‌وه، له ئاسمانه‌وه به‌هۆی باران و له زه‌ویشه‌وه به‌هۆی پووه‌ک و سه‌وزه‌وات و دانه‌ویله‌وه که به‌به‌رچاوه‌وه‌یه، ئەهی ئایا کئی خاوه‌ن ده‌سته‌لاته به‌سه‌ر دروست کردنی گۆی و چاوه‌کانداو پیکه‌ینانی هیزی بیستن و بینین و خستنه کارو فرمانیان و له کارخستنیان؟ ئەهی کئی زیندوو له مردوو ده‌ردینئ و مردوو له زیندوو ده‌ردینئ.^(۱) وه کییه هه‌موو کاریکی به‌ده‌سته‌و پیکی ئەخات؟ ئەوا ئەلین خوا "الله".

به‌لئ هاوبه‌ش ره‌واده‌ران به‌مه‌یان ده‌زانی و باوه‌ریان پئی هه‌بوو... خو ئەوان ده‌یانزانی خوی گه‌وره به‌پراستی پۆزی ده‌رو دروستکه‌ره "الرزاق، الخالق"، ده‌یانزانی بیستن و بینینی ئاده‌میزادی به‌ده‌سته‌ده‌مرینئ و زیندووش ده‌کاته‌وه، به‌لام وه‌ستانی له مه‌یدانی جیهاددا ده‌ری ده‌کات له یه‌کتا‌په‌رستی پو‌اله‌تی بو یه‌کتا‌په‌رستی کرده‌وه‌یی، ئەمه یه‌کتا‌په‌رستی خوايه‌تییه (توحید الألوهية) ئەمه‌ی له ناو کتیبدا ده‌یخویننه‌وه له‌به‌ری ده‌که‌ین ئەمه پو‌اله‌ته، پئی ناوتریت یه‌کتا‌په‌رستی ته‌واو. [ده‌بی ئه‌و خویندنه‌وه‌یه بکه‌یته کرده‌وه به‌خوین، به‌بیستنی، گرمه گرمی توپ و ته‌یاره و بریسکه‌ی گولله هه‌تا‌کو ئاشکرای بکه‌یت که پاست ده‌که‌ی، ئەگه‌ر هاوه‌لانی پیغه‌مبەریش ﷺ دابنیشتنایه و به‌پو‌اله‌ت باسی یه‌کتا‌په‌رستیان بکردایه ئەوه نه‌ک به‌ماوه‌ی (۲۰) سال، به‌لکو به‌هه‌زار سالی‌ش نه‌یانده‌توانی ئیسلام له ناو دورگه‌ی عه‌ره‌بدا گه‌شه‌ی پێ‌ده‌ن] (توحید الربوبية) یه‌کتا‌په‌رستی پو‌اله‌تییه، پو‌اله‌ته بو؟

زانیانی ته‌فسیر ده‌فه‌رموون به‌پئی ناسین و بۆ‌چوونی خه‌لکی له‌و کاته‌دا زیندوو بریتی بوو له هه‌ر شتی که گه‌شه بکات، یان بزووتنه‌وه‌ی هه‌بی و بجو‌ئ، وه مردوو بریتی بوو له هه‌ر شتی‌ک که هه‌ج کام له‌و دوو نیشانه‌ی نه‌بی‌ت، که‌واته واتا و مه‌به‌ست له پرسپاره‌که ده‌رده‌که‌و‌یت له ده‌رچوونی گیا و دره‌خت له ناوکه و دانه‌ویله، ئەه‌رچوونی بی‌چوو له هیلکه و هیلکه له بی‌چوو.

چونکه ئیمه لیڤه‌دا باوه‌پرمان به کرده‌وه‌کانی خوا هه‌یه که یه‌کتایه تیا‌یاندان و هابه‌شی نییه وهک باوه‌پرمان هه‌بیته که خوا دروستکهره، رۆزی دهره، مرینه‌ره، زیندوو‌که‌ره‌وه‌یه، هه‌موو شتیکی به ده‌سته و هه‌موو ئیشیک بو ژیر فرمانی ئه‌و ده‌گه‌ریته‌وه - جل جلاله -، به‌لام یه‌کتاپه‌رستی خوایه‌تی (الألوهیة) پروه‌تی نییه، به‌لکو کرده‌وه‌یه، بوچی؟ چونکه لیڤه‌دا ئیمه ده‌بی خوا به تاک بگرین له کرده‌وه‌ی دروستکراوه‌کان وهک پشتبه‌ستن به خوا‌ی گه‌وره، به‌س له خوا‌ی گه‌وره بیارپینه‌وه، به‌س له خوا‌ی گه‌وره بترسین و پۆژوو به‌س بو خوا‌ی گه‌وره بگرین و قوریانی هه‌ر بو خوا بکه‌ین، ئه‌مه له‌م کاته‌دا پروه‌ت نییه، چونکه تو به کرده‌وه‌ی خۆت ده‌یسه‌لمینی که بیروباوه‌رت وایه که خوا‌ی گه‌وره یه‌کتایه و هاوه‌لی نییه، ئه‌مه‌ش ناتوانیت به ته‌واوه‌تی لی ئی تی‌بگه‌یت، مه‌گه‌ر له‌ناو جیهادا، ئیمه چون پشت به خوا‌ی گه‌وره به‌ستین له مه‌سه‌له‌ی رزق‌دان له مه‌سه‌له‌ی ئه‌جه‌دان و هیچ هاوه‌لیکی بو بریار نه‌ده‌ین؟ زۆر جوانه به‌لی ئیمه خویندوو‌مانه‌ته‌وه و له‌به‌رمانه که خوا‌ی گه‌وره رۆزی دهره، به‌لام به‌دریژیالی سال که من پۆیشتم پشتم دانه‌واندو غیره‌تی پیاوه‌تی و ئیسلامه‌تی و خۆم دانه‌واند و پושاند، سه‌رم نزم کرد له‌به‌رده‌م فه‌رمانده‌یه‌کی مله‌وپی فاجیردا، وه‌له پۆژی ره‌مه‌زانداندا خوارده‌م‌نیم بو پیشخست له ترسی ئه‌وه‌ی که راتبه‌که‌م که به‌ده‌ستییه‌تی زیادی بکات یان که‌می نه‌کاته‌وه، تو خوا ئه‌وه یه‌کتاپه‌رستییه؟... چ یه‌کتاپه‌رستییه که له‌مه‌دا هه‌یه؟ کوا یه‌کتاپه‌رستی خوایه‌تی (الألوهیة) [ئه‌مه به‌ره‌ستی یه‌کتاپه‌رستییه، ئه‌مه سه‌ر شو‌رکردنه، ره‌گو ریشالی یه‌کتاپه‌رستی له ده‌رونی هه‌لده‌کیشیت]... یه‌کتاپه‌رستی، پیاویکی هه‌والده‌ری ده‌وله‌ت "المخابرات" به یه‌ک نامه که ده‌ینوسیته و هه‌وال ده‌دات بو سه‌ر ته‌له‌فون، ئیتر ته‌نگت پیه‌له‌ده‌چنیته و ژیانته لی قول و پر له ناسۆر ده‌کات "تال و پیس ده‌کا" ته‌نانه‌ت وات لی‌ده‌کات ماله‌که‌ی خۆشت لی ده‌کات به‌دورژمن، به‌خه‌به‌رت دینی له خه‌وته‌که‌ت، کوا یه‌کتاپه‌رستی خوایه‌تی، یه‌کتاپه‌رستی خوایه‌تی بریتییه له رزگاربوون له گریی ترسان له رزق و رۆزی و ئه‌جه‌ل. ئه‌مه‌ش لی تیناگه‌ی مه‌گه‌ر له جیهادا نه‌بیته. [به‌لی پرۆ بو جیهاد و خۆت تا قییکه‌ره‌وه بیروباوه‌رت تا چ راده‌یه‌ک له

بارەى ئەجەلەوه دامەزراوه]، بۆیە (محمد حسن) که یه‌کیک بوو لهو فه‌رماندانه‌ی که له لای "جلال الدین حقانی" بوو له کاتی‌کدا که سواری ئەسپه‌که‌ی بوو بوو تا دوو سه‌د مه‌تر یان سێ سه‌د مه‌تر له قه‌لای ڤووسیه‌کانه‌وه دوور بوو له به‌رده‌می قه‌لکه‌دا وه‌ستا بوو پێیان وت: ئەه‌ی برای به‌رێز خۆت دانه‌وێنه. ئەویش له وه‌لامدا ئەه‌ی ووت ئەه‌ی برای به‌رێزم ﴿إِذَا جَاءَ أَجْلُهُمْ فَلَا يَسْتَخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَعْتَمُونَ﴾ یونس: ۹۹ واته: کاتی که کاتی دیاری کراییان بێت و هاتبێ ئەوا لێی دوا نه‌که‌وتوون و ناگه‌ون ساتیک واته "که‌ترین" وه‌لییشی پێش ناکه‌ون. ئا به‌و شیوه‌یه بوو... له‌گه‌ل ئەوه‌شدا واجبه ئینسان ده‌ست به‌ هوکاره‌کانیه‌وه بگریت و چه‌زهری لێی هه‌بیت. چه‌ندین موجاهیدی تر به‌و شیوه‌یه بوون، بیروباوه‌ریان به‌ مردن و ئەجەل دامەزرا بوو [وه به‌ راستی ئەم به‌شه ده‌رونیه‌ ته‌نها مه‌گه‌ر "موجاهید" هه‌ستی پێ بکات و په‌ی به‌ راستیه‌که‌ی به‌ریت] ئەوه "صفی الله افضلی" که فه‌رمانده‌یه‌ک بوو له ناوچه‌ی "هیرات" خوا لێی خووش بێت شه‌هید بووه پێنج ساله به‌ هه‌چ شیوه‌یه‌ک به‌شدارێ و ئاماده‌یی بو‌ شهر نه‌ده‌کرد ئەگه‌ر له‌ ریزی یه‌که‌دا نه‌بووایه‌، هه‌میشه له‌ شه‌رو تیرژانه‌کاندا له‌ ریزی یه‌که‌دا بوو... پێیان ده‌وت و چه‌ندین جار هاواریان ده‌کرد ئەه‌ی "صفی الله" تو فه‌رمانده‌یت و "جبهه" به‌ تو‌یه به‌ کوژرانی تو "جبهه" ده‌روخی و لاواز ده‌بێ، ئەویش له‌ وه‌لامدا به‌ ئیمانیکێ پاک و پڕ له‌ خواترسانه‌وه ده‌فه‌رمویت، به‌دلیکی ئەوینی پڕ له‌ کرده‌وه‌یه‌وه: ئایا خوی گه‌وره نا فه‌رمویت ﴿وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تَمُوتَ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ﴾ آل عمران: ۱۴۵ واته بو‌ هه‌چ ده‌روونی‌ک نییه که به‌ریت مه‌گه‌ر به‌ ئیزن و فه‌رمانی خوا نه‌بیت؟... ئەمه بیروباوه‌ری ئەم موجاهیده‌یه له‌ مه‌سه‌له‌ی ئەجەلدا، ئایا بیروباوه‌ری ئەم و بیروباوه‌ری ئەو که‌سه‌ی که له‌ شاره‌که‌ی خوی دانیشتووه‌و ئەگه‌ر ناوی "مخابرات" یکه‌ بیستێ ده‌ست ده‌کات به‌ له‌رزین وه‌ک یه‌ک وایه؟! پیاویکی جاسوسی ولاته‌که "ته‌قریریک" ی له‌ باره‌وه ده‌نوسیت ئیتر ژیا‌نی لێ ته‌نگه‌لان ده‌کات، خواردن و خوردنه‌وه‌ی لێ تال ده‌کات، ده‌روونی بێدار ده‌کات، تو خوا ئەمه‌ دینه؟ راسته؟ قه‌ت تی ده‌گات؟! [ئایا ئەو موجاهیده‌ی که سل له‌ گولله‌ی کوفر ناکاته‌وه‌و ئەم موسلمانه‌ یه‌کیکن؟] ئەو

يەكتاپەرستە و ئەمىش يەكتاپەرست!! ئەو يەكتاپەرستىيە و ئەمەش يەكتاپەرستىيە؟! بەلى مۇجەھىدە كە يەكتاپەرستى پەروردگارى و يەكتاپەرستى خۇايەتى تىدا رەنگ دەداتەو (توحيد الربوبية) و (توحيد الألوهية)، بەلام ئەو دانىشتەو سارد بووئەو تەنھا يەكتاپەرستى پەروردگارى تىدايە (توحيد الربوبية) [ئەم جۆرە يەكتاپەرستىيەش بى باو پەكەنى قورەيش ھەستىان پىدەكردو دانىان پىدا دەنا] دراوسىيەكى ئەندازىارمان ھەبوو ماوئەك ھات بۇ مزگەوت و پاشان لە مزگەوتدا نەم دەدى و ديار نەبوو بىتە مزگەوت، چووم بۇ لای و پىم ووت: ئەو چىيە ئەى بەراى بەرىز ھالەت چۆنە بۆچى لىمان وون بوويت؟! وتى: چونكە من دوو ووتارم لە تۆ بىست زۆر تووشى (ھەماسەت)ى كردم. دوایى لە دەروونى خۇمدا و تەم: بەراستى ئەم پىاو دەيەوئەت من تووشى ھەماسەت بکات ھەتاکو وشەيەك بلىم و يەكسەر زنجىر بختە دەستم و فرىم دەنە زىندانىك. كەواتە باشترىن رى ئەوئەيە كە نەچم بۇ مزگەوت...!! ما شاء الله بەراستى ئەندازىارىكى زۆر گەرەيە!! كۆتای مانگە و گىرفانى پىرەيت، بەو شىو، توخوا ئەمە يەكتاپەرستىيە؟! ئەمە يەكتاپەرستىيە؟! و "صفى الله" ش يەكتاپەرستە؟ يان ئەو مۇجەھىدانەى كە لە سەنگەرەكانىاندان و تەيارە گوللەبارانىان دەكات. چایى دروست دەكەن بەبى شەكر!! ئەم ئەندازىارە يەكتاپەرستىيەكەى يەكتاپەرستى پەروردگارىيە (توحيد الربوبية) لە مەسەلەى ئەجەلدا، بەلام ئەو مۇجەھىدە سەر بەرزە يەكتاپەرستە، يەكتاپەرستى خۇايەتى (توحيد الألوهية) لە مەسەلەى ئەجەلدا. خۇ وەك زۆر جوان پوون و ئاشكرايەكە پىغەمبەران، بەلى پىغەمبەران سەلامى خۇايان لەسەر بىت پەوانە كراون بە گشتى بۇ دامەزاندنى يەكتاپەرستى خۇايەتى خوا لەناو گۆى زەويدا، بەلام يەكتاپەرستى پەروردگارىيەتى خوا زۆر لە كاتەكانىان بەسەر نەبردەو لە بانگەوازەكەياندا پىيەو، چونكە شوپنى دان پىيانانى ھەموو لایەكىان بوو لە ناو خۇياندا. [دەباش بزەن چەند بارەى دەكەينەو دەلەين يەكتاپەرستى خۇايەتى خوا جل جلالە لى تىناگات مەگەر رىبوارى رىگەى جىھاد نەبىت، مەگەر لە ناو جەرگەى تۆپ و تۆزى جىھاددا]. لەسەرەتوھە كە دىت بۇ جىھادى مەيدانى

"قتال" دترسیت که تامو بونی شه‌هیده‌کانت کردئیتر تۆش تامه‌زرۆی ده‌بی و ترس له ده‌رونقا نامینی، هه‌روه‌ک چۆن هه‌ندی له گه‌نجه‌کان به‌من ده‌لین: پیم ده‌لین ئیمه‌ هاتووین بۆ لای ئه‌وه‌ی که فیشه‌ک به‌ر ته‌ویڵمان بکه‌ویت و بچین بۆ به‌هه‌شتی خوا په‌نجه‌ راده‌کیشین بۆ ناوچاویان و بۆ ناسمان، بۆ به‌هه‌شت، ده‌ست ده‌که‌ن به‌گریان ده‌گریان و له‌ خویشیدا کاتی‌ک که شه‌هیدی‌ک ده‌بینن، وه‌ ده‌شگریان له‌ داخ خه‌فته‌ و مه‌راقدا کاتی‌ک که ئه‌میره‌کانیان نایان به‌ن بۆ نا شه‌ره‌کان [سبحان الله، الله اکبر)، ئایا ئه‌مه‌ یه‌کتاپه‌رستی خوایه‌تی خوایه‌؟ ئایا ئه‌و که‌سه‌ی که له‌ناو مالی خۆیدا دانیشتوه‌ و می‌شی میوانی نییه‌؟] ئه‌گه‌ر ده‌ته‌وی بزانیت مسوڵمانی‌ک له‌ یه‌کتاپه‌رستی (اللوهیه) تیگه‌شتنوه‌ یان تینه‌گه‌شتنوه‌ ئه‌وه‌ی پیی بلن: پیاویکی مخابرات ماله‌که‌ هی‌ناوه‌ته‌ لای ماله‌که‌ی ئیوه‌ بووه‌ به‌ دراوسی‌تان. وه‌ بیستوشمه‌ له‌ باره‌ی تۆوه‌ شتی نووسیوه‌ واته‌ "تقریر" له‌و کاته‌دا سه‌یری ناوچاوی بکه‌ بزانه‌ چۆن زه‌زد هه‌لده‌گه‌رپیت؟! سه‌یری بکه‌ و بزانه‌ دیت بۆ مزگه‌وت یه‌ک هه‌فته‌ یان به‌یه‌ک جاری رپی مزگه‌وت ته‌رک بکات. کوا یه‌کتاپه‌رستی خوایه‌تی خۆی گه‌وره‌. به‌راستی نه‌فس پاک نابیتته‌وه‌ نه‌رم نابن، پرون نابیتته‌وه‌، ده‌روون و پۆخی ئینسان پاک و بیگه‌رد نابیت مه‌گه‌ر له‌ ناو شه‌ردا نه‌بیت، بۆچی؟ چونکه‌ له‌ناو گولله‌باران و پووبه‌پووبوونه‌وه‌دا له‌ هه‌موو چرکه‌و ساتی‌ک چاوه‌پروانی مردن ده‌کات [بۆیه‌ ده‌روونی ئینسانی موسڵمان زۆر پاک و بیگه‌رده‌ له‌ ناو جیهادا، چونکه‌ ده‌روونی ئینسان هه‌تا‌کو زیاتر یادی مردن بکات زیاتر به‌ ترس تر له‌ خواو پاکتر ده‌بیت] ده‌ی له‌ ناو جیهادا ئاماده‌یه‌ له‌ هه‌موو چرکه‌یه‌کدا بۆ گه‌یشتن به‌ خۆی گه‌وره‌، پوخت و پاکه‌، نه‌رمه‌، ئاواته‌خوازه‌ به‌ گه‌یشتن به‌ خۆی گه‌وره‌ و خۆی زاناو کارگی‌پری ئاسمانه‌کان و هه‌ر که‌سی‌کی‌ش پیی خۆش بیت بگات به‌ خۆی گه‌وره‌ خواش پیی خۆشه‌ بگات به‌و [به‌راستی ده‌روونی موسڵمان له‌ ناو "قتال"دا زۆر له‌ خوا ترس ده‌بیت، زۆر له‌ ئاره‌زووه‌کان گۆشه‌گیر ده‌بیت].

ئهو ده‌روونه‌ پره‌ له‌ ترسی خۆی زانا و کاربه‌جی به‌تایبه‌ت زۆر له‌ تاوان دوور ده‌که‌ویته‌وه‌، یه‌کی‌ک له‌ گه‌نجه‌کان ناوی "شاهد" بوو له‌ جیهادا بوو، باوکی مرد،

ملیۆنئ دره‌می به‌جئ هیلا - جا نازانم ئەو ملیۆنه به‌س به‌شی شاهد بوو یان به‌شی هه‌موویان بوو - نه‌هی و به‌ره‌لستی کرد که یه‌ک دره‌م هه‌لبگریت، وتی: مال و پارهی باو‌کم گومان لی کراوه، چونکه کاسپی و ئیشی به‌ سوو - ربا - کردوو، به‌ئئ به‌ره‌لستی کرد که ته‌نانه‌ت یه‌ک دره‌میش هه‌لبگرئ ... به‌ئئ پیمان بلین و بو‌مان روون بکه‌نه‌وه.

ده‌روونی ئینسان چۆن له ژه‌نگ و ژار پاك ده‌بئ، چۆن ئەوین ده‌بئ؟ چۆن رو‌شن ده‌بئ وه‌ک کانی جوان؟ وه‌ چۆن ده‌گاته ئەم ئەندازه‌یه که یه‌ک دره‌میش گومانی چه‌رامی تیدا بی‌ت قووتی نه‌دا، چۆن ئەگاته ئەو ئاسته به‌بئ جیهاد؟ مه‌گه‌ر نه‌فسی موجهید وابئ، چونکه به‌ راستی جیهاد ده‌روونی ئینسان گه‌رم ده‌کات، گه‌رمی ده‌کات وه‌ک ئاسنی گه‌رم، چونکه ئاسن گه‌رم ببی‌ت ئەوه گو‌ی‌رایه‌ل ده‌بی‌ت هه‌موو شتیکی لی دروست بکری، په‌نجه‌ره‌و ده‌رگاوشتی تر، چونکه ئاسنه‌که گه‌رمه، به‌لام ئاسنی سارد ناتوانی هیچی لی دروست بکه‌ی، به‌ئئ ئەمه جیاوازییه له نیوان ده‌روونی موجهیدی ری خوا و ده‌روونیکی دانیشتوویه‌کی سارد بووه‌وه، موسلمان‌ی وا هه‌یه دانیشتوووه له‌ناو په‌راوو کتیبدا و ده‌ئئ فلان زانا وا ده‌ئئ و فلان زانا وای وتوووه... با چاک بزانی ناتوانی له‌م دینه تی بگات [به‌ئئ زانا ده‌بئ، به‌لام تیگه‌یشتوو نابئ، چونکه ژۆر جیاوازی هه‌یه له نیوان زانین و تیگه‌یشتندا... "العلم والفقه" وه‌ک زانایانی "أصول الفقه" ده‌فه‌رموون].^(۱) ئینجا مه‌سه‌له‌ی پو‌زیش (الخوف علی الرزق) به‌راستی که‌سی‌کم نه‌بینیوه پشتی به‌ خوای گه‌وره به‌ شتی قایم و به‌هیز بی‌ت وه‌ک موجهیدان به‌ هیچ شیوه‌یه‌ک نه‌م بینیوه و ناشی بینم... به‌ئئ پیاوی موجهیدی وا هه‌یه که کوچی کردوووه بووه به‌ موهاجیر و مالی نییه و ناشتوانی مال و حال بکاته‌وه له ناو چادردان برۆ ژوووه‌وه ده‌یانینی که ده‌سته‌کانیان به‌رزکردوووه‌ته‌وه بو‌ ئاسمان بو‌ هاوار کردن له په‌روه‌ردگار. [به‌راستی جیهاد وا له ئینسان ده‌کات که هه‌میشه له‌وپه‌ری برسیتییدا په‌نا به‌س بو‌ خوای گه‌وره به‌ریت]...

^۱ الوجیز فی أصول الفقه، ص ۱۱۸.

یه‌کیک له بریانی خه‌لکی سعودیه چادری دابه‌ش ده‌کرد له‌گه‌ل خوارده‌مه‌نیدا بو کۆمه‌لێ له کۆچه‌ران که ئه‌وه‌نده هه‌ژار بوون نزیک بوو له برساندا بمرن، هیچ چادر و خوارده‌مه‌نییان نه‌بوو، جا ئه‌و بریایه بو منی گێپرایه‌وه و پێی وتم: نزیک بوو خۆر ئاوا بی‌ت له نیوان چادره‌کانیاندا هه‌لسام و نوێژم کرد، به‌لام من پیلانوم دانه‌که‌ندبوو له پێدا، له کاتی نوێژه‌که‌دا سه‌یر ده‌که‌م ئه‌و پیاوه پیره هات به خۆی و چادره‌که‌ی و خوارده‌مه‌نییه‌که و چادر و خوارده‌مه‌نییه‌که‌ی دا به ناوچاومدا و وتی: هه‌لگره من یارمه‌تی تۆم ناوی، ده‌ست گرویی تۆم ناوی، منیش وتم بو له‌به‌رچی؟ من چیم له‌گه‌ل تۆدا کردووه؟ وتی تۆ خوای گه‌وره، به‌گه‌وره و جه‌لال ناگریت، منیش وتم چۆن؟ وتی به پیلانوه‌وه نوێژه‌که‌ی، تۆ ریژی خوای گه‌وره ناگریت، منیش ده‌ست گرویی تۆ وه‌رناگرم و له تۆوه هیچ شتیکی وه‌رناگرم، جا منیش چووم بو لای ئه‌فغانییه‌که و هینام و تیمه‌گه‌یاند ئه‌م نوێژکردنه سوننه‌ته، چونکه فهرمووده هه‌یه که پیغه‌مبه‌ر ﷺ نوێژی به پیلانوه‌وه کردووه، کاتی که پیاوه پیره‌که تیگه‌یشت له مه‌سه‌له‌که وتی: به‌لێ ئیستا یارمه‌تی و ده‌ست گرویی وه‌رده‌گرم.

(نیکسون) سه‌رۆکی ویلایه‌ته یه‌کگرتووه‌کانی ئه‌مریکا هات بو پیشاوه‌ر، نزیک بوویه‌وه بو ئه‌وه‌ی سلوو له پیاویکی پیری ئه‌فغانی بکات، به‌لام پیاوه پیره‌که ده‌ستی به‌ردا و نه‌یگرت... پاکستانییه‌کان ده‌یانوت: ئه‌مه سه‌رۆکی ولاتی ئه‌مریکایه، ئه‌ویش وتی: ئه‌زانم سه‌رۆکی ئه‌مریکایه، به‌لام من ته‌وقه‌ی له‌گه‌لدا ناکه‌م، چونکه کافره!!! [به‌لێ ئه‌مه ده‌روونی موجهیده] کوا سه‌ربه‌رزی و عیززه‌ت؟ چی ده‌که‌ی به عیززه‌ت؟! چۆن ده‌گونجی و ده‌توانی له‌سه‌ر عه‌قیده و بیروباوه‌ر په‌روه‌رده‌ی بکه‌یت؟! چۆن ده‌گونجی و به‌چ شیوه‌یه‌که ده‌بی په‌روه‌رده‌کردنی یه‌کتاپه‌رستی خواجه‌تی خوا - توحید الألوهیه - سویند به‌خوا ئه‌ی موسلمان به عیززه‌ت ترین که‌س موجهیده له‌سه‌ر ئه‌م زه‌ویه‌دا، هه‌ستم کرد که به عیززه‌ت ترین ئینسانم له‌سه‌ر ئه‌م زه‌ویه‌دا و زانیم و ده‌ستم که‌وت که ژیا‌نی من ته‌نها هه‌وت سا‌له و به‌س، ئه‌ویش ئه‌و سالانه‌یه که له‌ناو جه‌هادو به‌رگری له ئیسلامدا به‌سه‌رمه‌ردووه، ئه‌و سالانه‌ی که له‌ناو به‌رگری له شه‌ره‌ف و نامووسی موسلماناندا

تییپه‌پرم کردووو ئه‌و حه‌وت سائه‌ش سالیکی له فه‌له‌ستین و شه‌ش سالییش له ئه‌فغانستان، به‌راستی ئه‌وه هه‌موو ژیان و عومری من بوو، سائه‌کانی تری ژیانم به‌راستی ژیان نه‌بوو، بوچی؟ چونکه له‌ناو جیهاددا به‌سه‌ر نه‌براو، چونکه ژیان ئه‌و ژیانیه که له‌ناو (قتال)دا ببریته سه‌ر، ئایا ئه‌مه ژیانی راست و ته‌واو و دروست نییه؟ سویند به‌ خوا پیم ده‌لین فلان که‌س و فیسه‌ره که‌س رقی لیته، تووره‌ش بووه لیته، هه‌ره‌شه‌ت لی ده‌کات، فلان سه‌روکی فلان ده‌وله‌ت کونگره‌ت له‌سه‌ر ده‌گرئ، ... وه چهند راز و نیازی تر، پیم ده‌لین هه‌والده‌رانی کوفر "المخابرات" له لاتن و قسه‌کانت هه‌موو تو‌مار ده‌که‌ن، به‌راستی پیم ده‌لین: پیاویک له‌ مخابه‌راتی فلان شار یان فلان ولات له لاته، هه‌روه‌کو ئه‌وان وا ده‌زانم پیم ده‌لین: "متنبی"یه و شیعر به‌ سه‌ر "سیف الدولة"دا هه‌لده‌دا و مه‌دحی ده‌کات... [به‌ئێ به‌ کورتی ده‌لین: مه‌یدانی جیهاد تاقیگه‌یه و هه‌رکه‌سی بیه‌وی ئیمانی خۆی تاقی بکاته‌وه ده‌بی بچیت بۆ ئه‌و مه‌یدانه، به‌راستی نه‌ک ده‌ سال و بیست سال شه‌ونویژ بکه‌یت و قورئان بخوینیت سه‌د سالییش شه‌ونویژ بکه‌یت و به‌رژوو بیت هه‌تا‌کو نه‌چیته ناو قبتال په‌ی به‌ ئیمانی خۆت نابهی، وه‌ره بۆ قبتال کاتێ له هه‌ر چوار لاره گولله‌ی ئاگرینت بۆ دئ و تۆش دل‌ه‌راوکی ده‌که‌ی، ئه‌و کاته تۆ بۆت ده‌رده‌که‌وی که دل‌ت خۆشه و پتویستت به‌ چاره‌سه‌رکردن هه‌یه، ئه‌و کاته ده‌زانیت ئایا به‌ ته‌واوی باوه‌رت به‌ قیامه‌ت هه‌یه یان باوه‌رت نییه، داوا ده‌که‌ین له خوای گه‌وره بۆ خاتری ناوه جوانه‌کانی خۆی که وامان لی بکات هه‌میشه خۆشحال بین ژیانی خۆمان له‌ناو جیهاددا به‌سه‌ره‌رین، خوایه گیان ئیمه‌ی به‌نده ده‌پارێینه‌وه و ده‌لین قبتال له پیناوی خوادا له ناو دل‌ه‌کانماندا خۆشه‌ویست بکه، له‌شی ساغ و چالاکمان پی ببه‌خشه بۆ ئه‌وه‌ی بتوانین له جیهاددا بپرزینین، هه‌تا‌کو به‌ رووی به‌رزو سپییه‌وه به‌ناو فیرده‌وس بگه‌ین به‌ پیغه‌مبه‌ری ئیسلام ﷺ له‌سه‌ر حه‌وزی که‌وسه‌ر، ئه‌و حه‌وزه‌ی که ئاوه‌که‌ی له هه‌نگوین شیرینتره و له شیر سپی تره و له به‌فر سارد تره و هه‌روه‌ک چۆن له فه‌رمووده‌دا هاتوو، نامین].....

حوکمی جهاد له ریی خوادا

به مهرجگرتنی (محرم) ... بو نافرته له ناو جهادا

به راستی ئیمه ماوهیه که به یانی و ئیواره له ناو جهادداین له پیناوی خوادا، چهند بارهیشی دهکهینهوه و دهئین: ئیستا جهادکردنمان له پیناوی خوادا فرهزی عهینه له سهر هه موو موسلمانیک، ئەمهش یاسا و ریه که که شوینی دان پیاوانی هه موو ئەو زانایانه که له باره ی جهادهوه نووسیویانه به گشتی دهفرموون: ئەگەر پارچه زهویهک "بستیک" له خاکی ئیمانداران داگیر کراو یاسای کوفر به سه ریه وه بوو ئەوه جهاد دهبیته فرهزی عهین له سهر هه موو موسلمانیک وهک نوێژ به جوړیک نافرته دهردهچیت به بی ئیزنی میرده که ی، به لام له گه ل (محرم) دا ده بی دهرچیت، وه کۆمه لیک لهو زانا به ریزانه، ته نانه ت به مهرجی ناگرن بوونی (محرم) له گه ل نافرته تاندا بو جهاد، یه کیک لهو زانا به ریزانه ئین ته مییه که به لگه ی هیناوه ته وه به وه ی که زور له نافرته تانی هاوړی پیغه مبه ری خوا ﷺ کۆچیان کردوه له شاری مه که که بو مه دینه به بی ئەوه ی (محرم) یان له گه لدا بی ت. ته نانه ت کۆمه لی زانای به ریز به مهرجی ناگرن بوونی که ره سه ی سواری و خوارده مه نی بو دهرچوون بو جهاد، واته وهک "حه ج" سه ردانی مالی خوا، به لام هه ندی له زانایان دهفرموون: مهرجه که ده بی و لاخیکی سوارت "السیارة" له گه لدا بی ت هه تا بتوانیت بگه ی به مالی خوا.... وه ده بی ئەوه نده خوارده مه نیشت له گه لدا بی ت که ئەبیته قووت له ریگه دا واته له سه ردانی مالی خوا، به لام شیخی ئیسلام ئین ته مییه ئەفه رموی: نه خیر له سه ردانی مالی خواشدا به مهرج ناگیریت و لاخ و خوارده مه نی مادام جهاد و کۆچ کردن تییدا به مهرج نه گیراوه، چونکه عوباده ی کۆری صامیت (خوا لی رازی بی ت) دهفرموئ: "بايعنا رسول الله ﷺ على السمع والطاعة في العسر واليسر"^(۱) په یمان و به یعه تمان دا به پیغه مبه ری خوا ﷺ له سه ر بیستن و

^۱ البداية والنهاية، ابن كثير.

گوپرایه‌لی له ناره‌حه‌تی و خوشیدا. ئین ته‌یمیه نه‌فه‌رموی: (فی العسر) واته له کاتی نه‌بوونی و لاخ و خوارده‌مه‌نیدا، (وقی الیسر) واته له هه‌رچیدا که رازی بین پیی و پیمانیش ناخوش بیٚت، (وعلی آثره‌ علینا) واته: له کاتیکیشدا که نه‌گه‌ر باوی خه‌لکی بدریٚت به‌سه‌رماندا... به‌لئ به راستی ئافره‌تانی هاوړی پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ به هه‌مان شیوه‌ کۆچیان کردوه (ام ایمن) کۆچی کرد یان دایکی ئوسامه‌ی کوری زه‌ید^(۱) کۆچی کرد، (ام ایمن) - خوی لی رازی بیٚت - کۆچی کرد له ریی خوادا له ریگه‌دا تووشی تینوویه‌تی بوو به تینوویه‌تی‌ه‌کی زور ناره‌حه‌ت و توند، نزیک بوو له تینواندا بمریٚت، ئا له و کاته‌دا ده‌می وشک بوو، دۆلکه‌یه‌ک له ئاسمانه‌وه بۆی پڑا پر له ئاو و ئاوی خوارده‌وه، ئیتر ئه‌م ئافره‌ته به‌پریزه له‌دوای ئه‌م ئاو خوارده‌وه به هیچ شیوه‌یه‌ک تینووی نه‌ده‌بوو، ته‌نانه‌ت جاری وا هه‌بوو له روژانی هاویندا روژانی زور توند و گه‌رما، روژانی دوور و دریژی هاوین روژی ده‌گرت، چونکه تینوویه‌تی کاری تیئه‌ده‌کرد به‌هیچ شیوه‌یه‌ک تینووی نه‌ده‌بوو.

به‌لئ ئوم ئه‌یمه‌ن کۆچی کرد بی محرم، عائیشه و دایکی کۆچیان کرد به‌بی محرم، زه‌ینه‌بی کچی پیغه‌مبه‌ر ﷺ کۆچی کرد به‌بی محرم، هیوه‌ره‌که‌ی سه‌ره‌په‌رشتی ده‌کرد، واته برای میرده‌که‌ی، پیاوه‌که‌ی (ابو العاص بن الربیع)، زه‌ینه‌ب به‌سه‌ر حوشرتی‌که‌وه بوو، (هباری کوری نه‌سوه‌د) له‌عنه‌ی خوی لی بی هه‌لسا چوو بۆ لای حوشرته‌که‌ی زه‌ینه‌ب لیی ده‌دا، ئا له و کاته‌دا حوشرته‌که‌ی خوی نه‌گرت و له‌قه‌ی

^۱ ئه‌م ئافره‌ته ئافره‌تیکه‌ی هه‌زار بوو، پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ ماره‌ی بپی له زه‌ید و کورپکی بوو ناوی نا (ئوسامه)، ئه‌م ئافره‌ته خۆی زۆر ره‌ش بوو، زه‌یدیش ره‌شتر بوو، به‌لام (ئوسامه) سپی بوو، له‌به‌رئه‌وه‌ی هه‌ندیک خه‌ک گومانیان هه‌بوو له کورپه‌تی ئوسامه‌ی کوری زه‌ید. ئه‌م ئوسامه‌یه زۆر خۆشه‌ویستی پیغه‌مبه‌ر ﷺ بوو، وه‌ک کوری خۆشه‌ویستی پیغه‌مبه‌ر ﷺ بوو ناویان نا (خۆشه‌ویستی کوری خۆشه‌ویست) رۆژکیان ئوسامه له‌گه‌ل باوکیدا خه‌وتبوو له ژیر لیغه‌که‌یدا، له مالی پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ (مدلجی) هاته ژوره‌وه بۆ لای پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ، ئه‌م پیاوه‌ عاقل بوو، واته خه‌لکی قیافه بوو، ئه‌وه‌که‌سانه‌ن که سه‌یری ئینسان نه‌که‌ن نه‌زانن کوری کتیه، به‌بالاوه‌رنگ و شیوه‌دا، ئوسامه و زه‌یدیش سه‌رو ده‌م و چاویان داپۆشرا بوو، به‌لام قاچیان ده‌رکه‌وتبوو، ئه‌م پیاوه‌ که سه‌یری قاچیان کرد وتی: ئه‌م قاچانه له‌م پیاوه‌ن، پیغه‌مبه‌ری خواش ﷺ زۆر دلخۆش بوو به‌مه.

وه‌شاند و خوێ جو لاند هه‌تاكو زهینه‌بی خسته خوار به پشستا، حوشره‌كه ئارامی نه‌ما، زهینه‌ب به‌سه‌ر پشتییه‌وه بی‌ت، زهینه‌ب سکی پر بوو له‌و کاته‌دا که خسته‌یه خواره‌وه سه‌که‌ه‌ی له‌بارچوو، به‌ئێ کچی پیغه‌مبه‌ر ﷺ له‌ناو سکیدا مندالیکی له‌بارچوو بوێ نه‌ما. که پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ به‌مه‌ی زانی فه‌رمووی: (إذا وجدتم هباراً و فلاناً - الأثنين - فحرقوهما، ثم قال إنه لا يعذب بالنار إلا رب النار، وقال اقتلوهما) (رواه البخاري). واته: ئه‌گه‌ر هه‌بار و فلان که‌ستان ده‌سته‌کوت ئه‌وه بیانسوتینن، پاشان فه‌رمووی: به‌راستی که‌س ناتوانی سزا بدات به‌ ئاگر مه‌گه‌ر خاوه‌نی ئاگر نه‌بی‌ت، واته‌ خوای گه‌وره‌ جل جلاله‌، فه‌رمووی: بیان کوژن. [چۆن توو‌ره نه‌بی‌ت پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ ئافره‌تی موسلمان گالته‌ی پی بکری؟! پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ زه‌لیلی و سه‌رکزی به‌ هه‌چ شی‌وه‌یه‌ک قبول نه‌ده‌کرد، له‌و کاته‌وه که فه‌رمانی جیهادی کافرانی پی در، ئیتر له‌ هه‌ر قوربانی‌که‌دا ده‌ستدریژی بکرایه‌ته سه‌ر ئیسلام به‌کسه‌ر هه‌رشێ بو ده‌برد و سه‌رکوتی ده‌کرد^(۱).

به‌ئێ ئه‌وه‌ی پی‌ویسته‌ لی‌زه‌دا بزاین ئه‌وه‌یه: که ئافره‌تان له‌ زه‌مانی پیغه‌مبه‌ردا ﷺ کوچیان کردووه به‌بی محرم، به‌راستی کوچ کردنی‌ش بازنه‌یه‌که له‌ بازنه‌کانی جیهاد، که‌واته ئه‌گه‌ر کوچ کردن فه‌رز بی‌ت به‌بی محرم و به‌بی و لاخ و خواره‌مه‌نی وه‌ک "ئین ته‌یمیه" فه‌رمووی: ئه‌وه جیهاد ئه‌ولاتر فه‌رزو واجبه‌. [وه‌ک ده‌زانری‌ت ئه‌م یاسایه شوینی دان پیا‌نانی هه‌موو زانایانی ئیسلامه‌] که‌واته بو‌یه ئین ته‌یمیه - خوای لی رازی بی - ئه‌فه‌رمووی: (فإذا أراد العدو الهجوم على بلاد المسلمين وجب الخروج إليه مع القلة والكثرة، مع المشي والركوب، ولو وجد عشرة خارجين أخرج معهم مع المشي والركوب). واته: ئه‌گه‌ر هاتوو دوژمن ویستی هه‌رش بکاته سه‌ر شاری موسلمانان واجب ئه‌بی‌ت ده‌رچوون بو لای ئه‌و شاره له‌گه‌ل که‌م و زوردا، له‌گه‌ل پیاده و سواردا، ئه‌گه‌ر بینیت ده‌ که‌سی‌ش ده‌رده‌چن توش ده‌رچو له‌گه‌لیان، له‌گه‌ل

^۱ له شاری مه‌دینه له‌سه‌ر ئافره‌تیکی موسلمان سه‌ری به‌ (۷۰۰) جوله‌که شوڤ کرد و ده‌ری کردن (سه‌ردار).

پیاده و سواردا، واته: سعودی، میصری، عیراقی... ئین ته‌یمیه له ژیر روشنایی قورئاندا واجبی دهکات له‌سه‌ر ئه‌و که‌سه‌ی که پاره‌ی کرئی نییه ده‌بی به‌پیی خوی له قاهره‌وه بو ئه‌فغانستان به‌بی ئیزنی خاوه‌ن قهرز ئه‌گه‌ر قهرزار بو، به‌بی ئیزنی باوک و دایک، به‌ئێ چه‌ندین جار دووباره‌ی ده‌که‌ینه‌وه و ده‌لێن: قاعیده‌یه‌ک که هه‌موو زانایانی ئیسلام دانیان پێدا ناوه ده‌لێن ئه‌گه‌ر دوژمنی کافر بستیک له زه‌وی موسلمانانی داگیر کرد یه‌ک بست!! (فقهاء) ئه‌ندازه‌یان بو داناوه و دیارییان کردوه که ئه‌و بسته با دۆل بیئت یان شاخ بیئت یان دهشت بیئت، با به‌ره‌وژوورکه و به‌ره‌و‌خوارکه بیئت، هه‌مووی یه‌کیکه، ئه‌وه جیهاد ده‌بیته‌ه‌رزی عه‌ین له‌سه‌ر هه‌موو موسلمانیک، ده‌بی ئافره‌ت ده‌رچی به‌بی یارمه‌تی و ئیزنی می‌رده‌که‌ی، ته‌نانه‌ت کۆمه‌لی فقهاء محرمیش به‌مه‌رج ناگرن له‌گه‌لیدا بیئت، قهرزار ده‌رچیت به‌بی ئیزنی خاوه‌ن قهرزه‌که‌ی، کوپ ده‌رچیت به‌بی ئیزنی باوک، چونکه جیهاد بووه به‌ه‌رزی عه‌ین، ئه‌گه‌ر موسلمانێ ئه‌و ناوچه‌یه‌ که‌مه‌ترخه‌مییان کرد یان ته‌مه‌لی و ته‌وه‌زه‌لییان کرد، یان لایاندا و وازیان هینا لی، یان دوژمنیان بو دهرنه‌کراو به‌لام وازیان نه‌ده‌هینا، به‌مه‌رجو‌ر بیئت ئه‌و فه‌رزه‌ عه‌ینه‌ه‌ی بڵاوه ده‌کات بو ئه‌وانه‌ی که نزیکیان، ئینجا نزیکتر... نزیکتر، هه‌تاکو ئه‌و فه‌رزه‌ عه‌ینه‌ه‌ی هه‌موو زه‌وی به‌گشتی بگریته‌وه، فه‌رزی‌ک وه‌ک نوێژ و روژوو ناتوانن ته‌رکی بکه‌ن و وازی لی به‌ینن، هه‌تاکو ئه‌و دوژمنه‌ به‌ره‌نگاری بگریت و بخریته‌ه‌وه، هه‌تا دوژمن له‌و شاره‌ یان ئه‌و لادییه‌ی ئیسلامدا ده‌رچیت و ده‌رگریت ئیزنی باوکیش به‌هیچ شیوه‌یه‌ک نه‌هاتوو ئه‌گه‌ر جیهاد بو به‌ه‌رزی عه‌ین، ئه‌مه‌ش قسه‌ی من نییه، [به‌لکو گوفتاری هه‌موو فوکه‌های ئیسلامن، چونکه ئه‌و زانا به‌پێزانه له‌ بنچینه‌ی ئیسلام تیگه‌یشتوون و شاره‌زان، وه‌ک ئی‌مه‌ نین له‌ باره‌ی جیهاده‌وه به‌ ئاره‌زووبازی قسه‌ بکه‌ین...].

پرس و ئیزن وەرگرتنی دایک و باوک بۆ جهاد

زانای پایه‌بەرز (بن بان) خوای گه‌وره به‌ره‌که‌ت بخاته ژیانیه‌وه، فهرمووی: به‌راستی ئیستا جهاد کردن فهرزی عهینه، به‌لام ئیزن وەرگرتنی باوک و دایک فهرزه، واته واجبه ئیزن وەرگریت له دایک و باوک پاشان بجیت بۆ جهاد، منیش له وه‌لامدا پیم وت: ئەه‌ی مامۆستای به‌رپرز له‌مه‌دا هیچ که‌سیک پیشت نه‌که‌وتوه، له (فقه‌اء)ه‌کان، واته زانایانی (سلف) پیشین، له پیشتدا ئەم بۆچوونه‌یان نه‌بووه، که ئیزن وەرگرتن له دایک و باوک فهرز بی‌ت، له‌کاتی‌کدا که جهاد بوو به فهرزی عهین، هه‌موو (فقه‌اء)کان ده‌فهرموون: له فهرزه عهینه‌کاندا ئیزن وەرگرتن نییه و پیویست ناکات، ئەویش له وه‌لامدا فهرمووی: ئەه‌ی مامۆستا عه‌بدو‌ل‌لا نازانی فهرمووده‌که ده‌فهرمویت: (فیه‌ما فجاهد)، منیش وتم پیی: ئەه‌ی فهرمووده‌که‌ی تر که ده‌فهرمویت: (والذی بعثک بالحق لاترکه‌ما واجاهد). ئەویش فهرمووی: به‌راستی تو زانتری ئەه‌ی عه‌بدو‌ل‌لا عزام، پاشان فهرمووی: به‌لام فهرمووده‌ی یه‌که‌م به‌هیزتره. [به‌لئ ئەم دوو فهرمووده‌ن له‌باره‌ی ئیزن وەرگرتن له‌باره‌ی دایک و باوک بۆ جهاد و له‌روا‌له‌تی فهرمووده‌کاندا جیا‌وازی‌که‌ هه‌یه. به‌لام زانایانی ئیسلام خویان لی رازی بی‌ت، ئەم دوو فهرمووده‌یه‌یان کۆکردوه‌ته‌وه به‌شێوه‌یه‌که هیچ جیا‌وازیان تیدا نه‌ماوه، جا ئەمه فهرمووده‌کانه و پاشان گو‌فتاری زانایانی ئیسلام دینین له‌چۆنیه‌تی کۆکردنه‌وه‌که‌دا:

۱- عن عبد الله بن عمرو رضی الله تعالی عنهما قال: جاء رجل إلى النبي ﷺ فاستأذنه في الجهاد، فقال: "أحي والداك؟" قال: نعم. قال: "ففيهما فجاهد". رواه البخاري.

واته: پیاویک هات بۆ لای پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ داوای ئیزنی لی کرد بۆ جهاد، پیغه‌مبه‌ر ﷺ فهرمووی: ئایا دایک و باوکت زیندوون؟ ئەویش وتی: به‌لئ، پیغه‌مبه‌ر ﷺ فهرمووی: برۆ جهادی ئەوان بکه، واته: برۆ رازیان بکه و به‌خۆیان بکه.

۲- وفي رواية: أتى رجل فقال يا رسول الله ﷺ: إني جئت أريد الجهاد معك أبتغي وجه الله والدار الآخرة ولقد أتيت وإن والدي ليبيكان. قال: "فارجع إليهما فأضحكما كما أبكيتهما".

رواه احمد.

واته: له گێڕانهوهیهکی تر دا هاتوو: پیاویک هات و فرمووی: ئه‌ی پێغه‌مبه‌ری خوا ﷺ من هاتووم جیهادت له‌گه‌ڵدا بکه‌م، به‌راستی من هاتووم، به‌لام دایک و باوکم ده‌گریان، واته: به‌ هۆی هاتنی من بۆ جیهاد، پێغه‌مبه‌ر ﷺ فرمووی: بگه‌ڕێهوه بۆ لایان پێیان بکه‌نینه، بیانخه‌ پێکه‌نینهوه چۆن گریان‌دنت.

۳- وعن أبي سعيد أن رجلا هاجر إلى النبي ﷺ من اليمن فقال: هل لك أحد باليمن؟ فقال أبوانى، فقال: أذنا لك؟ قال: لا، قال: "ارجع إلى اليهما فاستأذنهما فإذا أذنا لك فجاهد، وإلا فبرهما". رواه أبو داود - وصححه الالباني.

واته: پیاویک له‌یه‌مه‌نه‌وه کۆچی کرد بۆ لای پێغه‌مبه‌ر ﷺ، پێغه‌مبه‌ر ﷺ فرمووی: ئایا که‌ست هه‌یه‌ له‌یه‌مه‌ندا؟ وتی: دایک و باوکم هه‌یه، پێغه‌مبه‌ر ﷺ فرمووی: ئایا مۆله‌تیان دای هاتی؟ وتی: نه‌خێر، پێغه‌مبه‌ر ﷺ فرمووی: بگه‌ڕێهوه بۆ لایان و داوای ئیزنیان لێ بکه، ئه‌گه‌ر ئیزنیان دای ئه‌وه وهره‌وه جیهاد بکه. ئه‌گه‌ر ئیزنیان نه‌دای ئه‌وه چاکه‌یان له‌گه‌ڵدا بکه.

۴- عن عبد الله بن عمرو قال: "جاء رجل إلى النبي ﷺ فسأله عن أفضل الأعمال. قال: "الصلاة"، قال: ثم من؟ قال: "الجهاد". قال: فإن لي والدين. قال: "أمرک بوالدیک خیراً"، فقال: والذي بعثک فینا لأجاهدن ولأترکنهما، قال: "فأنت أعلم". أخرجه ابن حبان - قال شعيب الارناؤوط - إسناده حسن.

واته: پیاویک هات بۆ لای پێغه‌مبه‌ری خوا ﷺ پرسیا‌ری لێ کرد له‌ باره‌ی گه‌وره‌ترین کرده‌وه‌وه، پێغه‌مبه‌ر ﷺ فرمووی: نوێژ کردن، وتی: پاشان چی تر؟ فرمووی: جیهاد کردن، ئه‌ویش وتی: ده‌ی به‌راستی باوک و دایکم هه‌یه، پێغه‌مبه‌ر ﷺ فرمووی: فرمانت پێده‌که‌م به‌ دایک و باوکت به‌ چاکه، ئه‌ویش وتی: سویند به‌وه‌ی که‌ تۆی نارووه‌ بۆ ناومان جیهاد ده‌که‌م و وازیان لێ ده‌هینم، پێغه‌مبه‌ر ﷺ فرمووی: خۆت چاکتر ده‌زانێ.

ئه‌مه‌ فرمووده‌کانه، به‌راستی وه‌کو وتمان سێ فرمووده‌که‌ی یه‌که‌م له‌گه‌ڵ فرمووده‌ی چواره‌مدا له‌ رواله‌تدا جیاوازن، به‌لام زانایانی ئیسلام کۆیان کردوونه‌ته‌وه، به‌ جوړیک که‌ هه‌موویان دانیان به‌و کۆکردنه‌وه‌یه‌دا ناوه، ئه‌مه‌ش هه‌ندی له‌ گوفتاری زانایانه:

۱- ئیمام شهوکانی له کتیبی (نیل الأوطار) دا جزئی (۷) لاپه ره (۴۸) له دواى هینانی سى فرموده که ی پیشوودا ده فرمویت: (وهذا كله إن لم يتعين عليه الجهاد، فإذا تعين فتركه معصية، ولا طاعة لمخلوق في معصية الخالق)، واته: ئەمه هه مووی - ئەم سى فرموده یه - فرمان دهکات به ئیزن وه رگرتنى دایک و باوک ئەگەر جهادی له سەر نه بوو بوو به فرزی عهین، به لام ئەگەر بوو به فرزی عهین، ئەوا وازهیتان له جهاد تاوانه و پیوستی به مؤلتهی دایک و باوک نییه. چونکه گوپرایه لی نییه و ناکری بۆ دوست کراو - مروف - له سه رپیچی خواى گوره دا، یان ده فرمویت: له باره ی فرموده ی چواره مه وه (فإذا تعين الجهاد فلا إذن، ويشهد لهما. أخرج ابن عمر). واته: ئەگەر جهاد بوو به فرزی عهین ئەوه یارمه تی و ئیزنی دایک و باوک نییه، واته پیوست ناکات، وه گه واهی دهکات بۆ ئەم فرموده یه ی که ئیبن عومەر ده گپرتنه وه، واته: فرموده ی چواره م.

۲- (سید سابق) له کتیبی (فقه السنة) دا جزئی ۲ لاپه ره ۳۲ له گه ل هینانی ئەو سى فرموده ی یه که مدا ده فرمویت: (الجهاد الواجب لا يعتبر فيه إذن الوالدين أما جهاد التطوع فإنه لا بد فيه من إذن الوالدين). واته: ئەگەر جهادی فرزی عهین بوو مؤلتهی دایک و باوک به مەرچیک دانانری، به لام جهادی سوننه ت ئەوه له ناویدا هر ده بیته یارمه تی و ئیزنی دایک و باوک وه رگریت.

۳- ئیمام (الصنعانی) له کتیبی (سبل السلام) له جزئی ۴ لاپه ره ۴۲ دا ده فرمویت: (ذهب الجماهير من العلماء أنه يحرم الجهاد على الولد إذا منعه الأبوان أو إحداهما بشرط أن يكونا مسلمين لأن برهما فرض عين والجهاد فرض كفاية، فإذا تعين الجهاد فلا). واته: زۆریه ی کۆی زانایان زۆشتوون له سەر ئەوه ی که جهاد کردن حه رامه له سەر کوپ ئەگەر دایک و باوکی یان یه کتیبیان به ره لستیان کرد له جهاد، به مەرچى موسلمان بن، چونکه چاکه کردن له گه ل دایک و باوکدا فرزی عهینه، به لام جهاد فرزی کفایه یه، ئەگەر جهاد بوو به فرزی عهین ئەوه مؤلته ت له دایک و باوک نییه، واته پیوست ناکات. ئەم گوفتاره ش له کاتی هینانی فرموده ی یه که مدا فرمووه، واته فرموده ی (ففيهما فجاهد).

۴- ئیمام (ئیبن حه جەر عه سقه لانی) له کتیبی (فتح الباری - شرح صحیح البخاری) جزئی ۲ لاپه ره ۱۴۱ دا ئەم فرمودانه ی کۆکردووه ته وه ده فرمویت: (الحديث الأول في فرض الكفاية

والحدیث الثانی فی فرض العین). واته: فرموده‌ی یه‌که‌م له کاتی فهرزی کیفایه‌یه، فرموده‌ی دوهم له کاتی فهرزی عه‌یندایه، واته‌ئو فرمودانه‌ی که فهران ده‌کات به وهرگرتنی ئیزن له دایک و باوک له کاتی فهرزی کیفایه‌دایه‌ئو فرموده‌ی که گوئی نه‌دان به ئیزنی دایک و باوکی تیدایه له کاتی فهرزی عه‌یندایه. پاشان دینه‌وه سهر گفتوگۆکه‌ی عبدالله عزام و ئیبن باز که ده‌فرموی: [له‌راستییدا من شهرم‌ئه‌که‌م موناقه‌شهی له‌گه‌لدا بکه‌م، چونکه‌ئو پیاویکه‌ وه‌ک باوکم وایه، پاشان فرموی: ئهی ماموستا عبدالله تو له‌سهر فتواکه‌ت جیگیر به‌و منیش له‌سهر فتواکه‌م جیگیر ده‌بم، به‌ئئی ئه‌وه که ماموستا ئه‌لبانی، ماموستا ئیبن عثیمین لایان داوه‌ بو لای، ئه‌وه‌یه که ئه‌مرو جیهاد کردن فهرزی عه‌ینه... ئیستا جیهاد فهرزی عه‌ینه و ده‌فرموی پئیوست ناکات به وهرگرتنی ئیزنی دایک و باوک... مه‌گهر له‌کاتی‌کدا نه‌بیئت که یه‌ک کوپ بیئت و دایک و باوکی پئیوستیان پئی هه‌بیئت... ئه‌گهر پئیوستیان پئی هه‌بوو ئه‌وه ئیزن له‌ دایک و باوک وهرده‌گریئت، به‌لام ئه‌گهر پئیوستیان پئی نه‌بوو ئیزن وهرناگریئت، ئه‌مه فتوای (ماموستا البانی و ابن عثیمین) له هه‌فته‌ی پئیشودا که زور دوور نییه، ته‌نانه‌ت یه‌کیک له‌وانه‌ی که دانیشتبوون له‌لای ماموستا (البانی) پئی وت: ئهی ماموستا ئه‌گهر جیهاد ئیستا راست بیئت له‌ ئه‌فغانستان، که‌واته فهرزی عه‌ینه. ماموستا ئه‌لبانی وه‌لامی دایه‌وه و فرموی: (ئه‌گهر جیهاد کردن ئه‌مرو له‌ ئه‌فغانستان حه‌ق و راستی نه‌بیئت، ئیتر کامه‌یه جیهادی راست و ره‌وا له‌سهر زه‌ویدا.)

پاشان ئه‌گهر تو داوای ئیزن ده‌که‌ی له‌ دایک و باوکت پیم‌ نالیی چ دایک و باوکیک ئیزن ده‌دات به‌ کوپه‌که‌ی بچیت بو مه‌یدانی شهر!! ده‌ست ناکه‌وی و نییه‌ دایکیک چاپوشی بکات له‌ کوپه‌که‌ی ده‌رچیت بو شهر ئه‌مه‌ش شتیکی سروشتیه و گومانی تیدا نییه‌ گریانی دایک و باوک، خه‌فته‌ خواردنی دایک، ئه‌مه‌ ههر بووه و ههر هه‌یه، من دایکم ته‌مه‌نی ۸۵ ساله‌ و ئیستا ماوه‌ ئومیده‌وارم که‌ خوای گه‌وره‌ به‌ره‌که‌ت بخاته‌ ژیانیه‌وه، ههرجاری دیت بو لام ده‌ست ده‌کات به‌ گریان، وه‌ ده‌رده‌چیت بو لای ده‌رگای ماله‌که‌ و ماچم ده‌کات و ده‌مگوشی به‌خویه‌وه، زورجار

که دهرده‌چم دوام ده‌که‌ویت و قاچم ده‌گریت به‌رده‌وام، ئەمه دایکی منه، ئەی دایکی نمونە‌ی وه‌کو ئیوه چۆن بیټ؟! له کاتی‌کدا که من چەند سالی‌که له‌ناو جهاددا ده‌ژیم، به‌ئێ شتیکی سروشتییه، دایکت بوټ ده‌گری، دایکت که به‌جیټ هیلا نه‌خۆش ده‌که‌ویت، به‌لام ئیمه یاسا و بنچینه‌کانمان لایه که به‌راستی به‌رژه‌وه‌ندی دین پیش‌که‌وتوو له به‌رژه‌وه‌ندی نه‌فس، مانه‌وه له لای دایک و باوک خه‌فته‌یان لاده‌چیټ، فرمیسیکیان وشک ده‌بیته‌وه، نه‌فسیان ده‌پاریزی، به‌لام به‌ده‌یان موسلمان خوینیان ده‌پیرزی [باوکی تو فرمیسی سهر ریشی وشک ده‌بیته‌وه، به‌لام به‌هزاران خوشکی موسلمان سکیان پر ده‌بیټ له کۆرپه‌ی زۆل به‌وازه‌ینان له جهاد، که‌واته با دایکی تو له گریاندا بیټ، به‌لام جهاد به‌رده‌وام بیټ]، هه‌موو زانایان به‌گشتی دانیان پێدا ناوه که پاراستنی دینمان پیش‌که‌وتوو له پاراستنی نه‌فس، که‌واته بۆیه ده‌کوژین و ده‌کوژین له‌به‌ر خاتری پاراستنی دین، [بۆیه ئیمه لایه‌تی خۆمان له‌ناو ته‌پو تۆزی جهاددا به‌سهر ده‌به‌ین له‌به‌ر پاراستنی ئیسلام، ئیمه له‌باتی ئەوه‌ی خۆمان بۆنخۆش بکه‌ین به‌گولاو، گولومان بریتییه له باروت، بریتییه له ناگری فیشه‌ک، ئەمه‌ش به‌ره‌که‌ت و منه‌تی‌که له‌خوای گه‌وره‌وه بۆ ئیمه له کاتی‌کدا که رینمونی کردوین بۆ ئەم جهاده]، به‌لام ئەوه نییه ده‌کوژی له‌به‌ر خاتری به‌رژه‌وه‌ندی و پاراستنی ئیسلام، ئایا وا نییه؟ پیم بلێ له‌به‌ر خاتری چیه؟ به‌ئێ له‌به‌ر خاتری دینه و پاراستنی دینیش بیگومان پیش‌خراوه له پاراستنی گیان، ئەی چیه چی ده‌لیټ؟ له‌کاتی‌کدا که جهاد کردن پاراستنی نه‌که ههر دین، به‌لکو پاراستنی ناموسیشی تێدایه، پاراستنی نه‌فسیشی تێدایه، پاراستنی ولاتی‌شی تێدایه، پاراستنی مالی تێدایه، پاراستنی هه‌موو شتیکی تێدایه. ئەگه‌ر جهاد رویشت و نه‌ما ئەوه دین فه‌وتاو، ناموس فه‌وتاو، مال فه‌وتاو، نه‌فس فه‌وتاو، هۆش و بیر فه‌وتاو. به‌ئێ له‌ناوچه‌ی بوخارا جهاد نه‌ماو که‌وت یه‌کسه‌ر روس قاچه‌کانیان تێدا جیگیر بوو... ده‌ستیان به‌سه‌ردا گرت... کوا دین؟ کوا ناموس؟ کوا سه‌روه‌ت و مال و سامان؟ کوا گیان و نه‌فسه‌کان؟ سویند به‌خوا ئەگه‌ر موسلمانان و خه‌لکی ئەو کۆماریه‌ته ئیسلامیانه‌ی که روسیا ده‌ستی گرت به‌سه‌ریاندا جهادیان بکردایه،

خوینیان برشتایه، ده یه‌کی نه‌وه‌یان نه‌ئه‌فه‌وتا که ستالین لئی کوشتن، لییان نه‌ده‌کوژرا و خوای گه‌وره - والله أعلم - سه‌ریشی ده‌خستن، چونکه ستالین به ده‌ستی خۆی ۲۶ ملیۆن موسلمانانی کوشت، نه‌وه‌فرینلیک‌راوه موسلمانانی به تیاره هه‌لده‌گرت و و فری دی‌دان بو ناوچه‌ی سیبیریا و ده‌مردن، چونکه پله‌ی گه‌رما له‌وی ۴۶ پله‌ی سه‌دی له ژیر سفره‌وه‌یه، مروّفه‌ تیایدا ده‌بیته قابلیک سه‌هۆل، [ئای له‌م کرده‌وه درپندانه‌یه! ئه‌ی ستالینی نه‌فرینلیک‌راوه، ئومیده‌وارم که خوای گه‌وره سه‌رت و ده‌م و چاوت به‌سه‌ستیت به به‌ردیکی ئاگرینه‌وه به قه‌د نه‌ندازه‌ی یه‌ک شاخ بیت، داواکارم خوا بتخاته ناو مارو دوو‌پشکه‌کانی دۆزه‌خه‌وه له هه‌موو لایه‌که‌وه بتگه‌زن، ئه‌ی نه‌فرینلیک‌راوه]، به‌لئی شیشان و شه‌رکه‌س، نه‌وانه‌ی کۆچیان کردو پریان کرد، له ئاگری شیوعیه‌ت، نه‌وانه‌ی که ده‌ربه‌ده‌ر کران بۆیان گێراوینه‌ته‌وه له کاتی رۆژانی ناهه‌مواریدا، له‌ناو رۆژانی برسیتیدا، له کاتی رۆژانی ستالیندا، ده‌لین: ده‌یان خستینه ناو ژووریکه‌وه و زیندانیان ده‌کردین، ده‌رگیان لی داده‌خستین و ئینسانی وا هه‌بوو خۆی پی نه‌ده‌گیرا و گیانی ده‌رده‌چوو، ستالینی نه‌فرینلیک‌راوه ره‌نجه‌پۆیی هه‌تا هه‌تایی موسلمانانی برسی ده‌کرد، چاوه‌پروانی ده‌کرد هه‌تاوه‌کو کشتوکاله‌که وشک ده‌بوو و کاتی دروینه‌ی ده‌هات یه‌کسه‌ر ده‌بابه‌ی ده‌هینا گه‌نمه‌که‌ی هه‌لده‌گرت و هیچی نه‌ده‌هیلا نه‌وه و ناچار خه‌لکه‌که ده‌مایه‌وه به‌برسیتی، ده‌مانه‌وه به‌بی نان، پاشان ده‌خرانه ناو زیندانه‌کانه‌وه به‌بی خوارده‌مه‌نی و ئاو له ناو زیندانه‌کاندا ده‌مردن له برساندا، له ژانه‌سکدا.

به‌لئی برای به‌پریزم، ده‌لین: کوپ چاوه‌پروانی مردنی باوکی ده‌کرد، هه‌تاوه‌کو له گوشته‌که‌ی بخوات، هه‌تاوه‌کو به‌و گوشته‌چه‌ند رۆژیک دوا‌ی مردنی باوکی بژی، ته‌نانه‌ت جاری واش هه‌بوو دایک کوپه‌که‌ی خۆی ده‌خوارد [سبحان الله، الله اکبر! (!) به‌لی خۆزگه چ رۆژیک بوو بیت وا دایکی به‌سه‌تزمان گوشتی جگه‌رگۆشه‌که‌ی خۆی بخوات!!] سویند به‌خوا پیاویکی پیریان بۆی گێرامه‌وه و وتی: ئیمه‌ گه‌چی دیوارمان ده‌خوارد، ئایا نه‌فسه‌کان ماوه؟ ئایا دین ماوه؟ ئایا نامووس ماوه؟ ئایا

شهره‌ف ماوه؟ ئایا مال و سه‌روهت و سامان ماوه؟ ئایا هۆش و بیر و عقل ماوه؟ نه‌خیر نه‌ماون و ئەمانه‌هه‌موویان رو‌یشتون.

گه‌نجیکی سعودی پیتی وتم: ئیزن وهرگرتنی باوک و دایک... ئیزن وهرگرتنی دایک و باوک چونه؟ چ دایکیک ریگه‌ده‌دات به‌کوره‌که‌ی ده‌رچیته؟ سویند به‌خوا من پوری خۆم که‌کوره‌که‌ی چوو بوو بو جهاد پیم وت: ئەگەر بی باوه‌پان بینه‌ناو شاری مه‌که‌که‌ی پیروزه‌وه، ئایا ریگه‌ده‌ده‌یت به‌منداله‌کانته‌ده‌رچن بو جهاد؟ وتی: نه‌قه‌سه‌م به‌خوا، ده‌یانخه‌مه‌ناو ژووریکه‌وه و ده‌رگایان له‌سه‌ر داده‌خه‌م، واته‌کلیلی ده‌ده‌م! که‌واته‌چۆن و که‌ی جهاد ده‌بیته‌فه‌رزی عه‌ین؟! کئی له‌به‌رده‌م بی ئابپرو و یستانه‌وه‌پاده‌په‌ریت؟ که‌واته‌ئیتیر کئی جهاد بکات؟ کئی به‌ری لافاوی بی باوه‌پری بگریته؟ ئیتیر خه‌لک چۆن جهاد بکه‌ن؟ چۆن مه‌شخه‌لی جهاد په‌ره‌ئه‌سینی که‌ئه‌ژنه‌ده‌لی: ئەگەر گاوری بگاته‌ناو مالی خوا ده‌ستی به‌سه‌ردا بگریته‌من ریگه‌به‌منداله‌کانم ناده‌م بچن بو جهادا! به‌لی ئەمه‌ش ئیستا رووی داوه، خۆوه‌نه‌بیته‌وانه‌بیته، سوپاس بو خوا ئیمه‌له‌تواناماندا هه‌یه‌شه‌پرو کوشتار له‌رووسیادا بکه‌ین، به‌لام ئەگەر گاوری هاتن ده‌ستیان به‌سه‌ر (الضفة الغربية) که‌ناری روژئاوادا گرت، ئەوا هه‌یج که‌سیک نییه‌ریگه‌به‌کوره‌که‌ی بدات که‌جهاد بکات، پیتی ده‌لی مالم کاول ده‌که‌ی؟

پیاویک هات له‌دورگه‌ی عه‌ره‌بییه‌وه‌له‌دوای کوره‌که‌یدا که‌هاتبوو بو جهاد، پیم وت: چهند کورته‌هه‌یه؟ وتی: هه‌وتن منیش وتم: باشه‌خوای گه‌وره‌هه‌وت کورپی داویتی، تو‌یه‌کیکیان نابه‌خشی له‌رپی خوادا و شه‌شت بو‌بمینیته‌وه؟ له‌دوای گه‌فتوگۆیه‌کی زۆر له‌گه‌لیدا وتی: سویند به‌خوا ئەگەر سه‌د کورم هه‌بی ریگه‌ناو ده‌یه‌کیکیان بیته‌بو جهاد، که‌واته‌ئیتیر به‌هيوای چی بیته؟ به‌هيوای مۆله‌تی دایک و باوک؟ که‌واته‌که‌تۆ هه‌ر بلایی ئیزنی دایک و باوک... ئیزنی دایک و باوک... واته‌دین بفه‌وتیت شه‌ره‌کان و یران بکرین و بفه‌وتین، ناموسه‌کان بشکیئرین، ئیمه‌ش تازه‌چاوه‌پوانی ئیزنی دایک و باوک بکه‌ین، پاشان من نازانم چۆن ئیزن له‌دایک و باوک وهرده‌گریته؟! باوک فه‌رزه‌له‌سه‌ری وه‌ک موسلمانیک ئەگەر بتوانیت له‌پیشماندا

بیت، سویند به خوا یاسای ئیسلام وایه، باوکم ده‌بیت له شه‌ردا له به‌رده‌مدا بیت، به‌خۆشی خۆی نییه، فهرزه له‌سه‌ری وه‌ك نوێژ، ده‌باشه ئیزن وه‌رده‌گیری له‌كه‌سیك كه‌ ئه‌و كه‌سه‌ خۆی وازی له‌و فهرزه‌ هینابی؟! خۆی وازی له‌ فهرزی جهاد هینابیت، ئایا تو‌ ده‌چیت داوای مؤله‌تی لی ده‌كه‌یت بو‌ جهاد؟ به‌لی سویندتان ده‌دم به‌ خوا، بو‌ نمونه‌ باوکی من [یان باوکی تو] له‌به‌رئه‌وه‌ی ئیشی ده‌وله‌تی هه‌یه‌ هه‌تاكو‌ سه‌عات دوو یان سیی شه‌و ناخه‌ویت له‌ ده‌ره‌وه‌یه‌ ئیش ده‌كات و شه‌و ناخه‌ویت، پاشان كه‌ دیته‌وه‌ خه‌والووه‌ و زۆر خه‌وی دیت، پاشان دوو سه‌عاتی ماوه‌ بو‌ نوێژی به‌یانی، سه‌عات پینج من هه‌لده‌ستم بو‌ ده‌ست نوێژگرتن، باوکیشم هه‌ستایه‌وه‌ و وتی: به‌راستی ده‌ست نوێژه‌كه‌ی تو‌ من نا‌ره‌حه‌ت ده‌كات، له‌ خه‌وم ده‌كات، منیش سه‌عات هه‌شت ئیشم هه‌یه، ده‌مه‌وی چوار سه‌عات بخه‌وم، ئایا جائیزه‌ من به‌ گویی باوكم بکه‌م ده‌ست نوێژ نه‌شۆرم هه‌تاوه‌كو‌ ئه‌و بخه‌ویت؟! له‌كاتیکدا ئه‌و تا سه‌عات دوو یان سیی شه‌و له‌ بی ئه‌مری خوادا، یان هه‌ر هه‌ج نه‌بی له‌ وتی و وتی و قسه‌ی به‌تالدا ده‌باته‌ سه‌ر؟ ئایا جائیزه‌ گوێراه‌لی باوکی واو بی ئه‌مری خوا؟ [کئ ده‌لیت په‌وايه؟ به‌لی په‌وا نییه‌ به‌هه‌ج شیوه‌یه‌ك، جهادیش وه‌ك نوێژ وایه‌ هه‌ج جیاوازییان نییه‌ هه‌روه‌ك چۆن په‌وا نییه‌ وازیه‌تی له‌ ده‌ست نوێژ، چونکه‌ باوکت خه‌وه‌كه‌ی ده‌زپیت، ئاواش په‌وا نییه‌ واز له‌ جهاد به‌ینی، چونکه‌ سه‌رپنجی خوی گه‌وره‌یه‌، ئه‌وه‌تا پینغه‌مبه‌ری ئازیزمان ﷺ ده‌فرمویت: (لا طاعة لمخلوق في معصية الخالق، إنما الطاعة في المعروف) واته: گوێراه‌لی نییه‌ بو‌ دروست کراو له‌ سه‌رپنجی دروستکه‌ردا، ته‌نها گوێراه‌لی له‌ چا‌که‌دایه‌. ئه‌مه‌ له‌ پوژیکدا كه‌ پینغه‌مبه‌ر ﷺ به‌ هاو‌پنیه‌کی خۆی فرموو: [برۆ جهادی باوک و دایکت بکه‌]، یان به‌ هاوه‌لیکی تری فرموو: [برۆ چا‌که‌ له‌گه‌ل دایک و باوکت بکه‌]، ئه‌مه‌ له‌ کاتیکدا بوو كه‌ جهاد فهرزی عه‌ین نه‌بوو، وه‌ك باس‌مان کرد، شاری مه‌دینه [پایته‌ختی ئیسلام] دوژمن نه‌چووبوو ه‌ ناوی، په‌لاماری نه‌درا‌بوو، به‌لام کاتیک بیستیان كه‌ رۆم خۆی ئاماده‌کردوو و خۆی سازکردوو بو‌ شه‌ری شاری مه‌دینه یه‌كسه‌ر پینغه‌مبه‌ری خوا ﷺ ده‌رچوو بۆیان به‌

۳۰۰۰۰ جهنگاوهری گیان فیداوه، ئەوه‌بوو سی کهس به‌جی مان، [ئو سی کهسه فرمان کرا که کهس گفتوگویان له‌گه‌لدا نه‌کات، ته‌نانهت خیزانه‌کانیشیان].

به‌ئێ سی هزار ئیماندار راپه‌رین، ئایا پیغه‌مبهری خوا ﷺ پرسیری له یه‌کیک لهو سی هزاره کرد و بلیت پیی: ئایا داوای ئیزنت له دایک و باوکت کردووه؟ ته‌نانهت یه‌ک جاریش... به‌لام له کاتی‌کدا موسلمانان به هزاران بوون، پیغه‌مبهری خوا ﷺ ده‌ویست کۆمه‌لیکی ده کهسی یان سه‌د کهسی بنیری، که ته‌نها په‌نجا یان سه‌د کهسی ده‌ویست، ئەو یاره به‌پیزه‌ش پرسیری لی کرد بو ده‌رچوون بو جهاد... پیغه‌مبهریش ﷺ پیی ده‌فرموو: ئایا باوک و دایکت هه‌یه؟ وتی. به‌ئێ، پیی فرموو: برۆ جهاد له‌گه‌ل ئەوان بکه. مه‌به‌ستی له‌وه‌بوو که ئیستا پیوستمان به تو نییه، چونکه به هزاران موسلمان بوون، به‌لام له کاتی‌کدا که شار و دیهاته‌کان کاول کراون و ده‌کریت.. ناموسه‌کان هه‌تک ده‌کرین و ده‌شکی‌نرین، نامووسی خوشکی به ئیمان هه‌تک کرا!! وه مال و سه‌روه‌تی موسلمانه‌کان ده‌ستی به‌سه‌ردا ده‌گیری، زۆربه‌ی موسلمانان چه‌وساونه‌ته‌وه، دونیا هه‌مووی پیس بووه به دوژمنی کافر، ئاله‌م کاته‌دا من برۆم و بلیم ئایا دایکه مۆله‌تم ئەده‌یت برۆم بکوژیم، بکوژم و شه‌ر بکه‌م! نه‌خیر مۆله‌تت نادات ته‌واو بوو... که‌واته ئیتر زه‌وی به‌جیبه‌ئیریت و نامووسی خوشکی موسلمان به ده‌ستی دوژمنه‌وه بیته؟! [به‌ئێ نه‌ی موسلمانانی جه‌هان هه‌تاکه‌ی؟ بو غیره‌تتان ناجوئیت؟! بو شه‌رمی به‌رقاپی خوای کاربه‌جی ناتان گری؟ که‌ی موسلمان نه‌وه‌نده لاواز بووه له میژوودا؟ ئایا ترسی مردنه‌ وای لی کردوون که گوشه‌گیر بن له جه‌هاد؟ ئیمه‌ نه‌گه‌ر مردمان شه‌هیدی بی توخوا شه‌رم نییه بترسین له مردن؟ کێ له تاجی شه‌هیدی ده‌ترسی؟ با خۆی به موسلمانی راسته‌قینه نه‌زانئ، بوچی نایه‌نه مه‌یدانه‌وه یارمه‌تی موسلمانان بدن؟ ئایا دایک و باوکتان ئیزنتان پی ناده‌ن؟ پیوست به ئیزنی دایک و باوک ناکات ئەمه جه‌هاده جه‌هاد، بو نموونه من له‌ویدا له ژووری‌کدام و له به‌رده‌میشمدا ژووریکی تر هه‌یه مال و مندالی هاوسی‌که‌مانی تیدایه، ناگری گرت، له پیشدا ناگره‌که‌ی گه‌یشت به‌و ماله و ده‌یسووتاند، هه‌تا وای لیهات بۆنی گوشتی برژاو لوتی ئینسانه‌کانی پر ده‌کرد، باشه ئەگه‌ر من بتوانم

رزگاریان بکه‌م له‌و ناگره‌ ئایا برۆم ئیزن وهر بگرم له دایک و باوکم بۆ ئه‌وه‌ی ئه‌و ماله‌
 رزگار بکه‌م، دایکم ده‌ترسیت که کراسه‌که‌م بسووتیت، له‌به‌رئه‌وه‌ ئیزنم نادات برۆم،
 به‌لام ئه‌و مندا له‌ بێ تاوانانه‌ش پاش ماوه‌یه‌کی که‌م ناگریان تیبه‌رده‌بی و
 ده‌سووتین و له‌ناو ده‌چن و ده‌خنکین له‌ناو دووکه‌لدا، ته‌واو ده‌بن، ئایا من
 چاوه‌پروانی بکه‌م هه‌تا دایکم ئیزنم پێ ده‌دات!! [به‌پاستی ئه‌گه‌ر هه‌رکه‌سیک به
 ئه‌ندازه‌یه‌کی که‌م له ئیسلام ناگادار بوویت ئه‌م شته‌ به‌ریه‌چ ده‌داته‌وه‌، که موسلمانان
 ده‌ستدریژیان لێ کرا ئیتر پێویست به‌ ئیزنی ئه‌میری موسلمانانیش ناکات، ئه‌مه‌ش ره‌فتاری
 یاره‌کانی پیغه‌مبه‌ر ﷺ و رازی بوونی پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ به‌و شته‌ شایه‌تی بۆ ده‌دات.
 ئه‌وه‌بوو (عوینه‌ی فزازی) که خه‌لکی یه‌کێک له‌و لادیانه‌ بوو له‌ ده‌وربه‌ری شاری مه‌دینه‌،
 هات به‌ خۆی و چل سواره‌وه‌ بۆ ئه‌وه‌ی ده‌ستی بوه‌شینی، له‌ ده‌وری شاری مه‌دینه‌دا پانه
 حوشریک که ژماره‌یان بیست حوشر بوو پیاویک و ژنیک له‌ لای بوون، عوینه‌ په‌لاماری دان و
 پیاوه‌که‌ی کوش و ژنه‌که‌ی فراند، ئه‌بو ته‌لحه‌ به‌مه‌ی زانی و له‌گه‌ل سه‌له‌مه‌ی کوپی
 ئه‌کوه‌دا ده‌رچوون و گه‌یشتن به‌ لادییه‌کان (الاعراب)، حوشره‌کانی مه‌دینه‌یان
 لێسه‌ندنه‌وه‌ و هه‌یوانه‌کانیان گه‌رانده‌وه‌ بێ ئه‌وه‌ی ئیزن له‌که‌س وهر بگرن، ته‌نانه‌ت
 له‌ پیغه‌مبه‌ریش ﷺ، سه‌رۆک و قانییدیان ئیزنیان لێ وهر نه‌گرت، ئایا یه‌کێک له‌وان
 وتی به‌ دایکی ئایا ئیزنم پێ ده‌ده‌یت؟ یان به‌ باوکی یان به‌ پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ
 ته‌نانه‌ت به‌و بێ پرسیه‌ش رویشتن به‌بێ ئیزنی دایک و باوک؟! ئیزن وهر گرتنی
 دایک و باوک له‌کوێیه‌؟! ئه‌گه‌ر له‌و جوړه‌ کاتانه‌دا ئیزنی پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ
 پێویست نه‌کات ئیزنی دایک و باوک چۆن پێویست ده‌کات؟! چۆن داوای ئیزن
 ده‌که‌یت له‌ دایک و باوکی دانیشتوو؟! دایک و باوکی دانیشتوو چۆن داوای
 ئیزنیان لێ ده‌کری، له‌ کاتی‌کدا جه‌هاد بوویته‌ فه‌رزی عه‌ین؟! چۆن داوای ئیزنیان
 لێ ده‌که‌یت له‌کاتی‌کدا که جه‌هاد به‌سه‌ر دل و ده‌روونیاندا ناروات و گوێی پێ
 ناده‌ن؟! به‌ هه‌چ شیوه‌یه‌ک بیر ناکه‌نه‌وه‌ له‌ جه‌هاد و له‌ شاره‌کان، بیر له‌ سه‌ربه‌رزی و
 شه‌ره‌فی موسلمانان ناکه‌نه‌وه‌، که‌واته‌ تو به‌ چ شیوه‌یه‌ک ئیزنیان لێ وهر ده‌گری بۆ
 جه‌هاد؟ هه‌ر ئه‌مه‌ پاره‌ی سه‌ری مانگیان بده‌ن، ئیتر بیر له‌ هه‌چ شتی‌ک ناکه‌نه‌وه‌،

پارەى سەرى مانگەكەيان پى باشترە و خىرتەرە لە ھەموو ناموسى ئافرەتانى ئىسلام، پىيان باشترە و خىرتەرە لە ھەموو خويى گەنجە موسلمانەكان، تەنانەت پارەكەيان لەلايان خۆشەويستەرە لە ئىسلامىش!! كەواتە ئەگەر ئىسلامىش بېروا نەمىنى بى تۈانا بىت، ئەوان گوئى پى نادەن، چونكە پارەى سەرى مانگى خويان ھەيە. [دەلى ھەر ئەوئەندە بژىم ئىتر چى دەبى با بىي]، ئەگەر معاشەكەى و ئىشەكەى لەگەل نەمان و تۈانەوئەى ئىسلامدا بخىرتە بەردەم و پى بوترى بە ئارەزوى خۆت كامىانت دەوى و كاميان ھەلدەبژىرى؟ دەلىت معاشەكەم ھەلدەبژىرم! بەلى پارەى كرئى مانگانەكەى ھەلدەبژىرى؟ ئىستا زۆربەى باوكان بەو جۆرەن، پارە و ژيانى خويان خۆشتر دەوى لە ئىسلام [لە شەرەفى خوشكە زىندانىەكان لە سەرپۆش و رىش!! بەو چەشنە مندالەكانيان فىر دەكەن و پەرورەديان دەكەن...]، بە پەندى پىشىنان پەرورەديان دەكەن و دەلىن: "لە دەمى سەگ شت وەرگرە ھەتاكو پىويستىيەكەتى پى ئەنجام دەدەيت!" بەم چەشنە مندالەكانيان پەرورەدە دەكەن و دەرسى زەلىلى و سەرشۆرپيان دادەدن و تەنانەت شت وەرگرتن لە سەگى پىسەو، لە لىكە پىسەكانى ھەتاوئەكو پىويستىيەكانى پى ئەنجام بدرى، لە برسەندا نەمرىن، بەلى ئا بەو جۆرە مندالەكانيان پەرورەدە دەكەن، [خۆ وەك ئىبراھىم پىغەمبەر سەلامى خۆى لى بى نىن كۆرەكەيان لەسەر گىانبازى و فىداكارى پەرورەدە بكن، ھەتا ئەو پادەيە ئامادە بىت بە دەستى باوكى سەربېرپىت بۆ ئەنجامدانى فەرمانى پەرورەدگارو زانا، بەلى ئەوانە كۆمەلىك بوون و رۆشتەن و بەراستى تۈانىيان خۆى گەورە لە خويان پازى بكن، خۆى گەورە بۆ خاترى ناوھ جوان و شىرىنەكانى خۆى ئىمەش و لىبكات كە كردەوھەكانمان لەوان بچىت، خۆى گەورە بە پەلى شەھىدى كۆتايى بە ژيانمان بەئىت، ھەتاكو بتوانىن بە رووى سىببەوھە بچىنە بەردەمى خۆى، ئەوئەش فەرمان بكات بە فرىشتەكان بمانخەنە ناو باخە جوانەكانى بەھەشتەوھە... ئامىن].

نایا ئافره‌تی موسلمان ده‌ستیان به‌سه‌ردا ده‌گیریت و ئاواره ده‌کریین؟

[ئه‌ی برای موسلمان، خۆت چاک ده‌زانیت و ئاگاداریت که سه‌ربازگه بئ باوه‌په‌کان چی به موسلمانان ده‌که‌ن، چی ده‌که‌ن به ئافره‌تان و دایکان و خوشکانی ئیماندار، به‌بئ تاوان، به‌س تاوانیان ئه‌وه‌یه که ده‌لئین موسلمانین، تاوانیان ئه‌وه‌یه که ده‌لئین حجاب پۆشین، سه‌ر و مل و قاچ و قۆل روت ناکه‌ین]، نایا نازانی و نه‌ترانیوه که ئه‌گه‌ر ئافره‌تیکی گاور دراوسیت بوو داوای یارمه‌تی لی کردیت و په‌نای بو هی‌نای، له‌کاتی‌کدا ئه‌گه‌ر یه‌کیک سووکایه‌تی (ته‌عه‌دا)ی کرده سه‌ر نامووسی، یان دزیک ویستی نامووسی هه‌تک بکات و شه‌ره‌فی بشکی‌نیت یان هه‌ر ده‌ستدریژیکه‌ریکی تر بیت ئه‌گه‌ر موسلمانیش بیت نوێژکه‌ر و شه‌ونوێژکه‌ر و رۆژووگر بیت، هه‌رچی بیت، ئه‌گه‌ر ویستیان ده‌ستدریژی بکه‌نه سه‌ر نامووسی و ئه‌ویش په‌ناو هاواری بو تو هی‌ناوه، دالده‌ی به‌س به تو کرد و تۆش که‌مه‌ترخه‌میت نواند و نه‌چوویت به‌ده‌م هاواریه‌وه، ئه‌وه تو حه‌رامیکت خستۆته گه‌ردنی خۆته‌وه و توشی گوناهیکی گه‌وره بوویت، بوچی؟ چونکه تو دواکه‌وتووی له‌ رزگارکردنی نامووسیکدا که پاراستنی له‌سه‌ر تو فه‌رز بووه.... دواکه‌وتوویت له‌ رزگارکردنی ئافره‌تیکی زولم لی کراودا، تو گوناهیکی گه‌وره‌ت کردووه، توشی گوناهیکی گه‌وره له‌ گوناوه گه‌وره‌کان هاتوویت، ئه‌ویش نه‌کردنی به‌رپه‌رچدانه‌وه و ته‌می کردنی سته‌مکاریک بووه که زولمی له‌ ئافره‌تیکی بی تاوان کردووه.... ئه‌ی برایان: زانایان و فوکه‌های ئیسلام فتوایان داوه ئه‌گه‌ر ئافره‌تیکی له‌ رۆژه‌لات گیرا و زیندان کرا، ئه‌وه فه‌رز ده‌بیت له‌سه‌ر موسلمانانی خه‌لکی رۆژئاوا که رزگاری بکه‌ن، به‌گرتنی ئه‌و ئافره‌ته جیهاد ده‌بیت فه‌رزی عه‌ین وه‌ک نوێژ له‌سه‌ر موسلمانان به‌گشتی هه‌موو کو‌ی ئوممه‌تی ئیسلامی ته‌کلیف لی کراوه که ئه‌و ئافره‌ته رزگار بکات، له‌به‌رئه‌وه کاتیکی که (المعتصم) خوا لئی رازی رازی بیت خوی ئاماده‌کرد و جولا بو ئافره‌تیکی له‌ شاری (عموریه) له‌ شاره‌کانی رۆم به‌ حه‌فتا هه‌زار سه‌ربازه‌وه (معتصم) بو ئه‌وه نه‌چوو که خه‌لک بکوژی به‌بئ ئه‌وه‌ی که‌سیان لی کوژرا بیت، فه‌رزی عه‌ین بوو له‌سه‌ر خه‌لیفه

که ده بیټ بجولیت و بزوتنه وه بکات بو بزگارکردنی ئه و ئافره ته موسلمانان، له کاته دا که ده رچوو راپه ری پییان وت: سه رناکه ویت ئه گه ر ئیستا ده رچیت، له روژانی هاویندا بوو روژانی پیڭگیشتنی هه نجیر و تری، به ئی ده رکه وت که ئه وانه ی که ئه و قسانه یان کردوه نه یانویست ده رچن، بویه ده یانوت: ئیمه ده رناچین، چونکه له کتیبی ئه ستیره گه روکه کاندایان و امان خویندوو ته وه که ئه گه ر ئیستا ده رچین سه رناکه وین، واته له لای فالچی و کتیب گره وه، [مه به ستمان لیږه دا ئه وه یه که ئه و خه لیفه یه له بهر ئه وه ی له ئیسلامی پیروز تیڭگیشتبوو قبولی نه کرد که ئافره تیکی موسلمان له زینداندایان بیت - زیندانی بی باوه ران، بویه هه فته هه زار جه نگاوه ری موسلمانان ده رکرد بو بزگارکردنی یه ک ئافره تی موسلمان داوین پاک هه تا له زینداندایان بزگاری کرد، که واته منیش له ژیر سیبهری قورئان و فه رمووده شیرینه کانی پیغه مبه ر ﷺ ده لیم جیهاد کردن، واته ئه و جیهادکردنه ی که ئیستا له سه ر ئوممه تی ئیسلامی فه رزی عهینه ۵۰۰ پینچ سه د سال له مه وه بهر ده کات فه رزی عهین بووه، واته پینچ پینچ سه د سال جیهاد کردن له سه ر موسلمانان فه رزی عهین بووه هه تا کو ئه مپرو له ئه ندازه ی پینچ سه ده، واته پینچ سه د سال ئوممه تی ئیسلامی هه ر هه مووی به گشتی تاوانباره، چونکه شاری (الاندلس) نه گه رپاوه ته وه ده ست موسلمانان، که واته جیهاد ئیستا له سه ده ی بیسته مدا فه رزی عهینه، به گه راندنه وه ی ئه فغانستان یان فه له ستین بو ژیر ئالای ئیسلام کو تایی پی نایه ت، ئه م فه رزه کاتی که له سه ر موسلمانان ده که ویت و کو تایی دیت هه ر پارچه زه ویه ک روژیک له روژان له ژیر ئالای (لا اله الا الله محمد رسول الله) دا بووه بگه ریته وه ژیر ده ستی موسلمانان.

جهاد ههتا مردن

بهراستی جهاد فهرزی عهینه بهسه رتهوه ههتاكو مردن، ههروهكو چۆن نوێژکردن بهسه ر ئینسانهوه ناکه ویت مهگەر له کاتی کدا بمریت، بههه مان شیوه جهادیش لهسه ر ئینسان ناکه ویت مهگەر له کاتی کدا بمریت، ئه ی برای تی کۆشه ر (مجاهد) شمشیره کهت هه لگره و بهناو زه ویدا برۆ، ههتا دهتوانی برۆ، بههیچ شیوهیه که فهرزی عهین کۆتایی پی نایهت ههتاكو بگه ی به خوای گهوره، ههروهكو چۆن رهواو جائیز نییه بلئی له سالی رابردوو رۆژووم گرت و ئه مسال ده مه ویت رابکشیم و به سهیمه وه، یان بلئی نوێژی جومعه ی رابردووم کردووه ئه مه ویت ئه م جومعه یه به سهیمه وه، بههه مان شیوه جائیز نییه بلئی جهادو کوشتارم کردووه له سالی رابردوودا، ئه م سال ده مه ویت به سهیمه وه، نیازم وایه که ئه مسال جهاد نه که م دابنیشم، به لئی ئه ی برای مواهید ئه م جهاده به رده وامه و ری دهکات ههتا دهگهیت به خوای زاناو کاربه جی جل جلاله ئه گەر گه یشتیت به خوای گهوره ئه وه تو فهرزه کهت لهسه ر که وتوو که فهرزی جهاده، ئه م جهاده مه به ست پی شیوه (قتال) له ئیسلامدا، سه رپرین و تو قانندن و راونانی بی باوه رانه. کوشتن و گرتنه، ئه مه جهاده له ئیسلامدا، به لام تو دابنیشی له مالی خو تاندا و له ژووری گه رم و گور له زستاندا و له ژووری فی نک و خوش له هاویندا و له لای راسته وه پیاله یه که چاو له و لاوه په رداخی ک قاوه و شه ربهت له م لاته وه کاسته ر و محله بی دانراییت، سویند به خوا ئه مه جهادی پی نالین له ئیسلامدا، ئه م جو ره موسلمانانه پینان ناوتری (مجاهد)، ئه وه خو ی جهنابی به زانا ده زانییت و دانیشتوو له باره ی جهاده وه شت ده نووسیته وه، قه سه م به خوا کو مه لیک ده ست ده که ون و ده بیزین له باره ی جهاده وه نووسراویان نووسیوه ههتاكو ئیستاش له ژیاناندا فیشه کیکیان له پیناوی خوادا نه ته قاندوو.

چۆن ئه و موسلمانانه به و جو ره ده نووسییت؟! له باره ی چ شتی که وه ده نووسییت! چۆن له ژیاندا تفهنگی به شانی خو یه وه نه بینیه وه له باره ی جهادی ئیسلامیه وه

نووسراو ده‌نووسیّت؟ ئەو ده سال به‌سه‌ر جیهادی ئەفغانستاندا رابوردوو هه‌تا ئیستاش نه‌هاتوون بۆ پیشاوهر ته‌نانه‌ت نزیکى سه‌ربازگه‌یه‌کی سه‌ربازانی ئیسلام نه‌بوونه‌ته‌وه، له‌کاتی‌کدا ئی‌مه‌ ئەگه‌ر قسه‌ بکه‌ین له‌باره‌ی جیهاده‌وه، یه‌کسه‌ر زمانه‌کانیان به‌سه‌رمانه‌وه ده‌بیته‌ چه‌ند شمشیرێک، له‌ باره‌ی ئەو که‌راماتانه‌وه قسه‌ بکه‌ین که‌ له‌ جیهاد و موجاهیده‌وه بیستوومانه‌، یه‌کسه‌ر گومانی تیدا دروست ده‌کن، به‌ئێ گومان ده‌خه‌نه‌ ناو که‌راماته‌کانه‌وه له‌ جیهاددا به‌رچاو که‌وتوون، ته‌نانه‌ت شک ده‌خه‌نه‌ خودی جیهاده‌وه، نه‌ک که‌رامات [نازانم شه‌رم له‌ خوای زانا ناکه‌ن؟! نازانم ئەو چه‌ون له‌ خوای گه‌وره‌ ناترسن؟!].

به‌ئێ ئە‌ی برای خۆشه‌ویست... ئەوه‌ خۆی دانیشتوو و قاچیکی ناوه‌ به‌ سه‌ر قاچه‌که‌ی تریه‌وه، قاوه‌ له‌لایه‌کیه‌وه دانراوه، بسکیت له‌لایه‌کی تریه‌وه، ساردی و شه‌ربه‌ت و خورما له‌لایه‌کی تریه‌وه دانراوه، جار جار له‌ باره‌ی تۆپی پیوه‌ له‌گه‌ڵ خه‌ک قسه‌ ده‌کات. سه‌یری ته‌له‌فزیوون و یاری تۆپی پی ده‌کات و واده‌زانی قورئان ده‌خوینیته‌وه ئەوه‌نده‌ پیی خۆشه‌... به‌ئێ هه‌والی مارادوونای یاریزان ده‌پرسی گه‌یشت یان نه‌گه‌یشت بۆ ولاته‌که‌مان، ئەو شاره‌ هه‌ر هه‌موو به‌ گشتی وه‌ستاوون بۆ به‌ره‌وی پیری مارادوونا (لا حول ولا قوه‌ الا بالله).

به‌ئێ خۆی به‌ موسلمان ده‌زانی و به‌ره‌و پیری مارادوونا ده‌روات به‌ مه‌لایین ریاله‌وه، پیاوێکی وه‌ک مارادوونای کافر به‌و چه‌شنه‌ی بۆ ده‌که‌ن، ده‌رۆن به‌پیریه‌وه و پیی ده‌لین: ده‌مانه‌وی میوانداریت بکه‌ین بۆ ناو بازاری ئالتون، ئەویش وتی: به‌یه‌ک مه‌رج دیم له‌ شاره‌که‌تاندا مناره‌ی مزگه‌وت نه‌بینم [بانگده‌ر نه‌بینم] چووه‌ ناو ئەو شاره‌ (جده‌)، پاشان چووه‌ ئەو بازاره‌وه، چه‌ندین به‌خششی له‌ هه‌موو لایه‌که‌وه بۆ دانرا، بۆی هه‌لده‌را!! فرییان ده‌دایه‌ چۆکی!! باشه‌ ئایا مارادوونا چی به‌خششی بۆ ئەو شاره‌ به‌جیه‌یشت؟! ئەو فانیله‌ی پیدان که‌ یاری پیوه‌ ده‌کرد به‌ ئاره‌قه‌وه، که‌ ئاره‌قه‌که‌شی له‌لای (ئین هه‌زم) پیسه‌ وه‌ک لیکێ ده‌می سه‌گ وایه‌ و له‌سه‌گ پیس تریشه ﴿إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ﴾ (التوبة: ۲۸)، به‌ئێ ئاره‌قه‌که‌ی پیسه‌ و بۆگه‌نه‌،

وه ئاوی دهم و لیکی پیسه، ئەو کەسە ی که ئاوی ئارەقی لاشە ی مارادۆنای بەرکەوتوو پێویستە سیّ جار بیشوات، یان لای کەمی جارێک، بەلێ دەردەچیت بە زیاتر له (۸) ملیۆن ریالەوه، لەسەر تەله‌فزیۆن دەریانخستوو و (بیژەری) تەله‌فزیۆنەکه پێی وت: بەراستی توّ خوا و پەرستراوی جەماوەری، بۆیە زاناکان ویستیان (دەعوە) یەکی لەسەر بەرز بکەنەوه لەبەرئەوهی له ئیسلام دەرچوو (دەعوە لەسەر بیژەرەکه)، لەسەر ئەو قسە ی که بە مارادۆنای وت. ئەوهی که پێویستە لێردا ئەوهیە که یەکیکی خۆی سەرقال کردوو بە سەیرکردنی توپی پیوه [خۆشی بە زانا دەزانیت] توپی پی بەرهو هەر شوینیک بروت ئەمیش خۆی پی دەگەیهنی بۆ سەیرکردنی، شوینی دەکەویت بۆ هەرکوی ریی کردبیت، ئەوه حالیهتی بەو جۆره، ئەگەر روژیک پیی بلێی جیهاد، پیت دەلێت: ئە ی کورم جیهادی چی؟ پیی بلێی جیهاد بکه و کوچ بکه، ئەویش پیت دەلێت: له شارەکه ی خۆتا جیهاد بکه، براکانی خۆت چاکترن بوّت... ئەم جۆره زانایانە ئیزنی لی وەرناگیریت.

بەلێ ئەمە ئیزنی پی ناویت، ئە ی بە چ شیوه یە که باوک ئیزنی پی دەویت، لەکاتی که ئەگەر باوکی دوژمنی خوا بی؟! چۆن ئیزنی لی وەرده‌گیریت ئەگەر رقی له موسلمان بیت ئیزنی لی وەرده‌گیریت؟! بەلێ ئەوهی که لێردا پێویستە بزانییت ئەوهیە که: یارمەتی و ئیزن وەرگرتن له فەززی عەینەکاندا پێویست ناکات، بەراستی خەلکی ئەمرو بەرژەوهندی خویان دەویت، سەربەززی و شکۆمەندی ئیسلامی نازیزیان لەبیرچۆتەوه، هەر سەرۆک و یاسایە که بیتە سەر حوکم بەشەرتیک بیانژینێ یەکسەر سەری بۆ که چ دەکەن و دەبن بە سەربازی، ئیتر بیریک له بیروباوەری ئەو فەرماندەیه ناکەنەوه ئایا موسلمانە یان بی باوەرە؟ کهواتە خەلکی ئەمرو له زۆریه ی زۆری شارەکاندا بەس باسی نان دەکەن!! هەموو دانیشتن و باسکردنیکیان بووه بە نان، جارجاریش قسە ی پێشینان دەهیننەوه دەلین: هەرکەسیک دایکم مارە بپریت ئەوه مامیەتی. واتە حاکمە بەسەر مەوه، سەرف کەو

من پیی رازیم! بهائی، ده‌لین هەر نانم بداتی و تیرم بکات ده‌یم به سه‌ریازی... ئیتر هەر کهس بیټ، گاور بیټ... بن غوریون بیټ... ریگان بیټ... هەرکه‌سی بیټ، هه‌موو له‌لای من یه‌کیکه و هیچ جیاوازیان نییه (سبحان الله)، ئه‌وه‌ی که پیویسته ئه‌وه‌یه بخاواو بخواته‌وه ﴿وَالَّذِينَ كَفَرُوا يَسْتَمِعُونَ وَيَاكُفُونَ كَمَا تَأْكُلُ الْأَنْعَامُ وَالنَّارُ مَثْوًى لَّهُمْ﴾ (محمد: ۱۲) واته بی باوه‌ران ئه‌وانه‌ی که بی باوه‌رپوون خوشی ده‌بینن له دنیا واته له ژياندا و له دونیا و خوشیه‌کانی ده‌خۆن وه‌ك چۆن ئازنه‌لان ده‌خۆن، له روژی دواییشدا ئاگری دۆزه‌خ جیگاو شوینیانه. واته له روژی پاداشتدا ئاگری تیز مه‌زلگاو پاداشتی ئه‌وانه، هەرکه‌سی و حوکی ولاتی به‌ده‌ست بیټ له لای ئه‌وان هیچ جیاوازییه‌کی نییه گویی ناده‌نی زالم و لادهر و تاغوت هه‌موویان له‌لای ئه‌وان یه‌کیکن، به‌هیچ شیوه‌یه‌ک بیر ناکه‌نه‌وه له ئیسلام و موسلمانان، چونکه هەر له بنچینه‌دا وا گۆش کراون [بیر له حاکمیته‌ی ئیسلامی نازیز ناکه‌نه‌وه، خه‌م و خه‌فت و بیرکردنه‌وه‌یان هەر ئه‌وه‌یه بخۆن و بخۆنه‌وه و بخه‌ون]، ئه‌وه‌ی که زۆر پیویسته بزانیټ و له‌ناو دل و میشکی هه‌موو گه‌نجیکی موسلماندا ریشه‌دا بکوتی ئه‌وه‌یه که ئیزن وه‌رگرتن نییه له دایک و باوک له فه‌رزه‌ه‌ینه‌کاندا، یارمه‌تی و ئیزنی پی ناوی، ته‌نانه‌ت له ئه‌میری موسلمانانیش.

خه‌لیفه‌یه‌ک له له خه‌لیفه‌کانی عه‌باسیه‌کان یان ئه‌مه‌ویه‌کان پیی ناخۆش بوو و به‌قه‌ده‌غی ده‌زانی چوون بۆ شه‌پرکردن به‌بی ئیزنی خۆی، مه‌گه‌ر له سنی کاتدا نه‌بیټ واته [به‌قه‌ده‌غی ده‌زانی به‌بی پرسی خۆی موسلمان بچن بۆ شه‌پر مه‌گه‌ر له سنی کاتدا نه‌بیټ که به‌په‌وای ده‌زانی پرسیشی پی نه‌کریت بۆ شه‌پر].

۱- ئه‌گه‌ر ئیمامه‌که جیهادی تهرک کرد، نه‌یده‌ویست جیهاد بکات ئه‌وه ئیزنی لی وه‌رناگیریت [واته ئیمامیک خۆی نایه‌ویټ جیهاد بکات، تۆش ئیزنی چی لی وه‌رده‌گریت؟].

۲- ئه‌گه‌ر ئیزن وه‌رگرتنه‌که ئه‌وه‌ی مه‌به‌ست بوو فه‌وتاندى، واته رووداویک رووده‌دات هه‌تاکو تۆ ده‌رۆی پرس ده‌که‌یت ئه‌و مه‌به‌سته ده‌فه‌وتی و له‌ده‌ست ده‌رده‌چی، وه‌ك چۆن له‌و نموونه‌یه‌دا باسمان کرد، واته: ئه‌و مه‌سه‌له‌ی که هاتن بۆ

مه‌دینه پی‌اوه‌که‌یان کوشت و خوشتره‌کانیان برد، چونکه ئەو ئەبو ته‌لحه و سه‌له‌مه ئەگەر ئیزنیان وهر‌بگرتایه له پیغه‌مبهری خوا ﷺ ئەوه مال و حوشتره‌کانی مه‌دینه دهر‌و‌یشتن و له ده‌ست دهر‌ده‌چوون.

۳- ئەگەر زانیمان ئیمامه‌که قبولی ناکات و ئیزن نادات ئەوه ده‌توانیت به‌بی ئیزنی ئیمامه‌که بچیت بۆ شه‌ر، به‌ئێ نه‌ک دایک و باوک نه‌ خه‌لیفه نه‌ هیچ که‌سیک له دونیادا مافی ئەوه‌ی نییه که خۆی هه‌لقورتینیت له‌و فه‌رزانه‌ی که فه‌رزکراوه به‌سه‌رماندا. ناتوانیت و مافی ئەوه‌ی نییه که بیوه‌ستینیت و ناتوانیت که به‌ره‌ه‌ستی بکات [جا که‌واته با ئیمه‌ش ده‌ست نو‌ویژیکی پاک بگرین و به‌ره‌و مه‌یدانی جهاد و گیانفیدایی به‌رێ بکه‌وین، هه‌تاوه‌کو إن شاء الله به‌ رووی سوور و سپیه‌وه به‌ پیغه‌مبهری خوا ﷺ شاد بین].

ئیزن وهر‌گرتنی په‌روه‌رده‌کار (مامۆستا)

(یه‌کیکی تر له‌و هۆکاره سه‌ره‌کیانه‌ی که بوونه‌ته هۆی دانیشتنی هه‌زاران گه‌نج له جهاد، بووه به هۆی بیبه‌ش بوونی چه‌ندین لای‌ی به‌رێز له‌و پاداشته‌گه‌ره‌یه بیرتیه له مۆله‌ت نه‌دانی مامۆستا به قوتابییه‌که‌ی بۆ جهاد) له دوا‌ی ئەوه‌ی که بیانوی مۆله‌تی دایک و باوک نه‌ما، پاشان ده‌چیت بۆ لای و پێی ده‌لییت: ئەوه بۆچی نایه‌یت بۆ جهاد؟ ئەویش له وه‌لامدا ده‌لییت: به‌ خوا له‌به‌ر ئەوه‌ی مامۆستای ئەو مزگه‌وته که منی پیگه‌یاندووه و په‌روه‌رده‌ی کردووم ئیزنم نادات... واته مامۆستا که‌م رێگه‌م نادات کۆچ بکه‌م بۆ جهاد [ئێی برای به‌رێزم ئیمامی مزگه‌وت مافی نییه به‌سه‌رتوه که بتوانی به‌ره‌ه‌ستیت بکات بۆ جهاد، ناتوانیت به‌ هیچ شیوه‌یه‌ک بتگه‌رینیتوه له جهاد، نایا مامۆستایه‌ک تۆ په‌روه‌رده بکات و فێری ئیسلامت بکات که‌چی له گه‌وره‌ترین پله‌ی ئیسلام به‌ره‌ه‌ستیت بکات توخوا ئەوه مامۆستایه؟ ئەوه د‌لسۆزه؟ ئەوه راستگویه؟] به‌ئێ مافی نییه، چونکه ئەمیری موس‌لمانان مافی به‌سه‌رتوه‌ نییه که به‌رگرت بکات له جهاد

ئەو خەلكى تر ئەولاتر كە ھىچ مافىكىيان نىيە بەسەرتەو، ئەمىرى موسلمانان مافى نەبى ئىي بە چ شىۋەيەك ئەمىرى بزوتتەو ھەكەت يان حىزبەكەت يان رىكخراو ھەكەت مافى ھەيە؟ مامۇستاي قوتابخانەكەت يان مزگەوتەكەت يان ھى ھەر شوينى؟ ئەمانە مافىيان نىيە، [بە ھىچ شىۋەيەك نابى بە گوييان بەكەت لەم كاتەدا] ئايا مامۇستاكەت ئەولاترە لە خەلىفە؟ بەلى خەلىفە ئىزنى لى ۋەرنىگىرەت لە چەند حالەتلىكدا يەكەك لەو حالەتەنەش ئەو ھەيە كە ئىستى ئىمەي تىادا دەرژىن، بەلى من لە رۇژىكدا ئىزنى لى دەخوام كە لە مەيدانى جىھاددا لە بەردەمدا بىت، پىشم كەوتىت بۇ شەر، بەلام ئەگەر جەنابى دانىشتوو ۋ قاچى ناو بەسەر قاچىيەو ۋ جارجارىش بەملاو دادا دەجولەت ۋ مەنىش دەمەوئىت جىھاد بەكەم، [ئەمە بە ھىچ شىۋەيەك داۋاي ئىزنى لى ناكەم، چۈنكە من داۋاي ئىزنى نوژۇردن لە يەكەك دەكەم كە لە ژيانىدا كىرۋىشى نەبىرەت، ئايا ئەمە رەوايە؟ ئايا ئەمە خۋاي گەرە پىي رەوايە؟ بىگومان نەخىر، لە مەرجىكىشدا كە پرسىارى لى دەكەت خۇي لە بنچىنەدا حەز لە جىھاد ناكەت، كەمتەرخەمە ۋ لاوازە، بەلام بۇ ۋەلامى پرسىارەكە چەندىن قەسى زىق ۋ بىر دىرۇست دەكەت، تا تەمبەلەكەي خۇي داپۇشەت]، چۈنكە دەرۋونى كەمتەرخەم ۋ لاواز دان نانەت بە لاوازي ۋ كەمتەرخەمى خۇيدا... بەلكو ھەر دەبى چەندىن ھۆكار بەينىتەو ۋ تاكو كەمتەرخەمىيەكەي پاك بەكەتەو [ۋاي بىۋشەت ھەتاكو ھەستى پى نەكەن] لەبەرئەو لە دوايىدا دىت ۋ دەلەت: كورە ئەفغانىستان ناگونجى بۇ دامەزاندن ۋ بەرپۇەبىردنى دەولەتى ئىسلامى ئىتر جىھادى چى بەكەم، بەيەكەكى تر دەلەت: ئەفغانىستان پىۋىستى بە پىاوان نىيە، بە يەكەكى تر دەلەت: كورە خەلكى ھەموو كۆمەل كۆمەل ۋ جىا جىان، واتە تەفرەقە ۋ بەرامبەركىيان تىدايە، بەيەكەكى تر دەلەت: حەشىش دەكىشن، بەلى ھەرچى عەيب ھەيە لەناو زەویدا بۇت دەر دەھىنەت [يەك لە داۋاي يەك بۇت رىز دەكەت ھەتاكو ئەگەر بە يەكەكىيان باوەر نەكەت بەوى تىران باوەر دەكەت بۇچى؟] ھەتاكو تۇ تاوانبارى نەكەت كەمتەرخەمە، [بەلام ئايا خۋاي گەرە ئاگادار نىيە لە دەرۋونەكان؟! ئايا خۋاي گەرە ھىچى لى ۋن دەبەت لە زەوى ۋ ئاسمانەكاندا؟!]

بیگومان نه‌خیر، که‌واته ئه‌و دلّه ترسی خه‌لکی تیدایه، ترسی په‌روه‌ردگاری تیدا نییه ئه‌ی تیاچوون و مالویرانی بۆ ده‌روونی به‌و چه‌شنه نازانم چۆن ده‌ویرێ به‌ قوتابیه‌که‌ی بلێ مه‌رۆ بۆ جیهاد، ئای له‌م رێگرتنه، له‌م جۆره بیبه‌ش کردنه، ئه‌مه چ جۆره دلێکه، دلێ موسلمانێ له‌خواترسه یان مونا‌فیکی بی‌ ئاگایه؟! به‌راستی ئه‌م خه‌لک په‌شیمان کردنه‌وه‌یه له‌م

جیهاده به‌راشکاوی و سه‌رپیچی کردنی خوای گه‌وره‌یه ﴿يَتَأْتِيهَا الَّتِي حَرَضَ الْمُؤْمِنِينَ

عَلَى الْقِتَالِ﴾ (الأنفال: ٦٥) واته: ئه‌ی پیغه‌مبەر ﷺ موسلمانان هان بده له‌سه‌ر شه‌ر کردن، خوای گه‌وره داوامان لیده‌کات که خه‌لک هان بده‌ین بۆ شه‌ر، به‌لام ئیمه به‌ راشکاوی بیچه‌وانه‌ی ده‌که‌ین و خه‌لکی په‌شیمان ده‌که‌ینه‌وه]. سویند به‌ خوا ئه‌و واجبه شه‌رعییه‌ی که من له نیوان خۆم و په‌روه‌ردگاری جیهانیاندا باوه‌رم پینی هه‌یه ئه‌وه‌یه که هه‌رچی زانایان هه‌ن له ناو ئه‌م زه‌ویه‌دا فه‌رزه له‌سه‌ریان که راپه‌رن بۆ جیهاد واته وه‌ک رۆژوو که هه‌موو زانایان له زه‌وی جیهاد و شه‌ردا بن، فه‌رزه له‌سه‌ریان که کوچ بکه‌ن بۆ ئه‌و شوینانه‌ی که جیهادی تیدایه، که پینی ده‌لییت بۆ له ولات و مه‌نزگای خۆت کوچ ناکه‌یت؟ له‌وه‌لامدا ده‌لیت: ئایا ولاته‌که به‌جی به‌یڵین بۆ به‌عسییه‌کان، ماسۆنیه‌کان، قه‌ومیه‌کان و عه‌لمانیه‌کان؟! چۆن ده‌بیّت ولات به‌جی به‌یڵین و واز له بانگه‌واز به‌یڵین؟ ئه‌ی برا تو کوچ بکه بۆ زه‌وی جیهاد، ده‌وله‌تی ئیسلامی لی‌ره پیکبه‌ینه، خۆت ئاماده و چالاک بکه، پاشان بگه‌رێره‌وه بۆ ولاته‌که‌ی خۆت بۆ جه‌نگ و جیهاد له‌گه‌لیاندا، پاکی بکه‌ره‌وه له‌ دپنده‌کان، به‌لێ که تو ده‌لییت من بانگه‌واز ده‌که‌م تو کوا بانگه‌وازه‌که‌ت؟! ئه‌و مزگه‌وته‌ی که تو نوێژی تیدا ده‌که‌یت دایده‌خات به‌ رووتدا، مینه‌به‌ریان لی حه‌رام کردووی که بچیته سه‌ری [بیّت خۆش بیّت و بیّت ناخۆش بیّت نایه‌لن به‌ ئازادی گوفتاری خوا و پیغه‌مبهری خوا ﷺ] بلو بکه‌یه‌وه [ئه‌و قوتابخانه‌که‌ته به‌ره‌ه‌ستیت ده‌که‌ن که هه‌ناسه‌ی تیدا بده‌یت، زانکو و په‌یمانگا‌کان دوژمنانی خوایان به‌سه‌ردا زال کردوون و ده‌ستیان گرتووه به‌سه‌ریاندا، به‌هیچ شیوه‌یه‌ک مافی ئه‌وه‌ت پی ناده‌ین که به‌ ئازادی بانگه‌واز بکه‌یت،

له دوای نویژ به چاره‌که سه‌عاتیک داده‌خریت ئیتر له کوی بانگه‌واز ده‌که‌یت، ئیتر تو چۆن بانگه‌واز ده‌که‌یت بو لای خوای گه‌وره و میهره‌بان؟ [شوینیک کردنه‌وه‌ی مالی خوای تیدا نازاد نه‌بیته ئیتر چۆن بانگه‌وازی تیدا ده‌که‌یت؟!] ئیستا کۆبوونه‌وه‌ی چوار یان پینج گهنج به گونا‌هو جه‌ریمه‌ داده‌نین، یان خویندنه‌وه‌ی قورئانی پیروز به هه‌مان شیوه‌ له‌سه‌ری ده‌بیته‌ بگریین و به‌ قاچ و ته‌ویڵدا هه‌لواسرین له‌سه‌ری، که‌واته‌ شوینی بی باوه‌ران ئه‌وه‌نده‌ به‌هیزین تیدا ئیتر چی بو تو ماوه‌ته‌وه‌؟ که‌واته‌ تو به‌ جی هیله‌ری شاره‌که‌یت بو بی باوه‌ران و عه‌لمانیه‌کان، به‌لام خۆت وا گومان ده‌به‌یت که‌ به‌جیت نه‌هیلاوه‌، خۆت بی ناگا ده‌که‌یت، به‌راستی خۆت ده‌خه‌له‌تینی!! کوا بانگه‌واز و قسه‌کانت؟! کییه‌ که‌ قسه‌ی کردووه‌ دژی تاغوته‌کان به‌رامبه‌ر زۆلم و زۆریان [کئ ده‌نوانیت له‌سه‌ر مینه‌ره‌وه‌ زۆلم و زۆری زالمان ئاشکرا بکات بو خه‌لکی؟] ریشه‌که‌ت تۆمه‌ته‌ تاشیت؟! به‌رگی خیزانه‌که‌ت تۆمه‌ته‌ کورتت کرده‌وه‌؟! کۆبوونه‌وه‌ت له‌گه‌ل برایانی موسلماندا تۆمه‌ته‌ وازت لی هینا؟! نووسینه‌کانت له‌ناو گو‌قار و روژنامه‌کاندا تۆمه‌ته‌ ده‌ستت لی هه‌لگرت؟! و تاره‌کانی سه‌ر مینه‌بهرت تۆمه‌ته‌ ده‌ستت لی کیشایه‌وه‌؟! [که‌واته‌ ئیتر خۆت مه‌خه‌لتینه‌ له‌ ژیر خه‌وی بی ناگاییدا، ده‌رچۆ ئیتر با ده‌ست نه‌گریت به‌ کلای بابرده‌وه‌وه‌ بو ئه‌وه‌ی ره‌شه‌با نه‌بیات، با ده‌ست بده‌ینه‌ چه‌کی جیهاد و دژی زۆلمی زالمان راوه‌ستین، با وه‌ک جینشینی به‌که‌می پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ بلین: "أينقص الدين وأنا حي".]

دلهراوکی و ترس له هه‌والده‌رانی دوزمنی کافر (المخابرات)

قه‌سه‌م به‌خوا جارێک له‌جاران من له‌یه‌کیک له‌شاره‌کاندا بووم، له‌مزگه‌وتیکدا که گه‌نجیک له‌گه‌نجه‌کانی تیدا بوو، ئه‌و گه‌نجه‌ ده‌یناسیم و خوشی ده‌ویستم، یه‌کیکی نارد بۆ لام و وتی: ئه‌ی مامۆستا عبدالله، وتم: به‌ئێ، وتی: به‌پراستی من ناتوانم له‌ناو ئه‌و مزگه‌وته‌دا سه‌لامت لێ بکه‌م، وهره‌ بۆ مائی خوومان، به‌لکو بتوانم له‌ مائی خوومان سه‌لامت لێ بکه‌م، [واته‌ به‌لکو له‌ مائی خوَمدا بویرم سه‌لامت لێ بکه‌م]، له‌وه‌لامدا وتم: من نامه‌ویت بێم بۆ مائی تو، مزگه‌وتیکه‌ به‌هه‌زاران یان سه‌دان که‌سی تیدایه‌، ناتوانی سه‌لام لێ بکه‌ی؟ جه‌نابت ده‌وله‌تی ئیسلامی دابمه‌زینتی و به‌پێوه‌ی به‌ری به‌م نه‌فسیه‌ته‌وه‌؟ به‌م ده‌روونه‌ ترساوه‌وه‌؟ سویند به‌خوا نه‌که‌ ده‌وله‌تی ئیسلامی به‌لکو ناتوانی شارێکی ئیسلامی دابمه‌زینتی و به‌پێوه‌ی به‌ری، ده‌روونیکی رووخاو و له‌رزۆک له‌ترسی سیخوڤ و جاسوسه‌کانی بێ باوه‌پان [که‌ی له‌ میژووی ئیسلامیدا موسلمانان واز ه‌لیل و ده‌ست شکاو بوون؟ ده‌روونیک ئه‌گه‌ر له‌گه‌ل خوای زانادا په‌یوه‌ندی هه‌بیت چۆن ده‌بی به‌و شیوه‌یه‌ له‌ دوزمه‌نه‌کانی خوا بترسیت؟ ده‌روونیک ئه‌گه‌ر ترسی خوای گه‌وره‌ی تیدا بێت بۆ ده‌بی له‌ بێ باوه‌پان بترسیت؟ ﴿أَخْشَوْنَهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَوْهُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ﴾ (التوبة: ۱۳). واته‌: ئایا ئێوه‌ له‌ کافران ئه‌ترسن؟ خۆ به‌پراستی خوای گه‌وره‌ شیاوتره‌ لێی بترسن ئه‌گه‌ر ئێوه‌ باوه‌پدار بن. به‌پراستی ئه‌م ئایه‌ته‌ ده‌بیت ئینسانی ئیماندار زۆر شه‌رمی لێ بکات، چونکه‌ خوای گه‌وره‌ به‌ شیوه‌ی پرسیار پوومان تێ ده‌کات و مه‌به‌ستیشی له‌ پرسیاره‌که‌ ئه‌وه‌یه‌ که‌ ئه‌ی موسلمانان سزا و تۆله‌ی خوای گه‌وره‌ شیاوتره‌ له‌وه‌ی که‌ لێی بترسن تا هاش و زه‌نگی بێ باوه‌پان، به‌پراستی هه‌تاکو شه‌رم و ترسی خوای گه‌وره‌ له‌لدا زیاتر بێت، ئه‌وه‌ زیاتر ترسی کافران که‌م ده‌بیته‌وه‌]، دیت پیت ده‌لیت من خه‌لک په‌روه‌رده‌ ده‌که‌م له‌سه‌ر یه‌کتا په‌رستی و بیروباوه‌ر (العقیده) نازانم ئه‌وه‌ چ بیروباوه‌رێکه‌ خه‌لکی له‌سه‌ر په‌روه‌رده‌ ده‌که‌یت!! ده‌لیت په‌روه‌رده‌یان ده‌که‌م به‌ په‌روه‌رده‌یه‌کی ئیمانی، ئه‌وه‌ چ ئیمانیکه‌ تو په‌روه‌رده‌ی خه‌لکی ده‌که‌یت له‌سه‌ری؟ یه‌که‌م پله‌ له‌ پله‌ی باوه‌ر ئه‌وه‌یه‌ که‌ تو باوه‌ر

بەينى بەپراستى خواى گەورە كە دروستكەرە، رۆزى دەرە، يەكتاپەرستى پەروردگارپەتى خوا دەبىت ھەبىت (توحيد الربوبية)، بەلام ئايا لە ژيانندا لە چ كاتىدا كەوتووئە وەزەئىكەو و رووداويكەو بۆ خواى گەورە و لەو رووداوەدا ترسابىت لە رزق يان لە كوئايى ژيانت (أجل)، كەى تىي كەوتووئە؟ [كەواتە ئەو بىروباوەرەى كە بەنيازى خۆت و خەلكى لەسەر پەروردە دەكەيت بانگەوازى بۆ دەكەيت ھەتا ئىستاش لە كردەوئەى خۆندا رەنگى نەداوئەتەو، ھەتاكو كۆل نەپچىتەو بەرەو مەيدانى جىھاد ھەر بەردەوام رەنگ ناداتەو].

پياويك دەئىت: پياويكى سيخور ھاتوو و لە گەرەكى ئيوەدا نىشتەجى بوو، لەگەل بىستنى ئەم ھەوالەدا يەكسەر بىر لە گويزانەو دەكاتەو لە گەرەكەكەدا، ئەگەر بوئى ئەو سيخورە راپوئرتىكى لەسەر نووسىوى ئەو گەرەترە بەسەر دەروونتەو لە فەوتانى نوئىژى بەيانى، ئايا وانىيە؟ ئايا دەتوانىت بلىي نەخىر ناترسم؟ بىگومان نەخىر ناتوانى بلىي، چونكە دەبىت بە درۆ، سوئند بە خوا دەبىت بە درۆ، سوئند بە خوا دەترسىت و خەفەت دەخوئىت زياتر لە فەوتانى نوئىژى بەيانى، كەواتە ماناي ئەوئە تۆ لە سيخورەكان زياتر دەترسىت تا خواى گەرە و پەروردگارى جىھانپان، بىگومان وايە و ھىچ گومانى تىدا نىيە، كەواتە پىويستە و ھەردەبى ئەم جىھادە پىرۆز بەكەيت [دەبى زىندوى بەكەينەو لە دەروون و مېشكى رۆلە خوئنگەرەكانى ئىسلامدا]، ئەم جىھادە ئەمرو فەرزى عەينە، [لە سەدەى بىستەدا وەكو نوئىژ و رۆژوو] ئىزنىش لە كەس وەرناگىرئە بەھىچ شىوئەيەك، باوك، دايك، ھەر كەسئەك.

من جارئىكيان لەناوچەى (جاجى) بووم و دكتورئەك كە لە ناوچەى (طائف) ھاتبوو وئى: من دكتورم فلان كەسم، منىش وئم: ياخوا بەخىرئىت، ھەوالى حان و مال و مندالم لى پرسى و رىزمان لىگرت وئم چىت دەوئەت؟ وئى: برايەكم لاى ئيوئەيە، منىش پىم وئ: بۆچىتە و چىت دەوئەت؟ وئى: دەمەوى كە قسەى لەگەل بەكم، بەلكو بەگەرئەتەو بۆ ولاتى خوئمان، لەوكاتەدا كە خوئم و خوئى بووئىن، گوللە راجىمە و ساروخ بەرەو روومان ھات بەشىوئەيەكى زۆر، بەئى ھاتبوو بۆ ئەوئەى براكەى

بگىرپىتەو، پىم وت: ئەگەر خىواي گەرە بىھويت ئەو پاش ماوھىھىكى تر ويست و ئارەزىوھىكانى خوتت دەست دەكەويت، برا موچاھىدەكەى ھات، ئەويش پىي وت: بگەرپىرەوھ لەگەلمدا، وتى: لەبەرچى بگەرپىمەوھ؟ وتى: دايكت نەخوشە، ئەويش وتى: باشە ئوممەتيك بەجى بەيئم و بگەرپىمەوھ بۇ تەنھا دايكيك؟ ئوممەتيك دەفەوتيت، دووبارە وتىيەوھ بە پرسىيارەوھ: ئايا من ئوممەتيك بىفەوتينم و بگەرپىمەوھ بۇ لاي دايكم؟ پاشان پىي وت: بگەرپىرەوھ ھەردەبى بىيتەوھ لەگەلم، ئەويش وەلامى دايەوھ و وتى: بەلى تەواو دەرچووم و كوچم كردوھ بۇ لاي خوا، لەدواي ئەو كوچكردنە گەرەنەوھ نىيە، پاشان ھەرەك تەشەرىك پىي وت: بەخىر بىي ئەي براى خوم، ھاتيت يارمەتيم بدەيت لەناو جىھاددا، خوا جەزاي خىرت بداتەوھ... بەلى، بەراستى ئەي بىرام وا گومانم نەدەبرد تۇ ئەگەر بگەيت پىم يارمەتيم نادەيت لەم شەپو جىھاددا، بەلى ئوممەتيك دەفەوتيت [جا با ھەر بىفەوتيت ئەو چ نىشى بە ئوممەتى ئىسلامى ھەيە، نىشى ئەو بر يتىيە لە خەوو خواردن و خواردنەوھ].

بەلى ئوممەتيك بىرپىت، يەك وشەش ناتوانى بلىي كە باسى ئىسلام بكات بە ئاشكرا، كەواتە كوا ئەو دىنەي كە تۇ پارىزگارى لى دەكەيت؟ كوا ئەو بىروباوھەرى كە تۇ دەپپارىزىت؟ مالمەكەت لە نىوان شوينى رەقس و ھەلپەركى و ئارقە خواردنەوھدايە، ئەم دوو خراپە گەرەيە لە نىوانياندا دەژىت، ناتوانىت بەرھەلىستى لى بگەيت؟ كە بەشەو و بەرپوژ بەردەوامە، ھەموو سەعاتەكانى شەو دەرگاي كراوھتەوھ و ئامادەيە، وە ناتوانىت بەرھەلىستى لە مالى دانراو بۇ گورانى بگەيت، ناتوانى بەرھەلىستى بگەيت و بىوھستىنى، ئەو ئافرەتە گورانى بىژە كە زەليل و ناچار كراوھ ھەتاكو دەمى گورانى بلى و رەقس و ھەلپەركى بكات... ئايا دەتوانىت؟ ئايا تۇ دەتوانىت بەرھەلىستى بگەيت لە كاتىكدا كە ئەو ئافرەتە دەبىنى و تەماشايان دەكەيت لەبەردەم ھەموو خەلكدا شانۆگەرى و تەمسىل دەكەن لەسەر شانۆكان كە جەلكانىان بە تەواوى لەبەر خويان دادەكەن؟! ئايا دەتوانىت كراسىكى تەنك لەبەر كچىكدا لايەيت كە ھەموو گىيانى ديارە و بەزوتىر كات

بەرھەلستى لى بکەيت؟ نەخىر ناتوانيت بەھىچ شىۋەيەك، خۇ شارەكەت
 عەلمانىيەكان و فاسقەكان و فاجرەكان بە تەۋاۋى دەستىيان بەسەردا گرتوۋە كەچى
 تۇش ناتوانى ھىچ ئەنجام بەدەيت، كەۋاتە تۇ شارەكەي خۇت نەپاراستوۋە...
 تەنانت پارچە كۈنىكى دىۋارشت نەپاراستوۋە، كۈا ئەو كۈنەي كە جەنابت
 پارىزگارى لى دەكات و پارىزگارى لىكردوۋە؟ چەند لىدان و ھەلۋاسىنت لە پىناۋى
 دىنى خۋادا چەشتوۋە؟ چەند رۆژ لە پىناۋى دىنى خۋادا زىندان كراويت؟ چەند
 جار وشەيەكت و توۋە كە دژايەتى زالمانى تىدا بىت؟ وتوتە لە رىگاي خۋادا؟ خۇ
 دەشگونجىت قسەيەك بکەيت، بەلام بۇ خوا نەبىت، قسەيەكيش لە قورئان و لە
 ئىسلامىش بىت بەلام بۇ خوا نەبىت، كەۋاتە حاكمەكە رازى بوۋە، كە تۇ ئەو قسەيە
 بکەيت، بەلام ئەگەر جەنابى حاكمەكە رازى نەبىت تۇش ناتوانيت قسەيەك بکەيت
 و دەرى بېرى، ئەگەر ئەو دەۋلەتەي كە جەنابت تىيدا دەژى بىتو توۋرە بىت لە
 (نصيرى)يەكان ئەۋا ھىرش كىردنە سەريان دەبىتە شتىكى پەۋا و جائىزە، يان
 ئەگەر توۋرە بوۋ لە شىعە ھىرش دەست پىدەكرىت بۇ سەريان، بەلام ئەگەر ھاتو
 دەۋلەت و شىعە رىك بوۋن ئايا كەس ئەتوانى قسەيەك بکات؟ نەخىر ناتوانى...

ئەگەر دەۋلەتەكە لەگەل رووسىادا كەۋتە ناكۆكى و جىاۋازىيەۋە يەكسەر بەناۋى
 ئىسلامىيەكانەۋە دەردەچى بۇ ھىرشكىردنە سەر شىۋەيەت و سۇشىيالىستى و
 دەللىن كوفرە و دەرچۈۋنە لە دىنى خوا، بەلام ئەگەر ھاتو دەۋلەت لەگەل رووسىادا
 رىككەوت و چەك و تەقەمەنى نارد، ئەۋا سۇشىيالىستى دەبىتە دىنى خوا!!

شىخلى ئەزھەر رۆژانە دەردەچىت و باسى سۇشىيالىستى و ژيان دەكات، كەۋاتە
 ئىمە قسە بۇ خوا ناكەين، قسە ھەموۋى بۇ رۆژىم و دەسەلاتدارەكانە. ھەرشتىك
 ئارەزوۋى ئەۋان بىت ئىمە ئەۋە باس دەكەين، ھەر باس و شتىكىش كە پىچەۋانەي
 ھەۋاۋ ئارەزوۋى ئەۋان بىت ئىمە يەكسەر دەيشارىنەۋە و ونى دەكەين و باسى
 ناكەين [ھەرۋەك ئەۋ شتە لە ئىسلامدا نەبىت]، بەلام خۇ خۋاى پەرۋەردگارىش
 پەيمانى ۋەرگرتوۋە و دەفەرموۋىت: ﴿وَإِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ

لِّلنَّاسِ وَلَا تَكْتُمُونَهُ، فَنَبَذُوهُ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ وَأَشْرَوْا بِهِ مِمَّا قَلِيلًا فَبُئْسَ مَا يَشْتَرُونَ ﴿١٨٧﴾ (آل عمران: ۱۸۷).

[ابن کثیر له تهفسیری ئەم ئایه‌تەدا دەفەرموی: ئەمە پەرخنە و هەپەشەیی خۆای گەورەیه بۆ (أهل کتاب) ئەوانەیی که خۆای گەورە له سەر زمانی پێغەمبەران (عليهم الصلاة السلام) پەیمانی لێ وەرگرتوون، که باوەر پەینن بە موخەمەد ﷺ و خەلکیش ناگادار بکەنەو بە باس کردن و ئەگەر خۆای گەورە ناردی شوینی بکەون، بەلام ئەوان ئەمەیان بۆ نەکردو شارەدیانەو. ئەو هەموو پەیمانە که پێیان درابوو که خۆشی و خێر بوو له دۆنیاو دواپۆژدا گۆرپیانەو بە بەشیککی کهمی هیچی دۆنیایی، لەمەشدا ئینزار و ترسی تێدایه بۆ زانایانی ئەم ئوممەتەش که رینگەکی ئەوان بگرنەو بەرو ئەوێ هات بەسەر ئەواندا بەسەر ئەمانیشدا بیت، کهواته فەرزە لەسەر زانایان ئەوێ که لەبەر دەستیاندایه له زانیاری چاک و سوودبەخش بیه‌خشن و هیچ شتیکی لێنەشارنەو، بۆیه پێغەمبەر ﷺ دەفەرمویت: هەرکە سێک پرسیاری لێ بکریت له بارەیی زانیارییه‌که‌وه ئەویش شارەدیه‌وه ئەو له رۆژی دوایدا لغاو دەکریت به لغاوی ناگر...

بەلێ نابێ زانایانی ئیسلام یاساکانی ئیسلامی پێرۆز بشارنەو له‌بەر بەرژەوهندی خۆیان، له خواردن و بەشی دۆنیایی، له‌بەر پارە و پله، له‌بەر ترس و هەپەشە، برای بەپێزم، ئەگەر پێغەمبەری خوا ﷺ له‌بەر ئەم شتە دۆنیاییانە وازی له بانگەوازه‌که‌ی بهینایه ئەو هەر له سەرەتاوه دینه‌که‌ی خوا به‌تواوه‌تی بلأو نەدەبوویه‌وه، ئایا چەند جار له‌لایەن قورەیشیه‌کانه‌وه خواردن و خواردنەو و پارە و ژن و مال و پاشایه‌تی نەدرایه بۆ ئەوێ دەست له دینه‌که‌ی هەلبگری و وازی لێ بینی!! بۆ ئەوێ ئەگەر خۆشی وازنەهینی، بەلام خەلکی بۆ بانگ نەکات؟ بەلام کردەوه‌کانی قورەیش باس نەکات، بەلام پێغەمبەری خوا ﷺ زۆر بەبێباکانه‌وه لای دایه‌وه و دەیتە‌زاندن، پتی دەسه‌لماندن تازه هیچ شتیکی کار له‌و ناکات که واز له‌ بلأوکردنەوێ یه‌کتا‌په‌رستی بهینیت].

پاداشتی سه‌نگه‌رنشینی (الرباط)

ئیسٔا ئه‌ی برای موجهیدم تو ده‌سنت پی کردوه به ریگه‌ی (الرباط) سه‌نگه‌رنشینی، ئه‌وه‌تا پیغه‌مبه‌ری ئیسلام ﷺ ده‌فه‌رموئیت: (رباط یوم فی سبیل الله خیر من الدنیا وما فیها).^(۱) واته: سه‌نگه‌رنشینی روژیک له ریگه‌ی خوادا چاکتره و خیرتره له دونیا و ئه‌وه‌یش له دونیادایه (سبحان الله). له شوینیکی تردا ده‌فه‌رموئیت: (خیر مما طلعت علیه الشمس وما غربت). واته: خیرتره له‌وه‌ی که خوری له‌سه‌ر هه‌لدیت و خوری له‌سه‌ر ئاوا ده‌بیئت. [واته هه‌رچی پارچه زه‌ویه‌ک هه‌یه له‌م جیهانه‌دا، چونکه چ پارچه زه‌ویه‌ک هه‌یه تیشکی خوری به‌رنه‌که‌وئیت، هه‌رکه‌سیک نه‌گه‌ر سه‌نگه‌رنشین بیئت (المرباط) به‌ریئت ئه‌وه موری کوتایی نانریئت به‌سه‌ر کرده‌وه‌کانیه‌وه، به‌لکو کتیبه‌که‌ی به‌کراوه‌یی ده‌مینیته‌وه هه‌تا‌کو روژی دوایی، به‌رده‌وام هه‌تا‌کو روژی دوایی فریشته‌کان کرده‌وه‌ی چاکی بو ده‌نووسن، دوایی لاپه‌ره له لاپه‌ره‌کانی کرده‌وه‌ی ژیانته‌ چهن‌دیک ماندوو‌بووئیت ئه‌وه ده‌مینیته‌وه و هه‌موو روژیک پارچه‌یه‌کی لیوه‌رده‌گیرئیت و ده‌خریته لای په‌راوی کرده‌وه‌کانته بو ئه‌وه‌ی کرده‌وه‌ی چاکت به‌رده‌وام بو تو‌مار بکرئیت وه‌ک پیغه‌مبه‌ر ﷺ ده‌فه‌رموئیت: (ما من میت إلا یختم علی عمله إلا الذی یموت مرابطا فإنه ینمو عمله له إلى یوم القیامة ویغذی برزقه).^(۲) واته: هه‌یچ مردوو‌یه‌ک نییه مه‌گه‌ر مور ئه‌نریئت به‌سه‌ر کرده‌وه‌کانیدا کاتئ ده‌مرئیت، جگه له سه‌نگه‌رنشین، چونکه ئه‌و کرده‌وه‌کانی بو زیاد ده‌کرئیت و گه‌شه ده‌کات هه‌تا‌کو روژی دوایی، خوراکیشی ده‌درئیت به‌رزقو روژی خوی. به‌لئ به‌یانی و ئیواره خوارده‌مه‌نی بو دیت له به‌هه‌شتی به‌رینه‌وه و له سزای ناو‌گورپو گیانکیشان پرزگاری ده‌بیئت، وه له پرسیاره‌کانی (نه‌کیر و مونکیر) یش پرزگاری ده‌بیئت، له‌به‌رئه‌وه‌ی سه‌نگه‌رنشینه‌.

^۱ رواه البخاري.^۲ رواه البخاري.

به‌ئى ئه‌ى برائى موسلمانم توو كه له شاره‌كه‌ت ده‌مىننیه‌وه ناره‌حه‌تیت و ته‌نگه‌لانى، توو هاتوویت ئیستا دینی خوا ده‌پاریزی به‌كرده‌وه، سویند به‌خوا ئیستا دینی خوا ده‌پاریزی به‌كرده‌وه، سویند به‌خوا ئیستا روژیکى توو خیرتره‌ له‌ دونیاو هه‌رچى وا به‌سه‌ر دونیاوه، ئایا وانیه‌؟ ئایا ئه‌وه‌ نییه‌ كه‌ پیغه‌مبه‌رى خوا ﷺ له‌ فه‌رمووده‌ى ئیمام بوخاریدا ئه‌فه‌رموویت: س‌نگه‌رنشینی روژیک له‌ ریی خوادا چا‌كتره‌ و خیرتره‌ له‌ دونیاو له‌ وه‌ش كه‌ به‌سه‌ر دونیاوه‌یه. سویند به‌خوا سه‌نگه‌رنشینی گه‌وره‌تره‌ له‌ قوتابخانه‌كه‌ت، له‌ په‌یمانگا‌كه‌ت، له‌ زانكوو‌كه‌ت، خیرتره‌ له‌ شاره‌كه‌ت، گه‌وره‌تر و خیری زو‌رت‌ره‌ له‌ هه‌موو شوینیک كه‌ توو تیدا‌یه، به‌لكو به‌رزتر و پایه‌بلندتره‌ له‌م دونیا‌یه به‌ هه‌موو له‌زه‌ته‌كانیه‌وه، فه‌رمووده‌یه‌ك كه‌ نزیک بووته‌وه له‌ (الم‌تواتر)^(۱) كه‌ ده‌فه‌رموویت: (رباط يوم في سبيل الله خير مما طلعت عليه الشمس وغربت)^(۲). واته‌: سه‌نگه‌رنشینی روژیک له‌ رینگای خوادا چا‌كتره‌ له‌ وه‌ى كه‌ خو‌رى له‌سه‌ر هه‌لدیت و ئاوا ده‌ییت. واته‌ هه‌موو دونیا. كه‌واته‌ ئیتر من و مال و مندال چی؟ من و ژن چی؟ من و دنیا چی؟ عه‌ممان و دیمه‌شق و قاهیره و هه‌موو شاره‌كانی تر، هه‌موو ئه‌م شارانه‌ به‌ گشتی، مال و سه‌روه‌ت و بازرگانى بازاره‌كه‌ت و قوتابخانه‌كانى، په‌یمانگا‌كانى، زانكوو‌كه‌ى، ئه‌مانه‌ هه‌مووى نابى به‌ روژیک سه‌نگه‌رنشینی له‌ مه‌یدانى سه‌نگه‌رنشینییدا (الرباط) [چونكه‌ به‌راستى سه‌نگه‌رنشینی قوتابخانه‌یه‌كه‌ ده‌روونى موسلمانان په‌روه‌رده‌ ده‌كات].

به‌ئى توو لی‌رده‌دا ته‌نها سه‌نگه‌رنشین نیت و به‌س، توو خو‌ت ئاماده‌ ده‌كه‌یت، خو‌ن‌اماده‌كردن فه‌رزه، توو سه‌نگه‌رنشینی ده‌كه‌یت، سه‌نگه‌رنشینی فه‌رزه، ئیمه‌ له‌ سه‌نگه‌رنشینی راستى ناچین، سه‌نگه‌رنشینی ته‌واو نین، به‌ئى به‌راستى خو‌ن‌اماده‌كردن فه‌رزه‌ له‌ پیشت‌ره، توو له‌ مه‌یدانى فی‌ربوونى چه‌ك و ته‌قه‌مه‌نى

^۱ ئه‌م جۆره‌ فه‌رمووده‌یه كه‌ له‌ سه‌نه‌ده‌كه‌یدا كوومه‌لك ده‌گێژنه‌وه له‌ كوومه‌لكه‌وه بوو كوومه‌لكى تر هه‌روا به‌ كۆكۆل، كوومه‌ل، وه‌ زانیاری به‌تین‌تریش ده‌به‌خشیت، واته‌ بیگومان.

^۲ رواه مسلم.

پاداشتت زۆرتره، پاداشتت زۆرتره له مهیدانی پێشهوه، ههتاكو به باشی خۆت ئاماده بكهیت مانهوهت له دواوه خیرتره وهك له پێشهوهت، ههتاكو خۆت ئاماده دهكهیت، [چونكه خۆ ئاماده كردن بۆ جیهاد وهك دهست نویژ وایه بۆ نویژ كردن، وهك چۆن ئهوه كه سهی كه نویژ دهكات ههرده بیته دهست نویژی هه بیته، به ههمان شیوهش مواهید ده بی پێش جیهاد خۆی ئاماده بکات]، بهراستی تو گونا هباری ئهگه ر خۆ ئاماده کردنت به جیهیشت و پهلهت کرد بۆ ئهوهی سهنگه رنشینى بکهیت له رپی خوادا [واته نابیت پێش خۆ ئاماده کردن و تهقه مهنی بچیت بۆ جیهاد، ههروهك چۆن نابیت پێش دهست نویژ گرتن نویژ بکهیت]، كهواته شایانی دووباره کردنه وهیه باس بکری، رۆژیکت له مهیدانی رووبه روو بوونه وه و سهنگه رنشینى خیرتره له دونیا و ئهوهی به سهه ر دونیا وهیه، پێغه مبه رى خوا ﷺ ده فه رمو یته: (رباط يوم في سبيل الله خير من ألف يوم فيما سواه من المنازل يقام ليلها ويصام نهارها).^(۱) واته: سهنگه رنشینى رۆژیک له ریگه ی خوادا خیرتره له ههزار رۆژ له مه نزلگا کانی تر كه ئه وه ههزار رۆژه به شه وه کهیدا شه و نویژ بکات و به رۆژه کهیدا رۆژوو بگریته. [الله اکبر، خیرتره له ههزار رۆژ، یهك رۆژ خیرتره له ههزار رۆژ! ئه وه ههزار رۆژه نهك له گۆرانیدا نهك له یاریدا نهك له دانیشتندا... ئه مانه نه بیته، به لكو شه وه که ی شه و نویژ بکات و رۆژه که شی رۆژوو بگریته]، ده ی توخوا چ نیعمه تیک گه وره تره له م به خشش و ریزه؟! [قاسه و کوپه زیڕ و پاره و مال و ژن و قه سر و مندالیک گه وره تر و خوشتر و به که لکتره له م به خشش و ریزه؟! بیگومان هیه شتیک له مه گه وره تر نییه، جا خوایه بۆ خاتری قورئان به نسیمان بکهیت، به و هۆیه وه له ئاگری دۆزهخ رزگارمان بکهیت، چونکه سویند به خوا ساتیک له ئاگری دۆزه خدا ئیداره ناکهیت، زۆر به تینه، ئامین].

^۱ رواه النسائي والترمذي وحسنه.

ترس و زهلیلی و لاوازی به‌لگه نییه بۆت لای خوا

زانایان و فوکه‌ها (خوایان لی پازی بیټ) یه‌که‌م جار ده‌فهرموون: جیهاد کردن ده‌بیټ به‌فهرزی عه‌ین له‌سه‌ر ناوچه و شوینیک پاشان ده‌بیټ به‌فهرزی عه‌ین له‌سه‌ر ئەو شوینه‌ی لیبه‌وه‌ نزیکه، پاشان ئەوه‌ی له‌وه‌وه‌ نزیکه، ئەمه‌ له‌کاتی‌کدا‌یه‌ ئەگه‌ر شه‌ره‌کان کۆتاییان پی بیټ به‌ روژیک یان دوو روژ یان سی روژ، به‌لام ئیستا له‌سه‌ده‌ی بیسته‌مدا ئەوه‌ ده‌ سالی ته‌واوه‌ شه‌ر به‌رده‌وامه [زۆرانبازی نیوان کوفر و ئیمان گه‌رم بووه‌ مملانییه‌کی زۆر خویناوی و به‌تین و ته‌وژمه] باشه‌ چ عوزیک هه‌یه‌ بۆ یه‌کیک له‌ زه‌ویدا، که‌ دوا بکه‌ویټ، به‌لی ئەو زانا و فوکه‌ها به‌پرزانه‌ی که‌ ده‌فهرموون جیهاد کردن له‌ پێشدا له‌ ناوچه‌یه‌ک فهرزی عه‌ینه‌ له‌سه‌ر ناوچه‌یه‌ک، پارچه‌ زه‌ویه‌ک، بلاو ده‌بیته‌وه‌ به‌ شوینه‌کانی تردا له‌ پاشان، ئەمه‌ له‌ پوژیکیشدا که‌ گه‌یشتن به‌ ناوچه‌یه‌ به‌ سواری ئەسپ و هیستر و گویدریژ بوو، به‌لام ئەم‌پو به‌ ته‌یاره‌ له‌ دوورترین شوینه‌وه‌ دیټ بۆ زه‌مینی جیهاد له‌ روژیکدا یان دوو روژ هه‌تا زیاده‌په‌وی نه‌که‌ین، ئایا وانیه‌یه‌؟ ده‌توانیت بلێی ئەمه‌ وانیه‌یه‌؟ که‌واته‌ جیهاد کردن فهرزی عه‌ینه، وه‌ک نوێژ له‌سه‌ر میصری و [عیراقی] و سعودی و سوری و ئه‌رده‌نی و ... هتد، هه‌روه‌ک ئەفغانی و ئەو شوینه‌ی که‌ شه‌ره‌که‌ی تیدایه‌، چونکه‌ هه‌روه‌ک ئه‌ین ته‌یمیه‌ (خوای لی پازی بیټ) ئەفهرمویت: (ارض الاسلام کالبلد الواحد، إذا ان بلدان الاسلام کلها کالبلد الواحد) واته‌ زه‌وی ئیسلام وه‌ک یه‌ک ولات وایه‌، هه‌موو ولاتانی ئیسلام وه‌ک یه‌ک ولات وان، به‌لام تو له‌ دیمه‌شق له‌ دایک بووی، پنیوسته‌ هه‌ر له‌ دیمه‌شق بژیت و بمری؟ [واته‌ وا ده‌زانی فه‌رزه] وه‌ هه‌موو روژیک شتی‌ک له‌ بیرو باوه‌ره‌که‌ت ون ده‌که‌یت دواي ئەوه‌ تو ده‌مریت به‌ زه‌لیلی و لاوازکراوی، به‌وه‌وه‌ ده‌پویت بۆ دۆزه‌خ که‌ ناخوشتین و ناله‌بارترین جیگا و مه‌نزگایه‌، به‌م شیوه‌یه‌ش قورئانی پیروژ به‌یانی ده‌کات و ده‌فهرمووی: ﴿إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّيْتُمُ الْمَلَائِكَةَ ظَالِمِينَ أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيْمْ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيْهَا فَأُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا﴾ (النساء: ۹۷) واته‌: به‌پراستی ئەو که‌سانه‌ی که‌ فریشته‌کانی خوا گیانیان کیشان زولمیان له‌ ده‌روونی خویان کردبوو، واته‌ کاتی‌ک که‌ فریشته‌کان گیانیان ده‌کیشن حالی ئەوانیش ئەوه‌یه‌ که‌ زولمیان له‌ خویان و

دهروونی خویمان کردوو به مانه‌وه‌یان له‌گه‌ل کافره‌کاندا له مالی هاوه‌ل بریارده‌راندا و وازه‌ینان بو حالی باوه‌ردار. فریشته‌کانی خوا پییان وتن: ئه‌وه ئیوه له چیدا بوون، واته فریشته‌کانی خوا پییان ده‌لین: ئیوه له کاروباری ئیسلامیدا له چ شتی‌کدا بوون، ئه‌وانیش وتیان: ئیمه زه‌لیل و لاواز کراو بووین و چه‌وساوه بووین - مه‌به‌ست ئه‌و موسلمانانه بوو که له مه‌که‌دا مابوونه‌وه و کوچیان نه‌کردبوو - بی توانا بوون له به‌پۆه‌بردنی ئیسلامدا - فریشته‌کان پییان وتن: ئایا زه‌وی خوا بو ئیوه پان و فراوان نه‌بوو که کوچی تیدا بکه‌ن؟ به‌راستی ئه‌وانه مه‌نزلیان دۆزه‌خ و ناگره، که ناخۆشترین مه‌نزله‌گایه،^(۱)

به‌لی موخابه‌رات، نوصه‌یریه‌کان، حافظ الأسد، [صدام]، ناتوانین قسه بکه‌ین، هه‌رکه‌سی قسه بکات به‌شیوه‌یه‌که ئه‌وان پییان ناخۆش بی‌ت سه‌ری ئه‌بپن، (قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ) ئیوه چیتان ئه‌نجام ده‌دا؟ وتیان: (كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ). ئه‌م ئایه‌تانه دابه‌زی بو ئه‌وانه‌ی که له شاری مه‌که‌دا بوون، ئه‌وانه که کوچیان نه‌کرد، ئه‌وانه‌ی که له‌گه‌ل ئه‌بوجه‌لدا ده‌رچوون له شه‌ری به‌دردا له شه‌رم و ترسدا، کومه‌لێک له‌و ئیماندارانه کوژران که لای ئه‌بوجه‌هل بوون، یاره‌کانی پیغه‌مبه‌ر ﷺ خه‌فه‌تیان خوارد له کاتی‌کدا که ئه‌م ئیماندارانه‌یان بینی به‌م شیوه‌یه و وتیان برا چه‌وساوه و لاوازکراوه‌کانمان کوشت، ئه‌وانه‌ی که له ریزی موشریکه‌کاندا بوون، خوی گه‌وره‌ش ئه‌م ئایه‌ته پیروژه‌ی دابه‌زاند بو دل ئارام‌کردنه‌وه‌ی موسلمانانه‌کان له یاره‌کانی پیغه‌مبه‌ر ﷺ (فَأُولَئِكَ مَاؤُنْهَمُ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا).

[ابن کثیر] له ته‌فسیره‌که‌یدا ده‌لێت: ئه‌م ئایه‌ته پیروژه دابه‌زی به‌گشتی بو هه‌موو که‌سێک که توانای کوچ کردنی هه‌بی‌ت و که‌چی له‌ناو موشریکه‌کاندا دابنیشیت، نه‌شتوانیت ئیسلام به‌پۆه‌به‌ریت، ئه‌وه به‌راستی زۆله و بو ده‌روونی خۆی تووشی حه‌رامێک بووه، گوناها‌بار بووه به‌کۆی هه‌موو زانایان.^(۲) به‌لێ ئه‌م هه‌ره‌شه‌یه ده‌رباره‌ی ئه‌و جوژه موسلمانانه هاته خواره‌وه.

^۱ صفوة التفاسیر، م، ۱، ص ۲۰۰.

^۲ مختصر تفسیر ابن کثیر، م، ۱، ص ۴۲۷.

ئەى خۆزگە چۆن بىت ئەو كەسەى كە لە مالدا دادەنیشیت بەس لەبەرئەوەى كە بازگانەو كاسبە؟ يان لەبەر خاترى دەرامەتیک و وزیفەیهك؟ يان لەبەر خاترى كشتوكالەكەى؟ يان لەبەر خاترى كچە بچكۆلەكەى كە لە پۆلى يەكەمدایە و قوتابخانەكەى دەفەوتى، برایانى بەرپرز موزدەتان دەدەمى قوتابخانەى تىدايە و دەست دەكەویت (بۆ عەرەب) هەتاکو پلەى دواناوەندیش، ئەو كەسەى كە دەيەویت كۆچ بكات لە رىى خوادا لەگەل مندالەكانى وەيان لەگەل خىزانەكەيدا، دەتوانیت مندالەكەى بخاتە بەر خویندن لە هەموو پلەكانى (سەرەتایى، دواناوەندى، ئامادەى)د، وە سوپاس بۆ خوا دانیشى پىدانراو، [بەلئى دنیايان خۆشتر دەوى لە جىهاد!! نازانم بۆچى؟ ئايا رقتانە لە بەهەشتى بەرىن] يەكێك لەوانە ئەفغانىيەك لە ئەمريكا دەژى پىم وت: دەمانەویت كە بىیتەو بە ئىش كردن لە شارەكەى خۆتدا، چونكە دكتورىكى تايبەتى بوو، خۆى ئىشى لە ناوچەيەك دەكرد ناوى (كندن) بوو، پىم وت: دەمەویت كە تۆ بگەرپىتەو بە ئەو ناوچەيە كە تۆى تىدا بوويت، وە پارەى مانگانەت دەدەمى (۱۵۰۰) دۆلار، لە كاتىكدا ئىمە چاكترىن دكتور (۱۲۰۰) دۆلارى دەدەينى، وە لە شارەكەى خۆتدا مەشغول ببە، وتى: (its few) واتە پارەكە كەمە، و تەم بۆ نايەيتەو، وتى: بەراستى كچىكم لە پۆلى سىيەمى ناوەندىدايە و كۆرپىكىشم لە پۆلى يەكى ناوەندىى يان دووى ناوەندىە، ئەمەوى لە ئەمريكا خویندەكەيان تەواو بكەن، ئەگەرپىتو لىرە بىانگوئىزمەو ئەوا خویندەكەيان دەفەوتىت، كەواتە هەر دەبىت لە ئەمريكا مەسرهفیان بۆ بكەم تاكو سەرکەوتوو بن، بەراستى ئەمە هىچ غىرەتىكى تيا نىيە [ئەمە كەى موسلمانە؟ چۆن خواى گەرە لىى رازى دەبىت؟ نازانم چۆن وەلامى پەرورەدگار دەداتەو! ئەى قورپى سوور و پەش بەسەرى هەتاکو بگاتە ناو دۆلەكانى دۆزەخ ئەو كاتە بىر دەكاتەو لە ئىشەكانى خۆى كە چى كردوو، بىر دەكاتەو كە خۆزگە زانبارىيەكانى بۆ جىهاد بەكاربەتيايە، بەلام خۆ لە بەردەم دادگای خواى گەرەدا خۆزگە و خۆزگەكارى ناخوات].

جیهاد فہرزی عہینہ

ھۆکاره‌کانی بوونی جیهاد به فہرزی عہین

ئەھی ئەو کەسانەھی کە کۆچتان کردووہ له ریگی خوادا بۆ خوا، ئەھی پشتبەستووہ‌کانی به خوای گەورە، ئەھی ئەو کەسانەھی راپەرپیون لەبەر رەزامەندی خوای گەورە، ئەھی ئەو کەسانەھی کە هاتوون بۆ یارمەتیدانی براکانتان له بیروباوەردا (العقیدە) وه بۆ بەندایەتی و پەرستنی خوای گەورە و میهرەبان هاتوون و کۆچتان کردووہ، لەبەر خاتری بەندایەتی جیهاد یان بەندایەتی شەر، ئەھی ئەو کەسانەھی کە وازتان لی هیناو پشتتان ھەلکرد له لەزەتەکانتان، له نارەزووہ‌کانتان، له ژنەکانتان، له دراوسی‌کانتان، لەبەر تەماعی بەهەشتی نەبراوہ، بۆ فیردەوس بۆ لای ئافرەتەکانی بەهەشتی بەرین، ئەھی ئەو کەسانەھی کە ژنەکانتان و مائەکانتان و مندالەکانتان تەرك کردووہ، بزانی و ئاگادار بن کە خوای گەورە له قورئانی پیروزدا ئەفەرمووی: ﴿ أَنْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴾ (التوبة: ۴۱) واتە ئەھی موسلمانەکان دەرچن بۆ جیهاد به گشتی، لەش سوکتان و لەش قورستان (خفاف، ثقال) خیزان زۆر و مندالدارتان، فەقیرو دەولەمەندتان، وه جیهاد بکەن له ریگی خوادا به مال و گیانتان، ئەم جیهاده چاکتر و خیرتره بۆ ئیوه ئەگەر ئیوه زانا بن.

[ئیمامی قورئوبی له تەفسیرە کەیدا بەرگی (۸) لاپەرە (۱۰۵) دا بۆ (خفافا، ثقالا) دە پای زانایانی باس کردووہ له بارەیه‌وه:

- ۱- ئیبن عەباس به واتای گەنج و پیر لیکی داوہ تەوہ.
- ۲- ھەر وہا ئیبن عەباس و قەتادە به واتای چالاک و سست لیکیان داوہ تەوہ.
- ۳- موحامید دەلی: (الخفيف) دەولەمەند (الثقيل) ھەژار و دەستکورت.
- ۴- حەسەن دەفەرمویت: (الخفيف) گەنج و (الثقيل) پیر.
- ۵- زەیدی کورپی علی دەفەرمویت: مەبەست ئیشکەر و بی ئیش.

۶- زهیدی کوری عه‌لی ده‌فهرمویت: (الثقیل) به‌و که‌سه ده‌وتریت که خیزان داره (الخفیف) واته بیّ خیزان.

۷- ئیبن زهید ده‌فهرمویت: (الثقیل) به‌و که‌سه ده‌وتریت که کارو پیشه‌یه‌کی هه‌بیت پیی ناخوش بیّت ده‌ستی لیّ هه‌لگریّ (الخفیف) بیّ کار و پیشه.

۸- (نقاش) ده‌فهرمویت: (الخفیف) ئازاو نه‌ترس (الثقیل) ترسنۆک.

۱۰- (الخفاف) ئه‌وانه‌ن که پیش‌برکئی ده‌کن له شه‌ردا و پیشه‌وایانی شه‌ر، (الثقال) به‌هه‌موو له‌شکره‌که ده‌وتریت.

ئه‌ی برای خۆشه‌ویست مانای گشتی ئایه‌ته‌که ئه‌وه‌یه که کۆمه‌لی موسلمانان فه‌رمانیان پیی کراوه که راپه‌رین بۆ جهاد، ئیتر ئه‌گه‌ر جهاد فه‌رزی عه‌ینه بیانوو بۆ هیچ موسلمانیک نه‌ماوه خۆگیل کردن و خۆ بیّ ئاگاکردن و خۆشاردنه‌وه تازه باوی نه‌ماوه. ئه‌و بیروبوچوونه گشتیه‌ی که وتراوه کاتی جهاد نه‌هاتووه. ئه‌وه‌ش ناراستیه‌که‌ی بۆ هه‌موو موسلمانانی ژیر و چاوپۆشن ده‌رکه‌وتووه، سویند به‌خوا ئه‌مپۆ هه‌رکه‌سئی به‌هه‌رکه‌سئی بلئی مه‌رپۆ بۆ جهاد هه‌روه‌ک ئه‌وه وایه پیی بلئی نویژ مه‌که، رۆژوو مه‌گره، زه‌کات مه‌ده، هیچ جیاوازییه‌کی نییه، ئه‌وه‌تا زانای به‌رپژ و شیکه‌ره‌وه‌ی قورئان قورتوبی له‌ته‌فسیره‌که‌یدا لاپه‌ره (۱۵۱) به‌رگی (۸) فه‌رموویه‌تی: هه‌رکاتئی جهاد کردن فه‌رز بوو وه‌ک ئه‌مپۆ، به‌هۆی هه‌یرشی دوژمنه‌وه بۆ سه‌ر ولاتیک له‌ولاته‌کان ده‌بی دانیشتوانی ئه‌و ولاته هه‌لسن بۆ به‌جیه‌ینانی فه‌رزی جهاد، به‌پیی توانا له‌گه‌ل دوژمندا بجه‌نگین و پیویست به‌ئیزنی دایک و باوک ناکات، هیچ که‌سیک نابیت دوابکه‌ویت له جهاد چ گه‌نج بیّت یان پیر. کاتئی که ئه‌بو ته‌لحه (خوای لیّ رازی بیّت) ئه‌م ئایه‌ته‌ی خوینده‌وه (أَنْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا) گوتی:

مه‌به‌ستی ئه‌م ئایه‌ته گه‌نج و پیره و خوای گه‌وره بیانوو له‌که‌س وه‌رناگریت. پاشان به‌کوره‌کانی فه‌رموو: کوره‌کانم! هه‌موو پیویستییه‌کی ریگه‌ی جهادم بۆ ساز بکن. کوره‌کانی گوتیان: بابه گیان خوا به‌زه‌یی پیتا دیته‌وه تۆ جهادات له‌خزمه‌ت پیغه‌مبه‌ردا ﷺ کردووه هه‌تا کۆچی دوابی کردووه. هه‌روه‌ها له‌گه‌ل ئه‌بۆبه‌کرده (خوای لیّ رازی بیّت) جهادات کرد هه‌تا کۆچی دوابی کرد، له‌گه‌ل عومه‌ریشدا (خوای لیّ رازی بیّت) کردووته هه‌تا کو شه‌هید

بوو، ئیمه له جیاتی تو جهاد ده‌که‌ین، گوتی: نه‌خیر پیوستیه‌کانم بو ئاماده بکن هه‌موو شتیکیان بو ئاماده کردو ریگه‌ی جهادی گرتنه بهر نه‌وه‌بوو له نیو ده‌ریادا کۆچی دوابی کرد، وشکاییه‌ک نه‌بوو تییدا بنیژریت، هه‌تا‌کو دوابی هه‌وت روژ ئینجا ناشتیان، هیچ گۆزانیکی به‌سه‌ردا نه‌هاتبوو، به‌ئێ ریوایه‌ت کراوه که سه‌عیدی کۆری موسه‌یب (خوابی لی رازی بی‌ت) ده‌رچوو بو شه‌ر و له کاتی‌کدا چووبوو به‌ سا‌ندا و پیر بوو بوو، وه‌ چاویکی کۆیر بوو بوو، وه‌ نه‌خۆش بوو [الله اکبر]، پیی و ترا خو تو نه‌خۆشیت؟ فه‌رموی: خوابی گه‌وره‌ داوابی راپه‌رینی (خفیف و ثقیل) ی کردووه، خوئه‌گه‌ر نه‌توانم شه‌ریش بکه‌م ژماره‌ی موس‌لمانان زور ده‌بن و دوژمن ده‌ترسێ و پارێزگاری له‌ که‌ره‌سه و شتومه‌که‌کان ده‌که‌م.

جاریکیان یه‌کیک له‌ تابیعینه‌کان، میقدادی کۆری نه‌سه‌ودی بینی (خوابی لی رازی بی‌ت) که زور زور قه‌له‌و بوو (واته هاتوچۆکردنی نا‌ره‌حه‌ت بوو) دانیشتبوو له‌سه‌ر تابووتیک که‌ خوی بو جهاد ئاماده کردبوو، ئه‌ویش که بینی به‌و جو‌ره، پیی وت: ئایا نه‌وه‌ بوچی نه‌مسال دانانیشی له‌شه‌ر کردن؟ ئه‌ویش وتی: (بحوث) ناهیلێ، (بحوث) ناهیلێ، ئه‌وان نه‌و کاته به‌ سوهرتی (التوبة) یان ده‌گوت (سوهرتی البحوث)، چونکه سیفه‌تی دو‌رووه‌کانی باس کردووه، به‌ئێ ئه‌م صحابه‌ به‌ریزه ده‌یفه‌رموو وه‌ تابیی به‌ریزیش ده‌یفه‌رموو، به‌ئکو گه‌وره‌ی هه‌موو تابیعین له‌ زه‌ویدا، له‌ روژیکدا نه‌مه‌یان ده‌فه‌رموو: له‌ روژانیکی‌شدا که جهاد فه‌رزی کیفایه بووه، له‌به‌رئه‌وه شه‌ره‌کان له‌و کاته‌دا گرتن و ئازادکردنی تازه بووه، نه‌و کاته نامووسی ئافره‌تانی موس‌لمان نه‌ده‌ته‌کینران، وه‌ به‌ هیچ شیوه‌یه‌ک خوینی مندالیان نه‌ده‌پژاند، وه‌ به‌ هیچ شیوه‌یه‌ک نامووسی ئافره‌تی باوه‌رداریان له‌ نیوه‌ی شه‌ودا نه‌ده‌تکان، ریزو حورمه‌تی موس‌لمان نه‌و کاته پینشیل نه‌ده‌کرا، زه‌وی ئیسلام هه‌ر هه‌مووی به‌ گشتی به‌ئکو دین به‌ گشتی له‌ناو گیژاوی ره‌شه‌بادا نه‌بوو، رووبه‌پرووی هه‌لکی‌شان نه‌بووبوو‌یه‌وه له‌ ره‌گ و ریشاله‌کانیدا، زه‌وی و دورگه‌ی عه‌ره‌بی بی غه‌م و ئارام بوو، له‌ روژانی تابیعیندا سه‌ربازگه‌ی ئیسلامی، جه‌یشه ئیسلامیه‌کان

رۆیشتبوون و پزّابوونه عهرشی کیسراوه و پارچه پارچه‌یان ده‌کرد، زه‌وی فه‌تح ده‌کراو هه‌موو شه‌ره‌کان و هه‌یره‌کان فه‌تسه‌کان فه‌رزی کیفایه بوون، به‌لام پوژیک که زه‌وی ئیسلام رووبه‌پرووی هه‌یره‌ش بووه‌ته‌وه ئه‌گه‌رچی بستیکیش بیّت، له میژوودا دوو زانا جیاوازییان نه‌بوو که ئه‌گه‌ر ده‌ستدریژی کرابوو به‌سه‌ر به‌شیک له زه‌وی موسلمانان، ئه‌وه ئه‌و رووداوه که‌ی پێویستی به‌ موناقه‌شه ده‌بیّت، که ئایا فه‌رزی کیفایه‌یه یان فه‌رزی عه‌ینه؟! [واته پێویستی به‌ موناقه‌شه کردن نه‌کردوه، به‌لکو هه‌موو دانیان پێدا ناوه که جهاد له‌و کاته‌دا فه‌رزی عه‌ینه]، به‌لکو به‌ هیچ شیوه‌یه‌ک نه‌مبینیوه له‌ناو کتیبی (فقه) دا و نه‌ له‌ ناو کتیبی ته‌فسیردا و نه‌ له‌ناو (أصول) دا و له‌ نه‌له فه‌رمووده‌دا و نه‌ له‌ کتیبی (فه‌توا) دا له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی که ئه‌گه‌ر شاریک له‌ شه‌ره‌کانی ئیسلام رووبه‌پرووی داگیرکردن بوویه‌وه جهاد له‌و کاته‌دا فه‌رزی کیفایه‌یه، به‌لکو هه‌موو ئه‌وانه‌ی ده‌یانناسین له‌ موفه‌سیر و فوکه‌ها و موحه‌دیسین و ئوصولیین کۆن له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی که ئه‌گه‌ر ده‌ستدریژی کرایه‌ سه‌ر بستیک له‌ زه‌وی موسلمانان ئه‌وه جهاد ده‌بیته فه‌رزی عه‌ین له‌سه‌ر هه‌موو موسلمانیک له‌و ناوچه‌یه‌دا که ده‌ستدریژی لی کراوه، ئه‌گه‌ر موسلمانانی ئه‌و ناوچه‌یه که‌مه‌ترخه‌مییان کرد یان ته‌مه‌لییان کردو وازیان لی هه‌ینا یان به‌ ته‌نها خو‌یان به‌شی ئه‌وه‌یان نه‌ده‌کرد ئه‌وا جهاده‌که ده‌بیته فه‌رزی عه‌ین له‌و جیگایه‌و نزیک تر هه‌تا هه‌موو زه‌وی ده‌گریته‌وه به‌گشتی، ئافره‌ت ده‌بی ده‌رچی بو جهاد له‌گه‌ل یه‌کیکی مه‌حره‌مدا، وه ئیزنی می‌رده‌که‌ی پێویست ناکات، وه کو‌ر ده‌بی پاپه‌ری به‌بی ئیزنی باوکی، وه قه‌رزار بی ئیزنی خاوه‌ن قه‌رزه‌که، به‌ئێ فه‌رزه له‌سه‌ریان پێیان خو‌ش بی یان ناخو‌ش بیّت، فه‌رزیك ناتوانین به‌ هیچ شیوه‌یه‌ک وازی لی به‌هینین وه‌ک نو‌یژ و رۆژوو ئه‌مه‌ش زاراوه‌ی هه‌موو (فقه‌اء) له‌ هه‌موو په‌راوێکدا له‌باره‌ی جهاده‌وه نووسرا بیّت له‌و کاته‌وه‌ی که سو‌رته‌ی (التوبه) دابه‌زیوه هه‌تاکو ئه‌مرو، هیچ په‌راوێکی شه‌رعیم نه‌بینیوه مه‌گه‌ر دانی به‌م یاسایه‌دا ناوه و کو بووه

له سه‌ری. [واته هه‌موویان باسی ئەم قاعیده‌یه‌یان کردووه به گشتی و هیچ جیاوازییه‌کی تیدا نییه].

به‌راستی زه‌وی ئیسلام ئیستا له هه‌موو شوینیکدا سه‌گه‌کان ده‌میان بو کردووه‌ته‌وه، وه گورگه‌کان له هه‌موو لایه‌که‌وه په‌لاماری ده‌دن، ئەم‌پ‌رۆ نامووسی ئافره‌تانی موسلمان پارێزراو نییه، مائی موسلمانان پارێزراو نییه، خوینیان به‌یانی و ئیواره ده‌رژینریت، کئی هه‌یه ئەم یاسایه بگۆرئ، به‌تایبه‌تی له‌م زه‌مانه‌دا که باری وا نا‌رحه‌ت به‌سه‌ر ئوممه‌تی ئیسلامدا تیپه‌ر نه‌بووه. هیچ کاتیک باری وا به‌سه‌ر موسلماناندا تیپه‌په‌ریوه که نه‌یان‌توانیبی خ‌وای خ‌ویان بپه‌رستن له‌ناو خاک و ولاتی خ‌ویاندا، هیچ کات زروقی وا به‌سه‌ر موسلمانان تیپه‌په‌ریوه که که‌سیک به‌ناوی ئیسلامه‌وه دا‌به‌زیته سه‌ر سنگی موسلمانان و رایگه‌یه‌نی که هه‌ر که‌س ریش به‌یلتیه‌وه زیندانی ده‌کریت. کاتی وا هیچ به‌سه‌ر موسلماناندا تیپه‌ری نه‌کردووه، - مه‌گه‌ر کاتی شه‌په‌رکانی سه‌لیبی - که مزگه‌وتی ئەق‌صا که‌وته ده‌ست کوفر [به‌راستی میژووی ئیسلامی پ‌رۆز روژانی به‌م چه‌شنه‌ی به‌خ‌ویه‌وه نه‌بینیوه له‌نا‌له‌باریدا، به‌راستی له روژانی صحابی و تاب‌عیندا ئەگه‌ر موسلمانیک بو نوێژکردن شمشیر و تیری پ‌ینه‌بوایه ئەو موسلمانه زۆر غه‌ریب بوو، به‌لام ئەم‌پ‌رۆ به‌پ‌یچه‌وانه‌وه هه‌ر موسلمانیک له‌ ناو مزگه‌وتدا چه‌کی پی بیت به‌ گیلێ ده‌زانن، به سووک و بی ه‌وشی ده‌زانن، یاره‌کانی پ‌یغه‌مبه‌ر ﷺ به‌م شیوه‌یه نه‌بون، گه‌وره‌ترین شکومه‌ندی ئەوه‌یه که‌سانیک به‌ جینشین پ‌یغه‌مبه‌ری خوا ﷺ له‌م ر‌نگه‌دا کوژاون، کئی خ‌وی له ئیمام عومه‌ر به‌ دادپه‌رورتر ده‌زانیت با جهاد نه‌کات؟ کئی هه‌یه خ‌وی له حه‌زه‌ی مامی پ‌یغه‌مبه‌ر ﷺ به‌ ئازاتر ده‌زانئ با جهاد نه‌کات، مه‌به‌ست ئەوه‌یه ئەم یاره به‌پ‌یزانه ئەم سیفه‌ته جوان جوانانه‌یان تیا بووه، به‌لام روژیک له روژان شمشیریان دانه‌ناوه،] به‌ئێ تیپه‌ری نه‌کردووه به‌سه‌ر موسلماناندا زروقیک که بی‌نا‌پرووی و بی شه‌رمی فه‌رز بیت به‌سه‌ر مندالانی موسلماناندا و ب‌یرین بو شاره‌کانی شیوعیه‌ت فی‌ری بی باوه‌ری و بی ئاب‌رووی به‌ خ‌وای گه‌وره ب‌کرین به‌ چه‌ندین ه‌وکاری عیلمی و

ناچاریش بکریڼ که تیایدا ده‌بی سهرکه‌وتوو بن! [که‌واته ئه‌وه بیریکی زۆر ته‌سک و بی به‌لگه‌یه له دینی خوادا که بلّی جارّی کاتی جیهاد نه‌هاتوو، پتویسته ئه‌و موسلمان‌ه‌ی هۆشیار بی به وردی سه‌یری قورئان و فهرمووده بکات هه‌تاکو ئه‌و بۆچوونه‌ی که له ده‌روون و میشکی دایه نه‌میڻی].

ده‌قی نووسراوی (فقهاء) ه‌کان له فهرزی عه‌یندا

به‌لّی له نموونه‌ی ئه‌م کات و زروفانه‌دا ئه‌گه‌ر ئیمه شیوه‌یه‌کی گشتی وه‌رنه‌گرین له‌م یاسایه‌دا، ئه‌وا له نووسراوی زانایاندا چاکترین و پاکترین و خیرترین، وه‌ باشترین ده‌رمان و گه‌وره‌ترین تیمارکه‌ر [رووناکتر له خۆری چیشته‌نگاو، ئیتر مه‌گه‌ر هه‌ر خۆمان له هه‌وا و ئاره‌زوی خۆمان به‌رده‌وام بین، سویند به‌ خوا هه‌موو (فقهاء) له‌سه‌ر ئه‌م (فتوا) یه‌ نووسیویانه و ئیشیان پی کردوو].

به‌لّی من کتیبیکم نووسی و ناوم نا (به‌رگری له زه‌وی موسلمانان گه‌وره‌ترینی فهرزه عه‌ینه‌کانه) له‌ناویدا زۆر تیبینیم کردووته سه‌ر نووسراویک له نووسراوه‌کانی شیخی ئیسلام ئیبن ته‌یمیه که ده‌فه‌رموی: (دوژمنی بی باوه‌ری هیرشکه‌ر ئه‌وه‌ی که به هیز هیرش ده‌کاته سه‌ر موسلمانان ئه‌وه‌ی که دین و دنیا‌ی موسلمانان تیک ده‌دا، ده‌یه‌ویت ژیان و عیباده‌تیاں لی تیک بدات، هه‌یج شتی‌ک له دوا‌ی باوه‌ره‌ینان فه‌رزتر نییه له ده‌رکردن و به‌رپه‌رچدانه‌وه‌ی .. (لا اله الا الله محمد رسول الله) له پاش ئه‌مه ده‌رکردنی ئه‌و بی باوه‌ره‌ی که ده‌ستدریژی ده‌کاته سه‌ر موسلمانان، ئه‌م گوفتاره شیرینه له کتیبی (الفتاوی الکبری) دا هه‌یه به‌رگی چواره‌م [ئهمرۆ ئایا موسلمانان هیرشیاں نه‌کراوه‌ته سه‌ر؟ ده‌توانیت بلّیت نه‌خیر؟ ئایا له رۆژی قیامه‌تا چی وه‌لامی خوشکه موسلمان‌ه‌کان ده‌ده‌یه‌ته‌وه؟ کئ خۆی له ئیبن ته‌یمیه به‌ زاناره‌ ده‌زانن با بیته مه‌یدانه‌وه و وه‌لامی بداته‌وه].

له شوینیکی تردا شیخی ئیسلام ئین تهیمیه ده‌فه‌رمویت: ئەگەر دوژمنی کافر هاته ناو شاره‌کانی ئیسلام ئەوه هیچ گومانی تیدا نییه که ئەو دوژمنه‌ فه‌رزه‌ ده‌رکردن و رووبه‌پرووی وه‌ستانی له‌سه‌ر ئەوه‌ی که نزیک‌تره‌ له‌و شاره‌وه‌ و پاشان نزیك تر، چونکه به‌پراستی شاره‌کانی ئیسلام هه‌موو وه‌ك یه‌ك شار وان [واته‌ هیچ جیا‌وازیان نییه‌] گوێ بگره‌ و ئاماده‌به‌ ئه‌ی حیا‌زی و ئه‌رده‌نی و میصری و سووری. پاشان ده‌فه‌رمویت: فه‌رزه‌ راپه‌ری بۆ ئەو رووبه‌پرووبوونه‌وه‌ به‌بێ ئیزنی باوک و دایک و ئیزنی خاوه‌ن قه‌رز. ئەمه‌ گو‌فتاری شیخی ئیسلام ئین تهیمیه‌یه‌ و نووسراوه‌کانی ئیمام ئەحمه‌دیش زۆر ئاشکرا و روون له‌م باره‌یه‌وه‌. بگه‌رێ‌ره‌وه‌ بۆ (الفتاوی‌ الکبری‌) لاپه‌ره‌ (٦٠٨)، به‌رگی چواره‌م.

[به‌پراستی له‌به‌رئه‌وه‌ی ئین تهیمیه‌ (خوای لی‌ رازی بی‌ت) زۆر له‌سه‌ر قورئان و فه‌رمووده‌ پێی کردووه‌، زۆر زۆر مواهید بووه‌، زۆر مه‌سه‌له‌ی جیه‌ادی به‌ گه‌وره‌ داناوه‌، ئەمه‌ش له‌به‌رئه‌وه‌ی که زۆر شوینکه‌وته‌ی قورئان و فه‌رمووده‌کانی بووه‌]، ئەوه‌تا له‌ هه‌مان شیوه‌ له‌ (مجموع الفتاوی) دا له‌ به‌رگی (٢٨) لاپه‌ره‌ (٣٥٨) ده‌فه‌رمویت: به‌لام ئەگەر دوژمن ویستی هێرش بکاته‌ سه‌ر مو‌سلمانان ئەوه‌ پووبه‌پرووبوونه‌وه‌ و به‌رپه‌رچدانه‌وه‌ی ده‌بیته‌ فه‌رز له‌سه‌ر هه‌موو ئەو مو‌سلمانانه‌ هێرش بۆ کراوانه‌، وه‌ غه‌یری هێرش بۆ کراوه‌کانیش. ماموستای به‌رێزمان ده‌فه‌رمویت: ئەگەر دوژمن ویستی هێرش بکات، ویستی هێرش ئیتر هێرشی نه‌کردووه‌، ئە‌ی حال چۆنه‌ ئەگەر دوژمن هاته‌ ناو ماله‌کانه‌وه‌، شاره‌کانه‌وه‌، (مسجد الأقصى) داگیر کرا؟! حال چۆنه‌ ئەگەر شاره‌کانی ئیسلام داگیر کرا، زه‌وی ئیمام (بوخاری) داگیر کرا، زه‌وی (بلخ) داگیر کرا؟! [ئەگەر مو‌سلمانان داویان لی‌ کردی و هاواریان بۆ به‌رزکردینه‌وه‌ تو چۆن شه‌رمی خوا ناکه‌ی و ناچیت به‌ پیریانه‌وه‌ ئەگەر خۆت به‌ مو‌سلمان ده‌زانیت]، هه‌روه‌ك چۆن خواي گه‌وره‌ ده‌فه‌رمویت: ﴿وَإِنْ أَسْتَضْرَكُمْ فِي الدِّينِ فَعَلَيْكُمْ النَّصْرُ﴾ (الأنفال: ٧٢) واته‌: ئەگەر مو‌سلمانان داوی سه‌رکه‌وتن و یارمه‌تیدانیان لی‌ کردن بۆ سه‌ربه‌رزی دین ئەوه‌ له‌سه‌ر ئیوه‌یه‌ یارمه‌تیدانیان بۆ سه‌ربه‌رزی دین، له‌سه‌ر

ئیوهیه یارمه‌تیدانیان و سه‌رخشتنیان هه‌روهك چوڼ پیغه‌مبهر ﷺ فه‌رمانی کرد بهو یارمه‌تیدانه، ئیتر ئه‌و پیاوه ئه‌گه‌ر له حكومه‌تی ئیسلامیدا سه‌رباز بیټ یان سه‌رباز نه‌بیټ هه‌ر فه‌رزه له‌سه‌ری وهك موسلمان، به مال و گیانی به گویره‌ی توانای خو‌ی، ده‌بیټ ده‌رچی بو جهاد له‌گه‌ل كه‌م و زوردا... ئه‌گه‌ر ته‌نانه‌ت (۱۰) موجهیدیش له ئه‌فغانستان و [عیراق] كوشتار بكن و بانگی جهادیان به‌رزكردبی فه‌رزه كه تو ده‌رچی بو لایان... له‌گه‌ل كه‌م و زوردا، وه له‌گه‌ل پیاده و سواردا، به‌لی ئیبن ته‌میمیه‌ی به‌ریز له ژیر سیبهری قورئاندا فه‌رزی ده‌كات له‌سه‌ر فه‌له‌ستینی، عیراقی، دیمه‌شقی، سووری، حیجازی، كه ده‌بیټ به‌پی ری بكن بو زه‌وی جهاد و مه‌یدانی شه‌ر، ته‌نانه‌ت ئه‌و كه‌سه‌ی كه پاره‌ی كرئی پی نییه فه‌رزه له‌سه‌ری كه به‌پی خو‌ی بیټ ئه‌گه‌ر چی له ئه‌مريكاشه‌وه بیټ، له‌گه‌ل كه‌م و زوردا، ده‌بیټ راپه‌رئ، له‌گه‌ل سوار و پیاده‌دا، هیچ بیانوویهك ناتوانئ بو خو‌ی بدوژیته‌وه، هه‌روهك چوڼ موسلمانان له‌كاتیكدا كه دوژمن نیازی بو كردن له سالی خه‌نده‌قدا، خوی گه‌وره ئیزنی نه‌دا بو ته‌رك كردنی ئه‌و شه‌ره بو هیچ كه‌سیك، [به‌لكو سه‌رجه‌م یاره‌كانی پیغه‌مبهری ئیسلام ﷺ ده‌چونه مه‌یدانه‌كانی روه‌بوو بوونه‌وه‌ی بی باوه‌ران].

ئیمام قورټووبی (خوی لی رازی بیټ) به‌هه‌مان چه‌شن ده‌فه‌رمویټ: "هه‌ر كه‌سیك هه‌ستی به لاوازی موسلمانان كرددبی له‌لایه‌ن دوژمنانه‌وه، وه بزانیټ كه توانای پیگه‌یشتنیانی هه‌یه، ده‌توانیټ بچیټ به دالده‌و هاواریانه‌وه ئه‌و كاته ده‌رچوونی بو لایان فه‌رز ده‌بیټ له‌سه‌ر شانی".

به‌لام چوار ئیمامه به‌ریزه‌كان و زانایانی چوار (مذهب)كه، ئه‌وه گوی بگرن له گوتاری ئه‌بو حنیفه (خوی لی رازی بیټ) كه له‌و باره‌یه‌وه چی ده‌فه‌رمویټ: "جهاد فه‌رزی عه‌ینه ئه‌گه‌ر دوژمن هیرشی كرده سه‌ر شاری له شاره‌كانی ئیسلام"، ئه‌و كاته ده‌بیټه فه‌رزی عه‌ین له‌سه‌ر ئه‌و موسلمانانه‌ی كه له نزیکیانه‌وه‌ن، وه ئه‌و موسلمانانه‌ی كه دوورن له دوژمنه‌وه ئه‌وه بو ئه‌وان فه‌رزی

کیفایه‌یه ئەمەش لەکاتی‌کدا که پێویستیان پێی نەبوو، ئەگەر هاتوو لە حالەتی‌کدا ئەو موسلمانانە‌ی هێرشیان بۆ سەر دەکری پێویستیان بەمان هەبوو، بۆ نمونە: "ئەگەر ئەو‌ی لە دوژمنە‌وه نزیکە ناتوانا و و بێ هی‌ز بوو لە بە‌رده‌وام بوونی شە‌ر و مقاو‌مه کردن لە‌گە‌ڵ دوژمناندا، یان بێ هی‌ز و ناتوانا بوون و جیهادیان نە‌کرد، ئە‌وه جیهاد فە‌رز دە‌بی‌ت لە‌سەر ئە‌و موسلمانانە‌ که لێ‌یانە و نزیکن بە‌ فە‌رزی عە‌ین وە‌ک نوێ‌ژ و رۆ‌ژوو بە‌ هیچ شی‌وه‌یه‌ک ناتوانن وازی لێ‌ به‌ینن، پاشان دە‌بی‌تە‌ فە‌رزی عە‌ین لە‌سەر ئە‌وانە‌ی که نزیک‌ترن ... پاشان نزیک‌تر... هە‌تا‌وه‌کو فە‌رز دە‌بی‌ت لە‌سەر هە‌موو خە‌لکی سەر زە‌وی لە‌ رۆ‌ژه‌ل‌ات و رۆ‌ژئا‌وا"، لە‌سەر ئە‌م پلە‌یه دە‌روات.. وە‌ بە‌ نمونە‌ی ئە‌م گو‌فتارە‌ فت‌وای دا‌وه ئی‌مامی (الکاسانی) لە‌ پە‌راوی (بدائع الصنائع) وە‌ (ابن لجین) لە‌ پە‌راوی (البحر الرائق) وە‌ (ابن الهمام) لە‌ پە‌راوی (فتح القدير) که هە‌موویان زانایانی (مذهب)ی ئە‌بو حە‌نیفە‌ن، بە‌لام مالکی‌یه‌کان ئە‌وه ئی‌مامی (الدسوقي) که یه‌کی‌که لە‌ زانایانی مە‌زه‌بی ئی‌مام مالیک (خوایان لێ‌ رازی بی‌ت) لە‌ حاشی‌ه‌که‌یدا دە‌فە‌رمو‌ی‌ت: "جیهاد دە‌بی‌تە‌ فە‌رزی عە‌ین بە‌ هێ‌رش هینانی دوژمن، بە‌رگری کردن و بە‌رپە‌رچدانە‌وه‌ش بە‌ هە‌مان چە‌شن دە‌بی‌تە‌ فە‌رزی عە‌ین لە‌سەر هە‌موو کە‌س ئە‌گەر ژنیش بی‌ت یان بە‌نده‌ بی‌ت، یان مندا‌ل بی‌ت، وە‌ دە‌رده‌چن ئە‌گەرچی مندا‌له‌که‌ سە‌رپە‌رشتی کارە‌که‌ی بە‌ره‌ه‌ستی بکات، وە‌ ژنه‌که‌ می‌رده‌که‌ی بە‌ره‌ه‌ستی بکات، وە‌ قە‌رزار خا‌وه‌ن قە‌رزە‌که‌ی بە‌رگری بکات".

بە‌لام شافی‌عه‌یه‌کان (خوایان لێ‌ رازی بی‌ت) ئە‌وه ئی‌مام (رملی) که یه‌کی‌که لە‌ زاناکانیان دە‌فە‌رمو‌ی‌ت: "ئە‌گەر دوژمنان هاتنە‌ شارێ‌کی ئی‌مه‌وه - واتە‌ هێ‌رشیان هینا - تا وە‌ک ئە‌و مە‌سافە‌ی نی‌وان ئی‌مه‌ و ئە‌وان کە‌م‌تر بوو لە‌ مە‌سافە‌ی نوێ‌ژ کورت‌کردنە‌وه (القصر) ئە‌و کاتە‌ رووبە‌روو بوونە‌وه‌یان و بە‌رپە‌رچدانە‌وه‌یان دە‌بی‌تە‌ فە‌رزی‌ک بە‌سەر ئە‌و خە‌لکە‌وه‌ تە‌نانت ئە‌وانە‌شیان که جیهادیان لە‌سەر نی‌یه‌ لە‌ هە‌ژار، مندا‌ل، ژن، بە‌نده‌، قە‌رزار، بە‌لام لە‌لای حە‌نبە‌لیه‌کان، ئە‌وه (ابن قدامه) لە‌ (المغني) دا دە‌فە‌رمو‌ی‌ت: "جیهاد دە‌بی‌تە‌ فە‌رزی عە‌ین لە‌ سی‌ جی‌گادا:

۱. ئەگەر هیژی کوفر و هیژی باوەر بەیەگگه‌یشتن و هەردوو ریزەکه رووبەپووی یەکتەری بوونەوه، واتە له شەردا.

۲. گەر بی باوەران دابەزینە ناو شارەکه (شاری ئیسلام) ئەوه شەر و رووبەپووبوونەوهیان دەبیته فەرزێ عەین لەسەر ئەهله‌که‌ی، واتە ئەهلی ئەو شارە.

۳. ئەگەر ئیمامی موسلمانان داوای دەرچوون و پاپەپرینی کرد له گەلیک ئەوه دەرچوون دەبیته فەرز بەسەریانەوه.

ئە‌ی برای خۆشەویستم ئەمه گوفتاری هەر چوار ئیمامه بەرپزەکانه. ئەمه گوفتاری قورتوبی و شیخ الاسلام ئیبن تەیمییه [ئایا کئ لەم زانا بەرپزانه روشنبرتر و زانتره؟! ئەم زانا بەرپزانه که خواردن و گشت خۆشییه‌کی ئەم دونیایه‌یان له خۆیان تیک دابوو له‌بەر خاتری فیزیوونی زانیاری و فیزیکردنی زانیاری، ئەو کات و حاله‌تانه‌ی که ئەمان دەفەرموون جیهاد و تیکۆشان تییاندا دەبیته فەرزێ عەین ئایا نه‌هاتووته دی!!! ئایا ئیستا دۆزمنی بی باوەر هیژی نه‌کردووته سەر خاکو گیانی موسلمانان؟! ئایا تۆ که گوی ناده‌یته گوفتاری ئیمام ئەحمەد و ئیبن تەیمییه، ئە‌ی بۆ لاقرتی چ مامۆستایه‌ک گوی ده‌گری؟ ئەگەر هەر گویش به‌مان ناده‌ی] ئەوه‌تا ئیمامی بەرپز (حسن البنا) به‌ر په‌حمه‌تی خوا بکه‌وی له رساله‌که‌یدا که له باره‌ی جیهاده‌وه نووسویه‌تی له داوی ئەوه‌ی که له (فقهاء)‌وه چه‌ندین گوفتاری نه‌قل ئەکات، له ئیمام (شه‌وکانی) و (محل‌ی) ئیبن حەزمه‌وه به‌هه‌مان شیوه له زۆریه‌ی زاناکانه‌وه، له هەر چوار ئیمامه‌که‌وه (خوایان لی پازی بی) نه‌قل ده‌کات، دوابه‌داوی هیئانی ئەو راوبۆچوونانه له‌و زانا پیشینانه‌ی خۆیه‌وه خۆشی ده‌فەرمویت: ئەوه‌تا تۆ له‌مه‌دا ده‌بینیت که چۆن ئەهلی زانیاری کۆبوونه‌ته‌وه له موجته‌هیده‌کان و موقه‌لیده‌کان، سه‌له‌فیه‌کان و خه‌له‌فیه‌کان، له‌سەر ئەوه‌ی که جیهاد کردن فەرزێ کیفایه‌یه له‌سەر ئەهلی ئیسلام که بۆ بلاوکردنه‌وه‌ی بانگه‌وازی ئیسلامی بیته، به‌لام ده‌بیته به‌ فەرزێ عەین بۆ دەرکردن و به‌رپه‌رچدانه‌وه‌ی هیژی بی باوەران له‌سەری [ئیتەر ئە‌ی برای خۆشەویستم، ئەگەر جه‌نابت دان به‌مه‌دا نه‌ئیت، ئەوه ئیتەر که‌واته شوین هه‌وا و ئاره‌زوو و بۆچوونی ته‌سکی خۆت که‌وتوویت، وه شه‌یتان جار جار ه‌ کرده‌وه‌کانت به‌لاوه جوان ده‌کات و وا گومان ده‌به‌یت که به‌س تۆ له‌سەر راستیت، به‌لام وا نییه و زۆر به‌هه‌له‌دا

چوویت و پیچهوانه‌ی ریباری "حسن البنا" و "سیدقطب" و زۆر له زانایانی تریش ده‌که‌یت، وه موسلمان هه‌روه‌ک ده‌زانیت ئیستا زه‌لیل کراون بۆ‌غه‌یری خویان، له ژیر حوکم و ده‌سه‌لاتی بی باوه‌پاندان، بی باوه‌پان به هه‌رلایه‌که‌دا بیانه‌ویت ده‌یانفرینن، زه‌ویان سووتینراو خاپوور کرا و نامووسیان تکینرا، ره‌وشتیان فرۆشرا، له کاروباریاندا بی باوه‌پان حوکمی به‌سه‌ردا ده‌که‌ن، وه "شعائر"ی باوه‌په‌که‌یان له شاره‌که‌یاندا ته‌رک کرا و نه‌ما و له‌بیر کرا، سه‌رباری ئه‌وه ناتوانن بانگه‌وازه‌که‌یان بلاوبکه‌نه‌وه، [واته له‌بری ئه‌وه‌ی بانگی خه‌لکی بکه‌ن بۆ ئیسلام و جیبه‌جی کردنی یاساکانی ئیسلام وازیشیان له خویان هینا بۆ بی باوه‌پان... به هه‌زاران خوشکی موسلمان له به‌رده‌م براو باوکیاندا ئابوو بران!! چهند ئافره‌تی داوین پاك له به‌رده‌م مێرده‌کانیاندا زینایان له‌گه‌ڵ کرا!! ئه‌ی هاوار ئه‌ی موسلمانان بۆ چاوئ هه‌لنابن؟ بۆچی په‌رده‌ی زه‌لیلی و ترسنۆکی له‌به‌ری خۆتاندا نادرن؟] سویند به خوا فه‌رزه به فه‌رزی عه‌ین که هیچ گومانی تیدا نییه که پێویسته هه‌موو موسلمانیک خۆی ئاماده بکات، وه خۆی بپێچیته‌وه به نیازی جهاد کردن، ده‌بیته ئاماده‌یی له روی ته‌قه‌مه‌نیشه‌وه بۆ بکات هه‌تاوه‌کو خوای گه‌وره بۆمان ده‌گونجینیت، خوای گه‌وره ئه‌و ئیشه‌ی که خۆی ده‌زانیت ئه‌نجامی بدات [که إن شاء الله هه‌رواش ده‌بیته].

به دُنیا‌ییشه‌وه زانایانی (جامعة الأزهر) دانیان به‌م مه‌سه‌له‌یه‌دا ناوه و (فتوایان له‌سه‌ر داوه، له کۆنگره‌ی هه‌وته‌مدا له باسیکدا ئه‌وه‌یان راگه‌یاندا که ئیستا جهاد کردن فه‌رزی عه‌ینه به مال و به گیان، وه به‌خشینی مال به ته‌نها به‌س نییه. ئه‌ی برایان: ئه‌مه چه‌ندین گوفتار له‌لایه‌ن خوای په‌روه‌ردگارمانه‌وه، ئه‌مه چه‌ند گوفتار له‌لایه‌ن (اهل الذکر) له زانا به‌پێژه‌کانمانه‌وه ئه‌و زانایه‌ی که خوای په‌روه‌ردگار به واجبی داناوه به‌سه‌رمانه‌وه پرسیارلیکردنیان، هه‌روه‌ک ده‌فه‌رمویت: ﴿فَسَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾ (النحل: ۴۳) واته: پرسیار له ئه‌هلی عیلم و زانیاری بکه‌ن له کاتیکدا که ئیوه نایزانن^(۱).

^۱ نین عه‌باس له‌باره‌ی ئه‌م ئایه‌ته‌وه ئه‌فه‌رموئ: کاتیک که خوای گه‌وره پێغه‌مبه‌ری ﷺ هه‌لبژاردو په‌وانه‌ی کرد عه‌ره‌به‌کان سه‌رپێچی و ئینکاری ئه‌مه‌یان کرد ده‌یان وت: خوای گه‌وره‌تره له‌وه‌ی که نێراوه‌که‌ی ئینسان بیته، خوای گه‌وره‌ش ئه‌م ئایه‌ته‌ی نارد هه‌روه‌ه ﴿أَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا أَنْ أَوْحَيْنَا إِلَى رَجُلٍ مِنْهُمْ أَنْ أَنْذِرِ النَّاسَ﴾

ئهوانه‌ی داوای (فتوا) یان لی ده‌کریت له جهاددا^(۱)

سه‌بارت به پرسیارکردن له باره‌ی حوکمی جهاده‌وه هه‌روهک شیخ الاسلام ئیبن ته‌یمیه له (الفتاوی الکبری) ده‌فه‌رمویت له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی که: "له کاروباری جهاددا ته‌نها پرسیار له‌وه‌که‌سانه ده‌کریت که ئه‌هلی دینی راستن و ئاگیان له کاروباری خه‌لکی هه‌یه، وه پرسیار له‌وه‌که‌سانه ناکریت که ته‌نها له پوآله‌تی ده‌قه‌کان ده‌روانن، هه‌روه‌ها پرسیار له‌وه‌که‌سانه ناکریت که ئاگیان له کاروباری دنیایی خه‌لکی نییه یان خاوه‌ن دینیکی راستیش بن، بۆیه ئیبن ته‌یمیه دوو مه‌رجی داناوه بۆ ئه‌وه‌ی که فه‌توای جهادی لی وه‌رده‌گیری و ده‌بی دوو سیفه‌تی تیدا بی:

۱. ده‌بیئت زانایه‌ک بیئت له‌ناو شه‌ردا ژیا بیئت و پیوستیه‌کانی شه‌ر شه‌ره‌زا بیئت و بیناسی، وه زانیاری به‌وه‌هه‌بی که ئه‌هلی دونیا ی له‌سه‌ره.
 ۲. ده‌بیئت ئه‌وه‌ زانایه له زانا چاکه‌کانه . بۆ خوا سوآحو . بیئت که‌وا لای خه‌لک خاوه‌نی متمانه بیئت و به دینی پاک و راست بناسری [خاوه‌نی بیدعه و فجور و ئاره‌زووبازی نه‌بیئت، به کورتی زانایه‌کی مواهید و تیکۆشه‌ر بیئت].
- ئه‌گه‌رها‌توو یه‌کیک له‌م دوو مه‌رجه‌ی تیدا نه‌بوو ئه‌وا فه‌توای لی وه‌رنا‌گیری له‌باره‌ی جهاده‌وه.

زۆر له زانا‌کانمان و پیاوه به‌رپژه‌کانمان داوای فتوایان لی کراوه له‌باره‌ی جهادی ئه‌فغانیه‌وه، پاشان ئه‌وانیش له وه‌لامدا فتوایان داوه که‌وا خه‌لکی نه‌پۆن بۆ جهادی ئه‌فغانی، به‌لام له داوای ئه‌وه‌ی که حه‌قیقه‌تی مه‌سه‌له‌که‌یان بۆ ده‌رکه‌وت و

(یونس: ۲) وه فه‌رموی: ﴿ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُوْحِيْ اِلَيْهِمْ فَمَنْ لَوْ اَهْلَ الذِّكْرِ اِنْ كُنْتُمْ لَا تَمْلِكُوْنَ ﴾ (۱۳)

﴿ (النحل: ۴۳) واته: پرسیار بکه‌ن له زانایانی کتیه‌ب کۆنه رابردووه‌کان که ئایا ئه‌وانه‌ی نیراون ئینسان بوون یان فریشته . مختصر تفسیر ابن کثیر، ۲م، ص ۳۳۲.

^۱ ئه‌م مه‌سه‌له‌یه له پێشه‌وه باس کرا، به‌لام شیخ عبدالله عزام خوای لی رازی بی بۆیه باسی ده‌کاته‌وه بۆ زیاتر دلتیا بوون، وه به‌راستیش مه‌سه‌له‌که‌ زۆر گرنگه .

راستی جيهاده که يان بينی بویان روون بوویوه یه کسر گه پانه وه له و فتوايهی که دهريان کردبوو.^(۱)

بۇ وینه ئەمه مامۆستای بهرپز شیخ ئەلبانییه خوی گه وره بهرکهت بخاته تهمه نییه، ئەم بهرپزه له مانگی شه والی ۱۴۰۵ کۆچیدا فتوای ده رکرد که جيهاد فه رزی عهینه له ئەفغانستان، به لام پیشتەر ده یفه رموو: چۆن و به چ شیوه یه ک بۆتان ده کړیت بچن بۇ ئەفغانستان، له چ شوینیکدا ته دریب ده کن، ئایا بۆتان ده کړیت بچن بۇ ناوخوی ئەفغانستان؟ چۆن ده توانن به رامبه ر ده بابهی روسی به چه قو روویه پروو بینه وه؟ پاشان یه کیک له گه نجه کان پرسیا ری لی ده کات له وانهی که ئاماده ی مه جلسه که بوون ده لیت: من دکتۆرم ده مه ویت بچم بۇ ئەفغانستان، ئایا بچم؟ فه رموی: نه خیر مه پو! ئەم فتوايهی شیخ ئەلبانی دای له روژیکدا بوو که راستی مه سه له که ی لا روون نه بوو و نه یده زانی، حه قیقته ی جيهادی له ئەفغانستاندا نه ده زانی و نه ده ناسی، له کاتی کدا که ئەو ده یوت: چۆن به چه قو شه ر بکن، نه یده زانی که ئیمه له مزگه وتدا ده توانن هاوه ن بکه ینه وه و بیته قینین، ئەو چه کانه ی که دژی ته یاره ن به کاربه ینین بۇ مه به سستی خویان، وه نه یده زانی که ئیمه ده توانن به سه ره رزی نوپژ بکه ین و شه ونوپژ بکه ین، وه فی ری زانیاری بین و که سانی تریش فی ر بکه ین، وه نه یده زانی که ئیمه ته قه مه نی به سواری ئەسپ و هیستر بار ده که ین و مانگی ک ریگا ده که ین له ناوخوی ئەفغانستاندا بی ئەوه ی که س به رمان بگړی و ده ست بینیته ریگه مان، وه که س ناتوانی دژایه تیمان بکات، جا مامۆستای بهرپز مان شیخ ئەلبانی کاتی ک که به م شیوه یه له حال و ئەحوالی ناوخوی جيهاد ئاگادار بوو، ئەوه تا مانگی ک له مه وپیش فتوايهی کی تر ئەدات که کاسیته که ی له م زوانه پیمان گه یشتوو و له لامه، سه باره ت به مه سه له ی حوکمی

^۱ مه به سستی شیخ عبدالله عزام خوا لئی خوش بیت لیره دا ئەوه یه که ده یه وئ زیاتر ئەوه روژن بکاته وه که زانایان مه رکاتی ک حالی جيهادیان زانی ئەو کاته فتوای جيهادیان لی ورده گریت، چونکه ئەگه ر حالی جيهاده که یان نه زانی ئەوه له فتوادانیش له سه ری تروشی مه له ده بن.

جهاد له ئەفغانستاندا که دةفەرموئیت: "ئییستا بەراستی جهاد له ئەفغانستاندا فەرزێ عەینە، یەکیک لەو گەنجانەیی که لەلای دەبیئت پرسیاری لی دەکات و دەلیت: ئایا جهاد فەرزە ئەگەر لەگەڵ خەلکی بیدعەچیشدا بیئت؟ مامۆستا له وه لāmیدا دەلیت: کهواته ئیوه دەتانهوی فەرزیهتی جهاد تەرك بکەن و وازی لی بهینن؟ ئایا چ ولات و کۆمه‌لیک ههیه به‌بی بیدعە.

[واته چ جیگه‌یه‌ک ههیه له‌م رۆژگارهدا تووشی بیدعە نه‌بووی؟!!] دووباره پرسیاری لی دەکات ئە‌ی ئیزنی دایک و باوک چۆنه؟ له وه لāmدا فەرمووی: له فەرزە عەینەکاندا ئیزن بۆ دایک و باوک نییه، وه ئەو کاسینته‌ی ئیستا لای خۆم ههیه، له پاشان پرسیاری لی کرد له‌باره‌ی دەست بەرزکردنه‌وه و په‌نجە جولاندنه‌وه و غه‌یری ئەمانه‌ش، ئەویش فەرمووی: ئەم په‌نجە جولاندنه‌وه‌یه و بەرزکردنه‌وه‌ی دەسته به هه‌چ شیوه‌یه‌ک بۆتان جائیز نییه ئەگەر ئیمامه‌که‌تان نه‌یکرد، وه ئەگەر ئیمامه‌که‌تان دانیشتی (استراحة)ی نه‌کرد، ئەوا بۆ ئیوه‌ش جائیز نییه دانیشتی (استراحة).^(۱)

بەم شیوه که شیخ ئەلبانی فتوای داوه به دنیاییه‌وه فتوای به‌سه‌ردا داوه له‌سه‌ر فتواکه‌ی شیخ الاسلام ئیبن ته‌یمیه له ریساله‌که‌یدا به‌ناوی (اختلاف الأمة فی العبادة) که دةفەرموئیت: وازهینان یان تەرك کردنی سوننه‌ته‌کانی له‌به‌ر مه‌به‌ستیکی چاکتر و راجح تر گه‌وره‌تر و باشت‌ریشه.^(۲) له‌به‌رئه‌وه‌ی خۆشویستن و پاگرتنی دل‌ه‌کان فەرز، به‌لام ئەوانه‌ی باس‌مان کردن سوننه‌تن، ده‌ی فەرزیش له پیشتره به‌سه‌ر سوننه‌ته‌کاندا، پاشان ئیبن ته‌یمیه دةفەرموئیت: ئایا نابینن

^۱ دانیشتی (استراحة) ئەو دانیشتنه‌یه که له‌به‌رزبوونه‌وه‌ت بۆ رکاتی دووم وه یان بۆ رکاتی چاره‌م دانیشیت، واته له سوچه به‌رز ده‌بیته‌وه به‌ر له هه‌ستانه‌وه‌ی ته‌واوت که‌می‌ک داده‌نیشت، پاشان به یه‌کجاری هه‌له‌ده‌ستی، ئەمه‌ش سوننه‌تیکی پیغه‌مبەری خوایه و فەرمووده‌ی سه‌حیحی له‌سه‌ر هاتووه. بپوانه کتیبی (سبل السلام) به‌رگی ۱ لاپه‌ره ۱۸۲ به‌ درێژی له‌سه‌ری ده‌دۆی.

^۲ واته ئەگەر هاتوو سونه‌تی‌ک له‌گەڵ فەرزێک له‌یه‌ک کاتدا هاتنه پیش ئەوه باشت‌ر وایه واز له سوننه‌ته‌که به‌ینن بۆ فەرزە‌که.

پیغه مبهری خوا ﷺ مه نعی کرد رووخاندنی که عبه و دروستکردنه وهی له سه ر بناغهی ئیبراهیم (علیه السلام) له بهر دل و دهروونی خه لکانی تازه موسلمان بوان (مؤلفه القلوب) وه فهرمووی: (یا عائشة لولا ان قومك حديث عهد بالجاهلية لهدمت الكعبة وأعدتها على أسس إبراهيم ولجعلت لها بابین بابا یدخل الناس منه وبابا یدخرج الناس منه). رواه البخاری. واته: ئەهی عائیشه بئه گهر گهل و هۆزه کهت کات و سه رده میان تازه و نزیك نه بوایه له نه فامیه وه، ئەوه که عبه م دهرووخاند و دروستم ده کرده وه له سه ر بناغهی ئیبراهیم (علیه السلام) وه دوو ده رگام بو دروست ئە کرد، ده رگایه ک خه لکی لئوه بجوایه ته ژووه روه و ده رگایه ک خه لکی لئوه بهاتایه ته ده روه، ئەم فهرمووده یه که ئیمام بوخاری ده یگپرتنه وه و سه رباسیکی بو داناوه به ناوی (ترك الإمام للمفضل المختار خوفا من نفرة قلوب الناس) که واته شیخ ئەلبانی ش خوای گه وره بیپاریزی بو ی هه یه فتوای له سه ر بدات و پاشان به پشت به ستن به ده لیلیکی راست که له فهرمووده یه کی دریزدا پیغه مبهری خوا ده فهرموویت: "إنما جعل الإمام لیؤتم به فإذا کبر فکبروا، فإذا رکع فاركعوا، فإذا قال: سمع الله لمن حمده فقولوا: ربنا ولك الحمد، فإذا سجد فاسجدوا فإذا . أخیرا . صلی قاعدا فصلوا قعودا اجمعین" (رواه البخاری و مسلم). واته: ئیمام بو ئەوه دانراوه که شوینی بکه ون ئە گهر وتی: الله اکبر ئیوه ش بلین الله اکبر، ئە گهر رکوعی برد رکوع ببه ن، ئە گهر وتی: سمع الله لمن حمده ئیوه ش بلین: ربنا ولك الحمد. ئە گهر کپرنووشی برد کپرنووش به رن، ئە گهر نوپزی به دانیشتنه وه کرد ئیوه ش نوپز به دانیشتنه وه بکه ن هه مووتان. [واته ئە گهر هاتو ئیمام عوززیکی هه بوو به هۆیه وه دانیشتنه یوه ش دانیشتنه با عوززیستان نه بی]. شیخ ئەلبانی له باره ی ئەم فهرمووده وه ده لئ: پیغه مبهری خوا ﷺ رووکنیکی له بهر شوینکه وتنی ئیمام به تال کرده وه، وه ستان له نوپزدا روکنه به کوی زانیان.^(١)

^١ رکن: بریتیه له وهی به ئەجمادانی ئەبیته مایه ی به تالبونه وهی ئەو عبادته ته.

پیغه‌مبەر ﷺ ئەم روکنه‌ی به‌تال کرده‌وه (إذا صلى قعد فصلوا قعودا أجمعين)،
 ئەگەر نوێژی به‌ دانیشتنه‌وه کرد ئەوا ئیوه‌ش نوێژ به‌ دا‌یشتنه‌وه بکەن، به‌ شیوه‌ی
 فرمان (صلوا) که سوننه‌تیه‌ت و فره‌زیه‌تیش هه‌له‌گریت، ئەگەر فره‌ز بی‌ت ئەوه
 دانیشتن بۆ له‌ش ساغان فره‌ز ده‌بی له‌ پاش ئیمامیکی دانیشتوو به‌ عوزری
 نه‌خۆشی، ئەگەر سوننه‌تیش بی‌ت ئەوه لی‌رده‌ا به‌جیهینانی سوننه‌تی پیغه‌مبهری
 خوا ﷺ بریتیه‌یه له‌ ته‌رك کردنی پیچه‌وانه‌ی ئیمام، له‌ هه‌ردوو کاته‌که‌دا بریتیه‌یه له
 وازهینان له‌ راوه‌ستان له‌ نوێژدا، له‌به‌ر شوینکه‌وتنی ئیمام، وه‌ ته‌ماع له
 پادا‌شته‌که‌یدا، که‌واته له‌به‌رئه‌وه شیخ الإسلام ئیبن ته‌یمیه و شیخ ئەلبانی له‌م
 باره‌وه ده‌گه‌نه‌ یه‌ك، وه‌ منیش ئەم فتوایه‌م هیناوه و له‌ ریگه‌ی (أصولی)یه‌وه که
 نا‌کریت بۆ هیچ ئینسانیک مناقشه‌ی له‌سه‌ر بکات، ئەویش ئەوه‌یه ئە‌ی برایان پیتان
 ده‌لیم ئەگەر هاتوو یه‌کیك به‌خه‌به‌ر هاته‌وه به‌ دوو ده‌قیقه به‌ر له‌ هه‌له‌اتنی روژ، له
 پینشیدا هیچ نه‌ماوه مه‌گەر دوو ده‌قیقه نه‌بی‌ت بۆ خۆر‌ه‌له‌اتن ئەم دوو ده‌قیقه یان بۆ
 نوێژه فره‌زه‌که‌یه یان بۆ سوننه‌ته‌که‌یه - واته له‌ ماوه‌ی ئەم دوو ده‌قیقه‌دا ته‌نها
 ده‌توانیت یه‌کیکیان ئەنجام بدات - ئایا کامیان به‌جی بی‌نی؟! گشت موسلمانیکی
 هۆشیار و هه‌موو زانایه‌ك و گشت نه‌زانیک و گشت نه‌فامیک ده‌زانیت به‌راستی
 فره‌زه‌که له‌م حا‌له‌ته‌دا پینش سوننه‌ته‌که‌ ده‌خری، منیش ده‌لیم به‌ برایانم: ئەگەر
 هه‌له‌پ‌رینی ده‌سته‌کان و جولا‌ندنی په‌نجه و دانانی هه‌ردوو ده‌ست له‌سه‌ر سینه
 سه‌ری ده‌کی‌شا بۆ وازهینان له‌و جیهاده فره‌زه و پیروژه‌ی که تۆ له‌ پیناویدا
 هاتووی، سه‌ری ده‌کی‌شا بۆ تو‌وره بوون و بی‌ تا‌قه‌ت بوونی ده‌روونی ئەفغانیه‌کان
 له‌ تۆ، چونکه ئەوان وا هه‌ست ئەکه‌ن و گومان به‌جو‌ری ده‌بن که تۆ هاتوویت به
 دینیکی تازه‌وه، ئایا واز لی‌هینانی با‌شتر نییه له‌به‌ر خاتری ئەنجامدانی فره‌زه‌که که
 جیهاده‌که‌یه؟! چونکه ئەوان له‌ ته‌مه‌نیاندا نه‌یان‌دیوه که که‌سیك به‌و جو‌ره په‌نجه
 بجولینێ! یان که‌سیك ده‌ستی له‌سه‌ر سینه‌ی دابنی، له‌ ژیانیا‌ندا نه‌یان دیوه
 که‌سیك دابنیشنی له‌ دانیشتنی (استرا‌حه)دا ئەوان وا هه‌ست ده‌که‌ن و وا گومان

دهبن که تو به دینیکی تازهوه هاتوویت، بهو جوړه حالی بوونهوهی بهرامبه به تو یهکسه کینه له دلی دروست دهبی، وه ناتوانیت بهردهوام جیهادیان لهگه‌لدا بکهیت، کهواته نه‌گهر هم جیهاده فرهزی عهین بیټ یاخود کیفایه نهوه وازت له فرهزیک هیناوه له‌به‌ر خاتری سوننه‌تیک له‌ناو نویژدا.

[ئهی برای به‌ریزم جولاندنی په‌نجه له نویژدا له‌وه زیاتر نییه که سوننه‌تیکه، واته دهره‌جهی سوننه‌ته و نابیتته فرهز، به‌لام جیهاده‌که فرهزی عهینه، جا با نه‌وه‌ش بزانیی نیمه نالین نه‌وه سوننه‌ته بچکوله‌یه و نه‌نجامی نه‌دهیت، نه‌خیر، هه‌موو کرداریکی پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ گه‌وره‌یه و ده‌بی نه‌نجام بدریت، برایانم هر نه‌وه‌نده با به شیوه‌یه‌ک نه‌نجام نه‌دریت بیته مایه‌ی تهرک کردنی فرهزیک، قه‌یدی چیه با تو له نویژی نیوه‌رپ په‌نجه نه‌جولیننی، له شه‌ونویژیکدا بیجولینه، نه‌و کاته نه‌کس نه‌تبینی و نه نه‌بیته هوی رق و کینه].

ئهی برایان: جهاد فرهزی عهینه باوک ئیزنی بو نییه، چونکه باوکی تو نه‌وهی به‌ره‌لستیت ده‌کات لیی خوئی تهرک که‌ر و نه‌نجام نه‌ده‌ره بو فرهزیک به‌نه‌فسی خوئی فرهزه، نه‌و باوکه‌ت که ئیزنی لی ده‌خوازیت ده‌بیټ له جیهادا له پیشته‌وه بیټ، نایا به‌چ حالیک تو داوای ئیزن ده‌که‌یت له نویژنه‌که‌ریک تاوه‌کو ئیزنی نویژی به‌یانیت بداتی؟ نه‌گهر حالی وابوو شه‌وان دوا ده‌که‌وت له سه‌عاتی سی یان چواری شه‌ودا ده‌خه‌وت و به‌مه‌رجی بگریټ له‌سه‌ر تو که هه‌لنه‌سیت بو نویژی به‌یانی، له‌به‌ره‌وه‌ی که تو به‌ده‌ست‌نویژه‌که‌ت نار‌ه‌حه‌تی ده‌که‌یت، نایا هیچ یه‌کیک له زانایانی ئیسلام ده‌فرمویت: فرهزه گوپ‌رایه‌لی نه‌و باوکه‌ت به‌و شیوه‌یه، وازهی‌نان له نویژ تاوه‌کو سه‌رپیچی دایک و باوکت نه‌که‌یت؟! نه‌خیر، [به‌راستی هیچ یه‌کیک له زانایان نافه‌رموون وازبه‌ینه له نویژی به‌یانی با باوکت له‌خه‌وه‌لنه‌سیت و به‌ده‌ست نویژه‌که‌ت نار‌ه‌حه‌ت نه‌بیټ]. ده‌ی ئهی برام با چاک بزانیټ ئیستا جهاد کردن به‌ته‌واوه‌تی وه‌ک نویژ وایه هیچ جیا‌وازی‌یه‌کیان نییه، به‌لکو ئیستا جهاد له‌پیشتره له روژووی فرهز، له پیشتره له زه‌کات، له پیشتره له‌حه‌ج و سه‌ردانی مالی خوا [چونکه

ئەگەر جیهاد نەبێ ئەو نە زەکات زەکاتە و نە نوێژت نوێژە و نە رۆژووت رۆژوو و نە دەشپێلن سەردانی مالى خوا بکەیت، ئەو تا ئەو جوار پینج سالە موسلمانانى عىراق نەپۆیشتوون بۆ سەردانى مالى خوا، ئەمە هۆکەى چیه؟ هۆکەى بریتیه له له‌بەرچوونه‌وى جیهاد له دڵ و مێشک و یادی موسلماناندا، ئەو‌ش بەرهمى ئەو پیلانەیه که بێ باوە‌پان چەندە‌ها سالە نە‌خشە‌یان بۆ کیشاوه و چاوه‌پوانى بە‌روبووى دە‌کن، ئەو هاتە دى که ئەویش: له‌بەر‌بە‌ر‌دە‌وه‌ى جیهاده له مێشکى ئیمانداراندا، که‌واته که تۆ جە‌نابت خە‌لک له جیهاد سارد دە‌کە‌یت‌وه ئەو هە‌ول له پیناوى جیه‌جێ کردنى پیلانە گلاوه‌کانى ماسۆنیه‌ت و جوله‌کە‌دايه، ئاواته گلاو زه‌هراویه‌کانیان به‌جێ دێنێ، که‌واته پیاوی چاک به‌ خە‌لک له جیهاد سارد مە‌کەر‌وه که خۆت مە‌ردى ئەو مە‌یدانه نیت، تا ئیستاش ئەو کارانەت کردووه له ئیستاه وەرە پە‌شیمان بە‌روه و روو له خوا بکە و بێ: خوايه گيان من به‌ هە‌ل‌دا رۆیشتم و تاوانبارم، پاشان چە‌کى جیهاد بکەرە شانت و بە‌ره‌و مە‌یدانى گینا‌پازان بە‌رى کە‌وه هە‌تاوه‌کو إن شاء الله به‌ رووى سپییه‌وه بگه‌ینه‌ خۆى گەرە‌ جل جلاله‌].

ئەم جیهاده

ئەگەر ئافره‌تێكى موسلمان له‌ دوورترین شوینی رۆژ‌ه‌لاته‌وه دەستی بە‌سە‌ردا گیرا، ئەو فەرزه له‌سەر موسلمانانى ئە‌ندە‌لوس که‌ راپە‌رن و بجولین بۆ ئازادکردن و‌ بزگارکردنى ئەو ئافره‌ته! ئەى حال چۆنه‌ بۆ خۆم که ناموسى ئافره‌تانى موسلمان به‌یانیان و ئیواران دە‌تکینرین!! مە‌گەر ئیمه گومانمان وابى که ناموسى ئافره‌ته حیجازییه‌کان و ئە‌ردە‌نییه‌کان یان فە‌له‌سه‌تینی یان شامییه‌کان بە‌رینو گەرە‌تره له ناموسى ئافره‌ته ئە‌فغانییه‌کان، مە‌گەر ئیمه گومان وابە‌رین که خوینى عەرەب پاک‌تره له خوینى ئە‌فغانییه‌کان، مە‌گەر گومان وا بە‌رین که ئەم زه‌ویه بۆ ئە‌وه ناشیت بە‌رگری لى بکە‌ین [جا کیه ئەم گومانە ئە‌بات؟ مە‌گەر کە‌سێک به‌ هیچ شیوه‌یه‌ک له‌ سروشتى ئەم دینه‌ تێنه‌گه‌یه‌شتبى].

به‌راستی ئەمه زه‌وییه‌کی ئیسلامییه، خه‌لکه‌که‌ی موسلمانن، پیمان خو‌ش بی‌ت یان نا، یه‌کیکه له ولاته‌کانی ئیسلام که به‌یداخی (لا إله الا الله) به‌سه‌ریه‌وه شه‌کاوه‌ته‌وه، بی‌جگه له‌مانه خاکیکه که جیهادی تی‌دا ده‌ست پیکراوه، ئالا‌که‌ی روونه، هه‌موو لایه‌نه‌کانی دیاری کراوو مه‌به‌ستی ئاشکرایه، چونکه له ده‌ستووریاندا نووسراوه مه‌به‌ست له‌م جیهاده دامه‌زراندنی ده‌وله‌تیکی ئیسلامییه له ئەفغانستاندا، وه پاک‌کردنه‌وه‌یه‌تی له فساد، وه له ماده‌ی دووه‌می ده‌ستووریاندا هاتوووه که ده‌ستوره‌که‌مان له‌م ئایه‌ته‌وه سه‌رچاوه ده‌گری‌ت ﴿إِنَّ

الْحُكْمَ لِلَّهِ أَمْرًا أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ﴾ (یوسف: ٤).

به‌راستی ئەم جیهاده تاکه جیهادیکه له‌سه‌ر زه‌ویدا، ئەو جیهاده‌ی که ئیستا گشت ولاتانی بی‌باوه‌ری هی‌ناوه‌ته هه‌ژین، بی‌باوه‌ران ده‌ترسین له سه‌رکه‌وتنی، نه‌وه‌ک جاریکی تر ئیسلام هه‌لسی‌ته‌وه، هه‌ر له‌به‌ر ئەوه‌شه (نیکسو‌ن)ی تاغوت نه‌یتوانی که ږق و کینه‌ی به‌رامبه‌ر ئەم جیهاده به‌شاری‌ته‌وه، یان ده‌ریاره‌ی ئەم دینه، بۆیه وتی: مافه به‌سه‌ر ئەم‌ریکاوه که ږق و کینه‌کانی یان جیاوازییه‌کانی له‌گه‌ل رووسیادا له‌بیر بباته‌وه و ری‌ک بکه‌وی به‌ریه‌رچدانه‌وه‌ی ئەم هی‌رشه زۆره ئیسلامیه که دروست بووه، ئەو هی‌رشه‌ی که ده‌ستی پیکردوووه و یه‌که‌مجار و سه‌ره‌تاکه‌ی له ئەفغانستاندا ده‌جولیت.

ئهم‌ږق هه‌موو جیهان له‌سه‌ر دژایه‌تی ئەم جیهاده یه‌ک که‌وتوووه بۆ ناو‌زپاندن و ناشیرین‌کردنیان، له‌سه‌ر ته‌له‌فزیو‌نی ئەم‌ریکی ده‌ریان ده‌خه‌ن وه‌ک کۆمه‌لیک دز و ری‌گر، چه‌شیش خو‌ر، پاش ئەمانه هی‌رش ده‌که‌نه سه‌ر سه‌ربازگه‌ی رووس یان شیوعییه‌کان، ئەمانه هه‌موو له‌سه‌ر ته‌له‌فزیو‌نی به‌ریتانی پیشان ده‌دریت، یان له‌سه‌ر ته‌له‌فزیو‌نی ئەم‌ریکی ئیواره‌و به‌یانی ساروخی (ستنگر) و یارمه‌تییه ئەم‌ریکییه‌کان نیشان ئەدات هه‌تا وای پیشان بدات که ئەم جیهاده بریتییه له گه‌مه‌یه‌کی ئەم‌ریکی و که‌ی ویستی رای ئەگری‌ت، یان وا پیشان بدات که مندالیکی

رینمونی کراوه به‌دهست ئەمریکییه‌کانه‌وه، به‌م شیوازه زۆر له بی ئاگیانی عه‌ره‌ب - که زۆربه‌یان بی ئاگان له حه‌قیقه‌تی ئەم جهاده - که‌وتوونه‌ته گومانه‌وه که ئەم جهاده یارییه‌کی ئەمریکییه، یارییه‌کی (C.I.A)ه، هه‌روه‌ک (C.I.A) له‌ خوا‌ی گه‌وره به‌توانا‌تر بی‌ت، پاکی بو‌ خوا له‌و گومان و قسانه، ئەمان ئەمه‌ حالیا‌نه، ئەگه‌رچی به‌دهم ئەمه‌وه ئەنالی‌نن.

به‌راستی ئەم جهاده، جهاد له‌ نیوان ئەفغان و ئەفغاندا، که‌واته له‌به‌رئه‌وه‌یه که مه‌به‌سته‌که زۆر ئاشکرا‌و و روونه، ئایا بو‌چی نه‌جیب له‌گه‌ڵ جه‌لاله‌دین، له‌گه‌ڵ سه‌ییاف، له‌گه‌ڵ ئەحمه‌د شا مه‌سه‌عود، شه‌ر ده‌کات و بو‌چی خو‌ین ده‌پ‌رژن و له‌به‌رچی؟ له‌کاتی‌کدا که ئەم ئەفغانییه و ئەویش ئەفغانییه و زمانه‌که‌ی ئەم (پشتوو)یه و زمانی ئەویش (پشتوو)یه، ئایا ئەم شه‌ره له‌سه‌ر ده‌سه‌لاته؟ له‌سه‌ر پا‌ره‌یه؟ نه‌خه‌یر له‌سه‌ر ئەم قسه لا‌وه‌کییا‌نه نییه، به‌لکو ئەمانه ئەو کۆمه‌له‌ن که له‌ روژانی (داودی ئەفغانی)ه‌وه جهاده‌یان ده‌ست پ‌یکردو‌وه، ئەم جهاده به‌رده‌وام بو‌و تا روژانی (تراقی ئەفغانی)، پاشان (حفیظ الله ئەفغانی)، پاشان سه‌رده‌می (باب‌رک کارملی ئەفغانی).... که‌واته شه‌ر به‌ ته‌نیا له‌سه‌ر ده‌رکردنی دو‌ژمنی‌کی ده‌ره‌کی نییه که هاتووه‌ته و لاته‌وه، به‌لکو ئەم شه‌ره له‌سه‌ر عه‌قیده‌یه و بو‌ پال پ‌یوه نانی بیروبا‌وه‌ری شیوعیه‌ته که شیوعیه‌یه‌کان به‌ زۆری ئاسن ده‌یان‌ه‌و‌یت بیسه‌پ‌ینن به‌سه‌ر خه‌ل‌کدا، به‌لام موجه‌یدان ئەوه‌یان پ‌ی قبول نییه هه‌رچه‌نده قوریانی پ‌یشه‌که‌ش بکه‌ن، چه‌ندی تی‌ بج‌یت، قبولیان نییه ع‌یزه‌ت و سه‌ربه‌رزی بی‌جگه بو‌ خوا بو‌ که‌سی‌کی تر بی‌ت، چ ع‌یزه‌تی‌ک له‌وه گه‌وره‌تره که (نه‌جیب) نامه ده‌نی‌ری بو‌ (جه‌لاله‌دین حه‌ققانی) له‌ کاتی شه‌ردا، که ئیستا ئەو نامه‌یه‌م له‌ گیرفاندایه، پ‌ینی ئە‌لی: ری‌گای نیوان شه‌ره‌کانم بو‌ بکه‌روه - ئەمینی بکه - چیت ئەوی ئەتده‌می، هه‌موو ئەسیره‌کانی (به‌کتیا) ئازاد ده‌که‌م، پاشان عه‌فوم کردووی له‌ حوکمی ئیعدام، پاشان من موسلمانم، من و سوله‌یمان لائیک که وه‌زیری (سنوور)ه، به‌لام ناتوانین ه‌یچ بکه‌ین له‌ نیوان ئەم شیوعییا‌نه‌دا، من ئاماده‌م سه‌د بارمه‌ته‌ت بده‌می تا د‌نیا

بی نه‌گەر له‌گه‌لم دانیشی، شیخ جه‌لاله‌دیش حه‌ققانیش وه‌لامی داوه‌ته‌وه به نامه‌یه‌کی دریژ ده‌لی: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴿۲﴾ كَبْرًا مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴿۲﴾﴾ (الصف: ۲ - ۳)^(۱) واته: ئەه‌ی ئەو كه‌سانه‌ی كه‌ باوه‌رتان هیناوه، ئەوه بوچی به زمان قسه‌یه‌ك ئەكهن كه به كرده‌وه نایكهن، گه‌وره‌ترین رق و تووره بوون لای خوی گه‌وره ئەمه‌یه كه به زمان قسه‌یه‌ك بكهن و به كرده‌وه جیبه‌جیی نه‌كهن. پاشان پیی وت له‌گه‌لت داده‌نیشم به دوو مه‌رج: بی باوه‌ری خوت به شیوعیه‌ت راگه‌یه‌نی و هیرش بکه‌یته سه‌ر رووسیا... پیش ئەمانه دانیشتن نییه، چونكه من رانه‌هاتووم له‌سه‌ر سه‌ره‌ی زه‌لیلی دانیشم.

جه‌لاله‌دینی حه‌ققانی چیبه؟ ماموستای قوتابخانه‌یه‌کی ئایینی بچکوله بوو له ئەفغانستاندا، جه‌هاد به‌م شیوه‌یه به‌رزی كرده‌وه و عیزه‌تی دایه كه سه‌رۆك ده‌وله‌تان نامه‌ی بو ده‌نیرن، [به‌لی به‌راستی ئەم جه‌واده مایه‌ی سه‌ره‌رزی و شكۆمه‌ندی هه‌موو موسلمانیکه، ئەو مواهیدانه زۆر به‌رین لای خوی گه‌وره له کاتی‌کدا كه به‌سکی خالی و قاجی به‌تی و گه‌رفانی خالییه‌وه به‌رامبه‌ر ئەو هه‌موو تاغوت و سه‌تمکارانه وه‌ستاوون].

به‌راستی عوزر هینانه‌وه بو موسلمانان به هیچ شیوه‌یه‌ك نه‌ماوه، له رۆژیک فوکه‌های ئیسلام فتوایان ده‌دا له‌سه‌ر ئەوه‌ی جه‌هاد فه‌رز ده‌بی‌ت له‌سه‌ر نزیکتر... نزیکتر، رۆژیک بوو كه هۆکاره‌کانی هاتوچۆ و سه‌فه‌رکردن به‌گویدریژ بوو، به‌ئه‌سپ و هینستر و حوشت و ماین بوو، به‌لام ئەم‌ه‌رۆ ئەگه‌رچی ریگه‌کانیش دریژ و دوور بن، به‌لام تۆ ده‌توانیت له‌دووترین شوینی ئەم زه‌وییه‌دا بی‌یت بو زه‌وی جه‌هاد، رۆژیک كه فوکه‌های ئیسلام فتوایان ده‌دا كه جه‌هاد فه‌رزی عینه و پاشان بلاوده‌بیته‌وه،

^۱ ئین که‌سیر له‌ته‌فسیره‌که‌یدا ده‌رباره‌ی ئەم ئایه‌تانه ده‌وه‌فه‌رمو‌یت: ئەم ئایه‌تانه له‌کاتی‌کدا دابه‌زی که‌ یاره‌کانی پیغه‌مبه‌ر ﷺ ئاواتیان خواست كه جه‌هاد له‌سه‌ریان فه‌رز بی‌ت، به‌لام کاتی خوی گه‌وره فه‌رزی کرد، کۆمه‌لنکیان که‌مه‌رخه‌میان تیدا کرد.

رۆژیک که شه‌ر له دوو رۆژ و سێ رۆژدا ته‌واو ده‌بوو، ئەگەر زانیمان شه‌ری قادیسه گه‌وره‌ترین شه‌ر بووه له میژوودا، سێ رۆژی خایاندوو، به‌لام ئیستا شه‌ر ده‌ ساڵه‌ به‌رده‌وامه‌، چ به‌هانه‌یه‌ک بۆ موسلمانان هه‌یه له زه‌ویدا، [چ عوزریک هه‌یه بۆ موسلمانان له زه‌ویدا؟ چۆن خۆتان ئەدزنه‌وه لێ، بۆچی خۆتان له گوفتار و فتوای زانیانی پێشین گێل و بێ ناگا ده‌که‌نه‌وه:

ئا ئەمه‌ی وا تۆش براکه‌م به‌ سه‌بری مه‌که‌کی تۆ ده‌گه‌ی
 دلنیا به‌ خۆکوشتنه‌ چونکه‌ تۆ (دل) ئەکه‌ی پینه
 سه‌بی یان دووی کاتێ سه‌ربازانی کوفر هێرش دینن
 ده‌بینی میحرابی رووخا و وه‌ک قورئان به‌ خوین ره‌نگینه
 قورئانی پیروژ و میحراب چۆن وایان به‌سه‌ر نایه
 که‌ پاسه‌وانی هه‌ردووکیان شال و شمشیری دارینه‌].

ئهی برای خۆم وه‌ره له‌گه‌لمدا بۆ ئەوه‌ی به‌ چاوی خۆت ببینیت که‌ چۆن ته‌یاره‌کان له‌ لادی بچکۆله‌کاندا دینه‌ خواره‌وه و ده‌نیشنه‌وه، ئەو لادییه‌ که‌ موجاهیدان له‌ دووره‌وه‌ چواره‌وریان گرتوو... دینه‌ خواره‌وه له‌ لادیکان بۆ ئەوه‌ی چه‌ندین ئیشی نابه‌جێ بکه‌ن، به‌لێ ته‌یاره‌که‌ له‌ نا‌کاوێکدا و له‌ کاتی بێ ناگاییدا ده‌نیشیته‌وه و چاکترین و جوانترین کچان و ژنانی لادیکه‌ هه‌لده‌بژێرن، پاشان به‌رزی ده‌که‌نه‌وه‌ به‌سه‌ر لادیکه‌وه و کراسه‌کانیان له‌به‌ر داده‌پرن و دای ده‌که‌نن، ناموسیان هه‌تک ده‌که‌ن، پاشان به‌ پووتی هه‌لیان ده‌ده‌ن به‌سه‌ر باوک و براکانیاندا، ئایا ناموسی ئیمه‌ پیروژتره‌ له‌ ناموسی ئەمانه‌؟ خوینی ئیمه‌ له‌ خوینی ئەمانه‌ گه‌وره‌تره‌؟ ئەوه‌ چ دینیکه‌ به‌ تۆ ده‌لێن کاتی جیهاد نه‌هاتوو له‌ کاتی‌کدا که‌ تۆ ئەم هه‌موو گونا‌حو خراپه‌کارییه‌ ده‌بینیت، تۆ ئەم هه‌موو جه‌ریمه‌یه‌ ده‌ره‌ق به‌ مافی موسلمانان ده‌بینیت که‌ پێشیل ده‌کریت، ئەمه‌ چ دینیکه‌ که‌ بۆ تۆی په‌وا داوه‌ که‌ بمینیته‌وه به‌ دانیشتوویی و ئەوانیش سه‌رده‌بژێرن و ناموسیان هه‌تک ده‌کریت؟ له‌ چ دینی‌کدا ئەمه‌تان خویندوو؟ له‌ کویدا ئەم ده‌قته‌تان دۆزیوه‌ته‌وه‌؟

ئایا موسلمانان هه‌تا ئیستاش شهرم ناکهن، ئایا شهرم نایانگریت له دواى تیپه‌ریوونى ده سال به‌سه‌ر ئه‌م قه‌سابخانه‌یه‌دا که له هه‌ر چوار لاوه خوین وه‌کو لافاو ده‌پوات، له هه‌موو چوار ده‌قیقه‌یه‌کدا یه‌کیک شه‌هید ده‌بی‌ت له ئه‌فغانستاندا، هه‌موو ده‌قیقه‌یه‌ک یه‌کیک له ولات و زه‌وى خو‌ی کو‌چ ده‌کات بو شاخ و دو‌له‌کان، به‌لام هیشتا موسلمانان به‌هه‌ندى زانیارى وشک و می‌شیکى سارده‌وه مونا‌قه‌شه‌ی ئه‌وه ده‌که‌ن ئایا جیهاد فه‌رزى عه‌ینه یان کیفایه‌یه؟ ئای خو‌زگه بمزانیایه ئه‌مانه چو‌ن له‌و ده‌قانه تی‌ده‌گه‌ن؟ ئای خو‌زگه بمزانیایه چو‌ن به‌سه‌ر سورتى (التوبه) دا تیپه‌رده‌بن و پو‌وبه‌پو‌وى ده‌بنه‌وه؟ سه‌به‌ینى چو‌ن به‌رامبه‌ر خواى په‌روره‌دگار راده‌وه‌ستن؟ [به‌چ بیانویه‌ک ده‌ئین جیهادمان نه‌کردوه؟ به‌راستى هه‌مووى بیانوى ترسنو‌کى و ته‌مه‌لى و ته‌وه‌زه‌لییه، به‌لام ناچارن به‌وه ده‌رى بېرن که گوايه کاتى جیهاد نه‌هاتوه].

ئهى براينه: ئایا پیغه‌مبه‌رى ئیسلام ﷺ سوپای (موئته)^(۱) ی نه‌نارد که سى هه‌زار نه‌فه‌ر بوون بو ته‌مى کردنى (حارث الغسانی) ئه‌و پیاوه‌ی که نیراوه‌که‌ی پیغه‌مبه‌رى ﷺ شه‌هید کرد، یه‌ک موسلمانى کوشت، پیغه‌مبه‌رى خوا ﷺ سوپایه‌کى نارد بو تو‌له‌سه‌ندن، بو تو‌له‌سه‌ندنى خوینى ئه‌و موسلمانه. [به‌ئى پیغه‌مبه‌رى خوا ﷺ ئه‌م سوپایه‌ی نارد بو تو‌له‌سه‌ندنى خوینى موسلمان، سوپای سى هه‌زار جه‌نگاوه‌رى نارد بو به‌رامبه‌رکى دوو سه‌د هه‌زار نه‌فه‌ر، ئه‌وه‌بوو له سه‌ره‌تای کو‌کردنه‌وه‌ی سوپاکه‌دا پیغه‌مبه‌رى خوا ﷺ ئالایه‌کى سپى به‌ست و دای به‌ده‌ستى زه‌یده‌وه فه‌رمووى: ئه‌گه‌ر زه‌ید تووشى شتى هات ئه‌وه جه‌غه‌رى کوپى ئه‌بو تالیب سه‌رۆک و ئالابه‌ده‌ست بی‌ت، ئه‌گه‌ر جه‌غه‌رىش تووشى شتىک هات ئه‌وه ئه‌وه عه‌بدو‌للاى کوپى په‌واحه با سه‌رۆک بی‌ت، ئه‌گه‌ر ئه‌ویش تووشى شتىک هات، موسلمانه‌کان با خو‌یان فه‌رمانده‌یه‌ک هه‌لبژین، ئه‌وه‌بوو که شه‌ر له نى‌وان سى هه‌زار جه‌نگاوه‌رى ئیسلام و دوو سه‌د

^۱ موئته دئییه‌که له ولاتى شام دوو قوناغ له قودسه‌وه دوره‌که‌وتووته خوارووى خو‌ره‌لاتى ده‌ریای مردو.

هه‌زار جه‌نگاوهری کافردا دهستی پی کرد، یه‌کسه‌ر زهیدی کوری حاریسه ئالاکی پیغه‌مبه‌ری خوی ﷺ هه‌لگرت و خوی کوتا بۆ ناوجه‌رگی دوژمن، زهید جه‌نگیکی فیداکارانه‌ی کرد تاوه‌کو شه‌هید بوو، ئینجا جه‌عفری کوری ئه‌بی تالیب ئالاکی هه‌لگرت و په‌لاماری داو که‌وته‌ سررود خویندنه‌وه و وتی: ئای چه‌ند خۆشه‌ به‌ه‌شت و نزیکبوونه‌وه له به‌ه‌شت، جه‌عفر که‌وته‌ پم بازی و هه‌تا ده‌وریان گرت و ئه‌سپه‌که‌یان کوشت و ئه‌ویش دابه‌زی به‌ شمشیر په‌لاماری ده‌دان، ئه‌وه‌بوو ئالاکی به‌ دهستی راست گرتبوو دایان له دهستی راستی و قرتاندیان، پاشان به‌ دهستی چه‌پی ئالاکی ئالاکی گرت که‌ دهستی چه‌پیشیان قرتاند به‌ قۆله‌کانی گرتی هه‌تاوه‌کو له‌ویدا شه‌هیدیان کرد، پاشان عه‌بدوئالی کوری په‌واحه‌ ئالاکی هه‌لبری و به‌ره‌و مه‌یدانی شه‌ر که‌وته‌پێ، له‌و کاته‌دا ئامۆزایه‌کی پارچه‌ گۆشتیکی بۆ هیناو وتی: تو ئه‌م‌رۆ زۆر ماندوو بوویت و هیچت پی نه‌خوراوه ئه‌م نه‌خته‌ گۆشته‌ بخه‌ره‌ به‌ردلت، گۆشته‌که‌ی وه‌رگرت و پارویه‌کی لی داگرت و گوئی له‌ گرمه‌و هه‌رای دوژمن بوو له‌به‌رده‌میه‌وه، ئه‌ویش گۆشته‌که‌ی فریدا و په‌لاماری دا هه‌تا‌کو شه‌هید کرا. ئه‌ی براینه‌ ئه‌وه‌ی لیره‌دا مه‌به‌سته‌ ئه‌وه‌یه‌ که‌ پیغه‌مبه‌ری ئیسلام ﷺ ویستی ته‌می سته‌مکاران دادات، ویستی بۆ کافرانی بسه‌لمینێ که‌ ئیسلام خاوه‌ن شه‌ره‌ف و شکۆمه‌ندییه‌، ئه‌ی به‌ دایک و با‌م به‌ قوربانت بم ئه‌ی پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ خۆزگه‌ موسلمانانی سه‌ده‌ی بیسته‌میش وه‌ک تو بیریان بکریایه‌ته‌وه‌، به‌لام داخه‌که‌م ئه‌م‌رۆ شمشیری دارین بووه‌ به‌ پارێزه‌ری ئیسلام، ده‌ی سویند به‌ تاکی خوا جل جلاله‌ هه‌تا‌کو له‌ ده‌رونی موسلماناندا جیهاد ریشه‌ دانه‌کوئی موسلمان هه‌ر زه‌لیل ده‌بییت، ئای ئیمام عومه‌ر و شمشیره‌که‌ی له‌ کوئی بینم؟.

ئای خۆزگه‌ جه‌نگاوهره‌کانی به‌در چۆن دروست بینه‌وه؟ ئای ته‌له‌ه له‌ کوئی بینم که‌ له‌ شه‌ری ئوحووددا له‌کاتی‌کدا که‌ بی باوه‌په‌کان ده‌وری پیغه‌مبه‌ریان ﷺ گرتبوو ئه‌ویش ده‌یفه‌رموو ئه‌ی پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ سه‌رت به‌رز مه‌که‌ره‌وه‌ با تیریک لیت نه‌دات، سکم به‌ قوربانی سکت بییت، به‌ جوړیک ئه‌و تیرانه‌ی که‌ ده‌هاتن بۆ پیغه‌مبه‌ر ﷺ ئه‌م خوی کردبووه‌ قه‌لغان تا به‌ پیغه‌مبه‌ر ﷺ نه‌که‌ون].

ئهی براینه:

ئایا خهلیفه‌ی ئیسلام له شاری به‌غداده‌وه سوپایه‌کی ریک نه‌خست که ژماره‌که‌ی هفتا هزار سه‌ریاز بوو؟ بۆ رزگارکردنی ناموسی ئافره‌تیکی ئیماندار له دوری هزاران میل له‌ناو ولاتی تورکه‌کاندا له عه‌موریه؟! ئایا معتصم رانه‌په‌ری بۆ رزگارکردنی ئافره‌تیکی؟ که ئه‌مه حوکمیکی شه‌ریعه‌یه، وای تینه‌گه‌ی که سوننه‌تیکی، حوکمیکی شه‌ریعه‌یه ئه‌گه‌ر ئافره‌تیکی له‌لایه‌ن بی باوه‌رانه‌وه به دیل گیرا جهاد ده‌بیته فه‌رزی عه‌ین له‌سه‌ر ئوممه‌تی ئیسلامی تا رزگارکردنی، [ئه‌گه‌ر به‌ته‌ن‌ها بۆ رزگارکردنی ئیمانداریک ئه‌مه حوکمی شه‌ریعه‌که‌ی بیته ئهی چی ده‌لاییت له‌خوینی هزاران ئافره‌تی داوین پاک؟! هزاران ئافره‌ت که هاوار ده‌که‌ن ئهی برا موسلمانانه‌کان بۆ نایه‌ن رزگارمان بکه‌ن، نازانم له‌روژی قیامه‌تا چی وه‌لامی په‌روه‌ردگار بده‌ینه‌وه؟ به‌هزاران کۆرپه‌ی زۆل که‌وتنه‌ ناو کۆمه‌لگه‌ی ئیسلامیه‌وه، تازه ئه‌ویش ده‌لاییت کاتی چه‌ک هه‌لگرتن نه‌هاتوه، به‌پراستی ئه‌مه نه‌ک قسه‌یه‌کی موسلمانانه‌ نییه، به‌لکو قسه‌یه‌کی پیاوانه‌ش نییه، چونکه هه‌ر که‌سیک غیره‌تی پیاوه‌تی تیدا بیته‌ ری به‌رنادات بۆ کافران که زینا له‌گه‌ل خوشکه موسلمانانه‌کاندا بکه‌ن و کۆرپه‌ی زۆل بخه‌نه کۆمه‌لگه‌ی ئیسلامیه‌وه].

ئهی براینه:

ئایا یاره‌کانی پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ سه‌ردانی مالی خویان نه‌کرد له (حجة الوداع) که نزیکه‌ی سه‌دو چوارده هزار سه‌حابی له‌گه‌ل پیغه‌مبه‌ری خوادا (له‌سه‌ر که‌مترین ریوايه‌ت)!! کوان ئه‌م کۆمه‌له... کوانه ئه‌مانه؟ چیان لی هات؟ (ئایا له‌سه‌ر جیگه‌ مردن؟!)) ئایا ئه‌وانه له‌گۆرستانی (البقیع) دا چه‌ندیان نیژران؟ سویند به‌خوا با چاک بزانیته له‌سه‌دو چوارده هزاره ئه‌وانه‌یان له‌گۆرستانی (البقیع) دا له‌چال نران و ئه‌سه‌په‌رده کران له‌سی هزار که‌س که‌متن، ئهی برای خۆم له‌کوین ئه‌وانی تریان؟ به‌لئ ئه‌وانه ئیستا لاشه‌کانیان له‌ناو ئه‌م زه‌ویه‌دان، گۆره‌کانیان وان له‌تورکیا، وان له‌ئهرمینیا، وان له‌نازه‌ربایجان، ئه‌م هه‌موو شارانه له‌روژی جینشینی پیغه‌مبه‌ر ﷺ، عوسمانی کوری عه‌فان فه‌تخ کراو که‌وتنه ژیر په‌رچه‌می (لا اله الا

الله)، ئه‌وه ولاتی ئه‌رمینیا که ئه‌وه‌تا له یه‌کیتی سوڤیه‌ت و ئیستا زۆریه‌ی ویلایه‌ته ئیسلامیه‌کان زه‌لیل و داماون، سه‌ر داده‌نه‌وینن بۆ یه‌کیتی سوڤیه‌ت که زۆریه‌ی شار و ناوچه‌کانی له زه‌مانی ئیمام عومه‌ردا ده‌ستی به‌سه‌ردا گه‌را و فه‌تح کرا، به‌هه‌مان شیوه‌ له کاتی عوسمانی کورپی عه‌ففاندا (خوای لی رازی بی‌ت) ئه‌و شوینه‌ی ئیستا موسلمانان داماون تییدا و روژیک بوو ئیمام عومه‌ر ئالای گه‌شاوه‌ی (لا اله الا الله) له‌ناودا به‌رزکردونه‌ته‌وه، [به‌لێ ئه‌م یاره‌ دلسۆزانه‌ی پیغه‌مبه‌ر ﷺ ئه‌وه‌نده جههاد و خوین به‌خشینیان کرد هه‌تا که یشتنه‌ یه‌کیتی سوڤیه‌تی پیشوو] ئه‌ی موسلمانان چی بوو ئه‌وه‌ی که هینانی بۆ ئه‌و ناوچه‌نه‌؟! [چی پایه‌په‌راندن بۆ روژه‌لات و روژئاوا؟] ئایا بۆ سه‌فه‌ر هاتن؟ ئایا گه‌رانیان مه‌به‌ست بوو؟ ئایا بۆ کاروانیکی خوڤشی و دل‌رفین هاتن و رابوین له ولاتاندا؟! ئایا (عه‌بدوئالای کورپی عه‌م) خوا له هه‌ردووکیان رازی بی‌ت هه‌وت دانه مانگ نه‌وه‌ستا له سه‌رده‌می شاخی (رام هورمن) داو به‌فر و سه‌رما به‌ره‌ه‌ئستی لی ده‌کرد بۆ چوونه‌ ناو ناوچه‌که‌وه‌؟! [ئه‌و شیره‌ به‌ جه‌رگ و ئازایه‌ هه‌وت دانه مانگ چاوه‌پوانی کرد له‌به‌رده‌م تاسه‌ی به‌فردا، بۆچی چاوه‌پوانی کرد؟! بۆ هه‌رشکردنه‌ سه‌ر ناوچه‌ی کافرن و هه‌رش کردنه‌ سه‌ریان و گه‌یاندنی ئایینی پیروزی ئیسلام به‌و ناوچه‌نه‌]، ئایا عه‌بدوپه‌رحمانی کورپی سه‌مه‌ره‌ دوو دانه سالی ته‌واو نه‌وه‌ستا له‌به‌رده‌م شاری (کابل) دا، بۆ وه‌ستا؟! چونکه‌ به‌فر ناوچه‌که‌ی داپۆشیبوو زۆریه‌ی ئه‌و زستانه‌و به‌شیکیش له به‌هارو هه‌وین، [ئایا ئه‌و یاره‌ خوڤشه‌ویسته‌ی پیغه‌مبه‌ر ﷺ دوو دانه سال چاوه‌پوانی نه‌کرد؟ به‌لێ به‌راستی ئه‌مانه‌ میژوو شایه‌تیان بۆ ده‌دات، به‌لێ ئه‌مانه‌ له‌گه‌ڵ په‌وتی رویشتنی میژوودا ره‌وتیان کردوو به‌ ولاتاندا بۆ گه‌یاندنی ئه‌م به‌رنامه‌ پاکه‌ و جههاد کردن له‌سه‌ری، وه‌ با چاکیش بزانیته‌ زۆریه‌ی زۆریان که‌مه‌درامه‌ت بوون و ته‌نانه‌ت و لایه‌شیان نه‌بووه‌ سواری ببن. ئه‌مانه‌ هه‌لسان پایه‌په‌رین له شاری مه‌که‌که‌وه‌ هه‌تا که‌ گه‌ران به‌ هه‌موو جنسی مرۆڤ له زه‌ویدا هه‌تا که‌ دینی خویان گه‌یاند به‌ ئینسانه‌کان و له‌ به‌ندایه‌تی به‌نده‌ ده‌ریان هه‌تان بۆ به‌ندایه‌تی په‌روه‌ردگار جل جلاله‌. چه‌ند ئازارو ئه‌شکه‌نجه‌و برسیتی و هه‌ژاری و بی‌جل‌وبه‌رگی و ترسو‌مردن و بریندار

بوونیشیان هاتۆته رۆی، به لام به هیچ شیوه‌یه‌ک کۆلی پی نه‌داون له جیهادی پیروز، وه هه‌موو ناخۆشی و دلگرانییه‌کیشیان بریتی بووه له به‌ده‌سته‌یه‌نانی پله‌ی شه‌هیدی ئه‌وه‌تا خالیدی کوپری وه‌لید (خوای لی رازی بی‌ت) ده‌فه‌رموویت: (لقد شهدت كذا وكذا زحفا وما من جسدي موضع إلا وفيه ضربة سيف، أو طعنة رمح أو رمية سهم... ثم هذا أموت على فراشي - حنف أنفي - كما يموت البعير، فلا نامت أعين الجبناء...)^(۱).

ئێستا ئیزن لیوه‌رگرتن نییه‌ بو که‌س بو ده‌رچوون بو جیهاد

جاریکیان یه‌کی له گه‌نجه‌کان پیی وتم: دایکم تووره‌ بووه لیم به هوی هاتنم بو ئه‌م جیهاده، دایکم وتی: من زۆر تووره‌ ده‌بم ئه‌گه‌ر تو نه‌گه‌رپیته‌وه بو ماله‌وه، منیش له وه‌لامدا وتم به گه‌نجه‌که چه‌نده‌ی دایکت تووره‌ بووه لی‌ت ئه‌وه‌نده‌ش خوای (الرحمن) رازی بووه لی‌ت، له‌به‌رئه‌وه‌ی تو پا‌په‌ریوی به هیوای رازی بوونی خوای گه‌وره، بو وه‌لامدانه‌وه‌ی بانگه‌وازی خوا و سه‌رپیچی دایکت له گوپ‌رایه‌لی خوای گه‌وره‌دا کردووه، پا‌په‌ریوی بو پا‌په‌راندنی به‌رنامه‌ی (خالق)، به‌لام دایکت ئینسانه و دروستکراوه لی‌ت ده‌رهنجی ئه‌مه هیچ قه‌یدی ناکات، چونکه له فه‌رمووده‌ی بوخاری و موسلیمدا هاتوو ده‌فه‌رموویت: (إنما الطاعة في المعروف) واته: به‌س ته‌ن‌ها گوپ‌رایه‌لی کردن له چاکه‌دایه، دووباره وتم به گه‌نجه‌که: هه‌تا ئێستا هیچ زانایه‌ک له زانایانی ئیسلام نه‌یفه‌رموو له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی که فه‌رزه ئیزن وه‌رگرتن له دایک و باوک بو فه‌رزه عه‌ینه‌کان، به‌لکو ئیزن لیوه‌رگرتنی پی ناو‌یت ته‌نانه‌ت بو

^۱ واته: به‌راستی من له فلان شه‌رو فلان پووبه‌پووبونه‌وه‌دا ئاماده‌ بووم له کاتی به‌کۆمه‌ل هیرش مینانی دوژمندا، له‌لاشه‌مدا شوپینیک نییه مه‌گه‌ر لیدانی شمشیریکی پیوه‌یه یان زامی رمیک یان به‌رکه‌وتنی وه‌شان‌دنی تیریکی پیوه‌یه، به‌لام ئێستا ده‌م‌رم به‌سه‌ر جیگا‌که‌مه‌وه، به‌بێ شه‌هیدی، ده‌پۆم و مردار ده‌بمه‌وه هه‌روه‌ک حوشت‌ر، ده‌ی یا خوا چاوی ترسنۆکه‌کان هه‌ر نه‌خه‌و‌یت. به‌لێ ئه‌م مو‌ج‌اهیده نا‌په‌حه‌تی ئه‌وه ده‌رده‌بریت که له هه‌موو شه‌پانه‌دا به‌شداری کردووه، به‌لام شه‌هید نه‌بووه، بۆیه ئیمام عومەر (خوای لی رازی بی‌ت) ده‌یفه‌رموو: به‌راستی ئافره‌تان و دایکان ناتوانا بوون که کوپری وه‌کو خالید بخه‌نه‌وه...

ئه‌میری موسلمانانیش نییه ئه‌گهرچی عومهری کوری عه‌بدولعه‌زیزیش بیټ، ئه‌وه‌تا ئوممه‌تی ئیسلامی و زانایانی ئیسلام ده‌فه‌رموون جیهاد کردن باش نییه‌و (مکروه) ه‌ئه‌گهر به‌بی ئیزنی ئیمام بکریت بیجگه له سی کاتدا نه‌بیټ که جائیزه به‌بی ئیزنی ئیمامیش بکریت:

١. ئه‌گهر ئه‌و ئیمامه وازی له جیهاد هیئا و ته‌رکی کرد.

٢. ئه‌گهر ئیزن وه‌رگرتنه‌که ئه‌و به‌رژه‌وه‌ندییه‌ی که مه‌به‌سته فه‌وتاندی [واته مه‌تا‌کو ده‌گی به ئیمام ئیزنی لی وه‌رده‌گرت ئه‌وه‌ی مه‌به‌سته ده‌فه‌وتیت، بۆ نمونه ئه‌گهر ئیمام خۆی حازر نه‌بیټ].

٣. ئه‌گهر زانیمان که ئه‌و ئیمامه ئیزن نادات بۆ جیهاده‌که، [ئه‌وه ئیتر جائیزه ته‌نانه‌ت به‌بی ئیزنی ئیمامیش بجیت بۆ جیهاد].

به‌لئ به هیچ شیوه‌یه‌ک ئیزن وه‌رناگیریت له هیچ که‌سیک بۆ جیهاد که بوو به فه‌رزی عه‌ین، به‌لکو یاره‌کانی پیغه‌مبه‌ر ﷺ له کاتی‌کدا که له شاری مه‌دینه له‌لایه‌ن بی باوه‌رانه‌وه نیازی هیرش بۆ کردنی بۆ کرا، وه شاری مه‌دینه کۆمه‌لێک له ده‌شته‌کیه‌کانه‌وه نیازی ته‌ماعی پیسی لی کرا، حه‌یوانه‌کانی مه‌دینه‌یان هه‌لگرت و فراندنیان، ئا له‌و کاته‌دا ئه‌و هیرشه‌ ناره‌وایه‌ی بۆ کرا، یاره‌کانی پیغه‌مبه‌ر ﷺ ده‌رچوون بۆ به‌ره‌ه‌لستی به‌بی ئیزنی پیغه‌مبه‌ر ﷺ، به‌لئ یه‌کسه‌ر دوو یاری پیغه‌مبه‌ر ﷺ ئه‌بو ته‌لحه‌و سه‌له‌مه‌ی کوری ئه‌کوه‌ع، ده‌رچوون و گه‌یشتن به ده‌شته‌کیه‌کان و گه‌راندنیانه‌وه و له‌سه‌ر ئه‌م ئیشه ئه‌گهرچی پرسیشیان به پیغه‌مبه‌ر ﷺ نه‌کردبوو سه‌نا و سوپاسی کردن و مه‌دحی کردن، فه‌رمووی: (خیر فرساننا ابو طلحه و خیر رجالاتنا سلمة) واته چاکترین سواره‌کانمان ئه‌بو ته‌لحه‌یه و چاکترین پیاوه‌کانیشمان سه‌له‌مه‌یه. به‌لئ به‌بی ئیزنی پیغه‌مبه‌ر ﷺ ده‌رچوون و پیغه‌مبه‌ر ﷺ لۆمه‌ی نه‌کردن و ناره‌حه‌تی نه‌کردن، به‌چ حالیک له ئه‌م‌په‌رودا ئیزن وه‌رگرتن هه‌یه؟! له چ ئینسانیک؟! چۆن ئیزن وه‌رده‌گیریت بۆ ئه‌وه‌ی که منداله ساواکان رزگار بکه‌یت له‌ناو ناگردان و گری ناگردا. چه‌ند مندال ناگریان تیبه‌ربوو

له بهردهمتدا، بۆنی گوشتی لاشه‌یان به‌رزبوویه‌وه بۆ ئاسمان و له‌گه‌ل دووکه‌لدا، بۆنی گوشتی برژاو و قرچه قرچیان له کاتی سوتانیاندا خه‌ریکه هه‌موو خه‌لکی ناپه‌حه‌ت ده‌کات، ئا له‌و کاته‌دا که گه‌ریان لی به‌رزبووته‌وه و دراوسیی تۆن و ده‌توانی پزگاریان بکه‌ی له‌و ئاگر و سوتان و قرچه قرچه، دایکیشت دانیشتوو ه پیی ده‌لییت: ئایا ئه‌ی دایکی خۆم ئیزنم ئه‌ده‌ی که ئه‌و مندا‌لانه رزگار بکه‌م؟! دایکیشت ده‌لییت نه‌خیر مه‌رۆ، ده‌ترسم پارچه‌یه‌ک له کراسه‌که‌ت بسوتییت و ده‌ترسم جله‌کانت ره‌ش بیته‌وه، ده‌ترسم که خۆشت بسوتیی، که‌واته هه‌زنه‌که‌م به‌رۆی، من له‌م کاته‌دا پیته‌ ده‌لیم ئایا په‌وایه و جائیزه بۆ تو گویره‌یه‌لی دایکت بکه‌ی؟! ئه‌گه‌ر واش دابننن که له‌و شوینه‌دا کۆمه‌لیک پیاو هه‌ن و ده‌توانن ئه‌و مندا‌لانه له‌و ئاگره‌ پزگار بکه‌ن، به‌لام که‌سیان نه‌جولان و هه‌لنه‌سان بۆ پزگارکردنیان، ئه‌وا به‌ کۆمه‌ل هه‌موویان گونا‌ه‌بارن، دووباره چاک بزانه که ئیزن وه‌رگرتن نییه له‌ نمونه‌ی ئه‌و کاته‌دا، چونکه فه‌رزی کیفایه ده‌بیته فه‌رزی عه‌ین، ئه‌گه‌ر موس‌لمانان نه‌یان‌توانی فه‌رزی کیفایه راپه‌رینن، ئه‌گه‌ر جه‌نازه‌یه‌ک که فه‌رزی دراوه که‌س خۆی پیش نه‌خست بۆ لای و نوێژی به‌سه‌ره‌وه بکات ئه‌وه ئومه‌ته‌ی ئیسلامی گونا‌ه‌باره، ئه‌گه‌رچی نوێژی مردوویش فه‌رزی کیفایه‌ش بیته [نیر موس‌لمانانی جه‌هان دووباره و سیّ باره پیتان ده‌لیمه‌وه که بیکه‌ن به‌ خاتری خودا گه‌نجه‌کان له‌م جه‌اده‌ی سه‌ده‌ی بیسته‌م سارد مه‌که‌نه‌وه، چونکه هه‌رکه‌سێک گه‌نجێک له جه‌هاد سارد بکاته‌وه ئه‌وا وه‌ک ئه‌وه وایه که رۆژووی فه‌رزی په‌مه‌زانی پی شکاندبیته و هه‌رکه‌سێکیش که ئه‌م ئیشه بکات ئه‌وه روژه‌ردی به‌رده‌ستی قاپی خوا ده‌بیته. جه‌هاد ئیستا پتووستی به‌ پیاوان هه‌یه زۆتر له‌ مال و پاره، ئه‌ی موس‌لمانانه گه‌نجه‌کان دووباره وه‌سیه‌تتان بۆ ده‌که‌م که راپه‌رن بۆ جه‌هاد، وه‌رن بۆ سه‌ربازگه‌ی ئیسلامی خۆتان تاقی بکه‌نه‌وه، قه‌سه‌م به‌ خوا پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ فه‌رزی کردووه له‌سه‌رمان یارمه‌تیدانی برایانی مو‌جاهیدمان به‌ نه‌فس و مال، وه‌ خوای گه‌وره پیش پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ فه‌رزی کردووه یارمه‌تیدانی برایانی موس‌لمان - به‌ مافی برایه‌تی ئیسلامی - که ئه‌مه یاسایه‌که له

ئیسلامدا و هیچ گومانی تیدا نییه [هه موو زانایانی ئیسلام کۆبوونه ته وه له سه ر ئه وه ی که یارمه تی دانی موسلمان بو موسلمان بو جهاد فه رزی عهینه وهك روژوو، ئه وه تا پیغه مبهری خوا ﷺ ده فه رمویت: (المسلم اخو المسلم لا یسلمه - لأعدائه - ولا یظلمه ولا یخذله). رواه البخاری و مسلم، واته موسلمان برای موسلمان، زه لیل و ته سلیمی دوژمنه که ی ناکات، خیانه ت و زولمی لی ناکات و روژه رد و سه رشوپی ناکات.

هه روه ها پیغه مبهری خوا ﷺ ده فه رمویت: (ما من مسلم یخذل أخاه فی موطن ینتهک فیه من عرضه و تنتقص فیه من حرمة إلا خذله الله فی موطن ینتقص فیه من عرضه و تنتهک فیه حرمة) ^(۱). رواه البخاری، واته: هیچ موسلمانیک نییه که برا موسلمانه که ی روژه رد و سه رشوپی بکات له شوینیکدا که ئه و برایه ی ناموسی تییدا بتکیئری و حورمه تی تیدا لاواز بکریت و بهیئریته خواره وه، مه گه ر خوی گه وره ش ئه و موسلمانه روژه رد ده کات له شوینیکدا که ناموسی تیدا لاواز ده کری و خورمه ت و ئابرووی تیدا ده تکیئریت. [پیغه مبهری ئیسلام ﷺ له م فه رموده یه دا مه بهستی له وه یه که هه ر موسلمانیک له به رچاویدا ده ستریزی بکریته سه ر برا موسلمانه که ی ئه میش گوپی پی نه داو خوی لی گیل بکات ئه وه خوی گه وره ش ئه و روژه رد ده کات به شیوه یه ک که که سی نه چی به هانایه وه، که واته ئه گه ر ئیمه ئه مپو یارمه تی برا مواهیده کانمان نه ده ین و سه رشوپیان بکه ین ئه وه خوی گه وره ش ئیمه سه رشوپی ده کات و روژه ردی دنیاو قیامه تمان ده کات، به لی ئه ی موسلمانی به ریز وانه زانن که کافران ئه مپو به س ده ستریزی له سه ر ناوچه یه کی ئیسلام ده کهن] ئه مپو ئه فغانستان و سبهینی له عه ره بستان و [کوردستان]، که واته ئه گه ر دوژمنه کانی خوا ده ستریزیان کرده سه ر ئه م ناوچه ئیسلامییه و ئیمه روژه ردمان کردن و نه چووین به هانایانه وه ئه وه با چاک بزاین خوی په روه رده گار دوی ماوه یه کی تریش دوژمنانمان زال ده کات

بهسەر ئیمهشدا، ئەو کاتهش که وامان لیهاش موسلمانان نایه ن به دهمانهوه و روزهردمان دهکن، ههروهک چون ئیمه بریانی خومانمان روزهرد کرد، بریانی خوم ئهگهر ئیمه ئەمڕۆ سهیری ئەو نامووسانه بکهین که له لایه ن جهندرمهکانهوه دهتکینریت و ئەو لاشه و پله گوشتانهی که شهل و پهت دهکریت، ئەو سهروهت و مالهی که دهستی بهسهدا دهگریت و ئەو بیروباوه‌رهی که له پریشه‌دا ده‌رده‌هینریت، ئهگهر هه‌روا به‌وشیوه ساده‌یه سهیری بکهین و غیره‌تمان نه‌جولیت بو یارمه‌تیدانیان و رزگارکردنیان ئەوه دیت به‌سەر ئیمه‌شدا ئەوهی که به‌سەر ئەواندا هاتووه، [که‌واته ئەی موسلمانان با ئیتر به‌س بیته، با ئیتر شه‌رمی خوی گه‌وره بمانگریته و راپه‌رین بو مه‌یدانی سه‌ربازگه‌ی ئیسلامی بو خوناماده‌کردن بو پریشه‌کیشکردنی دوژمنانی خوا و دین و دنیا].

ئهی براینه:

که‌واته ئیزن وه‌رگرتن نییه بو دایک و باوک بو ده‌رچوونتان بو مه‌یدانی جهاد، چونکه سه‌رپینچی فه‌رمانی خوی گه‌وره‌ی تیدایه و پیغه‌مبه‌ری خواش ﷺ ده‌فه‌رمویته: (إنما الطاعة في المعروف، ولا طاعة لمخلوق في معصية الخالق)، واته گوێزایه‌لی کردن به‌س له چاکه‌دا هه‌یه، گوێزایه‌لی کردن نییه بو دروستکراو له‌سه‌رپینچی دروستکه‌ردا که (الله) یه جل جلاله.

ئهی بریانی خوم با چاک بزائن موسلمانان خیزاندار فه‌رزه له‌سه‌ری که بیته بو جهاد و پیویستی به ئیزنی ژنه‌که‌ی ناکات، ئهگهر ژن پیویست نه‌کات ئیزن له می‌رده‌که‌ی وه‌ربگریته ئهی چون پیاو ئیزن له ژنه‌که‌ی وه‌ربگریته؟

ئهی برای خوم نابیت خه‌فته بخویت بو مندا‌له‌کانته، نابیت سه‌یری ئەو شته بکه‌یت، چونکه به‌راستی شه‌رو پیکدادان توندترو ناسۆرت‌ره، هیرشی کافران گه‌وره‌تره، ئەم موسیبه‌ته تیزتر و گه‌وره‌تر و گشتی تره، به ئازارتره له‌سه‌ر موسلمانان، به‌راستی ئهی برای خوم ئهگهر تو خاوه‌نی خیزانیت هه‌ر ئەوه‌ندهت

لهسهره لهلايهن ژنهكهتهوه ژيانى ئاسايش و خوش بكهيت به ئەندازهيەك پاره و خهرجى كه بتوانيت پيى بژى به ژيانىكى ئاسايى.

بهلى ئهى برايانى خوم قهرز بهرههئستى ناكات بو هاتنت بو جيهاد نهوه تا پرسىار كرا له شىخ الاسلام ئىبن تهيميه لهبارهى پياويكهوه كه قهرزازه و پاشان بانگ كهريك بانگ ئەكات بو جيهاد نهوه چى بكات؟ ئەويش له وهلامدا فهرموى: سهير دهكرىت ئەگەر قهرزازهكه ئەندازهيەك پارهى ههبوو، وهك ئەوهى توانى پارهى قهرزهكهى بداتهوه به خاوهن قهرزهكه لهم كاتهدا سهير دهكرىت بو خاوهن قهرزهكه ئايا خاوهن قهرزهكه قهرزهكهى بهكاردههينىت بو جيهاد يان بهكارى دههينىت بو بهرزهوهندى گيانى خوئى، ئەگەر خاوهن قهرزهكه بهكارى دههينا بو بهرزهوهندى گيانى خوئى نهوه فهريه لهسهر قهرزازهكه راپهري بو جيهاد لهو حالهتهدا و قهرزهكه نهداتهوه، بهلام ئەگەر هەر پارهى نهبوو نهوه چاكر دهبي راپهري و واز له قهرزهكه بينئى. [دهسا ئهى برايان چەند جار يادتان دهخهينهوه و دهئيين:] قهرزاري بهرههئستيت ناكات، ژن بهرههئستيت ناكات، دايك و باوك ناتوانن بهرههئستيت بكن....

بهراستى ئەمرو له سهدهى بيستههدا جيهاد فهري عهينه به هيچ شيوهيهك ئيزن نيه بو هيچ كهسيك بهسهر تووه، ئەمرو دهريچوونت بو جيهاد وهك نويز و روزهو وايه، چونكه بهجيهانانى نويز چ نويزى بهيانى بيت يان نويزى ئيواره بيت ئەگەر ويستت ئەنجامى بدهيت ئەوا بو هيچ كهسيك لهم جيهانهدا پيويست ناكات ئيزن وهريگرى ليئى، ئەمهش ياساى شهريعيه و گوفتارى ههموو زانايانى ئيسلامه، كهواته بهسه بين و بهسهر بهلگه و نيشانهكانى پهروهردگار تانهوه برؤن و ههلوئىستان يهك بخهن و گوئى بگرن له گوفتارى خواى پهروهردگار كه دهفهرمويت: ﴿ قُلْ إِنْ كَانَ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ أُقْرَفْتُمْوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسْكَنٌ تَرْضَوْنَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُمْ مِنَ اللَّهِ

وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرٍ ۖ ﴿التوبة: ٢٤﴾ واته ئه‌ی موحه‌ممه‌د (ﷺ) بلی: ئه‌گه‌ر ئیوه باوکانتان و مناله‌کانتان و ژنه‌کانتان و که‌سو و کار و تایفه‌که‌تان و ئه‌و مال‌ه‌ی که به‌ناپه‌حه‌تی ده‌ستتان که‌وتوو و ئه‌و بازرگانیه‌ی که ده‌ترسین بوه‌ستیت و قیمة نه‌کات (زه‌ره‌ر بکات) ئه‌و شوین و مه‌نزله‌گایه‌ی که خو‌تان پی‌ی رازین، ئه‌گه‌ر ئه‌مانه خو‌شه‌ویسته‌تر بوو لاتان له‌ خوا و نی‌رراوه‌که‌ی که پی‌غه‌مبه‌ر (ﷺ) له‌ تیک‌وشان له‌ پی‌ناوی خوادا ئه‌وا چاوه‌پروان بکه‌ن هه‌تا‌کو خوی گه‌وره‌ فه‌رمانی خوی دینیت. واته چاوه‌پروان بکه‌ن بو‌ تو‌له و رق و سزایه‌ک له‌ ئاسمانه‌وه که بریتیه‌ له‌ زه‌لیلی و سه‌رشو‌ری دنیا و قیامه‌ت... پاشان زه‌ره‌ریکی تریش ئه‌وه‌یه که خوی گه‌وره‌ به‌راستی شایه‌تی فاسقی‌تی ده‌دات بو‌ ئه‌و که‌سه‌ی که دانیشه‌توو به‌ فاسقی‌تی که ده‌فه‌رموی: ﴿وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ﴾ واته به‌راستی خوی گه‌وره‌ هیده‌یه‌تی گه‌ل و کو‌مه‌لیکی لاده‌ر و سه‌رپیچی کار نادات، به‌هه‌مان شیوه‌ش له‌ فه‌رمووده‌ی راستی پی‌غه‌مبه‌ردا (ﷺ) هاتوو که ده‌فه‌رمویت: (من مات ولم يغزو ولم يجهز غازيا ولم يخلف غازيا في اهله بخير اصابه الله بقارعة قبل يوم القيامة)^(١) واته هه‌ر موسلمانیک مرد و شه‌رو کوشتاری نه‌کرد و مواهیدیکی ریک نه‌خست بو‌ جهاد و مواهیدیکی له‌ناو ئه‌هله‌که‌یدا به‌جی نه‌هیشته‌ به‌خیر، ئه‌وه خوی گه‌وره‌ تو‌له و سزایه‌کی سه‌خت و ناپه‌حه‌ت دینئ به‌سه‌ریدا پی‌ش روژی قیامه‌ت، به‌هه‌مان شیوه له‌ فه‌رمووده‌ی سه‌حیحا هاتوو که ده‌فه‌رمویت: (من مات ولم يغزو ولم يحدث نفسه بغزو مات على شعبة من النفاق) رواه مسلم. واته: هه‌ر موسلمانیک مرد و شه‌رو جهادی نه‌کرد و نه‌هات به‌ ده‌روونیدا که جهاد بکات ئه‌وه مردوو له‌سه‌ر به‌شیک له‌ دو‌پرووی. [به‌ئ ئه‌ی موسلمانانی خو‌شه‌ویست ئه‌مه فه‌رمووده‌ی پی‌غه‌مبه‌ری خواجه (ﷺ)

^١ رواه أبو داود قال في تخریج المشكاة (١١٢٢/٢) وإسناده ضعيف

و گوفتاری که سئیکی تر نییه، که واته ئیتر بۆ شه‌رمی خوا و پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ ناتانگریت و نایه‌نه مه‌یدانی جیهاده‌وه؟!، [خۆزگه ئه‌گهر له دوای به‌رده‌وام بوونی ده‌ سال جیهاد نه‌هاتبیت به‌ ده‌روونیدا ئه‌م شه‌رو کوشتاره ئه‌ی چ کاتیک دیت به‌ ده‌روونیدا؟! به‌راستی ئه‌و ده‌روونه وای لی‌هاتوو که به‌ هیچ شیوه‌یه‌ک جیهاد پینیدا تیپه‌ر ناکات، چونکه ئه‌گهر بیانویستایه جیهاد بکه‌ن ئه‌وا خۆیان بۆ ئاماده ده‌کرد، خوای گه‌وره نیشانه‌یه‌کی بۆ ئه‌و که‌سانه که ده‌یان‌ه‌ویت جیهاد بکه‌ن داناوه، ئه‌ویش خۆئاماده‌کردنه، ئه‌وه‌تا [سه‌رزه‌نشتی دو‌په‌روه‌کان ده‌کات] ده‌فه‌رمویت: ﴿

وَلَوْ أَرَادُوا الْخُرُوجَ لَأَعَدُّوا لَهُ عُدَّةً ۗ﴾ (التوبة: ۴۶) واته: ئه‌گهر ئه‌و دو‌په‌روانه بیانویستایه ده‌رچن بۆ جیهاد خۆیان بۆ ئاماده ده‌کرد، به‌لام په‌نا به‌خوا: ﴿وَلَكِنْ كَرِهَ اللَّهُ انبِعَاثَهُمْ فَثَبَّطَهُمْ وَقِيلَ اقْعُدُوا مَعَ الْقَاعِدِينَ﴾ (التوبة: ۴۶) واته: به‌لام ئه‌مانه خوای گه‌وره پینی ناخۆش بوو ده‌رچوونیان و هه‌لسانیان بۆ مه‌یدانی جیهاد، بۆیه قورسی کردن و داینیشانندن و پینیان وترا داینیشن له‌گه‌ل دانیشتوو‌ه‌کاندا وه‌ک ژن و پیرو مندالی بچکۆله. [ئه‌ی برای به‌رپزم به‌راستی بۆت روشن بوویه‌وه و هیچ عوزریکت بۆ نه‌ماوه که چه‌ک هه‌لناگریت، مه‌گهر هه‌ر عوزری هه‌وا و هه‌وه‌س کاری نه‌بیت، به‌لام منیش نامۆزگاریت ده‌که‌م و ده‌لیم ئاره‌زووی خۆت مه‌په‌رسته و به‌ گوئی فه‌رمانه‌کانی خوا و پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ بکه‌] [رۆشن بوویه‌وه ئه‌مه‌ حوکمی خوایه، وه حوکمی پیغه‌مبه‌ری خوایه ﷺ وه گوفتار و بۆچوونی فقهاء و موفه‌سیرینی قورئانه، بۆچوونی فه‌رموو‌ده‌ناسانه به‌ گشتی، [که‌واته وریابه و تیبفکرین و به‌خه‌به‌ر بیته‌وه له‌ خه‌وی زه‌لیلی و روزه‌ردی به‌راستی مه‌سه‌له‌که‌ گالته و گه‌مه نییه].

کۆنگره‌ی لاوانی موسلمان

دینیکی کردهویی (دین عملی):

بهراستی ئەم دینه جوانه ههروهك چۆن فیر کراوین و ئاگاداربووین دینیکی کردهویییه.. بزوتنهوهیییه، جولاندنهوه و خرۆشانه، ئاشکرا و روون و بی خلته و خوڵه، زۆر ریکه و گالته نییه، به‌ئێ ئایه‌ته‌کانی قورئانه داده‌به‌زیت له‌ناویدا بو به‌جیهینانه، [بو راپه‌راندن و بو شوپش کردنه دژی زالمان]، به‌ئێ یاره‌کانی پیغه‌مبەر ﷺ ئایه‌تیکیان وهرده‌گرت یان دوو ئایه‌ت یان سی ئایه‌ت له ده ئایه‌ت تینه‌ده‌په‌رین، ئەو ئەندازه‌یان وهرده‌گرت ده‌یانبرد بو ئەوه‌ی جیه‌جیه‌ی بکه‌ن و ئەهاتنه‌وه سه‌رله‌نه‌وی ئەوه‌نده‌ی تر فیر ده‌بوون، [ئه‌ك وه‌ك ئیمه‌ كه له‌م سه‌ر بو ئەو سه‌ری قورئان ده‌خوینیته‌وه و جارێك به‌ دلماندا نایه‌ت له ئاستی ئایه‌تی‌كدا بوه‌ستین و بچین له‌ خویندنه‌وه‌وه بیکه‌ین به‌ کرده‌وه].

ئایه‌ته‌كان دانه‌ده‌به‌زین بو رۆشنی‌ری، به‌ئكو داده‌به‌زین تا جیه‌جیه‌ی بکری‌ن و بخری‌نه مه‌یدانی واقیع و جوڵه‌وه، هاوه‌له‌كان ئەفه‌رمون - خوا له‌هه‌موویان رازی بی‌ت - ئیمه‌ زانیاری و کرده‌وه پیکه‌وه فی‌ربووین به‌ قورئان، [مه‌به‌ستیان له‌وه‌یه‌ كه ئەو قورئانه ده‌یخستنه مه‌یدانی کرده‌وه‌وه و له‌ ته‌مه‌لی و ته‌وه‌زه‌لی ده‌ری ده‌هینان و له‌ خه‌وی بی ئاگایی خه‌به‌ری ده‌کردنه‌وه، ئەوه‌تا پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ له سه‌ره‌تای بوون به پیغه‌مبه‌ریتیه‌وه خوای گه‌وره ده‌یه‌وی‌ت راپه‌رێ و نه‌خه‌وی‌ت و ته‌مه‌ل نه‌بی‌ت و ترسنۆك نه‌بی‌ت، کرده‌وه‌یی بی‌ت كه له ئەشکه‌وته‌که‌وه دیته ده‌روه ده‌لیت دامپۆشن. دامپۆشن (دشرونی، دشرونی) یه‌کسه‌ر خوای په‌روه‌ردگار چه‌زه‌تی جو‌برائیل ده‌نیری‌ت و پی‌ی ده‌فه‌رموی‌ت: ﴿يَا أَيُّهَا الْمَدِينُ﴾ (المدر: ۱) ئه‌ی ئەو که‌سه‌ی که خۆت داپۆشیوه له ژیر که‌لوپه‌لی خه‌وتندا‌یت ﴿قُرْآنًا ذَرًّا﴾ (المدر: ۲) هه‌سته و به‌ترسی‌نه، ئینزازی خزمه‌کانت بکه به‌تایبه‌تی و هه‌موو دونیا به‌ گشتی، خوای خۆت، په‌روه‌ردگار به‌ به‌رێز و گه‌وره بگه‌ره،

که‌واته خوای گه‌وره هر له سه‌ره‌تاوه پینغه‌مبهری خوای ﷺ کرد به ئینسانییکی کرده‌وه‌یی، بۆیه دایکی ئیمانداران عایشه ده‌یفه‌رموو: (كان خلقه القرآن).

گویم لی بگرن براینه: زۆربه‌ی لاوه‌کان پرسیار ده‌کهن که ئایا حوکمی شه‌پرکردن (الجهاد) له‌م سه‌ده‌ی بیسته‌مه‌دا چییه؟! به‌ئێ ئه‌وه‌ی که ده‌ره‌تاوه‌ له ژێر پۆشنایی زاراوه‌کانی قورئان و فه‌رمووده‌دا له ژێر ده‌قه‌کاندا ئه‌وه‌یه که جهاد ئه‌م‌پرو فه‌رزی عه‌ینه و هیچ په‌راویکی ئیسلامیم نه‌دیوه که پینچه‌وانه‌ی ئه‌م ده‌قه بیته، به‌ دنیاییشه‌وه ده‌ئیم که هه‌موو زانایان ئه‌وانه‌ی که خاوه‌نی سیقه و خاوه‌نی زانیاری ته‌واون له‌سه‌ر ئه‌م ده‌قن وه‌ک من هیچ جیاوازییه‌کیان نییه، هه‌موو ئه‌و زانایانه‌ی که شتیان لی وه‌رده‌گیری و خاوه‌ن ته‌قوان وه‌ک به‌رێز شیخ بن باز و به‌رێز موحه‌ممهد صالح عثیمین و به‌رێز سه‌عید حه‌وا و به‌رێز شیخ موحه‌ممهد نه‌جیب موتیعی (خوا لێی رازی بیته) که به‌راستی له‌م سه‌ده‌دا شاره‌زاترین زانایه که خوای گه‌وره برده‌یه‌وه بۆ لای خوی. هه‌روه‌ها شیخ عبده‌وللا ناصیح عه‌لوان هاوپراره که ئه‌ویش یه‌کیکه له زانا شاره‌زاکان، وه زۆری تریش له‌سه‌ر ئه‌م پرایه‌م کوکن که ئه‌گه‌ر بی باوه‌ران بستیک له زه‌وی موسلمانانیاں داگیرکرد ئه‌وه جهاده ده‌بیته به‌ فه‌رزی عه‌ین وه‌ک رۆژوو له‌سه‌ر هه‌موو موسلمانیک له‌و پارچه زه‌ویه ئیسلامیه‌دا ته‌نانه‌ت ئافه‌رت ده‌رده‌چیت به‌بی ئیزنی می‌رده‌که‌ی، به‌لام ده‌بی مه‌حره‌میکی له‌گه‌ندا بی، وه قه‌رزار ده‌رده‌چیت به‌بی ئیزنی خاوه‌ن قه‌زه‌که‌ی، منال ده‌رده‌چیت به‌بی ئیزنی دایک و باوکی، واته فه‌رز ده‌بیته ئه‌گه‌ر ئه‌م ناوچه ئیسلامیه، ئه‌گه‌ر خۆیان که‌م بوون و به‌س نه‌بوون بۆ پووبه‌پووبوونه‌وه‌ی دوژمن، یان که‌مته‌رخه‌میان کرد یان سلیمان له دوژمن کرده‌وه یان ته‌مه‌لیان کردو پالیان دایه‌وه یان وازیان له رووبه‌پووبوونه‌وه‌که هیناو دانیشتن، ئه‌وه ئه‌و فه‌رزه عه‌ینه که پووبه‌پووبوونه‌وه‌ی دوژمنه‌ بڵاوده‌بیته‌وه و ده‌روات بۆ ئه‌و موسلمانانه‌ی که نزیکن لیان‌ه‌وه و ده‌بیته فه‌رزی عه‌ین له‌سه‌ریان، پاشان نزیکتر... نزیکتر... هه‌تاکو فه‌رزی عه‌ین به‌ گشتی هه‌موو زه‌وی ده‌گریته‌وه، فه‌رزیکه ناتوانین به‌ هیچ شیوه‌یه‌ک وازی لی به‌ینین

هه‌روهك نوێژ و رۆژووی فهرز... كه‌واته له‌و كاته‌وه و لا‌تی ئه‌نده‌لوس له‌ ده‌ستی موس‌لمانان كه‌وت و كه‌وته ژێر ده‌ستی بی باوه‌ران هه‌تاكو ئه‌م رۆژه‌ی خو‌مان جه‌هاد فهرزی عه‌ینه له‌سه‌ر ئوممه‌ی ئیسلامی، له‌و رۆژه‌وه‌ی كه‌ موس‌لمانان وازیان لی هیناوه‌ تاوانباربوون، [وه با هه‌موو موس‌لمانانی جه‌هان له‌ زانا و نه‌زانه‌وه ئاگادار بن] قیتال و جه‌هاد یه‌ك زاراوه‌ی ئیسلامین و هه‌یج جیاوازییه‌کیان نییه‌، جه‌هاد له‌ ئیسلامدا بریتیه‌ له‌ هه‌لگرتنی چه‌ك و به‌س، هه‌ر چوار مه‌زه‌به‌كه‌ پیناسه‌ی جه‌هادیان وا كردووه‌ كه‌ (الجهاد هو القتال بالسلاح، هو قتال الاعتداء)، واته‌ زاراوه‌ی جه‌هاد له‌ ئیسلامدا بریتیه‌ له‌ شه‌ركردن به‌ چه‌ك و ته‌قه‌مه‌نی، برتیه‌ له‌ شه‌ركردن له‌گه‌ڵ دوژمن و بی باوه‌راند، به‌م شیوه‌یه‌ ئیمام ئه‌بو حه‌نیفه‌ و ئیمام مالیک و ئیمام شافعی و ئیمام ئه‌حمه‌د (خوایان لی رازی بیت) له‌ کتیه‌کانیاندا پیناسه‌ی جه‌هادیان وا كردووه‌، به‌راستی ئیمه‌ وه‌ك شوینكه‌وتووی پیغه‌مبه‌ر ﷺ نامانه‌وێت ده‌قه‌کانی قورئان و فه‌رمووده‌ بتوینینه‌وه‌، نامانه‌وێت ته‌ئویلیان بکه‌ین بو ئاره‌زووه‌کانی خو‌مان، [بته‌وێت و نه‌ته‌وێت پیت خو‌ش بیت و پیت ناخو‌ش بیت] مه‌به‌ست و مانای جه‌هاد له‌ ئیسلامدا واته‌ سه‌ربرین [سه‌ربرینی زالم، سه‌ربرینی لاده‌ران و تاغوتان، به‌لێ، ئه‌مه‌یه‌ یاسای خوایی و هه‌یج گومانی تیدا نییه‌] كه‌ ئه‌گه‌ر بی باوه‌ران زه‌ویه‌کی ئیسلامیان داگیرکرد و ده‌ستیان به‌سه‌ردا گرت ئه‌وه‌ جه‌هاد یه‌كسه‌ر ده‌بیته‌ فهرزی عه‌ین له‌سه‌ر هه‌موو موس‌لمانیک له‌و ناوچه‌یه‌دا، پاشان بلاو ده‌بیته‌وه‌، گشتی ده‌بیت هه‌تاكو ئه‌و فه‌رزه‌ عه‌ینه‌ كه‌ جه‌هاد، كه‌ رووبه‌رووبوونه‌وه‌ی كافرا‌نه‌ هه‌موو زه‌وی ده‌گریته‌وه‌ به‌ گشتی، فه‌رزه‌ به‌سه‌ریانه‌وه‌، فه‌رزیكه‌ كه‌ ناتوانن وازی لی به‌ینن هه‌روه‌كو نوێژو رۆژو، كه‌واته‌ ئه‌ی موس‌لمانانی جه‌هان گوێ له‌ هه‌لوێستی من و بو‌چوونی هه‌موو زانایان بگرن، ئه‌و موس‌لمانه‌ی كه‌ ئیستا له‌ مه‌یدانی جه‌هاد نییه‌ و شه‌ر دژی كافران ناکات كافران ناکوژیت به‌ چه‌ك... ئه‌و موس‌لمانه‌ی كه‌ سه‌ری هاوه‌ل بریارده‌ر نابریت؟ ئه‌و موس‌لمانه‌ به‌و شیوه‌یه‌ هه‌روه‌ك ئه‌و كه‌سه‌ وایه‌ كه‌ له‌ مانگی ره‌مه‌زاندایه‌ زمانی به‌رۆژووه‌وه‌ نان بخوات،

وهك ئه‌وه وایه له ره‌مه‌زاندا به عه‌مدی رۆژووی بشکینیت و هه‌روهك ئه‌و كه‌سه وایه به عه‌مدی واز له نوێژ بهینێ، ئه‌ی موسلمانانی جیهان له فه‌رمانی دینه‌که‌تاندا به‌سه‌ر به‌لگه‌ی روون و ئاشکراوه‌ بن، راست بن، حه‌ق بین بن، جهاد له زاراوه‌ی ئیسلامیدا واته شه‌ر کردن (قتال)، جهاد قیتاله، هه‌روهك زانای به‌رێز ئین روشد ده‌فه‌رمویت: (وحيثما اطلق كلمة الجهاد فإنما تعني قتال الكفار بالسيف حتى يسلموا أو يعطوا الجزية عن يد وهم صاغرون). واته: له هه‌ر کاتی‌کدا وشه‌ی جهاد به‌گشتی هات واته به‌ موته‌له‌قی هات و موقه‌یه‌د نه‌کرا‌بوو به‌ هیچ شتی‌که‌وه، ئه‌وه مه‌به‌ستی شه‌رکردنی بی‌ باوه‌رانه به‌ شمشیر، به‌ ته‌یاره هه‌تا‌کو موسلمان بن یان له ده‌وله‌تی ئیسلامیدا دانیشن و با‌جی سالانه‌یان لی‌ بسه‌نریت و زه‌لیل بن، به‌راستی ئه‌ی موسلمانان هه‌مووتان دا‌والی‌کراون له مه‌یدانی جهاددا بن، له جهاددا بژین له‌هه‌ر شوینیک بی‌ت له‌م زه‌وویه‌دا بی‌ت تو‌و له‌ناو جهاددا بی‌ت، هه‌ر شوینیکت ده‌ویت هه‌ر پارچه زه‌وییه‌کت ده‌ویت که جهادی تیدا بی‌ت ده‌بی‌ت خو‌ت بگه‌یه‌نیته ئه‌و شوینه ئه‌گه‌ر توانیت له‌ فه‌له‌ستین جهاد بکه‌یت ئه‌وه فه‌رزه له‌سه‌رت که جل‌وبه‌رگی شه‌ر له‌به‌ر بکه‌یت و چه‌ک و ته‌قه‌مه‌نی هه‌لگه‌ریت و شه‌ر و کوشتاری کافران له‌ناو خاکی فه‌له‌ستیندا بکه‌یت، ئه‌گه‌ر نه‌توانی له‌ فه‌له‌ستین ئه‌وه [له‌ چی‌جان] ئه‌گه‌ر نه‌ت توانی ئه‌وه له‌ ئه‌فغانستان له‌ فلیپین له‌ ئه‌ریتریا له‌ چاد [له‌ کوردستان له‌ عی‌راق له‌ هه‌ر شوینیک بتوانیت که خو‌تی پی‌ بگه‌یه‌نیت ده‌بی‌ت برۆیت].

شه‌ر ئه‌م‌پو‌و له‌ سه‌ده‌ی بیسته‌مدا فه‌رزی عه‌ینه له‌سه‌ر موسلمانان هه‌روهك نوێژی عه‌سر و به‌یانی، هه‌روهك ئه‌و نوێژی عه‌سه‌ری که ئیستا ئه‌نجامان دا، به‌لێ ئه‌ی موسلمانان ئه‌گه‌ر ده‌تانه‌ویت دینه‌که‌تان ئه‌نجام بدن، ئه‌گه‌ر ئیوه له‌ فه‌رمانی دینه‌که‌تاندا جددین، به‌راستی ئه‌م دینه‌ دینی کرده‌وه‌یه و روونه و رۆشنی‌ری ناناسی به‌بی جیبه‌جی کردن له‌ واقیعی ژیاندا، ئه‌نجامدانیکی زیندوویی بزوتنه‌وه‌یه.

بهئی موسلمانانی فهلهستین، ئهوهی که دهتوانیئت بگات به فهلهستین ئهوه فهزره لهسهری بچییت بۆ ئهوی بۆ ئهوه جیهاده پیرۆزه، بهلام فهلهستینییهکه که ناتوانیئت راپهپری و بجولئی بهرهو فهلهستین ئهوه فهزره لهسهری که بیر بکاتهوه و بکهویته باس و خواس له پارچه زهوییهکی تر که له ناویدا چهک و تهقهमेنی و شهپری تییدا پهیدا بگات و دهستی ستهمکاران بپریئت، [کهواته ئهی برایانی خۆم با له ناگری دۆزهخ بترسین، با هر له خۆمانهوه دهبرارهی ئهه جیهاده قسه نهکهین، باوهکو یارهکانی پیغهمبهر ﷺ بین که ئهوان ههموو دالتهنگی و خهفهتیکیان ئهوهبوو له جیهاد دوا بکهون، که ئهگەر بۆیان نهگونجایه جیهاد بکهن، ئهوهتا سههرکردهی دلیر و بهپرز سهعدی کوری ئهبی وهقاص (خوای لی رازی بیئت) له کاتییدا که روویهپووی رۆستهه وهستاوو ئا لهو کاتهدا یاریکی پیغهمبهری ئازیزی ﷺ نارد بۆ گفتوگو کردن لهگهڵ رۆستههدا کاتیک رۆیشت و گهراپهوه ههوالی دا به سهعد که دهیانهویئت شهپ بکهن، ئا لهو کاتهدا خهبهری شهپ هات سهعدی سههرکرده زۆر نهخۆش بوو به جۆریک نهیدهتوانی به تهواوی لهسهر زهوی دانیشی، چونکه ههموو لاشهی بووبوو به دومهالی پر کیم، ئا لهه کاتهدا کاتی جیهاده و سهعدیش لاشهی ههمووی دومهاله ناتوانیئت سواری و لآخ بیئت و بپروات، بۆیه یهکسهه ههردوو چاوی سههرکرده پر دهبیئت له فرمیسک، ئاواتی دهخواست ئهوه شهپ یان ماوهیهک پیشت بوایه یان دواتر بوایه، ههتا که نهخۆشییهکی چاک ببیتهوه، لهگهڵ ئهوهشدا هر خۆی پینهگیراو رۆیشت بۆ مهیدانی شهپ و مهیدانی جیهاد، بۆیه له کاتی سههرمههرگیشدا ههزی دهکرد بهو عاباوه بیخهنه قهبرهکهوه که شهپری بهدری پتوه کردبوو، لهسههرمههرگیشدا فرهمانی کرد که عاباکهی بۆ بینن که بۆیان هینا سهیری کرد کۆن بووه و پزیوه، پاشان فرهمانی کرد به که سوکاری که لهناو ئهه عابایهدا کفنی بکهن و فرهمووی: (لقد لقيت المشركين فيهِ يوم بدر، ولقد اذخرته لهذا اليوم) واته: بهپاستی بهه عاباوه له رۆژی بهدردا گهیشتم به هاوهل بریاردهران و کوشتارم پتوه کرد، بهپاستی شاردمهوه بۆ ئهه رۆژه.

کهواته ئهی موسلمانانی بهپرز با من و تو وهک سهعدی بهپرز بین بهئیش و نازاری لاشهمانهوه هر واز له جیهاد نههینن، ئهگەر له کاتییدا که خۆشمان نهیهینه مهیدانی جیهادهوه با

خه‌لکیش سارد نه‌که‌ینه‌وه، چه‌ند جار ده‌یلیمه‌وه که ئەم دینه دینیکی کرده‌وه‌یهه [به‌راستی خویندنه‌وه له‌ناو په‌راوه‌کاندا و زانیاری فیربوون شتیکی پیروژه، به‌لام تواندنه‌وه‌ی ده‌قه‌کانی قورئان و فەرمووده ته‌ئویل کردن بۆ خاتری ئەنجامدانی ئاره‌زوویه‌ک ئەمه به هیچ شیوه‌یه‌ک جائیز نییه و ره‌وا نییه و روژه‌ردی به‌رده‌م قاپی خوا ده‌یین.

روونی له‌گه‌ڵ ده‌روون و ده‌قه شه‌رعیه‌یه‌کاندا

[به‌راستی ئەوه‌ی که بووه به هۆیه‌ک له هۆیه‌کانی ساردکردنه‌وه‌ی لاوانی خوینگه‌رم له جیهاد بریتیه له‌وه‌ی که کاتیک فەرمووده جیهادیه‌کان ده‌ده‌ی به گوتیاراندا ده‌لێن خۆ جیهاد مه‌به‌ستی به‌س چه‌ک هه‌لگرتن و شه‌ر کردن نییه، واته تیکۆشان، ده‌توانیت به‌هه‌موو شتیکی گونجاو ئەنجامی بده‌یت، ته‌نانه‌ت جاری واش هه‌یه له ده‌می ده‌رده‌چیت ده‌لێت ده‌ستنوێژ گرتنیش هه‌ر جیهاده]، برای به‌پرز به‌راستی وشه‌ی جیهاد له دینی خوا و له سوننه‌تی پیغه‌مبه‌ردا ﷺ زاراوه‌یه‌کی قورئانی بۆ هه‌یه، زاراوه‌یه‌کی بۆ هه‌یه له لایه‌ن خواوه‌یه، هه‌رکاتێ له قورئان و فەرمووده‌ها هات ئەوا مانا و مه‌به‌سته‌که‌ی شه‌ر کردنه له‌گه‌ڵ بئ باوه‌پاندا، جیهادیش به‌رده‌وام به‌فه‌رزی عه‌ین ده‌مینێته‌وه به‌سه‌ر شانی ئیماندارانه‌وه هه‌تا‌کو دوا‌یین پارچه‌ زه‌وی که روژیک له روژان له ژیر ده‌سه‌لاتی موسلماناندا بووه بگه‌رێته‌وه ژیر ده‌ستی موسلمانان، بێته‌وه لای ئیسلام...

جیهاد واته شه‌ر کردن و کوشتار به‌دریژایی ژیانته به‌فه‌رزی عه‌ین به‌سه‌رته‌وه ده‌مینێته‌وه، ئەه‌ی برای خۆم واش دابنێ که تو له ئەفغانستان یان فه‌له‌ستین شه‌رو کوشتارت کرد هه‌تا‌کو فه‌له‌ستینمان پرگار کرد وه له ده‌ستی سته‌مکاران ده‌رمان هینا، ئەوه به ئەندازه‌ی ئەو شه‌رو کوشتاره، ئیتر کو‌تایی نایه‌ت به‌فه‌رزی عه‌ین، نابێ بروی پالی لی بده‌یته‌وه و بلیی ولاته‌که‌ی خۆم پرگاری بووه، ئیتر جیهاد ته‌واو بوو!! نه‌خیر، نابیت به‌و شیوه‌یه‌ی به‌ر بکه‌یته‌وه فه‌رزه له‌سه‌رت که بیر له

پزگاری پارچهیهکی تری ئیسلامی بکهیتهوه، راپه‌پری و تی بکووشی بو ولاتیکی تر، ناوچهیهکی تر، شاریکی تر، پارچه زهوییهکی تر. [مه‌تاکو یان ده‌کوژریت یان هه‌موو سه‌ر زهوی له ژیر سته‌می سته‌مکاران پزگار ده‌که‌یت، ده‌بیئت وه‌ک یاره‌کانی پیغه‌مبه‌ر ﷺ بیر بکه‌یته‌وه، خو ئه‌وان ئه‌گه‌ر به‌س بیریان له موسلمان بوونی شاری مه‌دینه بکه‌دایه‌ته‌وه، یان دورگه‌ی عه‌ره‌ب، ئه‌وه رووشنایی ئه‌م خو‌ره پاکه نه‌ئه‌گه‌یشه‌ته مروقه‌کان. برای خو‌م به‌پاستی نازانم موسلمانان هه‌تاکو که‌ی له جهاد تی ده‌گه‌ن؟! جهادیش فه‌رزیکه له فه‌رزه‌کانی ئیسلام، خو هیچ غه‌ریب نییه له دینی خوادا به‌لام نازانم بو غه‌ریب بووه له‌ناو ده‌روون و می‌شکی موسلماناندا، ته‌نانه‌ت زاناکایش!!

برای خو‌م هه‌تاکه‌ی تیده‌گه‌ی به‌پاستی و به‌بی گومان ده‌ئیم: [خویندنه‌وه‌ت جهاد نییه، زانیارییه‌که‌ت جهاد نییه، فی‌ربوون و فی‌رکردنه‌که‌ت جهاد نییه،] [وتار و ئاموژگارییه‌کانت جهاد نییه، گریان و روژووگرتنه‌که‌ت جهاد نییه،] جهاد واته شه‌ر کردن، شه‌رکردن له‌گه‌ل بی باوه‌پان [به‌لئ ئه‌ی برای خو‌م هیچ بیانویه‌کت نه‌ماوه که به هوییه‌وه خو‌ت و خه‌لکی گیل بکه‌یت له جهاد] له‌به‌رئه‌وه‌ی ئالای جهاد به‌رز کراوه‌ته‌وه، له‌به‌رئه‌وه‌ی سوپاس بو خوا کویر و شهل و نه‌خوش نیت و له‌شساعیت و له تواناتدا هه‌یه که چه‌ک هه‌لگریت [که‌واته ئیتر خو‌ت گورج و چالاک بکه‌ره‌وه به‌ره‌و مه‌یدانی سه‌ربازگه‌ی ئیسلامی به‌پری بکه‌وه، بکه‌وه‌ره جهادی بی باوه‌پان، گوئی مه‌ده به‌و که‌سانه‌ی که ده‌یانه‌ویت ساردت بکه‌نه‌وه و له‌و خیره بی وینه‌یه بی‌به‌شت بکه‌ن].

به‌پاستی فه‌رزه که ده‌بیئت ئه‌م باسه زور ئاشکرا بیئت،^(۱) فه‌رزه که تووی موسلمان ده‌بی له‌گه‌ل ده‌قه قورئانییه‌کاندا له لایه‌نی که‌مییه‌وه ئاشکراو پوون بیئت و لیئت ون نه‌بن له ئاستی مه‌به‌سته‌کانیدا بی هوشته‌نه‌که‌ن، فه‌رزه له‌سه‌رت که تووی موسلمان ده‌بیئت روون و ئاشکرا بیئت له‌گه‌ل په‌روه‌ردگارتدا، له‌گه‌ل پیغه‌مبه‌ره‌که‌تدا ﷺ له‌گه‌ل ده‌قه‌کانی قورئان و فه‌رموده‌کاندا.

^۱ واته باسی ئه‌وه‌ی که جهاد واته شه‌رکردن.

به‌ئێ ئه‌ی برایانی خۆم ئه‌گه‌ر ئێمه هه‌ر چه‌ز ناکه‌ین که جیهاد بکه‌ین، ئه‌گه‌ر ئێمه کورت ره‌و و که‌مه‌ترخه‌مین ئه‌گه‌ر رانا‌بینی‌ت به ئیمان و ئازایه‌تی خۆتدا بۆ جیهاد؟! ئه‌وا دانی پێدا بنی و خه‌لکیش سارد مه‌که‌ره‌وه [ئه‌گه‌ر جه‌نا‌بت پیاوی ناو مه‌یدانی گیان‌بازی و فیشه‌ک و شه‌هیدی نیت ئیتر بۆ خه‌لکیش به‌خۆته‌وه به‌ره‌و سزا ده‌به‌یت؟^(۱) که تۆ خۆت توانای ده‌ستنویژگرنت نییه، توانای نوێژی به‌یانیت نییه، ئیتر خه‌لکی تریش سارد مه‌که‌ره‌وه و پێیان مه‌لێ خۆ قه‌یدی نییه ئه‌گه‌ر نوێژی به‌یانی له‌گه‌ڵ خۆرکه‌وتندا بکه‌ن... ئه‌مه‌ فی‌ل کردنه له‌گه‌ڵ موس‌لماناندا، له‌گه‌ڵ خوادا، له‌گه‌ڵ ئیسلامدا، له‌گه‌ڵ پێغه‌مبه‌ردا ﷺ، ئه‌گه‌ر ئه‌و موس‌لمانه که جه‌نا‌بت له جیهاد ساردی ده‌که‌یته‌وه، توژی رۆشن‌بیر و چاو‌کراوه بی‌ت ئه‌و سارد نابێته‌وه، به‌لام ئه‌گه‌ر خۆی هه‌ر له سروشتدا جیهادی پێ گران بی ئه‌وه خواخوایه‌تی یه‌کێک بلێ کاتی نه‌هاتوه، ئه‌وه به راستی هه‌موو که‌سی ده‌توانی به دوو قسه‌ی زرق و برق ساردی بکاته‌وه و داینیشینی‌ت، که‌واته با فی‌ل له خۆمان و له ئیسلام و موس‌لمانانیش نه‌که‌ین]، ئه‌گه‌ر ئێمه ناتوانین له‌و قه‌فه‌زه‌دا که تی‌ی خراوین بفرین، با‌له‌فهری ده‌که‌ین، ئه‌گه‌ر بفرین ده‌کیشین به‌سه‌ر تاقی ئه‌و قه‌فه‌زه‌ی که تی‌یدا ده‌ژین، ده‌بی دان به‌وه‌دا بنی‌ن که ئێمه ناتوانین بفرین.

جیهاد واته شه‌پرکردن به چه‌ک، ئیستا له سه‌ده‌ی بیسته‌مدا فه‌رزی عه‌ینه، فه‌رزه وه‌ک نوێژ و رۆژوو و به‌رده‌وامه و ده‌مینیتته‌وه، هه‌تا‌کو دوا‌یین پارچه زه‌ویه‌کانی ئیسلام که رۆژیک له رۆژان ئالای (لا اله الا الله) دا بووه، جاریکی تریش بگه‌ریتته‌وه بۆ ژیر ئه‌م ئالایه، ئه‌ی موس‌لمانانی جیهان ئه‌ی ئیمانداران ئه‌گه‌ر خوشحالن و چه‌ز ده‌که‌ن که روون و ئاشکرا بن له‌گه‌ڵ په‌روه‌ردگارتاندا، له‌گه‌ڵ رپه‌ره‌وی سوننه‌تی پێغه‌مبه‌ره‌که‌تاندا ﷺ، له‌گه‌ڵ قورئانی پیرۆزدا، ئایا خوشحالن به‌م شیوه‌ بن؟ ده‌ی ئه‌مه‌ی که وتمان هوکمی شه‌رعییه و هیچ گومانی تی‌دا نییه [ئه‌گه‌ر ده‌تانه‌وی‌ت

^۱ چونکه خ‌وای گه‌وره ده‌فه‌رموی‌ت: ﴿إِلَّا تَنْفَرُوا يُعَذِّبَكُمُ عَذَابًا أَلِيمًا﴾ (التوبة: ۳۹) واته: ئه‌گه‌ر ئێوه رانه‌په‌ن و نه‌چن بۆ جیهاد ئه‌وه سزاتان ئه‌دری‌ت به سزایه‌کی توندو ناخۆش.

فه‌رمانه‌کانی خوا راپه‌رینن، به‌راستی ئەم‌ش یه‌کیکه له فه‌رمانه‌کانی قورئانی پیرۆز [به‌راستی جهاد به‌ندایه‌تی ژیانه، به‌ندایه‌تی و په‌رستنیکه به‌هیچ شیوه‌یه‌ک نایچ‌پریت مه‌گه‌ر به‌ ده‌رچوونی رۆح نه‌بی‌ت، به‌ ته‌واوی وه‌ک نوێژ وایه، هه‌روه‌کو چۆن نوێژ‌کردن له‌سه‌ر شانت ناکه‌وێت، مه‌گه‌ر له‌ کاتی‌کدا رۆحت ده‌رچوو‌بی‌ت، واته‌ بمریت، ئینجا له‌سه‌رت ده‌که‌وێت، به‌هه‌مان شیوه‌ش به‌ندایه‌تی جهاد له‌سه‌ر شانت ناکه‌وێت مه‌گه‌ر له‌ کاتی‌کدا نه‌بی‌ت که گیانت ده‌رچوو‌بی‌ت، به‌راستی هۆ هینانه‌وه به‌ قسه‌ی هیچ و پ‌روپوچ دروست نییه، به‌ئاوات خواستنی بی سنوورو دروست نییه، دروست‌کردنی عوزره‌کان و هه‌لبه‌ستیان به‌ هیچ شیوه‌یه‌ک په‌وا نییه بۆ دواکه‌وتنت له‌ جهاد و جائیز نییه تواندنه‌وه‌ی ده‌قه‌کانی قورئان و فه‌رمووده و ته‌ئویل،^(۱) (کردن‌یان به‌بی‌ به‌لگه و به‌هیچ شیوه‌یه‌ک یاری کردن به‌ نایه‌ته‌ قورئانییه‌کان جائیز نییه)، [به‌ ئاره‌زووی خۆت ب‌ئێ مانای ئەمه و ئەوه‌یه].

جهاد مانا و مه‌به‌ستی شه‌ر و کوشتاره، وه‌رن خۆتان ب‌پ‌یچنه‌وه و شه‌ر و کوشتار ب‌که‌ن له‌ فه‌له‌ستین، کۆچ ب‌که‌ن، به‌راستی فه‌له‌ستین کراوه‌یه بۆت، ئایا پ‌یم ب‌ئی و بۆم رۆشن ب‌که‌ره‌وه ناتوانیت کۆچ ب‌که‌یت؟ ف‌لیپ‌ین کراوه‌یه؟ ناتوانیت ئەفغانستان کراوه‌یه؟ زۆر شوینی تر هه‌یه که بانگی جهادی ت‌یدا هه‌ل‌کراوه و ده‌شتوانیت ب‌یگه‌یتن، ئەوه ده‌ سا‌له شه‌ر و کوشتار له ئەفغانستان له‌گه‌ل کافراندا به‌رده‌وامه، به‌لام تۆ نایه‌یت مانای که تۆ به‌ د‌لتدا نه‌هاتوه که جهاد ب‌که‌ی، (من مات ولم یغزو ولم یحدث نفسه بغزو مات علی شعبة من النفاق) رواه مسلم. واته: هه‌ر موس‌لمانیک مردو شه‌ر و کوشتاری نه‌کردو به‌ ده‌روونیدا نه‌هات کوشتار کردن و شه‌ر کردن، ئەوه ئەو موس‌لمانانه کاتێ مرد له‌سه‌ر به‌شیک له‌ دوو‌روویی ده‌مریت، به‌ئێ به‌راستی ئەگه‌ر موس‌لمانیت هه‌ر ده‌بی‌ت ده‌روونی خۆت ئاماده ب‌که‌یت بۆ جهاد [بۆ شه‌هیدی،

^۱ ته‌ئویل بریتیه له‌وه‌ی که ده‌قه‌که له‌ مانا ئاشکراکه‌ی خۆی لاده‌یت و ب‌ئێ مه‌به‌ستی شتیکی تره، جا ئەمه دروست نییه مه‌گه‌ر به‌ به‌لگه‌وه نه‌بی‌ت، هه‌روه‌ک له (أصول الفقه) دا باس‌کراوه به‌ روونی.

بۆ کورژاندنه‌وه‌ی ئاگری بی ئابرووان، بۆ گرتن و به‌ریه‌ستی لافاوی سته‌مکاران، به‌راستی به‌هیچ شیوه‌یه‌ک نابیت خۆت گیل بکه‌یت و خۆت بدزیته‌وه به‌وه‌ی که جاری کاتی نه‌هاتوه، چونکه نه‌گه‌ر کاتیشی نه‌هاتبیت نه‌وه تو خۆناماده‌کردنه‌که‌ت هر له‌سه‌ر فه‌رزه، چونکه خۆناماده نه‌کردن به‌کێکه له نیشانه‌کانی دو‌پرووه‌کان، نه‌ه‌تا خ‌وای گه‌وره نه‌ینییه‌کانی دل ئاشکرا ده‌کات و ده‌فه‌رموی: [وَلَوْ أَرَادُوا الْخُرُوجَ لَأَعَدُّوا لَهُ عُدَّةً ﴿٤٦﴾ (التوبة: ٤٦)]
 واته: نه‌و دو‌پرووانه نه‌گه‌ر بیانویستایه ده‌ریچن بۆ جهاد، نه‌وه چه‌ک و شمشیر و هۆکاره‌کانی شه‌ریان بۆ جهاد ناماده ده‌کرد [که‌واته نه‌وانه‌ی که ده‌لێن کاتی نه‌هاتوه ئیمه‌ش پرسیاریان لی ده‌که‌ین و ده‌لێن: ئایا ته‌قه‌مه‌نیتان بۆ ناماده‌کردوه نه‌گه‌ر کاته‌که‌ی هات؟ بیگومان نه‌خیر] که‌واته داوا ده‌که‌ین له خوا و هیوا ده‌که‌ین له په‌روه‌ردگار که ئیمه له‌وانه نه‌یین که راپه‌رینمان پی ناخۆش نابی و داماننیشینی و پیمان بوتری دانیشن له‌گه‌ل دانیشتوو‌اندا.^(١)

به‌راستی له نمونه‌ی نه‌م رۆژانه‌دا و نه‌م حالانه‌دا خ‌وای گه‌وره باسی هه‌لویستی راسته‌قینه‌مان بۆ ده‌کات ده‌فه‌رمویت: ﴿ لَا يَسْتَعِذُّكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَنْ يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَاللَّهُ عَلَيْهِمُ بِالْمُنْفِقِينَ ﴿٤٤﴾ إِنَّمَا يَسْتَعِذُّكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَزَّابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ فِي رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُونَ ﴿٤٤﴾ (التوبة ٤٤).
 واته ئیزنت لی ناخوازن نه‌وانه‌ی که باوه‌ریان به خوا و به رۆژی دوایی هیه که جهاد بکه‌ن به مال و گیانیان، به‌راستی خواش زور زانایه به له‌خواتسه‌کان، ته‌نها نه‌وانه داوای ئیزنت لی ده‌که‌ن که باوه‌ریان نییه به خوا و به رۆژی دوایی و هه‌لگه‌راونه‌ته‌وه و له‌ناو گومانی خ‌ویاندا دین و ده‌پۆن. [به‌لی نه‌م ئایه‌ته مه‌به‌ستی

^١ نه‌مه نامازه‌یه بۆ نه‌و ئایه‌ته‌ی که ده‌فه‌رمویت: ﴿ وَلَٰكِنْ كَرِهَ اللَّهُ لِنُعَاظِهِمْ فَضَبَّطَهُمْ وَقِيلَ أَفْعُدُوا مَعَ الْقَاعِدِينَ ﴾ (التوبة: ٤٦) که ده‌باره‌ی مونا‌فیکه‌کان هاتوه‌ته خواره‌وه که له جهاد دواکه‌وتن هه‌روه‌ک له په‌راوه‌کانی ته‌فسیردا به‌ دیرۆکی باس کراوه.

ئەو یە هەرکەسێک باوەرپی دامەزراو بێ ئەو ناپرات چەندین عوزوو بیانوو هەلبەستێ بۆ خۆدوورگرتن له جیهاد و کوشتار، ئەو کەسانە ی ئەم جۆرە ئیشانە ئەکەن ئەو دلیان گومانی تێدایە و دانەمەزراوە، دلیان نەخۆشە، نەخۆشی زەلیلی، ترس له دوزمن، مردن، خۆشویستنی دنیا و بوغزاندنی قیامت.... ئەم نەخۆشیانە وا لاوازی کردووە بەشیوەک ئەگەر باسی جیهادی بۆ بکەیت هەروەک ئەو وایە کە پەوانە ی کە ی بۆ مردن].^(۱)

بەئێ ئە ی موسلمانان باش بزائن ئەو قسانە ی کە من ئیستا دەیانلیم و باسم کردوون لەبارە ی جیهادەووە خەلکی گومانی تێدا دروست دەکات، دەئێ وانییە و بەهەلەدا چوو، ئەوا با باشیش بزائن ئەو گوفتارانە گوفتاری ئیمام حەسەن بەنناو مەودودی و سەید قوتب، کە حەسەن بەننا پیش چل سال له ریسالە ی جیهادا فەرموویەتی: (إن الجهاد اذا الاعتدي على أرض المسلمین یصبح فرض عین حتی یخرج الولد دون إذن والده - والدين لا یؤثر - تخرج). واتە: جیهاد دەبیته فەرز ی عەین هەرکاتێ دەستدریژی کرایە سەر خاکی موسلمانان تەنانهت کۆر بەبێ پرسی باوکی دەردەچیت و قەرزاریش هیچ کاریگەرییەکی نییە بۆ دەرچوون.

ئێین تەیمیە پرسیاریان لێ کرد لەبارە ی جیهاد کردن بە ماڵ و دوایی وتیان کۆمەل و گەلیک هەن زۆر برسی و هەژارن، مائیشمان هە یە ئەگەر پارەکەمان دایە هەژارەکان ئەو جیهادەکە زەرەر دینێ، ئەگەر دامان جیهاد ئەو برسییەکان دەمرن، چی بکەین لەو مالە؟ وتی: بیدەن بە جیهاد با برسییەکان بمرن، [ئەمە یە تینگە‌یشتن له جیهاد، ئەمە یە زانیاری، ئەمە یە هەلوێست، جەنابیکی له شارێکی بچکۆلەدا پازدە مزگەوت دەکاتەو بەسەر یەکەو، بەلام موحاهیدان له سەنگەرەکانی پووبەپووی دوزمان نانیان دەستناکەوێت بیخۆن].

ئە ی براینە نازانم گرفتی ئیمە ئیستا چییە؟ نازانم داواکاریمان چییە؟ نازانم باسو هاتن و چوونی ئیمە ئیستا له زەویدا چییە؟ بەراستی ئیمە چەند هەتیویکی

^۱ ئەمە نامازە یە بۆ ئەو نایەتە ی کە دەفەرموێت: ﴿كَلَّمَآ یَسَافُونَ إِلَى الْمَوْتِ وَهُمْ یَنْظُرُونَ﴾ الانفال: ۶

ۋە نىبۋىيىن ھەۋال دەپرسىن، باسى مالىك دەكەين بۇ ھەتتىۋان كە پەناي بۇ بەرىن ۋە جەۋىنەۋە، بەپراستى مالىكمان دەۋىت كە ناۋەكەي (دار الاسلام) ھ، مالى موسلمانانى پى دەگۈۋىتىت، بۇ ئەۋەي لەۋ مالىدا بىمىنىنەۋە ۋە بەسەر ئەۋ مالىۋە بىن، بۇ ئەۋەي جەماۋەرى موسلمان راپەرىنن ۋە لەۋىدا دەۋلەتى ئىسلامى دامەزىنن، بۇ ئەۋەي ئالاي (لا الە الا اللە) بەسەرىۋە بەرز بىكەينەۋە ۋە بىگەشىتەۋەۋە بىشەكىتەۋە، بۇ ئەۋەي لەبەردەرگاي سىبەرەكەيدا دابىشىن ۋە ماندوۋىمان دەرىچىت... ئەي موسلمانانى جىھان گۈيم لى بگرن ۋە ۋەسىيەت دەكەم: ھەتاكو موسلمانان ئامانجيان ۋە تىكۈشانىيان يەكلا نەكەنەۋە بۇ ھەلۋىستىك لە ھەلۋىستەكان ۋە نەبن بە يەك كۆمەل ۋە دەست ۋە ھەتاكو لەناۋ دەروونىاندا دروست نەبىت كە لەۋ ئاست ۋە ئەندازە ھەرىمەي كە لەناۋىدا زىندان بوۋىن راپەرىن ۋە دەرىچىن ۋە لەۋ چۈۋاچىۋانەي كە لە ناۋىاندا ۋە لەژىرىاندا زىندان كراۋىن دەرنەچىن ۋە رىزگار نەبن، ھەتاكو دەرباز نەبىن لەۋ خۇپەرستى ۋە ئارەزۋوپەرستىيەي كە بە زۇر زال بوۋە بەسەرماندا، ھەتاكو بىرنەكەينەۋە لە مالىك بۇ ئىسلام لەسەر ئەم زەۋىيەدا لەناۋىدا ئارام بگرىن ۋە خۇگر بىن، ئەۋە ھەر دەمىنىنەۋە بە فەۋتاۋى ھەرۋەك كۆمەلىك ھەتىۋ لەسەر سىفرە ۋە خۋانى رەزىلىك، [ئەۋە ھىچمان بە ھىچ نابىت ۋە خۋاي گەرە ئىمە لا دەبات كۆمەلىكى چاكترو لىبراۋ تر دىنىتە مەيدان].

بەپراستى ئىمە لە تىكۈشانداين بۇ دروستكردنى مالىك، بەپراستى ئىمە لە باسكردنداين لە بۇ مالىك، باسى دەكەين لە مالىك بۇ ئىسلام. [ئاي خۇزگە موسلمانان لانەيەكىان ھەبۋايە لەسەر ئەم زەۋىيەدا ئىمانداران پەنايان بۇ بىردايە !].

سۈيىند بە خۋا ئەگەر ئىمە بتۋانن بچىن بۇ فەلەستىن رىزگارى بىكەين لەژىر دەستى يەھود، مالى ئىسلامى بەسەرۋە دامەزىنن، ئەگەر ئەمانە بتۋانن ۋە نەمان كرد، ئەۋە ھەرىكە لە ئىمە تاۋانىارە دانىشى لە مالى خۇيدا، ئەگەر پارچە زەۋىيەكى تر ھەبىت بگۈنجىت كە بەسەرىۋە (دار الاسلام) دابمەزىت، ئەۋ ھەموۋ بى نەۋا ۋە ھەتتىۋانە پەناي بۇ لابەرن، بەسەرىۋە كۆمەلگاي ئىسلامى دروست بىكرىت، ئەۋە

بەپراستى حەرامە لە سەرمان ئەو پارچە زەويە واز لى بەيئىن و كەمتەرخەمى بىكەين و جىيى بەيئىن بۇ فېراندنى گورگەكان لەكاتىكدا كە مالمەكە هيجى نەماو، سەربانەكە رووخاوە و نەماو، مەگەر كەمىكى نەبيت، [بەپراستى بەجىيەيلانى ئەو مالمە هەموو مۇسلمانان تاوانبار دەبن و پوزەردى بەردەم قاپى خوا دەبن].

ئەي براينە:

بەپراستى ئەم مەسەلەى جىھادە ئاشكرا و پرونە و گالته نييە، مەسەلەىكى جىدييە، بەپراستى ئىمە ئىش و مامەلە لەگەل ئەم دىنەدا دەكەين، مامەلە لەگەل پەروەردگارى جىهانىيان دەكەين، ئەو پەروەردگارى كە ئاگادارە بە دلەكان، زۆر زاناي شاراوە و نەيئىيەكانە، زۆر بيسەر و بينەرە، ئىمە دەتوانىن فيل لەگەل هەموو كەسيك بىكەين و هەموو ئىنسانىك بەخەلەتىن تەنھا نەفسى خۆمان نەبيت، ناتوانىن خۆمان بەخەلەتىن، دەتوانىن بلىين هەرچى بلىين، دەتوانىن فيل لە خەلكى بىكەين [بەلام خۆ فيل كەردن لە پەروەردگارى جىهانىيان ناكريت، خۆ فيل لە پەروەردگارى مېرەبان ناكريت]، بەلى دەتوانىن لەگەل خەلكى چى بلىين، بەلام لەگەل دەروونى خۆماندا ناتوانىن چى بلىين، تەنھا ئەو نەبى كە پاكى بىكەينەو و بلىين: ئايا من راست دەكەم و يەك لام بۇ شەرى كافران؟! ئايا من راستگۆ و يەك لام بۇ جىهاد؟! [هەموو كەسيك چاك دەروونى خۆى دەناسيت].

ئەي براينە:

[ئىمە چەندىن جار هاوارمان بۇ مۇسلمانان بەرزكردەو، چەندىن جار وتومانە و دەيلتەو، ئەمەق رۆزى دانىشتن نييە، ئەمەق تۆ دەبيت لە ناو جىهاددا بيت، ئەگەر بتوانيت لە ناوچە و لاتەكەى خۆت دەبى ئالاي جىهاد راپەيىنى، ئەگەر ناتوانيت ئەبى كۆچى بىكەيت، بۇ مەيدانى جىهاد]، دەبى كۆچ بىكەيت بۇ لامان، ئىمە چەندىن سەربازگەمان كەردووتەو بۇ مۇجاهيدان و برايانى مۇسلمان لەسەر سنوورەكان هەموويان كراوئە لەبەردەم مۇسلماندا، هەموو مۇسلمانانمان ئاگادار كەردووتەو، دوو سالى تەواو بانگمان كەردن، نازانم بۇ ناجولئىن، ئەوا كوا ئەو مۇسلمانەى كە هاتن بۇ جىهاد بۇ

فهلەستین؟! بۆ پارێزگاری له موسلمانان؟! ئیمه له فهلەستین ئالای جیهادمان به‌رزکردوه، به‌لام به داخهوه موسلمانان نه‌هاتن، چه‌کمان هه‌بوو، هۆکاره‌کانی تری جیهادمان هه‌بوو، به‌لام موسلمانان نه‌هاتن به هانامانه‌وه، سویند به خوا من خۆم له فهلەستیندا وتارم داوه، کلاشینکۆف له‌ناو ده‌ستما بووه له نوێژی جومعه‌دا له‌سه‌ر مینبه‌ر!! ئیمه له‌ویدا به‌سه‌یاره دامان به‌لای شاری عه‌ماندا به چه‌ک و ته‌قه‌مه‌نی و پره‌شاشه‌وه، هۆکاره‌کانی جیهادمان له‌گه‌لدا بوو، قه‌سه‌م به خوا من خۆم ده‌چوو مه‌ ناو مزگه‌وتی گه‌وره هه‌میشه ده‌مانچه‌م پێ بوو لیم جودا نه‌ده‌بوویه‌وه، به‌لام چی بکه‌ین موسلمانان جوابیان نه‌داینه‌وه [مه‌ر ده‌یانووت: جارێ کاتی جیهاد نه‌هاتوه، ئیستاش هه‌روا ده‌لێن، ئیتر نازانم ئه‌م جیهاده کاتی که‌ی دیت، که‌ی ده‌ست پێده‌کات؟!] به‌راستی ئیستا فرسه‌تی زۆرمان فه‌وتا، زۆر که‌مه‌ترخه‌م بووین، پیتان بلیم: هه‌موو موسلمانیک که جیهاد هه‌بی‌ت له ولاته‌که‌یدا ئه‌وه حه‌رامه له‌سه‌ری که دانیشی و دوور بگری‌ت له‌و جیهاده [ئه‌گه‌ر جیهادیش له ولاته‌که‌یدا نه‌بی‌ت ده‌بی‌ت یان دروستی بکات یان کۆچ بکات بۆ شوینیک که جیهادی تیدا بی‌ت، نابێ به‌ بی جیهاد دانیشی‌ت و به‌و‌یت] ئه‌گه‌ر تۆ ماله‌که‌ی خۆتان هه‌موو پیس بووی‌ت و بی نوێژ بی‌ت وه ماله‌ دراوسی‌که‌تان پاک بی‌ت ده‌بی مالی خۆتان به‌جی به‌ی‌لی و برۆی بۆ ماله‌ دراوسی‌که‌تان نوێژه‌که‌ت بکه‌ی، دوا‌یی بگه‌رینته‌وه و ماله‌که‌ی خۆتانیش پاک بکه‌یته‌وه، به‌لام ئیمه واز له نوێژ به‌ینین بلین له‌به‌رئه‌وه‌ی ماله‌که‌مان پیس بووه نوێژی پیوه‌ نییه، شوینیکی تیدا نه‌ماوه که که‌لکی نوێژکردنی پیوه‌بی‌ت، ئه‌مه به‌ینینه‌وه به‌ بیانوو به‌راستی ئه‌مه عوزر نییه لای خوا، عوزر نییه له‌لای ئینسانیش [مه‌سه‌له‌ی جیهادیش به‌م شیوه‌یه، ئه‌گه‌ر جیهاد هه‌بوو له ولاته‌که‌ی خۆت ئه‌وه ده‌بی یه‌کسه‌ر به‌بی سی و دوو بی‌ت به سه‌ریازی ئه‌و جیهاده، ئه‌گه‌ر نه‌بوو، ده‌بی یان دروستی بکه‌یت، یان ده‌بی ریگه‌ی کۆچ کردن بگرینه به‌ر].

جیهادی نهم گه له له نه فغانستان

بهراستی نهی برایانی خوم نهو هه موو خویندان و خوینپرژانهی که به پرژانه پیشکەش ده کریت له نه فغانستاندا نه گهر له لای ههر گهل و کومه له یه کی عهره بی بوایه چهن دین فیلمی جوراوجوریان لی دروست ده کرد، چهن دین هه یکه ل و په یکه ر له سه ر شوسته و که نار جاده کاندای... نه گهر له ههر گه لیکی تری عهره بی بوایه نه وه زمانه کان و ته له فزیونه کان و رادیوکان و هوکاره کانی تر به یانی و ئیواره ئیشیان ده کرد و نه ده وه ستان له باس کردنیان... له زیاده ره وی و له پیا هه لدانیاندا، به لام ئایا بو باسی نهم که له شه هیده هه ژاره نا کریت؟... ئایا بهس له بهر نه وه ی که عهره ب نین؟ ئایا بهسه له بهر نه وه ی که رهنگ و شیوه یان که میک جیاوازه له رهنگی ئیمه؟ نه گهر ئیمه راست ده که یان و باسی مالیک ده که یان بو ئیسلام (دار الاسلام)! نه گهر ئیمه باسی کومه لگه یه کی ئیسلامی ده که یان، نه گهر ئیمه هیواو ئاواتمان بوونی ده وله تیکی ئیسلامییه له سه ر زه ویدا... ده ی بهراستی نه مانه روله ی بزوتنه وه ی ئیسلامین که جیهادیان زیندوو کردوه ته وه، ئالای جیهادیان بهرز کردوه ته وه، بو یه که مجار له سه ده ی بیسته مدا بوچوونی جیهادیان زیندوو کردوه ته وه، گه لیکیان به ته وا وه تی راپه راندوو و گهر م کردوو بو نهم جیهاده [که واته با ئیمهش موسلمان ئاسایی بینه پیشه وه، با نه تر سین، با گوئ نه ده ی نه تامی ژن و پارو مندال، با دنیا وامان لی نه کات که ژیانیکی هه تا هه تاییمان له بیر بچیت... با ره زامه ندی خوا گه وره ترین ئاواتمان بیت، با کوژان له پیناوی خوادا خوشه ویستترین کوپه زیپر بیت له لامان]... بهراستی نه مپرو گه لیک به ته وا وه تی چه کیان هه لگرتوو بو سه رخستنی نهم ئیسلامه و هه موو کوفری جیهانیش یارمه تی دوژمنه کانی ده دن، بهراستی نه ی موسلمانان هیچ عوزرو بیانویه کمان بو نییه له لای خوی میهره بان... وه سوپاس بو خواش نه مپرو که رهسته ی جهنگیش زور بووه خوی گه وره ده یخاته ده ستمان به (غه نیمه ت)، تو ده توانیت زور به ی جوره کانی ته قه مه نی بکریت هه روه کو خو ل نه مهش هه لیکی زور پیروزه بو نه و که سه ی ده یه وی ت دینی خوا

سهرکه‌ویت، پاره‌ی گولله‌یه‌کی (R.B.G) له کارگه‌یه‌کدا پینج سهد دۆلاره، به‌لام له‌وی ده‌یکرین به‌ ده‌ دۆلار، نازانم ئیتر کوا عوزرمان له‌لای خوا‌ی میهره‌بان؟! [ئهی موسلمانانی به‌رپرز وه‌سیه‌تتان بۆ ده‌که‌م له‌هر کوځ هه‌ن خوتان بگه‌یه‌ننه مه‌یدانی جیهاد، ئیتر ئه‌و جیهاده له‌هر کوځ هه‌یه جیاوازی نییه‌]، سوپاس بۆ خوا ته‌قه‌مه‌نی هه‌روه‌کو ماشویرنج وایه وه‌ک خۆل وایه، گه‌لیکی نیسلام په‌سه‌ن و پاکن گه‌لی ئه‌فغانی که‌ دی‌ی بۆ لایان یه‌کسه‌ر دلایان پی‌ت ده‌کرته‌وه، پی‌ت ده‌لێت وه‌ره بۆ لامان، وه‌ره بۆ ئه‌وه‌ی قول گیر و یارمه‌تیمان بده‌یت به‌ راستی تۆ رۆله‌ی پی‌غه‌مبه‌ری خوات ﷺ تۆ سه‌ربازی پی‌غه‌مبه‌ری خوات ﷺ تۆ شوینکه‌وته‌ی پی‌غه‌مبه‌ری خوات ﷺ یاخوا به‌خیریییت.. له‌کاتی‌کدا که‌ ده‌ست دینیت و هه‌لده‌ستیت باوه‌شت پیا ده‌کات و پی‌ت ده‌لێت ئه‌ی رۆله‌ی پی‌غه‌مبه‌ری خوا ﷺ هاتوویت بۆ ئه‌وه‌ی پاریزگاری له‌ ولاته‌که‌م بکه‌یت؟! که‌واته ئه‌ی موسلمانانی به‌رپرز داواتان لی ده‌که‌ین که‌ که‌س کویرانه و به‌بی زانیاری تانه له‌ گه‌لی ئه‌فغانی نه‌دات، چونکه به‌راستی ئه‌مانه خاوه‌نی رشتنی خوینیان بۆ ئه‌م دینه، مالیکیان نییه مه‌گه‌ر شه‌هیدیکیان هه‌یه، چه‌ندین بیوه‌ژنیان هه‌یه، چه‌ندین هه‌تیووی بی نه‌وایان هه‌یه‌ن که‌واته ده‌بی ریزیان لی بگیریت و تانه‌یان لی نه‌ده‌ین، ئه‌گه‌ر ده‌شلێت ئایا بۆچی جیاوازیان له‌نیوانیاندا هه‌یه، ئه‌وه ئیمه‌ش ده‌لێن: جیاوازییه‌کی زۆر که‌مه، به‌لام راگه‌یانندی کوفر زۆری ده‌کات.

هیچ بیانوو و عوزریکتان بۆ نییه... فهلهستین یان نهفغانستان ..

﴿یان ههر پارچه زهوییهکی تر که جهادی تیدا بی﴾

ئه‌ی موسلمانانی جهان به‌راستی هه‌روه‌کو پیم وتن هیچ عوزریکتان بۆ نییه له‌لای خوی میهره‌بان، به‌لئی نه‌و که‌سه‌ی له‌ناو فهلهستیندا جهاد بکات با یه‌که‌م جار له فهلهستیندا جهاد بکات... [با سه‌ره‌تا له‌وئ ناگری تاغوتان خاموش بکات]، قه‌سه‌م به‌ خوا ئه‌ی موسلمانان با چاک ناگادار بن ئه‌گهر ئیمه بمانتوانییایه بچوینایه‌ته ناو فهلهستین و جهادمان تیدا بکردایه ئه‌وه نه‌ئه‌هاتین بۆ (ئه‌فغانستان)...

به‌لام له‌کاتی‌کدا چه‌ک و ته‌قه‌مه‌نیمان لی حه‌رام کرا له فهلهستیندا... ئیتر ئیمه‌ش هه‌رده‌بی کوچ بکه‌ین، چونکه ئه‌و کاته وای لی ده‌هات به ئاسانی ده‌یان کوشتین، پیش ئه‌وه‌ی یه‌ک فیشه‌ک به‌ته‌قینین بۆ یه‌هودییه‌ک و بیکورژین، ئه‌وان ده فیشه‌کیان ده‌دا له پشتمان و ساردیان ده‌کردینه‌وه..

پیش ئه‌وه‌ی کورسییه‌کانیان بینینه له‌رزه، که‌واته دانیشتمان لی حه‌رام کراوه یه‌کسه‌ر که‌وتینه باس کردن له پارچه زهوییه‌کی تر، که بتوانین جهادی تیدا بکه‌ین له ئه‌نجامدا ولاتی ئه‌فغانستانمان هه‌لبژارد.

به‌لئی ئه‌ی برای خۆم، ئه‌گهر تو ده‌توانیت له‌ناو فهلهستیندا جهاد بکه‌ی ئه‌وه له‌وئ جهاد بکه، فهلهستین چاکتر و باشتره، وه فهلهستین شایه‌نتره. فهلهستین زهوییه‌کی پیروزه، به‌لام تو ئه‌گهر به هیچ شیوه‌یه‌ک ناتوانی بچیته ناو فهلهستین، وه ناتوانی نزیکیشی بیه‌وه ئیتر ده‌بی به دانیشتوویی بمینیته‌وه و ئاواتی دوور دوور بخوازیت، ئاوات بخوازیت و هاوار بکه‌یت، فهلهستین.. فهلهستین [نابیت و ابیت، چونکه دین به ئاوات خواستن نییه، دین بزوتنه‌وه و کرده‌وه‌یه] هه‌روه‌ک چۆن پیاویک فهرمووی: ئه‌ی پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ که‌ی روژی دوایی دیت؟ پیغه‌مبه‌ر ﷺ فهرمووی: هه‌ی ما‌ل‌ویران چیت بۆ ئاماده‌کردووه؟^(۱) منیش ده‌لیم: ئه‌ی برای خۆم

چیت ناماده کردوه بۆ فهلهستین؟ ئایا تۆ مه‌شقی سه‌ربازیت کردوه؟ ئایا تۆ ته‌قه‌مه‌نییه‌کان ده‌ناسی؟ ئایا تۆ له شه‌ره‌کاندا ناماده‌بوویت؟ ئایا گیانی خۆت خستووته مه‌ترسییه‌وه بۆ خوا؟ ئایا داوات له نه‌فسی خۆت کردوه و خستووته مه‌ترسییه‌وه روژیک که فی‌ر بییت چۆن ئەلغام ده‌کریتته‌وه و ده‌به‌ستریته‌وه؟ ئایا که جه‌نابت دانیشتوی و کوچ ناکی هه‌تا ئیستا هی‌زت له نه‌فسی خۆت کردوه که ئەلغامیکی (شه‌خصی) له ژیر سه‌یاره‌یه‌کی یه‌هودیدا دابنیت؟! یان شتیکی تری غه‌یری سه‌یاره، ئایا پیم بلی چۆن ئەلغامیکی شه‌خصی داده‌نریت له‌به‌رده‌م ده‌رگای یه‌کی له یه‌هودیه‌کان یان له‌ناو سه‌یاره‌یه‌کدا یان له‌به‌رده‌م ده‌رگای کارگه‌یه‌کدا، یان شوینیکی تر، پیم بلی فی‌ربوویت؟!

به‌لێ زۆر روونه و زۆر سروشتیه‌یه که گه‌وره‌ترینیان ئەمه نانا‌سیت، نازانیت ئەمه چۆن ده‌بییت و نه‌ییبینیوه و بیریشی لی نه‌کردوه‌ته‌وه که روژیک له روژان فی‌ر بییت، وهرن برایانی خۆم بۆ لای ئیمه با ئیمه فی‌رتان بکه‌ین، وهرن بۆ لای مو‌جاهیدان با له‌سه‌ر ئەو شتانه مه‌شقتان پی بکه‌ین و فی‌رتان بکه‌ین و بتانگێڕینه‌وه تاوه‌کو ده‌وری خۆتان ببینن، وهره برای خۆم مه‌شقت پی ده‌که‌ین، فی‌رت ده‌که‌ین، ده‌ته‌بین بۆ چه‌ند شه‌ریک بۆ ئەوهی ترسو بیمت بشکینیت، بۆ ئەوهی پیاوه‌تی فی‌ر بییت، نازایه‌تی و مه‌ردایه‌تی فی‌ر بییت، بۆ ئەوهی ده‌روونت پی بگات هه‌م له پوانگه‌ی دینه‌وه، ده‌روونه‌وه، بیروه‌ۆشه‌وه، پیاوه‌تییه‌وه، به‌وشیوه‌یه به جوانی پی بگه‌یت و پاشان ده‌گه‌رپیته‌وه شه‌ره‌که‌ی خۆت [به‌لام تۆ له سوچی مزگه‌وتیکدا دابنیشی و بلی جاری کاتی نه‌هاتوه ئەمه هه‌له‌یه‌کی زۆر گه‌وره‌یه ئەی نازانم برای خۆم با بلیین کاتیشی نه‌هاتبیت ئەی نابیت خۆتی بۆ ناماده بکه‌ی ئەگه‌ر کاتی هات ده‌سته‌وسان نه‌هه‌ستیت]، وهره با مو‌جاهیدان فی‌رت بکه‌ن.

ئەه‌ی برایانی خۆم یه‌هود له شه‌ری جیهانیدا که ویستی ده‌وله‌تی خۆی دروست بگات ده‌چوو له غه‌یری خۆی شتی وهرده‌گرت، ئەه‌م یه‌هوده کاتیک ده‌وله‌ته‌که‌ی خۆیان ری‌ک کردو دایانمه‌زراند له‌گه‌ڵ ده‌وله‌تانی تر، به‌شیان کرد... ده‌وله‌ته

هاوپه یمانه کان... هه تاوه کو فیږی شه پرکردن بین (دایان) له سالی (۱۹۶۹) دا کاتی که ههستی کرد شه ږی فیداییه کان ږووبه ږووی ده بیته وه یه کسه ر به خودی خوئی رویشته بو (قییتنام) بو ئه وهی فیږ بیته چون فیداییه کان ده کوژرین، سه ربازی فیدایی چون شه ږی له گه ل ده کړیت و چون ږووبه ږوویان بوه ستیت و مقاومه بکات... [به لئ ئه مانه که یه هودن تیده کوژن بو ئه وهی بیروباوه ږه که ی خوئیان سه ربخه ن؟! به لام نازانم بوچی زوره ی موسلمانان وانین؟ نازانم بو نایه ن فیږی مه شقی سه ربازی بین؟] قه سه م به خوا ئیستا جه نرالی ئه مریکایی دین بو لای (ئه حمده شا مه سعود) بو ئه وهی فیږی (دپرشتنی نه خشه ی سه ربازی) بن... دین له دوا ی ئه وهی که موجهیدان قه لایه که له قه لاکان ده گرن، یه کسه ر ئه وانیش دین بو لای ئه حمده شا مه سعود و پیئی ده لین ئه و خطه یه ی که ئیستا ئه نجامت دا پیمان ببه خشه، فیږمان بکه چون دات ږیراوه بو گرتنی ئه م قه لایه؟! به لئ جه نراله ئه مریکاییه کان دین بوچوون و زانیارییه سه ربازییه کانی خوئیان ږیک ده که نه وه له ئه نجامی چالاکییه کانی ئه حمده شا مه سعود له باکووری ئه فغانستان.

زور سهیره یه هودییه کان دین بو ئه وهی زانیاری سه ربازی له ئه حمده شا مه سعود وه ږگرن، به لام موسلماننه کان نایه ن!! ته نانه ت ئه حمده شا مه سعود ده لیت: قه سه م به خوا من زور حه ز ده که م و خو شحال ده بم که موسلماننیکی سه ربازی (عه سکه ری) بیت بو لام و پیم بلیت ئه وه چون فلان شته ت ئه نجامدا؟ وه ئایا چون ئه و قه لایه ت گرت، ده بینیت که س نایه ت، به لام یه هودییه کان دین! ئه ی بریانی خو م چه ندین جار پیتان ده لیمه وه و وه سیه تتان بو ده که م که مه شقی سه ربازی بکه ن، چه ک و ته قه مه نی ئاماده بکه ن به راستی ئیمه موسلمانین، ئه وه تا مامه له ده که ین له گه ل په روه ردگاری جیهانیان، فره زه له سه رمان که ئیمه زور گه رم و گوږ بین، زور جددی بین با هه موو ژیانمان هه ر به ئاواتی دوور دوور نه بهینه سه ر، با هه موو ژیانمان به ئاوا تخوا ستنی بی ئه نجام نه فه وتینین و له ده ستمان ده رنه چییت، هه روه ک چون له فره مووده دا هاتوه ده فره مویت: کو مه لیک هه ن له دنیا ده رچوون به بی کرده وه

دهیان وت گومانی چاک ده‌به‌ین به خوای گه‌وره، نه‌وانه درۆیان کرد، چونکه نه‌گهر قسه‌که‌یان راست بوایه نه‌وه کرده‌وه‌که‌شیان راست ده‌بوو، واته: نه‌گهر راست بونایه هر ناواتیان نه‌ده‌خواست به‌لکو ده‌یان‌خسته مه‌یدانی کرده‌وه‌وه. که‌واته با له‌گه‌ل خوای گه‌وره هم به گوفتار راست بکه‌ین و هم به ره‌فتار راست بکه‌ین. قه‌سه‌م به خوا یه‌که‌م شتی‌ک ده‌که‌ویته بیرو دلّی مواهیدانه‌وه له نه‌فغانستان نه‌وه‌یه که ده‌لّی و بیر ده‌کاته‌وه ئایا چۆن ده‌گونجی نه‌م جهاده بگوازمه‌وه بو فه‌له‌ستین [نه‌وه هم‌وو بیر‌کردنه‌ویه‌انه، رزگارکردنی مالّی خوا بووه به هم‌وو بیر‌کردنه‌وه و خه‌فته‌ی ده‌روونیان، به‌راستی کاتی‌ک ئینسان جهاد له می‌شکیدا ریشه‌ی داکوتی، له‌کاتی‌کدا له‌ناو می‌شک و ده‌روونیدا خۆری جهاد شوق ده‌داته‌وه] له‌کاتی‌کدا پشکۆی جهاد له می‌شکدا گه‌ش بوویه‌وه، ئیتر ناگونجی‌ت بکوژی‌ته‌وه، ناگونجی‌ت سارد بیته‌وه، ناگونجی‌ت ئیتر بیر له دانیشتن بکاته‌وه، [ئیتر ده‌بیته به موسلمانانی خۆنه‌ویست] ده‌یه‌ویته ولاتانی ئیسلامی رزگار و دربارز بیته، ئیتر له هر شوینی‌ک بیته بیر ده‌کاته‌وه له ولاتانی تر، ئیتر چۆن بیر له ولاته‌که‌ی خۆی ناکاته‌وه بو دربارزکردنی، نه‌ی چۆن بیر له دربارزکردنی زه‌ویه‌که‌ی خۆی ناکاته‌وه که به شوینی له‌دایک‌بوونی و سه‌ره‌ل‌دانی داده‌نریته؟ چۆن بیر له‌وه زه‌ویه‌ ناکاته‌وه که تییدا په‌روه‌رده بووه؟! چۆن بیر له‌وه زه‌ویه‌ به فه‌رو پیروزه ناکاته‌وه؟! [بیگومان نه‌وه‌ی تۆزی تیشکی تیغه‌یشتنی ئیسلامی له‌دلدا ده‌بیته ده‌بیته هم‌یشه بیر له رزگارکردنی قودس (المسجد الاقصی) بکاته‌وه، من چۆن پی بکه‌نم مالّی خوا له ژیر ده‌سته‌لاتی یه‌هودا بیته. نه‌وه‌تا صلاح الدینی به‌ریز که زۆربه‌ی جارن بی نه‌ده‌که‌نی، پییان ده‌وت نه‌وه بوچی پی ناکه‌نی؟ نه‌ویش له وه‌لامدا ده‌یگوت: من چۆن پی بکه‌نم مالّی خوا له ژیر ده‌سته‌لاتی یه‌هودا بیته!! نه‌مه‌یه دلّ و ده‌روون، نه‌مه‌یه خۆیه‌کلاکردنه‌وه بو ئیسلام. نه‌ک وه‌ک کۆمه‌لّ له موسلمانانی نه‌م سه‌رده‌مه که مالّی خویان له‌یاد چوه‌ته‌وه و ده‌لّین: کاتی جهاد نه‌هاتوه جارێ،] نه‌ی برایانی خۆم وا گومان نه‌به‌ن نه‌وانه‌ی که وان له مه‌یدانی جهاددا ئیتر بی ناگان له فه‌له‌ستین، نه‌خیر، سویند به خوا خۆمان ناماده

دهكەین بۆ مه‌سه‌له‌ی فه‌له‌ستین، به‌رده‌وام ئاماده و گیانله‌سه‌ر ده‌ستین بۆ
 بزگارکردنی مائی خوا، با بزائن له‌هر کاتی‌کدا بتوانین و ده‌رگایه‌کمان ده‌ست
 بکه‌ویت، هه‌لی‌کمان ده‌ست بکه‌ویت بۆ بزگارکردنی فه‌له‌ستین ئه‌وه‌ لئی ناوه‌ستین و
 لیوه‌ی دینییه‌ ژووره‌وه و پووبه‌پووی ده‌بین. به‌راستی هه‌رئه‌وه‌یه که ئی‌مه‌ سه‌یری
 زه‌وی ئیسلام ده‌که‌ین و وا تیده‌گه‌ین که یه‌ک پارچه‌ زه‌وییه، وا سه‌یر ده‌که‌ین که
 کۆمه‌لگه‌ ئیسلامییه‌کان هه‌موویان یه‌ک کۆمه‌لگه‌ن، جه‌ماوه‌ری گه‌لانی ئیسلامی یه‌ک
 جه‌ماوه‌رن. به‌راستی ئی‌مه‌ ئیستا له‌ باس‌و‌خواس و تی‌کو‌شان‌داین له‌ مائی‌ک
 له‌سه‌رزه‌ویدا بۆ ئیسلام، ده‌مانه‌ویت له‌ناویدا مائی‌ک بۆ ئیسلام دروست بکه‌ین و
 دا‌بمه‌زینین، بۆ ئه‌وه‌ی ئه‌و ماله‌ بی‌تته‌ په‌ناگه‌ی ئه‌و هه‌تیوه‌ به‌ربوانه‌ی که هه‌یچ
 شوینیکیان نییه. هه‌یچ سه‌ره‌رشتیاریکیان نییه، که‌سی‌ک نییه‌ دل‌یان بداته‌وه، هه‌یچ
 قسه‌که‌ریکیان نییه‌ که به‌ناویانه‌وه‌ قسه‌ بکات....

ئهی‌ براینه‌ جاریکی‌ تریش‌ پیتان‌ ده‌لیم [خوایه‌گیان‌ بۆ‌ ئاگاداریت‌ که‌ ئی‌مه‌ ئه‌مه‌
 ده‌گه‌یه‌نین‌ به‌ موسلمانان‌ و بیریان‌ ده‌خه‌ینه‌وه، خوایه‌گیان‌ ئی‌مه‌ هه‌رئه‌وه‌نده‌مان‌ له‌سه‌ره‌ که
 رای‌ بگه‌یه‌نین، ئهی‌ هه‌موو‌ موسلمانانی‌ جیهان‌ ئاگادار‌ بن].

ئاگادار‌ بن‌ که‌ ئه‌م‌پ‌رۆ‌ له‌ سه‌ده‌ی‌ بیسته‌مدا‌ له‌سه‌ر‌ هه‌موو‌ پارچه‌ زه‌ویه‌ک‌ جیهاد
 فه‌زی‌ عه‌ینه‌ وه‌ک‌ (رۆژوو)، وه‌ جیهادیش‌ واتا‌ و مه‌به‌ستی‌ له‌ زاراوه‌ی‌ شه‌رعیدا
 هه‌لگرتنی‌ چه‌که‌ و به‌س، ئه‌گه‌ر‌ ده‌توانیت‌ له‌ ولاته‌که‌ی‌ خۆت‌ ده‌ست‌ پێ‌ بکه‌یت‌ و
 ئه‌گه‌ر‌ له‌ ولاته‌که‌ی‌ خۆت‌ ناتوانیت‌ و بۆت‌ ناگونجی‌ ئه‌وه‌ فه‌رزه‌ له‌سه‌رت‌ بکه‌ویت‌ه
 باس‌ و خواسی‌ پارچه‌ زه‌ویه‌کی‌ تر‌ که‌ له‌وی‌ خۆت‌ ئاماده‌ بکه‌یت‌ و تفاق‌ی‌ شه‌ر‌ کردن
 په‌یدا‌ بکه‌یت‌ و ناموسی‌ ئافره‌تانی‌ ئیمانداری‌ پێ‌ بپاریزیت.

نازانم‌ ئهی‌ موسلمانانی‌ به‌رپێ‌ز! ئایا‌ ناموسی‌ ئی‌مه‌ چاکتر‌ و به‌رپێ‌زتر‌ و گه‌وره‌تره‌ له‌
 ناموسی‌ خوشکانی‌ موسلمانانی‌ ئه‌فغانی‌؟! ئایا‌ ئافره‌ت‌ و خیزانه‌کانی‌ ئی‌مه‌
 به‌رپێ‌زتر‌و‌ چاکتر‌و‌ گه‌وره‌ترن‌ له‌ ئافره‌ت‌ و خیزانه‌کانی‌ ئه‌فغانیه‌کان؟ له‌کاتی‌کدا‌ که
 ته‌یاره‌کانی‌ کافران‌ داده‌به‌زن‌ له‌نی‌و‌ لادییه‌ک‌ له‌ لادیکانی‌ موجاهیدان‌ - که‌ لادی‌که‌

موجاهیدانی تیدا نییه - چونکه ئەوان دەرچوون وان بەسەر لوتکە ی شاخه‌کانه‌وه ئەو ته‌یارانه دینه خواره‌وه خیزان و خوشکه‌کانیان هەل دەرگرن و بەسەر موجاهیداندا دەیان فرینن، پاشان ئەو بی ئابرووانه جله‌کانیان له‌بەر داده‌که‌نن و ناموسیان به ئارەزووی خۆیان دەرکێنن و پاشان به شیوه‌یه‌کی نامرۆقانه دەیان کوژن و فریانیان دهن به سەر باوک و براکانیاندا له‌ناو سه‌نگه‌ره‌کانیاندا [کوا غیره‌تی ئیسلامی؟ کوا شه‌ره‌فی ئیسلامی؟ ئەو که‌سه‌ی که پالی داوه‌ته‌وه و بیر له دوا‌پوژی ئیسلام و موسلمانان ناکانه‌وه و خوش خۆشیش ده‌لێت کاتی جهاد نه‌هاتوه، ئەوه با چاک بزانیته‌ نه سوود له ئیسلام و نه ئیسلامیش سوود له‌وه ده‌بینی].

جهاد به‌رزترین و گه‌وره‌ترین به‌ندایه‌تییه

ئەو که‌سانه‌ی وا گومان ده‌بن به به‌ندایه‌تییه‌که‌یان به شه‌ونویژه‌که‌یان یان به زانیارییه‌که‌یان ئیتر بی نیازیان ده‌کات له جهاد، ئەو که‌سانه‌ی وا گومان ده‌بن با گوئی بگرن له وته‌که‌ی عه‌بدو‌ل‌لای کوری موباره‌ک له‌گه‌ل فوزه‌یلی کوری عه‌یازدا که له کاتی‌کدا فوزه‌یل دراوسی‌ی مالی خوا بووه له‌ویدا خواپه‌رستی ده‌کرد، ئەم دوانه هه‌ردووکیان له زانایانه‌ی فه‌رمووده‌شن و له خه‌لکانی بیروباوه‌ری ریک و راستن، گوئی له‌و گوفتاره‌ بگرن که پێی ده‌لێت، له‌کاتی‌کدا بۆی ده‌نی‌ری و خۆی له مه‌یدانی جهاددا‌یه و سه‌نگه‌رنشینه. ئەمه له کاتی‌کدا بوو جهادی فه‌رزی کیفایه‌ بووه، فه‌رزی عه‌ین نه‌بووه وه‌کو روژانی ئیمه، وه له کاتی‌کدا بوو سه‌ربازی ئیسلامی هه‌موو کون و قوژب‌نیکی ده‌وله‌تی ئیسلامی ده‌پاراست، وه ده‌وله‌تی ئیسلامی پر بوو له موسلمانان و سه‌ربازی ئیسلامی، نا له‌و کاته‌شدا ئەم پارچه‌ شیعره‌ی بۆ ده‌نی‌ری و ده‌لی:

لَعَلِمْتَ أَنَّكَ فِي الْعِبَادَةِ تَلْعَبُ

فَنَحْوَرْنَا بِدِمَائِنَا تَتَخَصَّبُ

يَا عَابِدَ الْحَرَمِ لَوْ أَبْصَرْتَنَا

مَنْ كَانَ يَخْصِبُ خَدَهُ بِدَمِوعِهِ

أَوْ كَانَ يَتَعَبُ خَيْلَهُ فِي بَاطِلٍ
فَخَيُولُنَا يَوْمَ الصَّبِيحَةِ تَتَّعِبُ
رِيحُ الْعَبِيرِ لَكُمْ وَنَحْنُ عَبِيرُنَا
رَهَجَ السَّنَابِكِ وَالْغُبَارُ الْأَطْيَبُ^(۱)

[به‌ئێ له پارچه شیعره‌که‌یدا وا ده‌رئه‌که‌وێ که پێی ده‌لێت ئه‌ی ئه‌و که‌سه‌ی که به‌ندایه‌تی ده‌که‌یت له مالی خوادا ئه‌گه‌ر تو ئیمه‌ت بېینیایه ئه‌وه ده‌ترانی که تو یاری ده‌که‌یت به به‌ندایه‌تی، وه ئه‌و که‌سه‌ی که ناوچاو و کولمی ته‌ر ده‌بیت به فرمیسکی چاوی له ترسی خوا ئه‌وه ئیمه سنگمان ته‌ر ده‌بیت به خوێتمان، (جا فرمیسک له کوێ و خوێن له کوێ؟!) ئه‌ی ئه‌و که‌سه‌ی که وڵاخه‌که‌ی ئاو داوه و ماندووی ده‌کات له هه‌چدا، ئه‌وه ئیمه وڵاخه‌کانمان له مه‌یدانی گیانبازی و نا‌په‌ه‌تیدا ئاو ده‌ده‌ین و نا‌په‌ه‌ت ده‌که‌ین، ئیوه بۆنی خۆش و گولآوتان بۆ هه‌یه ئیمه بۆنی خۆشمان خۆل و ته‌پ و توژی جهاده].

سوید به‌خوا وه‌ستام له به‌رده‌م ئه‌م پارچه شیعره‌دا زۆر سه‌رسام بووم و سه‌رم سوپما وتم له‌به‌ر خۆمه‌وه، ئایا دراوسیی مالی خوا، ئایا به‌ندایه‌تی له لای مالی

^۱ (فضیل کوپی عیاض) زانایه‌کی خواناس بوو که به (عابد الحرمین) به‌ناویانگ بوو، (عبدالله ی کوپی موباره‌ک) یش (ره‌حه‌تی خوا له هه‌موویان بێ) خه‌ریکی جههاد بوو له سنووری خه‌لافه‌تی ئیسلامیدا، (فضیل) نامه بۆ ئه‌و پایه‌به‌رزه ده‌نێرێ و داوای لێده‌کات که ئه‌ویش بێت خه‌ریکی خواپه‌رستی بێ له‌لای که‌عه‌و خۆی سه‌رقالی شتی تر نه‌کات.

ئه‌ویش (عبدالله ی کوپی موباره‌ک) وه‌لامی ده‌داتوه به چه‌ند دێره هۆنراوه‌یه‌ک که تیایدا باسی گه‌وره‌یی جههاد و فه‌زلی توژو خۆلی خه‌بات ده‌کات، که رێگه له چوونه ناو دۆزه‌خ.

(ئهم سێ دێره هۆنراوه‌یه له‌گه‌ڵ هۆنراوه‌که‌دايه)

وَلَقَدْ آتَانَا عَنْ مَعَالِ نَبِينَا
لَا يَسْتَوِي غُبَارُ خَيْلِ اللَّهِ فِي
هَذَا كِتَابِ اللَّهِ يَنْطِقُ بَيْنَنَا
قَوْلٌ صَحِيحٌ صَادِقٌ لَا يَكْذِبُ
أَنْفِ امْرِيءٍ وَدُخَانِ نَارٍ تَلْهَبُ
لَيْسَ الشَّهِيدُ بِمَيِّتٍ لَا يَكْذِبُ

(ابن کثیر) له ته‌فسیری کۆتایی سوهره‌تی (آل عمران) دا ده‌فه‌رموێ: کاتیک (أبی سکینه) ئه‌م نامه‌یه‌ی (ابن مبارک) ی دا به فضیل له مرگه‌وتی (الحرام) دا، فضیل پاش خوێندنه‌وه گریاو فه‌رمووی: باوکی عبدالرحمن راستی فه‌رمووه ئامۆزگاری کردم، پاشان فه‌رمووده‌یه‌کی پێدا له‌به‌ری گه‌یاندنی ئه‌م نامه‌یه‌دا (بگه به کاروان / باوکی عبدالرحمن ، لا (سه‌ردار) .

خوا یارییه؟! به‌ئێ، به‌ئێ یارییه له کاتی‌کدا که ئیسلام له کیان بوونیدا ریشه کێش ده‌کرێت.... به‌ئێ یارییه له کاتی‌کدا که ئافره‌تانی موسلمان ئابرووی نامووسیان ده‌تکینری.

[به‌ئێ نازانم ئێوه به‌ بۆچوون و گوفتاری کێ پازی ده‌بن] چه‌سه‌ن به‌ننا (خوای لی پازی بی‌ت) له په‌راوه‌که‌یدا ده‌فه‌رمووت: (إذا سمیت إمراة فی المشرق وجب علی المغرب تخلصها) واته: ئه‌گه‌ر ئافره‌تی‌کی موسلمان ده‌ستی به‌سه‌ردا گیراو ئه‌سیر کرا له رۆژه‌لات ئه‌وه فه‌رزه له‌سه‌ر موسلمانانی رۆژئاوا ده‌ربازکردنی!! [به‌ئێ یه‌ک ئافره‌ت بگیرێ ئه‌مه‌ حوکمه‌که‌ی بی‌ت، ئه‌ی چی ده‌لێیت ده‌رباره‌ی سه‌دان ئافره‌تی موسلمان له‌ زیندانی جه‌ندرمه‌کاندا؟! به‌پراستی ئه‌مه‌ گوفتاری‌کی پی‌رۆزه، مامه‌له‌که‌ زۆر گه‌وره‌یه‌ و گالته‌ نییه‌..] له‌به‌رئه‌مه‌ به‌پراستی من شه‌رم ده‌مگری، به‌پراستی شه‌رم ده‌که‌م ئه‌ی برایانی خۆم، قه‌سه‌م به‌ خوا شه‌رم له‌ نه‌فسی خۆم و حا‌لی موسلمانان ده‌که‌م له‌ کاتی‌کدا ئافره‌تی‌کی فه‌ره‌نسی ده‌بینم دی‌ت که ١٦ مانگ ده‌مینێته‌وه‌ له‌ ئه‌فغانستا‌ندا بۆ بینین، ئه‌و دی‌ت و یه‌که‌ به‌ یه‌که‌ی شاخه‌کانی ئه‌فغانستا‌ن ده‌گه‌رێت، یه‌ک پارچه‌ زه‌وی نه‌ماوه‌ مه‌گه‌ر ئه‌و ئافره‌ته‌ چووه‌ته‌ ناوی و له‌سه‌ری ده‌نووسی، به‌لام موسلمانان هه‌تا ئیستا‌ش نه‌گه‌یشتوون به‌ شاری پیشاوه‌ر که شاری کۆچکه‌ره‌کانه‌. وه‌رن سه‌یری نا‌ره‌حه‌تی موسلمانان بکه‌ن، وه‌رن سه‌یری مو‌جاهیدان بکه‌ن، له‌ناو به‌فر و ته‌رزه‌دان، وه‌رن سه‌یری ئه‌و هه‌موو گولله‌ و ته‌قه‌مه‌نییه‌ بکه‌ن که ده‌یباری‌نن به‌سه‌ر مو‌جاهیداندا... سویند به‌ خوا مارو می‌رووه‌کانیش له‌ تۆپ و ته‌یاره‌ی ئه‌و کافرا‌نه‌ ده‌ترسین، خوا ناگاداره‌ له‌ کاتی‌کدا که گولله‌باران ده‌کرین مارو می‌رووه‌کان کۆده‌بنه‌وه‌ و له‌ ترساندا فرمیسک به‌ چاویاندا دی‌ته‌ خواره‌وه‌، ده‌گریه‌ن و وا ده‌زانن ئه‌مه‌ رۆژی قیامه‌ته‌، به‌ئێ قه‌سه‌م به‌ خوا ته‌نانه‌ت سه‌گه‌کان، پشیلکه‌کان کۆده‌بنه‌وه‌ و له‌ ترساندا ده‌گریه‌ن و و‌لاخ و هی‌ستر و ئه‌سپه‌کان فرمیسک له‌ناوچاویاندا دی‌ته‌ خواره‌وه‌ له‌ ترسی ئه‌و شه‌ر و نا‌ره‌حه‌تییه‌ که رۆژی قیامه‌تیان بیر ده‌خاته‌وه‌،

حوشتر و هیستر، ئەسپ له کاتیکیدا گولله دەباری پەنا دەبەنە بەر لقی دارەکان بۆ ئەو هی پێوه نەبن، لەناو ئەو هەموو ناپەهەتییەدان و ناچاریشن ئارام بگرن.

قەسەم بە خوا فرمیسک لەناوچاویاندا دەبینی تک تک دیتە خوارەوه، چەندین موحاهید لەسەرماندا مردن، لەناو بەفردا رەق بوونەوه، رەق بوونەوه و سەرما بردنی، چونکە پیلایان لە پێدا نەبوو پالتاویان نەبوو، دەزانن ئەسپ و هیستر خۆیان دەتەقینەوه، خۆیان دەکوژنەوه لە ترسی سەرما و ناپەهەتی!! سویند بە خوا ئەو ئەسپ و هیسترانەی لەسەر چیاکان لەگەڵ موحاهیداندا ئەو بی زمانانە لەسەر قەرەغ چیاکانەوه دەوستان و خۆیان هەلەدەن بۆ شیوەکان لە ترسی سەرما و زوقم، بۆ ئەو هی پرزگاریان ببیت لە رەق بوونەوه! سویند بە خوا برا عەرەبەکانمان دەلین لە هیچ کاتیکیدا ئاواتمان بۆ مردن نەخواستوو، مەگەر لە کاتیکیدا نەبیت کە بەسەر لوتکەی چیا ی نورستانەوهی بووین، ئەو چیا یەکی ساردو بە زوقمە، ئەوەندە ساردە موحاهیدان بەسەر یەوه ئاواتی مردن دەخوازن، سویند بە خوا موحاهیدی و امان بوو ریشی لەسەر ماڤا بەستوو یەتی، بوو بە سەهۆل، سویند بە خوا لە فەرموودە یەکی پیغەمبەری خوا ﷺ تینەگەیشتم هەتا کو نەچوومە نیو مەیدانی جیهاد، ئەو فەرموودە یە کە دەفەر مویت: (رباط یوم فی سبیل الله خیر من ألف یوم فیما سواه من المنازل یقام لیلها ویصام نهارها). واتە: سەنگەر نشینی رۆژیک لە پیناوی خوادا خیرترە لە هەزار رۆژی شوینەکانی تر کە ئەو شوینانە شەو کە ی شەونویژ بکات و رۆژە کەشی بە رۆژو ببیت. ئەو یە کە رۆژ خیرترە لە هەزار رۆژ بەردەوام بە رۆژو بیت و شەونویژیش بکات! بەلێ هەر واشە، چونکە یە کە شەوی ساردی بە زوقم یە کە سات بە هۆی ناپەهەتی و ناخۆشی یە کە یەوه دەبیت بە هەزار رۆژ و شەو لە مائی خۆتدا، یە کە شەو بە هەزار شەو!!

کەواتە لەبەر ئەمە ئەو موسلمانانی بەرێز لەگەڵ نەفسی خۆتاندا زۆر ئاشکرا و روون بن، فیل لە دەروونی خۆتان مەکن، لەگەڵ خۆتاندا، لەگەڵ دینە کە تاندا، لەگەڵ

په‌روه‌دگار تاندا ئاشکرا بن [خیانه‌ت‌باز و فی‌لّ چی مه‌بن، تا به‌لکو خوی په‌روه‌دگار میهره‌بانیمان له‌گه‌لدا بکات، به‌وزه‌یی پیماندا بیته‌وه].

به‌راستی حوکمی شهرعی ئەم جیهاده زۆر پوونه، یاری پی ناکه‌ین، به‌هه‌واو ئاره‌زوی خۆمان قسه‌ ناکه‌ین، هه‌موو گوفتاری خوا و پیغه‌مبهری خوايه ﷺ، پاشان فه‌رمووده‌ی زانایانی ئیسلامه، به‌راستی ئەو حوکمی جیهاده‌ی که باس‌مان کرد هه‌مووی کۆی موفه‌سیرینی قورئان و فه‌رمووده‌ناسان و فوکه‌ها و ئو‌صولییه‌کانی له‌سه‌ره و جیا‌وازیان تیدا نییه، سویند به‌خوا په‌راویکم نه‌دیوه له (فقه) دا له فه‌رمووده‌دا، له ته‌فسیردا که باسی جیهاد بکات مه‌گه‌ر باسی ئەم قاعیده‌ی کردووه که ده‌فه‌رمووت: ئەگه‌ر بی باوه‌ران بستیک له زه‌وی موسلمانیان داگیر کرد ئەوه جیهاد ده‌بیته‌ فه‌رزی عه‌ین له‌سه‌ر هه‌موو موسلمانیک له‌و ناوچه‌یه‌دا، ته‌نانه‌ت ئافره‌ت ده‌رده‌چیت بۆ جیهاد به‌بی ئیزنی می‌رده‌که‌ی، قه‌رززار به‌بی ئیزنی خاوه‌ن قه‌رزه‌که‌ی، کوپ به‌بی ئیزنی باوکی، ئەگه‌ر ئەو کۆمه‌له‌ موسلمانه له‌و ناوچه‌ هیرش بۆ کراوه‌دا ئەوه‌نده ژماره‌یان زۆر نه‌بوو بتوانن پووبه‌پووی دوژمن بوه‌ستن، یان هه‌ر خویان کورته‌روی و که‌مه‌ترخه‌ییان کرد، یان هه‌ر دانیشتن، ئەوا له‌و کاته‌دا فه‌رزه‌ عه‌ینه‌که‌ بلاو ده‌بیته‌وه بۆ سه‌ر ئەو موسلمانانه‌ی که لیان‌ه‌وه‌ نزیکن... پاشان بۆ سه‌ر نزیکتر... پاشان نزیکتر، فه‌رزیك که به‌هیچ شیوه‌یه‌ک ناتوانن وازی لی به‌ینن... هه‌روه‌کو نوێژو رۆژوو... ئایا گه‌یاندم؟ خوايه گیان تو به‌شایه‌ت به، خوايه گیان تو ئاگادار به، سویند به‌خوا موسلمانان له رۆژی قیامه‌تیشدا شایه‌تیتان به‌سه‌روه‌ ده‌دم... خوايه گیان تو ئاگادار به...

ئيمه بۇچى هاتووین

پرسيارىك... ئايا ئيمه بۇچى هاتووین بۇ جيهاد... بۇچى كۆچمان كردووه بۇ جيهاد؟ بهراستى ئهم پرسياره بهردهوام دىت و دهروات بهناو دل و ميشكى ئهو موسلمانان دانيشتوانهدا، بهلى زور راسته. بهلام دهريارهى من ئهى برايان راست دهكن، بهلام ئهى برايانى خوم با چاك بزائن سروشتى ئهم دینه ئينسان به هيچ شيويهك لىي تى ناگات مهگهر لهناو زهوى جيهاددا نهبي، [مهگهر موجهيدى ناو سهنگهر و لوتكهى چياكان لهم دینه تى بگات، به تينگيشتن]، نازانم دىنى ئيسلام چيهه؟ چى پيوسته؟ چى دهوى؟ با چاك لات روون بيت ئايهته قورئانيهكان بههيچ شيويهك لىيان تى ناگهيت، مهگهر له ناو زهوى جيهاد و گيانبازيدا نهبي.

بهراستى ئهى برايان، ئيمه ئوممهتيك ههلهستينين كه ئهمه ماوهى سى سهده ساله خهوى ليكهوتووه، ئهمه سى قهرنه خهوتووه، ئهى برام تو دهتهويت لهناو رهگو دهمارى مردارهوهبوويهكدا دووباره خوین هاتوچو بگات، دهى بهراستى تازهكردنهوهى هاتوچوى خوین لهناو رهگى مردارهوه بوودا زور سهخته، [زور شتىكى مهحاله، ئيشى زورى دهويت]... بهراستى تو دهتهويت نهخوشيك چاك بكهيتهوه كه گهيشتوته ئاستىكى زور نارهحت، ئهى براينه بهراستى ئيمه تيكوشان دهكەين كه ئهو خوینانه بگهريئينهوه و بكهونه هاتوچو له دواى ئهوهى گهروهكان وشك بوونهتهوه، [بهراستى ئهمرؤ لهم جيهاددا زور زور پيوستمان به زانايان ههيه، ئافرهت له شهردا ئهسير بكرى حوكمى چيهه؟ ئهمانه نازانن... موجهيدان نهخويندهوارن، پيوستمان به زانا زور ههيه]. من له زانكوى ديمهشق ئهخويند ماموستاكهمان نامهى دكتوراكهى خوى پيشكەش كرد لهبارهى (آثار الحرب في الإسلام)، منيش بيرم كردهوه و وتم: بهراستى ئهم ماموستا بهريزه زور ههزاره و ژيانى فهوتاووه نازانم مهبهستى چيهه به (آثار الحرب في الإسلام) كاريگهريهكانى شهر له ئيسلامدا بريتييه له غنيمهت، ئهسير، بهندهى گيراو، ئافرهتى گيراو، دابهش كردنى ئهو زهوييانهى كه دهستيان بهسهدا دهگيريت. [ئيمه دهمانهويت

دکتورا له مانهدا وه‌ریگریت و بیت بۆ مه‌یدانی جیهاد و ئەنجامیان بدات، نه‌ك به‌ ته‌نها شه‌هاده‌یه‌ك بخاته‌ گه‌رفانی و به‌س]... به‌ئێ زۆر شه‌رمه‌... داوه‌شانه‌... سه‌یر ده‌كه‌ین ئیستا نه‌ته‌وه‌ یه‌كگرتوو‌ه‌كان كاروباری ئەسیره‌كان ده‌گه‌رێته‌ ده‌ستی خو‌ی، هه‌ر ئەویش شه‌په‌روه‌ستان راده‌گه‌یه‌نیته‌، به‌ ئاره‌زووی خو‌یان و به‌پێی به‌رژه‌وه‌ندی خو‌یان شه‌په‌روه‌ستانی شه‌په‌ر راده‌گه‌یه‌نن. [ئهمه‌ زۆر سه‌یره‌، زۆر شه‌رمه‌ بۆ موس‌لمانان، كه‌واته‌ دووباره‌ی ده‌كه‌مه‌وه‌ و ده‌لێم: ئە‌ی گه‌وه‌ی زانا‌یان ئە‌گه‌ر هه‌ر توانای كوشتنی كا‌فرانتان نه‌ماوه‌ یان ئە‌و غه‌یره‌ته‌تان هه‌ر بۆ دروست نه‌بووه‌، ئە‌وه‌ داواتان لێ ده‌كه‌ین كه‌ هه‌ر وه‌رن تا هه‌ر هه‌یج نه‌بیت موجه‌یدان فیه‌ری یاسا‌كانی ئیسلام ب‌كه‌ن!! به‌راستی ئیمه‌ زۆر پێ‌ویستمان پیتان هه‌یه‌ بۆ شه‌اره‌زا‌کردنمان]، راسته‌ ئیمه‌ پێ‌ویستمان به‌ کاریگه‌رییه‌كانی شه‌په‌ر له‌ ئیسلامدا هه‌یه‌، بزانی‌ن چی له‌ ئە‌سیر ب‌كه‌ین، چۆن هه‌لسوكه‌وتیان له‌گه‌ڵ ب‌كه‌ین، ئە‌و زه‌وه‌ییانه‌ی كه‌ ده‌گه‌رێن، ئە‌و غه‌نیمه‌تانه‌ی ده‌گه‌رێن، ئافه‌رتان، پیاوان، ئە‌مانه‌ هه‌موو بێ‌رچوونه‌وه‌. [ئهمانه‌ هه‌ر هه‌موویان له‌ ئیسلامدا یاسای تابه‌تی خو‌یانیان هه‌یه‌ و ده‌بێ‌ موجه‌یدان فیه‌ر ب‌كێن، به‌لام نازانن ئە‌گه‌ر جه‌نابتان نه‌ین بۆ لای موجه‌یدان فیه‌ریان نه‌كه‌ن ئە‌ی كێ بیت بۆ فیه‌ر‌کردنیان؟ ئە‌ی نازانن ئە‌و زانیارییه‌ی كه‌ پیتانه‌ ئە‌گه‌ر ئە‌نجامی نه‌ده‌ن و لێی نه‌به‌خشن خوای گه‌وره‌ ده‌یكاته‌ ته‌وقی‌کی ئاگه‌رین به‌ناو قورگتانه‌وه‌ ده‌بیاته‌ خواری].

کاریگه‌ری فتوای (فه‌رزی عه‌ین) بۆ جیهاد

[به‌راستی ئە‌وه‌ی كه‌ زۆر پوونه‌ وه‌ك گه‌رنگی به‌یان ئە‌وه‌یه‌ كه‌: [پێش دروست بوونی جیهاد به‌ره‌و پووی شیوعیه‌یه‌كان خه‌لكی نه‌یانده‌زانی كه‌ جیهاد كردن فه‌رزی عه‌ینه‌ وه‌ك نوێژ... [به‌لام سوپاس بۆ خوا له‌ دوا‌ی پ‌ژانی ئە‌و خو‌ینه‌ پا‌كه‌ له‌ گیانی موجه‌یدان، بۆ هه‌موو موس‌لمانان ئاشكرا بوو كه‌ ئە‌م‌رۆ جیهاد فه‌رزی عه‌ینه‌]، به‌ئێ خۆ ب‌رایان راست ده‌كه‌ن من له‌ كاتی‌كدا كه‌ وتوومه‌ ئە‌م‌رۆ له‌ سه‌ده‌ی بیسته‌مدا جیهادی فه‌رزی عه‌ینه‌ من هه‌نگاوێك پێش ئە‌كه‌وم و هه‌نگاوێك دیمه‌ دواوه‌، چونكه‌ من له‌ كاتی‌كدا كه‌ ئە‌و

فتوایه‌م دهرکردوو به هه‌واو ئاره‌زوی خۆم نه‌بووه، به‌لکو له ژێر روشنایی
 فهرمووده‌کانی خوا و پیغه‌مبهری خوا ﷺ و فهرمووده‌ی زانیاندا بووه، ته‌نانه‌ت
 له‌کاتی‌کدا که ئه‌و په‌راوه‌ بچکۆله‌م نووسی [پاریزگاری له زه‌وی موسلمان‌گه‌وره‌ترینی
 فره‌زه‌ عه‌ینه‌کانه‌] یه‌کسه‌ر به‌خشیم به‌ مامۆستای به‌ریز عبدالعزیز بن باز خ‌وای
 گه‌وره‌ به‌ره‌که‌ت بخاته ته‌مه‌نییه‌وه و به‌ جوانی خ‌ویندییه‌وه، سه‌ره‌تا خ‌وی باسه‌که‌ی
 به‌ جوانی شی کرده‌وه، توێژینه‌وه‌یه‌کی وردی له‌سه‌ر کرد، پاشان فهرمووی: به‌ئێ
 زۆر راسته‌ ئه‌م‌پ‌رۆ له‌ سه‌ده‌ی بیسته‌مدا جیهاد فره‌زی عه‌ینه، ته‌نانه‌ت فتواکه‌شی
 دهرکردو بلاویش بوویه‌وه، مه‌به‌ستم له‌وه‌یه که من ئه‌و فتوایه‌م دهرکردوو یه‌کسه‌ر
 خستومه‌ته به‌رده‌م زانیانی سه‌رده‌م و ئه‌وانه‌ی که خ‌اوه‌نی زانیاری و له‌خواترسی
 بن دانیان پێدا ناوه، به‌راستی مامه‌له‌که‌ زۆر پوون و په‌وان بووه‌ته‌وه، [مه‌روه‌ک
 گرنگی خ‌وری لیها‌توو ئیستا هیچ که‌س ناتوانیت ده‌مبازی له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌دا بکات که ئه‌م‌پ‌رۆ
 جیهاد فره‌زی عه‌ین نییه، واته‌ هه‌رکه‌س زاناو عاقل بێ ده‌زانیت ئیستا جیهاد فره‌زی عه‌ینه،
 ئیتر پێویست به‌ مونا‌قه‌شه‌ ناکات]، به‌راستی مه‌تا‌کو ماوه‌یه‌که‌یش له‌مه‌وبه‌ر که‌س
 به‌راستی نه‌یده‌زانی که ئه‌م جیهاده‌ فره‌زی عه‌ینه، که‌س نه‌یده‌زانی، چونکه‌ روون
 نه‌بوو بوویه‌وه بۆ خه‌لکی، چونکه‌ له‌ خه‌لکی شاراوه‌ بوو مه‌تا‌کو منیش نه‌مه‌دزانی
 له‌گه‌ڵ ئه‌وه‌شدا که ئیمه‌ به‌شدارییمان کردوو له‌شه‌ری فه‌له‌ستیندا، به‌لام له‌به‌ر
 ئه‌وه‌ی بینینی مه‌یدان، رۆیشتین بۆ مه‌یدان، ژیان له‌ ناو مه‌یدان، ئه‌مانه‌ شتیکی
 ترن و دانیشتن و کتیب خ‌ویندنه‌وه‌ شتیکی تره‌، به‌راستی کورتی ده‌لیم: ئیمه‌ له
 شیویک بووین و جیهادیش له‌ شیویکی تر بوو، [به‌لام سوپاس بۆ خ‌وای گه‌وره‌ و
 په‌روه‌ردگار شاره‌زاو رێنموونی کردین بۆ ئه‌م جیهاده‌ و به‌ جوانی وه‌ک ئه‌وه‌ی که خ‌وی پێی
 پازیه‌ تیی گه‌یاندین]، به‌راستی چه‌ند باره‌ی ده‌که‌مه‌وه و ده‌لیم: هیچ په‌راویکم نه‌دیوه
 که له‌باره‌ی جیهاده‌وه‌ نوسرابییت، ئیتر ئایا له‌ ته‌فسیردا بییت، یان له‌ فهرمووده‌دا
 بییت، یان له‌ فیه‌قه‌دا بییت، یان له‌ ئوصول، مه‌گه‌ر باسی کردوو و روونی
 کردوو‌ته‌وه که جیهاد له‌ نمونه‌ی وه‌ک ئه‌م حاله‌تانه‌دا فره‌زی عه‌ینه.. به‌راستی

هه‌تاكو ماوه‌یه‌كیش كه ئیمه ئەمان وت جهاد فه‌رزی عه‌ینه خه‌لكی زۆر هوگ‌ری و گوئی لی نه‌ئه‌دا، به‌لام له كاتیكدا كه لاوان ده‌ستیان كرد به وه‌لامدانه‌وه‌ی ئەم بانگه‌وازه كه [لاوانی په‌روه‌ده‌ی قورئانی خرۆشان بۆ كاره‌كه، ئیتر ورده ورده وه‌لامدانه‌وه‌ی بانگه‌وازه‌كه له‌ملاشه‌وه ده‌ستی پێكرد].

به‌راستی سوپاس بۆ خوی میهره‌بان ده‌ستپێكردنی جهاده‌كه‌مان له‌سه‌رتاوه هه‌روه‌ك پیغه‌مبهری خوا ﷺ، چونكه پیغه‌مبهری خوا ﷺ له مه‌كه‌دا له سه‌ره‌تاوه رووبه‌پروبوونه‌وه و پێكدادانی نه‌ده‌كرد له‌گه‌ڵ بی باوه‌راندای مه‌گه‌ر له‌كاتیكدا ده‌ستی پێكرد كه سه‌ره‌تا ده‌ستی كرد به كو‌كردنه‌وه‌ی خه‌لكی له‌سه‌ر بۆچوونیکی تازه، له‌سه‌ر بیروباوه‌ری (لا اله الا الله). له سه‌رتاوه ده‌ستی كرد به پراكیسانی كو‌مه‌لیکی نازاو به‌جهرگ و كو‌ی كردنه‌وه و كو‌مه‌نگه‌یه‌کی بی وینه‌ی لی پێكه‌یناو ئاماده‌ی كردن [به‌جۆریك وای لی كردن ئەم ریبازه پیرۆزه‌یان گه‌یاند به ته‌واوی جههان.. ئیستا ئیمه‌ش ده‌مانه‌ویت لاوانی موسلمان پێ بگه‌ن] ده‌مانه‌ویت لاوان له شاری مه‌دینه و تائیفه‌وه بیته‌ بۆ مه‌یدانی گیانبازی، ئەوانه‌ی كه له به‌رده‌می قاوه و شه‌ریه‌ت و خورمای شلدا ده‌ژین، ئەوانه‌ی كه له‌ناو خوارده‌مه‌نی و گوشت و په‌نیر و كو‌ندیشندا ده‌ژین... با ته‌نانه‌ت یه‌كجاریش بیته‌ با بین بن به موجهیدی راسته‌قینه‌ تا وایان لی دیت له باتی گوشت و قاوه و خوارده‌وه‌ نان و چای تال بخوات. [ئه‌وسا ئیتر بۆ ئیسلام پێ ئه‌گات، ئه‌وسا ئیتر ده‌توانیت دینی خوا بگه‌یه‌نیت، به‌لام ئه‌گه‌ر هه‌ر به‌و شیوه‌یه به سارد و سپی له ماله‌وه دانیشته‌وه هه‌نگاوی نه‌نا به‌ره‌و مه‌یدانی شه‌رو جهاد، ئه‌وه نه ئیسلام سوودی لی ده‌بینیت و نه سوودیش له ئیسلام ده‌بینیت].

ئیمه چیمان دهوئیت؟

به‌راستی ئیمه ده‌مانه‌وئیت ژیان تازه بکه‌ینه‌وه له ئوممه‌تی ئیسلامیدا، ئیمه ده‌مانه‌وئیت نه‌و روژگارانه تازه بکه‌ینه‌وه که رویدا به‌سه‌ر موسلمانانی پیش خو‌مانه‌وه، ئیمه ده‌مانه‌وئیت به زه‌لیل و ریسوایی نه‌ژین، [ئیمه ده‌مانه‌وئیت وه‌ک میوان به‌فه‌قیری نه‌ژین، هه‌رک‌سه‌ بیه‌وئیت پ‌اومان بکات، ئیمه نامانه‌وئیت وه‌ک نه‌و موسلمانانه‌ بژین که به زۆره‌ملی سزا ده‌درین، سووک ده‌کرین، به‌راستی ئیمه نامانه‌وئیت ئاوا بژین ئاوا بژین، ئیمه ده‌مانه‌وئیت پیغه‌مبه‌ر ئاسایی ﷺ بژین، نه‌و پیغه‌مبه‌ره‌ی ﷺ که بانگه‌وازی شه‌ری کرد له‌گه‌ل (به‌نو قه‌ینوقاع) دا له‌سه‌ر ده‌رکه‌وتنی عه‌وره‌تی ئافره‌تییکی ئیماندار، نه‌و پیغه‌مبه‌ره‌ی ﷺ که ده‌رچوو بو شه‌ری (ذات الرقاع) بو تۆله‌سه‌ندنی خوئینی یاره شه‌هیده‌کانی، نه‌و پیغه‌مبه‌ره‌ی ﷺ که سی هزار سه‌ریازی مواهیدی نارد بو به‌ره‌نگاری دوو سه‌د هزار سه‌ریازی بی باوه‌ر بو تۆله‌سه‌ندنی خوئینی ئیبراویکی خوی که شه‌هیدیان کرد، شه‌ری ته‌بوک که بیستی نه‌وان ده‌یانه‌وئیت هێرش بکه‌ن نه‌م پیش نه‌وان که‌وت و هێرش کرد، شه‌ری (موئته) به‌هه‌مان شیوه، شه‌ری (به‌نی نه‌زیر) و (به‌نی قوره‌یزه) به‌هه‌مان شیوه، شه‌ری (نه‌حزاب) و (ئوحد) هه‌ریه‌وشیوه‌یه بوو، شه‌ره‌کانی (حنین) و (فه‌تی مه‌ککه) و ئووانی تریش هه‌ر له‌سه‌ر نامووسی موسلمانان بوو، ئیمه ده‌مانه‌وئیت وه‌ک نه‌و پیغه‌مبه‌ره‌ بژین که له ژیانیدا له‌شه‌ره‌کانی پشتی نه‌کردووه‌ته دوزمن، خوای میه‌ره‌بانیش به‌سه‌ر خویه‌وه دایناوه که یارمه‌تی موسلمانان بدات و ئیشیان بو ئاسان بکات و سه‌ریان بخات به دوو مه‌رج: ئارامگرتن، له‌خواترسان، هه‌روه‌ک ده‌فه‌رموئیت: ﴿وَإِنْ تَصَبَّرُوا وَتَتَّقُوا لَأَيُضْرَكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْئًا﴾ (آل عمران: ۱۲۰) واته: نه‌گه‌ر ئیوه نه‌ی موسلمانان ئارام بگرن و له خوا بترسن نه‌وه فیل و ته‌له‌که‌ی نه‌وان هیچ زیانیك به ئیوه ناگه‌یه‌نن، وه ده‌فه‌رموئیت: ﴿إِنَّهُ، مَنْ يَتَّقِ وَيَصْبِرْ فَإِنَّ

اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ﴾ (یوسف: ۹۰) واته: به‌راستی هه‌رک‌سه‌ی له خوا

بترسی و ئارام بگری ئه‌وه بیگومان خوی میهره‌بان پاداشتی چاکه‌کاران به زایه نادات.

به‌ئێ زۆرجار مروّقی ئیمان کزی وا هه‌یه ده‌ئێ: بیگومان ئیستا موجهیدان سه‌رناکه‌ون و ده‌شکین، وه ده‌ئێ ئیوه چاری رووسیا ده‌کن؟ له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا سوپاس بو خوا ئیمه روژ له دواي روژ دل ئارام ده‌بین بو سه‌رکه‌وتن... به‌ئێ ئه‌ی برایانی خوّم با واش دابنن که ئه‌م جهاده‌ی ئیستا ده‌ستمان پیکردوه ئه‌و ده‌وله‌ته ئیسلامیه‌ی که ئیمه هیوامان پیه‌تی گومانی پی ده‌بین دانه‌م‌زرا، وه ده‌مانکوژن، له‌گه‌ل ئه‌وه‌شدا ئه‌م جهاده هه‌ر نه‌روخواوه [چونکه سوپاس بو خوا موسلمانان هه‌ر سه‌رکه‌وتوون ئه‌گه‌ر کو‌تایشیان پی بیت، ئه‌گه‌رچی هه‌چیشیان نه‌میت، ئه‌وه هه‌ر سه‌رکه‌وتوون، چونکه موسلمان سه‌رکه‌وتن و کوژانی هه‌ر یه‌کیکه، هه‌ردوکیان هه‌ر سه‌رکه‌وتنه].

به‌ئێ خو چاک لاتان پروونه چیرۆکی (أصحاب الأخدود)، ئه‌و کۆمه‌له‌ی که به‌ گشتی خرا‌نه ناو چالی ئاگرینه‌وه، هه‌موویان کوژران، خوی گه‌وره لییان ببوریت، به‌لام به‌راستی ئه‌وان له ئیشه‌که‌دا سه‌رکه‌وتنیان به‌ده‌سته‌ینا، بوچی؟ وه له‌به‌رچی؟ چونکه ده‌رسیکی به‌هیزه بو کۆمه‌لانی خاوه‌ن بیروباوه‌ری پاش خویان، [هه‌تا‌کو روژی قیامت موسلمانان په‌ندو ئامۆژگاری لی وه‌رده‌گرن]، به‌ئێ ئیمه ئیستا نمونه‌یه (أصحاب الأخدود) دینینه‌وه ئه‌و کۆمه‌له‌ی که ته‌نانه‌ت یه‌ک تا‌که نه‌فه‌ریکیان لی ده‌رنه‌چوو، هه‌موو شه‌هید کران، نمونه‌یه به‌ ئه‌وانه دینینه‌وه و ده‌لین: ئه‌وه له‌به‌رچی ئارام نه‌گرین له‌سه‌ر بیروباوه‌ره‌که‌مان، وه له‌ پیناویدا تیکۆشان بکه‌ین؟! [بو گیانمان نه‌خه‌ینه سه‌ر له‌پی ده‌ستمان و بیده‌ین به‌ ئیسلام؟! با کافران هه‌ر هیزو ده‌سه‌لاتیان زۆر بیت، با فشه‌و خوگیف کردنه‌وه‌یان هه‌بیت، با هینان و بردن و هاتوچۆیان هه‌بیت، دلیا بن هه‌ر ژۆر ده‌که‌ون، دلیا بن ده‌بن به‌ په‌ندی زه‌مانه، دلیابن سه‌ره‌نجامیان هه‌روه‌ک ئه‌نجامه‌که‌ی ئه‌بوجه‌ل ده‌بی له‌به‌درا، که له سه‌ره‌تاوه خه‌لکی کو‌کرده‌وه و ده‌یوت هه‌تا‌کو نه‌چینه به‌در و که‌نیزه‌ک سه‌مامان بو نه‌که‌ن و ئاره‌ق نه‌خۆینه‌وه و حوشت

سه‌رنه‌برین و سێ رۆژ و شهو له‌وی ئه‌مینه‌وه، هه‌موو دورگه‌ی عه‌ره‌ب پیمان نه‌زانی، وه‌ ده‌رسیکی موحه‌مه‌د دانه‌ده‌ین ئه‌وا ناگه‌رینه‌وه، به‌لام ئه‌وه‌بوو که‌وته ژێر نه‌په‌ی (الله اکبر)ی حه‌مزه و عه‌لی و عومه‌ر و ئه‌بو‌به‌کره‌وه و وه‌کو سه‌گ توپاندیان و کردیانه‌ په‌ندی بۆگه‌نی زه‌مانه‌.

دانیابن ئه‌م مله‌وپانه‌ی سه‌ده‌ی بیسته‌میش هه‌روان، له‌سه‌ره‌تاوه‌ خۆیان دینن و ده‌بن، به‌لام که‌ مه‌یدانی شه‌ر گه‌رم بوو ئیتر به‌ هه‌چ شێوه‌یه‌ک ناتوانن له‌به‌رده‌م ده‌نگی به‌رزى (الله اکبر)دا خۆیان راگرن، ده‌ی برای خۆم با موسلمانانیش بکوژن، با زیندانیان بکه‌ن، به‌لام ئه‌وان هه‌ر ژێر که‌وتوون، ئه‌وان له‌ کاتی‌کدا سه‌رکه‌وتوون که‌ موسلمانان په‌شیمان بنه‌وه، به‌لام که‌ موسلمان په‌شیمان نه‌بووه‌وه ئیتر چیان نه‌جامداوه‌؟! [هه‌روه‌ک سه‌ید قوتب ده‌فه‌رمووت: (إن الطغاة لم يستطيعوا أن يسيطروا على الأرواح ولكن سيطروا على الأجساد فقط)، به‌ئێ سوپاس بۆ خوای گه‌وره‌ ئه‌م‌پرو ئیمه‌ به‌ره‌که‌ت که‌وتوو‌ته‌ جه‌هاده‌که‌مانه‌وه‌ خوای گه‌وره‌ ده‌نگی به‌ جه‌هان گه‌یاندوین، جارێک برایه‌ک له‌ برایانمان له‌ یۆنانه‌وه‌ هاتبوو، منیش پیم وت: ئایا گو‌فاری (الجهاد)تان پێ ده‌گات. ئه‌ویش وتی: به‌راستی پیت به‌ پیتی ده‌خوینینه‌وه، ته‌نانه‌ت جارێ واش هه‌یه هه‌ندیکی له‌به‌ر ده‌که‌ین، هه‌موو جارێ پینج دانه‌مان بۆ دیت، ئیتر ئه‌و پینج دانه‌یه دوو سه‌د گه‌نج ده‌یخویننه‌وه، دوو سه‌د گه‌نج، [به‌راستی ئه‌مه‌ فه‌رو به‌ره‌که‌تی خوای میه‌ره‌بانه، ئه‌مه‌ ئه‌وه‌ ده‌گه‌یه‌نیت که‌ جه‌هادیان خۆش ده‌ووت] به‌راستی ئوممه‌تی ئیسلامی زۆر تینویه‌تی بۆ جه‌هاد... ده‌یه‌ووت بیته‌ مه‌یدان و جه‌هاد بکات، به‌لام لییان تیکداوه، به‌لام پۆژگار به‌سه‌ر سه‌ریه‌وه‌ قورس بووه، توند بووه، ته‌پ و توژی ئه‌م خه‌وه‌ دووردریژه، ته‌پ و توژی ساردکردنه‌وه، ته‌پ و توژی ته‌مه‌لی و ساردکردنه‌وه و پالدانه‌وه، ته‌پ و توژی دانیشاندنی له‌ جه‌هاد [ته‌پ و توژی خۆشویستنی دنیا و زیان و ترسان له‌ مردن، ئه‌مانه‌ هه‌مووی وای له‌ ئوممه‌تی ئیسلامی کردوه که‌ بیر له‌ جه‌هادی بێ باوه‌ران نه‌کاته‌وه] ئه‌مانه‌ به‌هه‌چ شێوه‌یه‌ک نه‌هاتوو به‌ بیرو خه‌یالیاندا، شێوه‌ی مامۆستایه‌کی شه‌رعی (مه‌لا) له‌ مه‌یدانی جه‌هاددا، ئه‌مه‌ له‌

بیر و میشکیاندا کوتایی پی هاتوو و سپراوه‌ته‌وه، به‌لای ئەمانه‌وه ئیش و کاری مامۆستایه‌کی شه‌رعی هه‌ر ئەوه‌یه که بپروات بۆ مرگه‌وت و وتار بۆ خه‌لکی بخوینیته‌وه و بیته‌وه له ماله‌وه دابنیشی بخواو بخواته‌وه و بخه‌وی ... پاشان کۆمه‌لگه‌یه‌کیش چاوه‌پروانی مامۆستا بکه‌ن که له هه‌فته‌ی ئاینده‌دا چ گوفتاریک ده‌لیت.. به‌لایانه‌وه ئەمه‌یه ئیش و کاری زانایان له کۆمه‌لگاو ئەزموونی ئیسلامیدا، زانای به‌رپێز به‌چهند وشه‌یه‌کی جوان بنووسی به‌س [ئه‌گه‌ر پرسیاری لێ بکری بۆ نایه‌ی بۆ ناو موجه‌یدان و جه‌هاد کردن؟ ئەویش له‌وه‌لامدا به‌ سه‌رسوپرمانیکه‌وه ده‌لیت: باشه‌ من چۆن ده‌بی بێم بۆ ناو سه‌نگه‌ر، ئایا من و مه‌شقی سه‌ربازیان وتوو؟ ئەی کێ به‌رنوێژی بکات؟ ئا به‌م دوو سی وشه‌یه‌ خۆی له‌ جه‌هادکه‌ ده‌ریاز ده‌کات]، به‌لام ئەه‌گه‌ر ئەم مامۆستا به‌رپێزه‌ له‌ مه‌یدانی شه‌رو کوشتاردا ببینین، ئەوه‌ شتیکی سه‌رسوپره‌ینه‌ره‌ به‌لایانه‌وه، به‌سه‌رسوپرمانه‌وه پرسیار ده‌که‌ن و ده‌لین: باشه‌ که‌ی مامۆستا و شه‌رو تفه‌نگیان وتوو؟ سه‌ریان سوپرده‌می، چونکه‌ ئەمه‌یان نه‌دیوه ... جیله‌کان ئەمه‌یان به‌خۆیانه‌وه نه‌بینیوه، ئەمه‌یان نه‌دیوه که‌ ئەو مامۆستایه‌ی له‌ قوتابخانه‌ واز له‌ قوتابخانه‌ به‌یئیت و بیت بۆ مه‌یدانی شه‌ر نه‌یاندیوه که‌ به‌رپوه‌یه‌ری کارگه‌یه‌ک کارگه‌که‌ی به‌جێ به‌یئیت به‌ره‌و زه‌وی شه‌ر و جه‌هاد بکه‌ویته‌ پێ، ئەمانه‌ وا په‌روه‌رده‌ کراون، په‌روه‌رده‌ کراون له‌سه‌ر ئەوه‌ی که‌ ئەمانه‌ ئاماده‌بوونیان له‌ شوینی خۆیاندا چاکه‌ و کاریگه‌ری زۆرت‌ره‌ و گه‌وره‌تره‌ له‌ سه‌نگه‌رنشینی و شه‌رو کوژران له‌ پیناوی خوادا.

ئا به‌م شیوه‌یه‌ ده‌رس دادراون و په‌روه‌رده‌کراون... به‌پراستی سروشتی ئەم دینه‌یان تی‌کداوه‌ له‌ ده‌روونی خه‌لکیدا، [نازانم چۆن شه‌رم له‌ خوا و له‌ قورئان ناکه‌ن؟!] خودی زانیاری، خودی په‌روه‌رده‌، خودی بیروباوه‌ر، له‌ ده‌روونی خه‌لکیدا سپراوه‌ته‌وه، به‌لکو ئەم‌ڕۆ موسلمانان هه‌ر ئاماده‌ش نین بۆ بینینی ئەو حه‌قه‌ که‌ له‌ سه‌رده‌می سه‌حابه‌ و تابعیندا له‌سه‌ری رۆیشتوون [چونکه‌ نازانم ئەه‌گه‌ر تو ده‌لیت من خۆم به‌ بانگه‌وازکار ده‌زانم ئەمه‌ت کردووه‌ته‌ بیانویه‌ک بۆ نه‌کردنی جه‌هاد، ئەی باشه‌ کێ له‌

یاره‌کانی پیغه‌مبەر ﷺ داعی تر بووه؟ ئەگەر خۆت به زانا و شوینکه‌وته‌ی سوننه‌ت و ره‌فتاری پیغه‌مبەر ﷺ ده‌زانی کێ له یاره‌کانی پیغه‌مبەر ﷺ زاناتر و شوینکه‌وته‌ تر بوو؟ ئیمام ئەحمه‌دی به‌پێز که له ته‌مه‌نیکی زۆر پیردا بوو یه‌ک ملیۆن فه‌رمووده‌ی له‌به‌ر بوو، ئەم ئیمامه‌ به‌پێزه ده‌چوو تیربازی ده‌کردو موسلمانان پێیان ده‌وت: ئە‌ی ئیمام تۆ پیر بوویت بۆچی مه‌شقی سه‌ربازی ده‌که‌ی؟ ئە‌ویش له‌به‌رئ‌وه‌ی زۆر زانا بوو به‌ قورئان و فه‌رمووده، له‌به‌رئ‌وه‌ی زۆر له‌خواترس بوو، له‌به‌رئ‌وه‌ی زۆر به‌ شه‌رم بوو به‌رامبەر فه‌رمووده‌کانی پیغه‌مبەر ﷺ له‌وه‌لامدا فه‌رمووی: ده‌ترسم له‌م کۆتاییه‌ی ته‌مه‌ندا تووشی هه‌ره‌شه‌ی فه‌رمووده‌یه‌کی پیغه‌مبەر ﷺ بێم، که ده‌فه‌رموویت: (من علم الرمي ثم تركه فليس منا - أو قد عصي) حدیث صحیح، واته: ئە‌وه‌ی فیری په‌می بیت یان چه‌کداری و مه‌شقی سه‌ربازی، پاشان له‌ یادی کرد، ئە‌وه له‌ من نییه، یاخود سه‌رپێچی کردووه. به‌لێ ئە‌مه‌یه تیگه‌یشتن له قورئان و فه‌رمووده].

به‌لام ئە‌م‌پروۆ کاتی‌ک که موسلمانیک ده‌بینی واز له‌ بازرگانی و پیشه‌که‌ی خۆی ده‌هینیت و به‌ره‌و مه‌یدانی جه‌هاد راده‌په‌ریت، ئە‌وه یه‌کسه‌ر چاکترین قسه‌ ئە‌وه‌یه که پێی ده‌لێن: کوره به‌ راستی ئە‌و کابرایه زۆر هۆش و عه‌قله، یان پێی ده‌لێن: په‌له‌که‌ره، هه‌واو هه‌وه‌س چیه‌، چه‌ندین شتی تری پیده‌لێن، چه‌ندین ناوو ناتۆره‌ی پێوه ده‌لکێنن، پێی ده‌لێن عاتقییه، منداله، دنیا‌ی نه‌دیوه، ئە‌مانه‌ی پێی ده‌لێن، [بۆ ئە‌وه‌ی وه‌زنی که‌م بکه‌نه‌وه].

به‌لێ ئە‌م‌پروۆ وه‌لامدانه‌وه‌ی بانگه‌وازی خوایی بووه به‌ عه‌یب و موجاهیدانی پێی ناشیرین ده‌که‌ن. [نازانم بۆ تۆزیک بیر له‌ ئە‌زموونی ئیسلامی ناکه‌نه‌وه! نازانم بۆ سه‌یری ره‌فتاری سه‌حابی و زانایانی به‌پێز ناکه‌ن؟! نازانم تا‌که‌ی جه‌هاد و ده‌قه‌کانی فه‌رمووده‌ تێ ناگه‌ن؟! نازانم به‌ چ په‌وه‌که‌وه به‌لای سوره‌تی (التوبة) دا ده‌پۆن، چۆن له‌ سوره‌تی (الأنفال) و (محمد) تێ ده‌گه‌ن، هه‌تا‌که‌ی واز له‌ خه‌لکی سارد کردنه‌وه نایه‌نن له‌م جه‌هاده پیرۆزه‌؟! له‌م جه‌هاده‌ی که هه‌موو کافره‌کانی خستووه‌ته‌ ده‌پراوکی و ده‌له‌ رزه‌..].

برایان به‌پرستی فەرزە لەسەرمان چەند ئاگادارکردنەوه و مەسەلەیهك بزانی و تیی بگهین که به فرمانه سەرەتاییه‌کان دادەنرین، بەلام زۆر به داخهوه له‌ناو می‌شک و دەروونی موسلماناندا ون بوون و سرپاوانه‌ته‌وه، ئەو مەسەلانه‌ش:

مەسەلە یەکه‌م: جیهاد فەرزیکه هه‌روه‌ک نوێژ وایه، فەرزێ ته‌مه‌ن و ژیا‌نه، به‌رده‌وام له‌گه‌لتایه و لیت جودا نابیت‌ه‌وه هه‌روه‌ک چۆن نوێژکردن له‌سەر مرۆقیکی ئیماندار ناکه‌وێت مه‌گه‌ر له‌کاتی‌کدا نه‌بی‌ت که ناتوانیت چا‌ویشی بجو‌ئینیت، ئەوه‌نده نه‌خۆش بی‌ت، به‌هه‌مان شیوه جیهادیشی له‌سەر ناکه‌وێت مه‌گه‌ر له‌ کاتی‌کدا نه‌بی‌ت که گیانی له‌به‌ردا هه‌لکێشرا‌بی‌ت، ئەگه‌ر مرد ئەوه ئیتر جیهادیشی له‌سەر ده‌که‌وێت، به‌پرستی جیهاد کردن به‌س ته‌نها تاییه‌تی نییه به‌ناوچه‌یه‌که‌وه، یان به‌ئەفغانستانه‌وه، ئەم جیهاده هه‌ر ده‌روا و به‌رده‌وامه، تۆ واش دابنی که ئی‌مه ئەفغانستانمان پزگار کرد، وه ده‌وله‌تی ئیسلامیش دامه‌زرا، ئەوه ئیتر نابێ پال بده‌ینه‌وه و بلین ته‌واو، فەرزەکه له‌سەرمان بگوا‌زینه‌وه بۆ شوینیکی تر، ده‌بی کوچ بکه‌ین بۆ ناوچه‌یه‌کی تری ئەم زه‌ویه و پزگاری بکه‌ین له‌به‌رئ‌ه‌وه‌ی جیهاد کردن هه‌روه‌ک نوێژو رۆژوو وایه، هه‌روه‌ک چۆن جائیز نییه که تۆ لای په‌روه‌ردگاری جیهانیان عوزرو بیانوو به‌ینیت‌ه‌وه و بلینی ئە‌ی خ‌وای گه‌وره: من سالی پ‌یشوو رۆژووم گرت‌وو له‌به‌رئ‌ه‌وه ئەم سال رۆژوو ده‌شک‌ینم و نایگرم، به‌هه‌مان شیوه‌ش جائیز نییه بۆ تۆی موسلمان که لای په‌روه‌ردگار عوزرو بیانوو به‌ینیت‌ه‌وه و بلینی: ئە‌ی خ‌وای گه‌وره من له‌ ئەفغانستان جیهادم کرد‌وو جا له‌به‌رئ‌ه‌وه مۆله‌تم بده له‌ فه‌له‌ستین نه‌یکه‌م یان فلیپین یان له‌ لوبنان [یان له‌ عیراق] نه‌یکه‌م، یان هه‌ر شوینیکی تر، خ‌وای گه‌وره ئەم بیانوو وه‌رناگریت، تۆ ده‌بی به‌رده‌وام جیهاد بکه‌ی فەرزە، به‌لکو فەرزێ ژیا‌نه، فەرزێ ته‌مه‌نه، ده‌بی وازی لی نه‌هینی، فەرزە بکه‌ویته وتووێژ له‌هه‌ر پارچه زه‌وییه‌ک که ئەم فەرزە‌ی له‌ناودا ئەنجام بده‌یت، خ‌وای ت‌یدا بپه‌رستی، ده‌بی به‌رده‌وام بیت به‌هیچ شیوه‌یه‌ک کۆتایی پی نایه‌ت هه‌تا ده‌مریت.

مه‌سه‌له‌ی دووهم: به‌راستی هه‌موو ئوممه‌تی ئیسلامی که‌وتووته ناو گونا‌هوتاوانه‌وه، تاوانباره هه‌تا‌کو پارچه‌یه‌که زه‌وی ئیمانداران له ژێر ده‌ستی دوژمنانی خوادا بیټ، گونا‌ه‌بارن، چونکه زه‌وی ئیمانداران داگیر‌کراوه و رانا‌په‌رن بو در‌باز‌کردنی... وه‌ گه‌ردنی موس‌لمانان پاک ناب‌یته‌وه له‌و تاوانه، هه‌تا‌کو ئه‌و زه‌وییه‌ پرزگار نه‌که‌ن، له هه‌موو ئوممه‌تی ئیسلامیدا هیچ که‌سی‌ک پاک ناب‌یته‌وه له‌و گونا‌هه مه‌گه‌ر ئه‌و که‌سانه که‌ راپه‌ریون له پینا‌وی خوادا، هه‌موو گونا‌ه‌باره مه‌گه‌ر ئه‌و موس‌لمانانه نه‌بیټ که‌ ئه‌م‌پ‌رۆ له‌سه‌ده‌ی بیسته‌مدا چه‌کیان هه‌ل‌گرتوو... [له‌گه‌ن ئه‌وه‌شدا موس‌لمانی وا هه‌یه به‌ بۆ‌چوون‌یک‌ی ساردو سپه‌وه ده‌لی: جار‌ی کاتی نه‌هاتوو]... ئه‌ی برای خۆم با چاک لات پوون بیټ که‌ فه‌رزی عه‌ین له‌سه‌ر موس‌لمانان ده‌ستی پیکردوو له‌ کاتی‌کدا که‌ ئه‌نده‌لوس له‌ده‌ستی موس‌لمانان سه‌نرایه‌وه، له‌و کاته‌وه جه‌هاد فه‌رزی عه‌ینه، له‌سه‌ر موس‌لمانان هه‌تا‌کو ئه‌م‌پ‌رۆی ئیمه و له‌مه‌ودا‌ش هه‌ر ده‌مین‌یته‌وه و به‌رده‌وام ده‌بیټ هه‌تا‌کو هه‌موو پارچه زه‌وییه‌که که‌ رۆژنیک له‌ رۆژان ئیسلامی بووه و له ژێر ده‌ستی موس‌لماناندا بووه پرزگاری بکه‌ن و بی‌گه‌رنه‌وه ژێر ده‌ستی موس‌لمانان.

ئه‌م‌پ‌رۆ هه‌ر موس‌لمانیک که‌ جه‌هاد ناکات و مو‌جاهید نه‌بیټ، ئه‌گه‌ر مرد ئه‌وه گونا‌ه‌باره و ده‌گات به‌ خ‌وای گه‌وره به‌ فه‌وتان‌دن‌ی یه‌کی‌ک له‌ فه‌رزه‌کان... [به‌لام ئه‌م‌پ‌رۆ موس‌لمانان زۆر زۆر ل‌یان شی‌واوه و په‌رده دراوه به‌ناو‌چاویاندا].

خه‌لکی ئه‌م‌پ‌رۆ وای ل‌یهاتوووه ئه‌و که‌سه‌ی له‌ په‌مه‌زاندا رۆژوو ده‌شک‌ین‌یټ به‌ فاسق و فاجیری داده‌ن‌ین و د‌ی به‌سه‌رس‌وپ‌مانه‌وه پ‌یټ ده‌لی: سه‌یری فلانه که‌س بکه له په‌مه‌زاندا رۆژوو ده‌شک‌ین‌یټ، به‌لام به‌ داخه‌وه نازانن و ت‌ینه‌گه‌یه‌نراون که‌ وازی ه‌ینه‌ری جه‌هاد زیاتر و گه‌وره‌تر گونا‌ه‌باره له‌و که‌سه‌ی که‌ له په‌مه‌زاندا رۆژوو ده‌شک‌ین‌یټ، ئه‌مانه نازانن، می‌شک و هۆش و ده‌روونیان ئه‌مه وه‌رنا‌گر‌یټ [سبحان الله وشه‌ی جه‌هاد لایان ناشیرین بووه، به‌راستی که‌وتووته گونا‌ه‌یک‌ی گه‌وره‌وه، ئه‌گه‌ر بیټو وازی ل‌ی نه‌ه‌ینن با له ئیمانی خ‌ویان بترسن، ئه‌مانه وا ت‌یگه‌یه‌نراون، به‌ راستی رۆژوو و

جىھاد ھىچ جىاوازييەكيا نىيە]. ئەو شىخ الاسلام ئىبن تەيمىيە دەفەرموئىت: (العدو الصائل الذي يفسد الدين والدنيا ليس أوجب بعد الإيمان من دفعه... أولاً لا اله الا الله ثم دفع الكافر، قبل الصلاة)، واتە: دوزمنى بى باوهرى ھىرش ھىنەر ئەو دوزمنەى كە باوهر و دىن و دىناى موسلمانان لەناو دەبات ئەو ھىچ شتىك لە دواى باوهرھىنان فەرزتر نىيە لە بەرپەرچدانەوھى... يەكەم وشەى (لا اله الا الله) پاشان بەرپەرچدانەوھى ئەو بى باوهرە، وە پىشى نوئىز دەكەوئىت، بەلى ئەمە گوفتارى شىخ الاسلامە، ئەگەر باوهرتان بە ئىمان و زانىارى و لە خواترسانى ئىبن تەيمىيە ھەيە، ئەوا ھىچ شتىك لە دواى باوهرھىنان فەرزتر نىيە لە بەرپەرچدانەوھى ئەو كافرە.

كەواتە ئەى برايانى خۆم، فەرزە لەسەر ھەموو موسلمانىك كە گوئى لەم گوفتارە بىت دەبى دەرچىت بۆ مەيدانى جىھاد، كوچ بكات و دەرچىت لەگەل پىيادە و سواردا، لەگەل زۆر و كەمدا، لەگەل بەھىز و لاوازدا، لەگەل ھەزار و دەولەمەنددا، لەگەل ھەركەسدا بىت فەرزە لەسەرى كە لە ناو جىھاددا بىت، ئىبن تەيمىيە لە پروانگەى قورئان و سوننەتەوھ پىت دەفەرموئىت: ئەى موسلمان تۆ فەرزە لەسەرت لە قاھىرەوھ بە پى بىت بۆ زەوى جىھاد ئەگەرھاتو پارەى كرى سەيارەت پى نەبوو دەبى بە پى بگەوئىتە پى و خۆت بگەيەنئىتە ئەم كاروانە... [خۆت بگەيەنئىتە كاروانى موحامىدان، خۆت بگەيەنئىتە ئەو كاروانەى كە پەزامەندى خواى تىدايە]... بە ھەمان شىوھ ئىمامى قورتوبى دەفەرموئىت: (كل من علم بضعف المسلمين وظن أنه يدرکهم وجب عليه غياثهم). واتە: ھەركەسىك زانى بە لاوازی موسلمانان و بشزانى كە دەتوانى بگات پىيان ئەوھ فەرزە لەسەرى كە بچىت بە ھانىيانەوھ.

[ئەى برايانى بەرپىز ئەمە گوفتارى ئەم زانا بەرپىزانەيە كەوا دەفەرموون دەبى بچىت بە ھانى موسلمانانەوھ ئەگەر پىوئىستىيان پىت ھەبوو، توخوا ئەمىرۆ موسلمانان پىوئىستىيان پىتەن نىيە!!! ئەمىرۆ موسلمانان خۆيان ھاوار دەكەن كە بچىت بە ھانىيانەوھ، ئەمىرۆ خوشكە موسلمانەكانمان ھاوار دەكەن و دەلئىن:

توخوا موسلمانانی جیهان

چاره سه ری...

ئیمه ی خوشکتان

پرومان نه ما بیینه ده ری...

ئیمه ی کلۆل...

ئیمه ی سکپر له کۆرپه ی زۆل

چۆن بیینه ده ر

فه توا بدن خۆ بکوژین

نه ک پاشان زۆل

بگرینه کۆل!!

توخوا زووتر هیرش بیئن

بۆ پاراستنی ئابروو

زیندانه کان

به سه رماندا برووخینن

دایکانمان هاوارمان بۆ ده که ن، به لām ئیمه ش له خهوی بی ناگاییداین، به لām ئیمه ش هه ر
خۆمان لار ده که ی نه وه و ده لئین: ئیستا هه ر سه رده می مه ککیه و کاتی جهاد نه هاتوه!!
نازانم که ی، کاتی دی].

به پراستی ئیمه له سه رمان فه رزه که بیر بکه ی نه وه، وه یادی خۆمانی به یئینه وه که
جهاد کردن فه رزیکه به گیان و مال، ده بی بزانیته سه رف کردنی دارایی بۆ جهاد
تۆ بی نیاز ناکات له سه رفه کردنی گیانت، ده بی هه م مال و هه م گیانیته بخته
کار، ئە ی نازانیت پیغه مبه ری خوا ﷺ له هه یچ تاکه نه فه ریک عوزرو بیانوی
وه رنه گرت له ته بوکدا و مۆله تی که سی نه دا، په روه ردگاریش مۆله تی که سی نه دا و
پازی نه بوو بیانوو به یئینیه وه، وه له کاتی کیشدا که له شه ری ته بووکدا سی نه فه ر
به جیمان له سی هه زار که س، پیغه مبه ری خوا ﷺ نه یده هیلا که س قسه یان له گه لدا

بكات، كۆمەلگەى ئىسلامى دەنگيان لى دابرىن، هەتاكو پەنجا رۆژ كەس گوفتارى لەگەل نەدەكردن تەنەنەت ژنەكانى خوشيان [لە بەرچى؟ لە بەرئەوھى لە جىھاد دواكەتن، بەراستى جىھاد ھەم بە نەفسە ھەم بە مال]، نابى بلىى من پارە دەدەم ئىتر نايەم بۆ جىھاد، چونكە عوسمانى كورپى عەففان لەكاتىكدا ھەموو جەيشى بەرى خست، ھەموو پىويستى شەرەكەى گرتە ئەستوى خو، بەلام پىغەمبەرى خوا ﷺ نەيفەرموو ئەى عوسمان تۆ خۆت مەيە بۆ شەر، چاوپوشى لە عوسمان نەكرا، ئەگەرچى ھەموو سوپاكەشى بەرى خست، چاوپوشى لە ئەبوبەكر نەكرا (خوایان لى رازى بىت) كە ھەموو دارايى خو پىشخست ھەموو مالەكەى ھىنا بۆ شەرى تەبوك، بەلام چاوپوشى لى نەكرا لە دەرچوونى بۆ مەيدانى جىھاد، پىغەمبەرى خوا ﷺ پىى نەفەرموون: ئەى عوسمان، ئەى ئەبوبەكر، ئىوھ لە مەدينەدا بە بازىرگانى بمىننەوھ ئىمە لە جياتى ئىوھ، نەخىر، بەلكو فەرمانى پى كردن كە ئەوانىش راپەن بۆ جىھاد، پىغەمبەر ﷺ نەيفەرموو ئەى عوسمان، بىلال و عەممار و سوھەيب و غەيرى ئەمان لە ھەژاران شەر دەكەن ئىتر تۆ مەيە، ئەمانە ئەگەر بشمرن قەيدى نىيە، چونكە فەقىر، بەلام تۆ بازىرگانىكى گەورەى لەوئ بەلاى بازىرگانىكەتەوھ بمىننەوھ، نەخىر پىغەمبەرى خوا ﷺ بەم شىوھەى نەفەرمووھ.

ئەى كۆمەلانى موسلمان ئەى گرۆى زانايانى ئەمرو، ھىچ عوزرو بىانوويەك نەماوھ بۆ دواكەوتن لەم جىھادە فەرزە لەسەرتان تى بگەن كە پەرسەتتى لاشەيى بە مال نادىت، مال ناگرىت... بۆ نمونە ئىستا كاتى نوئىرى عىشايە، ئەگەر تۆ وت بەراستى من تەمەلم، واتە نەفسم زۆر ناپەحەت و قورسە و ناتوانم ئىستا دەرچم و دەست نوئىر بشۆم و چوار پكات نوئىر بكەم، ئەگەر بەم شىوھە بوويت و بانگت كرد لە يەكئ لە موحاھىدان و پىت وت: بەراستى تۆ زۆر ھەژارىت ئەم ھەزار روپىەم لى وەر بگرە لە برى نوئىرى عىشا، ئايا خواى پەروردگار ئەمە وەر دەگرىت؟ قبولى دەكات؟ ئەگەر پرى ھەموو زەوى ئالتون ببەخشى ئايا دەبىتە برىتى نوئىرى عىشا؟ نەخىر، پەرسەتتى لاشەيى بە ھىچ شىوھەك بە مال ناگرىت... تۆ كە دەتوانىت و

سوپاس بۆ خوا تواناداریت بۆ گرتنی رۆژوو، ئایا لیت وهرده‌گیریت که مال بدهیت له بریدا و رۆژوو که نه‌گیریت؟ نه‌خیر وهرناگیریت... تو تواناداریت بۆ نه‌نجامدانی سهردانی مالی خوا، ئایا وهرده‌گیریت به کهسیکی تر بلییت تو سهردانی مالی خوا بۆ نه‌نجام بده؟! برای خۆم ئەم پارەم لێ وەرێگرە، ئەم مانگە نوێژم بۆ بکە سی رۆژ هەر رۆژە ی بە هەزار روپیە، بلیی کاکێ خۆم لە کۆتایی مانگە کەدا وەرە پارە کەم لێ وەرێگرە، بەراستی چونکە خۆم ئیشی ترم هەیه و ناتوانم نوێژ بکەم، بەراستی ئەمانە هیچیان وەرناگیریت [چونکە پەرسشی لاشەیی بە لاشە نه‌نجام دەریت، وە پەرسشی دارایی دەبی بە دارایی نه‌نجام بدریت، چونکە ئەمە یاسایەکی گشتییه له ئیسلامدا، کهواته ئە ی برای خۆم جهادیش هەر بەم شیوه‌یه ناتوانی پارە بدهیت و خۆت دوور بخه‌یتوه، بەلکو دەبی بە جهسته و دارایی نه‌نجام بدریت].

بەلام زۆر بە داخوه دەلیم ئەمپرو موسلمانان بەته‌واوه‌تی لەم باسه تیئاگەن، وە تیئەگەیشتون، لەبەرئەوه‌ی که دەجیت بۆ لای موسلمانیک پیی دەلییت برام وەرە بۆ جهاد، وەرە بۆ نه‌نجامدانی ئەم فەرزه‌ خواپییه، ئەویش هەر ئەوه‌نده‌ی پیی دەریت هەردوو دەستی دەبات بۆ گیرفانی و ئەندازەیه‌ک پارە دەدات و دەلیت: ها ئەم پارە ببە بۆ جهادی ئەفغان، بەلکو بیی بە هوی دەرچوونی ئەو نه‌خوشییه له مندالە کەم یان چاک بوونه‌وه‌ی خیزانه‌کەم، یان ئەندازەیه‌کی تر له و قازانجە ی که کردوویه‌تی یان له مانگانە کە ی... ئەم ئەندازە پارە دەدات ئیتر وا گومان دەبات ئەوه‌ی بەسەریبەوه ئەنجامی داوه، [وا گومان دەبات ئیتر ئەگەر جه‌نابیشی نه‌یه‌ت بۆ شەپ هیچ قەیدی نییه... لەبەرئەوه‌ی پارە ی داوه... ئە ی برای خۆم بەو شیوه‌یه که تیئان گەیاندوویت وا نییه]. ئەگەر هەموو دارایی کارگە کەت بدهیت بەم جهاده‌ خوا ی گەوره وەریناگیریت هەتا کو به گیانی‌ش جهاد نه‌کە ی، چونکە لاشە کەت له مه‌یداندا نییه، هەر وه‌ک باسی نوێژمان کرد، جهادیش وه‌ک نوێژ وایه، هەر وه‌کو ئەو کهسه وایه ده‌یه‌ویت نوێژ تەرک بکات، وە دەروات پارە دەدات له‌بری نوێژە کە ی!!! له کاتی کدا

که نوێژ په‌رستشێکی لاشه‌یه، [به‌لام جیهاد گه‌وره‌تره]، جیهاد په‌رستشێکی گیانی و مالییه، لاشه‌یی و عه‌مه‌لییه [جیهاد به‌ هه‌ردووکیان فه‌رزه].

مه‌سه‌له‌ی سییه‌م: جیهاد کردن فه‌رزی ژبان، [هه‌تاكو له ژباندا بیت موجه‌یدیت]، وه جیهاد تایبه‌ت نییه به شوینیکه‌وه غه‌یری شوینیکێ تر، یان به کاتیکه‌وه و کاتیکی تر، به‌لکو به‌رده‌وامه له هه‌موو کات و شوینیکدا... دوو مانگ، یان دوو ساڵ به‌شداری بکه‌ین و به‌س، ئیتر برۆی بو‌ خۆت دانیشی و باسی بکه‌یت و شیوه‌که‌ی به‌ینیته پیش چاوی خۆت، ئیتر برۆی به‌ دریزایی ژبان و ته‌مه‌نت بیگێرته‌وه، هه‌ر برۆی و هه‌ر جارێک دانیشتی له شوینیکدا چوارمشی بده‌یت و باسی چالاکیه‌کانی خۆت بکه‌یت، ئه‌ی برای خۆم به‌م شیوه‌یه نابیت، جیهاد فه‌رزی ژبان له‌گه‌ڵ ته‌مه‌نتدایه، [که دێته مه‌یدانی جیهاده‌وه نابیت بیر له یه‌ک ساڵ و دوو ساڵ بکه‌یته‌وه، جیهاد سه‌ربازی کردن نییه، چه‌ند ساڵ بکه‌یت و پاشان (تسریح) بیت، چونکه ئه‌گه‌ر یاره‌کانی پێغه‌مبه‌ر ﷺ به‌م شیوه‌یه بیران بکراوه‌ته‌وه ئه‌وه رۆشنایی ئه‌م ئیسلامه به‌ ئیمه نه‌ده‌گه‌یشت].

مه‌سه‌له‌ی چواره‌م: ئیش و کارت هه‌رچی هه‌یه، پیشه‌ت هه‌رچی هه‌یه، تو‌ داوالیکراوی بو‌ جیهاد، تو‌ بانگراوی بو‌ مه‌یدانی جیهاد، به‌هه‌رچییه‌وه خه‌ریکی ئه‌وه تو‌ وه‌ک موسلمان داوا لیکراویت که وازی لی‌ به‌ینیته به‌ره‌و مه‌یدانی جیهاد بکه‌ویته‌ پری، [ده‌بی به‌هه‌ر شیوه‌یه‌ک بیت خۆت به‌و کاروانه بکه‌یه‌نیت، بازگانیت، دوکانت هه‌یه، عه‌ره‌بانه ده‌گێری، سه‌وزه‌فرۆشی، یان زه‌ره‌نگه‌ریت، هه‌ر ده‌بی پاپه‌ری]، هه‌روه‌کو خوای گه‌وره ده‌فه‌رموویت: ﴿أَنْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا﴾ (خفافا و ثقالا) هه‌مووی ده‌گه‌رته‌وه، هه‌یج شتیکی ته‌رك نه‌کردوه، پیر، گه‌نج، ژندارو بی‌ ژن، خاوه‌نی خه‌زان و مندال بی، خاوه‌نی پیشه‌ بیت، نه‌زانی هه‌یج پیشه‌یه‌ک بیت، ئازاو نه‌ترس، ترسنۆک، ده‌وله‌مه‌ند و هه‌ژار، ئه‌مانه هه‌مووی ده‌گه‌رته‌وه، نزیکه‌ی ده‌ گوفتاری له‌سه‌ره و هه‌یج شتیکی ته‌رك نه‌کراوه... ده‌رچوونه ده‌رچوون، [بانگه‌وازه بانگه‌وازی جیهاد و ئالای (لا اله الا الله) به‌رزکراوه‌ته‌وه، هه‌رده‌بی پاپه‌ری و ده‌ریجی].

ئەمڕۆ تۆی موسڵمان بانگه‌واز بۆ کراویت هیچ عوزرو بیانوییه‌ک نه‌ماوه‌ته‌وه بۆ تۆ له لای خوای په‌روه‌ردگار، [ئه‌گه‌ر خه‌زانداریت ئه‌وه شوینی بۆ دابنێ و خۆت وه‌ره، چونکه بانگه‌وازه و بانگه‌وازی ده‌رچوونه بۆ جیهاد، با تۆش له‌و کاروانه به‌فه‌رو به‌ره‌که‌ته به‌جێ نه‌می‌نی].

مه‌سه‌له‌ی پینجه‌م^(۱): جیهاد له ئیسلامدا مه‌به‌ست و واتای (قتال)ه، چونکه هه‌موو زانایان و ئوممه‌تی ئیسلامی دانیان پێدا ناوه و باسیان کردووه که جیهاد واته شه‌ر کردن، ئه‌وه‌تا ئیبن روشد و قورتوبی ده‌فه‌رموون: (وحيثما اطلقت كلمة الجهاد فإنها تعني قتال الكفار بالسيف حتى يسلموا أو يعطي الجزية عن يد وهو صاغرون) واته: هه‌ر کاتیک وشه‌ی جیهاد له قورئان و سوننه‌دا به (مطلق)ی هات و (مقید) نه‌که‌رابوو به‌شتیکه‌وه ئه‌وه مه‌به‌ستی شه‌رکردن و کوشتاری بی باوه‌رانه به شمشیر، هه‌تا که موسڵمان بن یان ئه‌گه‌ر جوله‌که بن له ده‌وله‌تی ئیسلامیدا دابنیشن و سه‌رانه بدن و زه‌لیل بن، که‌واته له‌هه‌ر کاتیکدا وشه‌ی جیهاد به‌گشتی هات و تاییه‌ت نه‌که‌رابوو به‌شتیکه‌وه ئه‌وه مه‌به‌ستی پێی شه‌ر (قتال)ه و به‌هه‌مان شیوه پیناسه‌ی جیهاد له‌لای هه‌نه‌فه‌یه‌کان هاتوو له په‌راوی (فتح القدير)دا له لاپه‌ره (۵۸۷)دا که ده‌فه‌رمویتی: (الجهاد دعوة الكفار إلى دين الحق و قتالهم إن لم يقبلوا) واته: جیهاد بانگه‌وازیکردنی بی باوه‌رانه بۆ ئیسلام و شه‌رکردن و کوشتنیان ئه‌گه‌ر ئیسلامیان وه‌رنه‌گرت.

ئیمام که‌سائی له په‌راوی (البدائع)دا فه‌رموویه‌تی: (الجهاد بذل الوسع والطاقة بالقتال في سبيل الله عزوجل) واته: جیهاد سه‌رف کردنی هه‌موو توانا و هه‌یه بۆ شه‌رکردن و کوشتنی بی باوه‌ران له پیناوی خوادا.

^۱ ئه‌م مه‌سه‌له‌یه زۆر گرنکه، وه ده‌توانم بڵێم ئه‌مه‌ی (شیخ عبدالله عزام) باسی ده‌کات و شییه ده‌کاته‌وه بووه‌ته هۆیه‌کی سه‌ره‌کی بۆ تواندنه‌وه‌ی مه‌به‌ستی فه‌رموده جیهادییه‌کان.

هموو زانیانی ئیسلام فهرموویانه (فی سبیل الله) زاراویه‌که که لای په‌روه‌ردگار مه‌به‌ست پیی جهاده و (الغزو والقتال فی سبیل الله) واته (قتال)، ئه‌وه‌تا پییغه‌مبه‌ری خوا عَلَيْهِ السَّلَامُ ده‌فه‌رموویت: (لغدوة أو روحة فی سبیل الله خیر من الدنیا وما فیها) (رواه البخاری) واته: به‌یانیه‌ک و ئیواره‌یه‌ک له جهادا خیرتره له هموو دونیا و ئه‌وه‌ش له‌ناو دنیا‌دایه.

که‌واته برای به‌پرسی خۆم راپه‌رین و ده‌رچوون بۆ ئاگادارکردنه‌وه و بانگه‌واز (الدعوة) جهاد نییه، قیتال نییه، جهاد واته قیتال. (فی سبیل الله) زاراویه‌کی خواییه، زاراویه‌کی شه‌رعییه، خوای په‌روه‌ردگار گوفتاری پی کردووه و پییغه‌مبه‌ری ئیسلام عَلَيْهِ السَّلَامُ ئه‌ندازه‌ی داناوه و شیک‌کردووه‌ته‌وه، مه‌به‌ستی (قتال)ه، چه‌ند باره‌ی ده‌که‌مه‌وه و ده‌ئیم: (الجهاد) واته (قتال)، (فی سبیل الله) واته (قتال).

به‌لگه‌ش له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی که جهاد واته قیتال

به‌لگه‌ش ئه‌وه‌یه که : (سئل رسول الله عَلَيْهِ السَّلَامُ ماذا يعدل أجر المجاهد؟ قال: لا تستطيعونه، ثم قال: هل تستطيع إذا دخلت مسجد أن تقوم فلا تفطر، أو تصوم فلا تفطر، قالوا: من يستطيع؟ قال: فذلك أجر المجاهد، مثل المجاهد في سبیل الله كمثل الصائم القائم القانت لا يفتر عن صيام أو قيام حتى يرجع المجاهد). والحديث في البخاري، واته: پرسیار کرا له پییغه‌مبه‌ری خوا عَلَيْهِ السَّلَامُ ئایا چی هیه بگات به پاداشتی موجهید؟ فه‌رمووی ناتوانن ئه‌و شته بکه‌ن، له تواناتا‌ندا نییه، پرسیریان کرد چیی هیه به‌کسان بی‌ت وه‌ک پاداشتی موجهید؟ فه‌رمووی: ئه‌و شته ناتوانن، پاشان پییغه‌مبه‌ر عَلَيْهِ السَّلَامُ فه‌رمووی: ئایا تو ده‌توانیت ئه‌گه‌ر چوویته ناو مرگه‌وته‌وه بوه‌ستیت بۆ نوێژ و هیچ سست نه‌بیت یان به‌رده‌وام به‌روژوو بیت و نه‌یشکینی (خوارده‌مه‌نی نه‌خوی) ئه‌وانیش وتیان ئه‌ی پییغه‌مبه‌ری خوا عَلَيْهِ السَّلَامُ کئ ده‌توانیت؟ ئه‌ویش فه‌رمووی: ده‌ی ئه‌وه پاداشتی موجهیده، پاشان پییغه‌مبه‌ری خوا عَلَيْهِ السَّلَامُ فه‌رمووی: نمونه‌ی موجهید له پیناوی خوادا هه‌روه‌ک نمونه‌ی

به رۆژوو و نوێژگر زۆر گوێرایه‌لی فه‌رمانه‌کانی خواجه که به شیوه‌یه‌ک سست نه‌بیت له رۆژووکه‌ی یان نوێژه‌که‌ی هه‌تا کو ئه‌و موجه‌یده بگه‌ریته‌وه.^(۱)

[که‌واته ئه‌م فه‌رموده و چه‌ندین فه‌رموده‌ی تر به‌لگه‌یه له‌سه‌ر ئه‌وه‌ی که جهاد واته [قتال]]، باشه ئیمه ئه‌گه‌ر هاتین و جهادمان شی‌ی کرده‌وه، به‌وه‌ی که جهاد بریتیه له جهادی ده‌روونی، باشه ئایا رۆژوو گرتن جهادی نه‌فس نییه، ئایا نوێژکردن جهادی نه‌فس نییه؟ ئه‌ی باشه له‌به‌رچی پیغه‌مبه‌ر ﷺ فه‌رموی: به‌راستی پاداشتی موجه‌ید ئیوه له‌ توانا‌تاندا نییه! که‌واته غه‌یری ئه‌و که‌سه‌یه که رۆژوو ده‌گریت و نوێژ ده‌کات له‌ پادا‌شتدا، [چونکه نوێژ پادا‌شتی خۆی هه‌یه و جهادیش پادا‌شتی خۆی هه‌یه، ئه‌گه‌ر وشه‌ی جهاد له‌ زاراوه‌ی شه‌رعیدا بریتی بیت له هه‌موو تیکۆشانیک ئایا نوێژ و رۆژوو تیکۆشان نییه؟] که‌واته جهاد واته شه‌ر، موجه‌ید واته بکوژ له‌ پیناوی خوادا، چونکه ئه‌مه گو‌فتاری که‌س نییه زاراوه‌ی شه‌رعیه، به‌راستی هه‌روه‌کو نوێژ وایه (الصلاة) به‌هیچ شیوه‌یه‌ک یاری پیکردنی ره‌وا نییه، چونکه (الصلاة) له‌ زمانه‌وانیدا واته پارانه‌وه (الدعاء)، به‌لام له‌ زاراوه‌ی شه‌رعیدا مانا و مه‌به‌سته‌که‌ی بریتیه له وه‌ستان، کپنوش، رکوع، خویندنی فاتحه به شیوه‌یه‌کی دیاری کراو که پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ دیاری کردوه.

باشه لی‌ره‌دا پرسیاریک ده‌که‌ین: ئایا ئه‌گه‌ر کاتی نیوه‌رۆ بوو یه‌کیک هاتو به جوانی پارایه‌وه پاشان وتی: من نوێژم کرد، چونکه نوێژ له‌ زمانی عه‌ره‌بیدا واته پارانه‌وه، ئایا خواجه‌وره ئه‌مه‌ی لی وهرده‌گریت؟ بیگومان نه‌خیر، چونکه ئه‌گه‌ر هه‌رشتیک له‌ زاراوه‌ی شه‌رعیدا گو‌را ئه‌وه خواجه‌وره وهرینا‌گریت، ده‌ی نوێژیش

^۱ مه‌به‌ستی فه‌رموده‌که وایه ئه‌گه‌ر یه‌کیک توانی له‌ کاته‌ی که موجه‌ید ده‌روات بق جهاد ئه‌میش برواته ناو مزگه‌وت و به‌رده‌وام به رۆژوو بیت و نوێژ بکات هه‌تا کو موجه‌یده که بگه‌ریته‌وه ئه‌وه ده‌گاته پادا‌شتی موجه‌ید، نیت ئایا ئه‌و موجه‌یده سالیکی بی ده‌چی یان دوو سال یان ده‌ سال ده‌بی هه‌ر به‌رده‌وام بیت له نوێژ و رۆژووگرتن، بیگومان کام که‌س که زۆر له‌خواتسه هه‌ر سێ رۆژ ده‌توانیت به‌سه‌ریه‌که‌وه به‌رۆژوو بیت نیت په‌کی ده‌که‌ویت...

زاراوهیه‌کی شهرعیه و مه‌بهستی ئه‌و فرمانانه‌یه که هه‌موومان ده‌یزانین [به پارانه‌وه‌ش له‌سه‌رمان ناکه‌وئیت].

به‌هه‌مان شیوه‌ روژوو زاراوه‌یه‌کی شهرعییه، پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ ئه‌ندازه‌که‌ی له شه‌رعدا داناوه که بریتییه له وازه‌ینان له خوارده‌مه‌نی و خوارده‌نه‌وه و کۆبوونه‌وه‌ی ژن و می‌رد له هه‌لکه‌وتنی فه‌جردا هه‌تاکو ئاوابوونی خۆر، ئه‌مه له زاراوه‌ی شه‌رعیدا به‌م شیوه‌یه‌یه، به‌لام له زمانی عه‌ره‌بیدا واته‌ خوگرته‌نه‌وه، باشه ئه‌گه‌ر یه‌کیک هات و خۆی له قسه‌کردن گرته‌وه (قسه‌ی نه‌کرد) پاشان وتی من به‌ روژوو بووم ئایا ئه‌مه‌ی لیوه‌رده‌گیریت؟! بیگومان نه‌خیر، چونکه ئه‌مه یاری به‌ زاراوه‌ی شه‌رعی ده‌کات ئه‌و زاراوه‌یه‌ی که پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ ئه‌ندازه‌ی داناوه، وه پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ هه‌ر له خۆیه‌وه قسه‌ ناکات، بیگومان سه‌روشتی خوایی له‌گه‌لدایه.^(۱)

[برای به‌پێزم، جهادیش هه‌ر به‌م چه‌شنه له زمانی عه‌ره‌بیدا له (جهَد) یان (جهَد) هوه هاتوه، واته تی‌کۆشانی کرد، ئیتر ئه‌م تی‌کۆشانه هه‌موو شتی ده‌گرته‌وه، به‌لام له زاراوه‌ی شه‌رعیدا واته: "بذل الوسع والطاقة في قتال الكفار".]

برای به‌پێزم جهادیش زاراوه‌یه‌کی شه‌رعییه، جهاد هه‌روه‌کو نوێژ و روژوو وایه وه‌ک زه‌کات و سه‌ردانی مائی خوا وایه، هه‌روه‌ها ماناو مه‌به‌ستیکی دیاری کراوی هه‌یه، ئه‌ندازه‌ بو کیشراوی هه‌یه، که خوای گه‌وره دیاری کردوه و ئه‌ندازه‌ی بو کیشاوه به‌هیچ شیوه‌یه‌ک یاری کردن تییدا جائیز نییه، [هه‌موو ئاره‌زوو به‌کاره‌ینان تییدا په‌وا نییه به‌هیچ شیوه‌یه‌ک جائیز نییه له ئیسلامدا مانای جهاد له شتیکی تردا به‌کاره‌ینی]، چونکه جهاد واته: شه‌رو کوشتار له پیناوی ریگه‌ی خوا، به‌لام گوفتاری کۆمه‌لی خه‌لکی گومان دروستکه‌ر که ده‌لین پیغه‌مبه‌ر ﷺ فه‌رموویه‌تی: (رجعنا من الجهاد الاصغر إلى الجهاد الأكبر) واته: گه‌راینه‌وه له جهادی بچکۆله بو

^۱ هه‌روه‌ک خوای گه‌وره ده‌فه‌رموئیت: ﴿ نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ ﴿۱۳۳﴾ عَلَى قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ الْمُنذِرِينَ ﴿۱۳۴﴾ بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُبِينٍ

جیهادی گه‌وره^(۱). ئەوه فه‌رمووده‌یه‌کی هه‌لبه‌ستراوه به‌دهم پیغه‌مبه‌روه ﷺ، واته گولله‌هاوه‌ن و توپ و ته‌یاره‌ بارین به‌سه‌ردا جیهادی بچکۆله‌یه، به‌لام دانیشتن و قسه‌ی زرق و برق کردن و [گۆشت خواردن و دانیشتن له‌لای ژندا] جیهادی گه‌وره‌یه؟ توخوا ئەمه‌ په‌وایه؟ [ئمه‌ په‌روه‌دگاری جیهانیان پیتی پازییه؟ برینداربوون و کوژان و سوتان پیتی ده‌وتریت جیهادی بچوک؟! به‌لام خه‌وتن و خواردن و خواردنه‌وه و ده‌رس خویندن جیهادی گه‌وره‌یه؟!] وه تو له مائی خۆتاندا به‌ ده‌مدا پال که‌وتووی ئەمه‌ جیهادی گه‌وره‌یه؟ ئایا ئەمه‌ راسته‌... ئەمه‌ هۆش و هه‌ست وه‌ری ده‌گریت؟ ئەمه‌ مه‌عقوله؟ توخوا ئەمه‌ راسته‌ بلئی ئەمه‌ جیهادی بچکۆله‌یه و ئەوه‌یش جیهادی گه‌وره‌یه؟! قه‌سه‌م به‌خوا ئەمه‌ راست نییه، قه‌سه‌م به (لا اله الا الله) ئەمه‌ ریک نییه، قه‌سه‌م به‌خوا ئەوانه‌ درۆزن، درۆ به‌دهم خوا و پیغه‌مبه‌ری خواوه ﷺ ده‌که‌ن، ئەمه‌ش فه‌رمووده‌یه‌کی هه‌لبه‌ستراوه و هیچ بناغه‌یه‌کی نییه، نه‌ پیغه‌مبه‌ر ﷺ و نه‌ یاره‌کانی شتی وایان نه‌وتووه، به‌لکو ئەمه‌ وته‌یه‌که‌ له‌ یه‌کیک له‌ تابیعینه‌وه نه‌قل کراوه، قسه‌که‌شی ته‌واو نییه و نازانم به‌ چ شیوه‌یه‌ک ئەمه‌ جیهادی بچکۆله‌یه و ئەوه‌ش جیهادی گه‌وره‌یه؟!

ئیمه‌ ده‌گه‌رپینه‌وه‌ بۆ زاراوه‌ شه‌رعییه‌که‌، جیهاد بریتییه‌ له‌ شه‌ر و کوشتار، ئە‌ی برای خۆم له‌کاتی‌کدا خوای گه‌وره‌ ده‌فه‌رموویت: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا هَلْ أَذُكُرُ عَلَىٰ حَرْفٍ نُّجِجُكُمْ مِّنْ عَذَابِ ٱلْءَلِيمِ ﴿١٠﴾ تُوْمَنُونَ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَجَاهِدُونَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١١﴾ (الصف: ۱۰ - ۱۱) واته: ئایا ئە‌ی موسلمانان هه‌لتان بنیم و ریتان پیتی نیشان به‌دهم بۆ بازگانیه‌یه‌که‌ له‌ سزای نا‌ره‌حه‌ت پرزگارتان ده‌کات که‌ ئە‌و بازگانیه‌ش بریتییه‌ له‌وه‌ی باوه‌ر به‌ینن به‌خوا و نیردراوه‌که‌ی و جیهاد و کوشتار

^۱ مه‌به‌ست ئە‌وه‌یه‌ که‌ پیغه‌مبه‌ر ﷺ شه‌ر و کوشتاره‌که‌ی به‌ بچوک‌ داناره، به‌لام گه‌رانه‌وه‌ بۆ زانیاری و دانیشتن به‌ جیهادی گه‌وره‌ی داناره و پیغه‌مبه‌ر ﷺ هه‌ردوکی‌شی ناوانه‌ جیهاد، به‌لام ئە‌م فه‌رمووده‌یه، فه‌رمووده‌یه‌کی هه‌لبه‌ستراوه به‌دهم پیغه‌مبه‌روه ﷺ.

بکه‌ن له ریگه‌ی خوادا به مال و گیانتان، له کاتی‌کدا که خوی گه‌وره ده‌فهرمویت:
 (وَجْهَدُونَ) نایا ئەمه مانای ئەوه‌یه که رۆژوو ده‌گرن؟! مانای ئەوه‌یه نوێژ ده‌که‌ن،
 (وَجْهَدُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ) مانای ئەوه‌یه شه‌ونوێژ ده‌که‌ن؟! شه‌و هه‌لده‌ستیت؟!
 په‌روه‌ردگار ده‌فهرمویت: (وَجْهَدُونَ) واته: (تقاتلون) مه‌به‌ستی شه‌رو کوشتاره‌...

که‌واته ئەم زاراوه‌یه که جیهاده، فه‌رزه که ده‌بی‌ت زۆر پوون و ئاشکرا بی‌ت و ته‌واو
 بی‌ت و هه‌یج تو‌وز و خو‌لیکی به‌سه‌ره‌وه نه‌بی‌ت، که‌واته یه‌که‌م شت ئەوه‌یه که تی
 بگه‌ین جیهاد کردن فه‌رزی ژیا‌نه، فه‌رزی ته‌مه‌نه، به‌هه‌یج شی‌وه‌یه‌که به‌سه‌ر
 موس‌لمانانه‌وه ناکه‌وی، مه‌گه‌ر له کاتی‌کدا نه‌بی‌ت که گیانی ئینسان ده‌رده‌چیت یان
 نه‌خو‌شی دای ده‌نیشینی، یان کو‌یر یان شه‌ل هه‌تا‌کو ته‌نانه‌ت شه‌ل‌یش چا‌وپو‌شی
 لی ناکریت له‌وه‌ی که بی‌ت و هه‌یزی موس‌لمانان زۆر بکات، وه‌ که‌ره‌سته‌ی جه‌نگ و
 خوارده‌مه‌نییه‌که‌یان بپاری‌زیت، وه‌ نه‌خو‌ش‌یش به‌ هه‌مان‌شی‌وه^(۱). ئەوه سه‌عی‌دی
 کو‌ری موس‌ه‌یب (خوی لی رازی بی‌ت) ده‌رچوو بو جیهاد له‌کاتی‌کدا که زۆر پیر ببوو
 و چو‌وبوو سه‌اله‌وه، یه‌کی‌ک له چا‌وه‌کانی کو‌یر بوو، خوی لی رازی بی‌ت زانا‌ترین
 مرو‌فی سه‌رزه‌وی بوو له کاتی خو‌یدا (سید‌التابعین)، به‌لی ئەو زانا به‌رپزه که پیر و
 کو‌یر بوو پی‌ی و ترا: تو‌ بو‌چی دی‌ی بو شه‌ر، تو‌ نه‌خو‌شی؟ ئەو‌یش له وه‌لام‌دا
 فه‌رمو‌ی: خوی گه‌وره دا‌وای راپه‌رینی کرد‌وه له پی‌رو گه‌نج له له‌ش‌ساغ و
 نه‌خو‌ش (الحفیف‌والثقیل) من هه‌ردی‌م... خو‌ ئەگه‌ره‌ات و نه‌شتوانم شه‌ر بکه‌م ئە‌وا
 ژماره‌ی سو‌پاکه زۆر ده‌که‌م، چونکه ئەگه‌ر مو‌شریکه‌کان ئە‌ندازه‌ی سو‌پاکه به زۆر
 ببینن، ئە‌وه ده‌ترسین، وه‌ من که‌ره‌سته و خوارده‌مه‌نی مو‌جاهیده‌کان ده‌پاری‌زم...
 ئی‌مامی ته‌به‌ری ده‌گی‌رپه‌ته‌وه و ده‌فهرمویت: می‌قدادی کو‌ری ئە‌سوده له تاب‌یعین بوو
 له‌به‌رده‌م دو‌کانی‌کدا بوو له شاری (حیمص)دا، ده‌یو‌یست بچیت بو جیهاد،

^۱ واته: با نه‌خو‌ش‌یش بی‌ت، با شه‌ل‌یش بی‌ت هه‌ر باشتر وایه بی‌ت بو جیهاده‌که، چونکه سو‌پای موس‌لمانان زۆر
 ده‌که‌ن و که‌ره‌سته‌کانیان ده‌پاری‌زن. - والله أعلم -

خستېوويانه ناو تابوتېكوه گوشتى لاشهكهى له تابوتهكهوه دهرچووبوو، چونكه لهكوټايى ته مه نيدا زور زور قهلهو بوو به شيوهيهك نهيده توانى ريگه بكات، پىيان وت: ئايا ئهوه بوچى ئه مسال دانانىشى؟ بو ئه م سال ناحه وييته وه؟ ئايا تو بلييت وهلامى مقدار چ بيت؟ تو بلييت ئيتر دهرنه چييت؟ نه خير، له وهلامدا فهرمووى: بهراستى سوره تى (التوبه) رازى نابتى دانيشم.

[به لى ئه و زانا به پريزه به و چه شنه له جيهاد تيگه يشتوه]. ئه بوتله (خوای لى رازى بيت) ئايه تى: ﴿أَفِرُّوا خِفَافًا وَثِقَالًا﴾ ي خوینده وه و فهرمووى: بهراستى ئه م ئايه ته پير و گهنج ده گريته وه، بهراستى خوای گوره عوزرو بيانوى كه س ناييستييت و قبولى ناكات، پاشان فهرمووى: ئه ي منداله كانم كه ره سته ي جيهادم بو ئاماده بكن، ولاخه كه م بو ئاماده بكن، كوره كانيش وتيان: ئه ي باوكى خوشه ويستان بهراستى تو جيهادت له گه ل پينغه مبه ردا ﷺ كرد، هه تا كوچى دوايى كرد، وه له گه ل ئه بوبه كردا (خوای لى رازى بيت) جيهادت كرد هه تا كوچى دوايى كرد، به هه مان شيوه له گه ل عومهريشدا جيهادت كرد، به لام ئيستا پير بوويت، ئيمه له باتى تو ئه روين رانه پهرين، فهرمووى: خوای گوره عوزرو بيانوى هيچ كه سيك ناييستي و وه رينا گريت، كه ره سته م بو ئاماده بكن، كه ره سته كه يان بو ئاماده كرد و له ناو ده ريدا جيهادى كرد (خوای لى رازى بيت)، پاشان له ناو ده ريدا له كه شتييدا كوچى دوايى كرد، ئه و ياره خوشه ويسته ي پينغه مبه ر ﷺ (۷) روژ لاشه كه ي مايه وه گوړيكيان ده ست نه كه وت، شوينيكى وشكيان ده ست نه كه وت تييدا بينيژن. كه لاشه كه شى ئه وه نده نهرم بوو وهك ئاوريشم وابوو هيچ نه گوړابوو... كه وت روژ!!! به لى له ريگه ي خوادا كوچى دوايى كرد، بهراستى شه هيده، چونكه پينغه مبه ر ﷺ ده فهرمووى: (من وضع رجله في الركاب فاصلا فوقسته دابته فمات، او لدغته هامة فمات، او مات باي حتف مات فهو شهيد). (حديث صحيح) واته: هه ركه سيك قاچى دانا به سه ر ولاخه كه يه وه بو جيهاد، يان به سه ر باره وه، ئه گه ر ولاخه كه ي خسته ي خواره وه يان مار و ميروويه كه سته ي و

مرد، یان به هەر هۆیه‌که‌وه مرد ئه‌وه شه‌هیده. به‌ئێ له‌به‌رئه‌وه‌ی تۆ موجه‌یدیت ئیتر به هەر هۆیه‌که‌گیانته‌ ده‌رچیت هەر پله‌ی شه‌هیدیت هه‌یه، سه‌یاره ده‌که‌ویت به‌سه‌رتدا، هه‌له‌ده‌گه‌پێی و ده‌مری، مار ده‌تگه‌زیت، دوو‌پشک پینته‌وه ئه‌دات، له‌هەر شوینیک ده‌مریت بمره تۆ شه‌هیدی، موجه‌یدیک فیشه‌کی له‌ده‌ست ده‌رچیت و بتکوژیت، شیوعیه‌که بتکوژیت، دوو‌پوویه‌که بتکوژیت، ده‌مریت به هۆی سووتانه‌وه، به‌هۆی خنکانه‌وه، به‌هۆی نه‌خۆشیه‌وه، بمره له‌هەر شوینیکدا ده‌مریت ئه‌وه تۆ شه‌هیدیت، هه‌روه‌که پینغه‌مبه‌ر ﷺ فه‌رمووی: باشه ئه‌گه‌ر پله‌ی تۆ به‌م شیوه‌یه بیته‌ ئایا مالی خۆتان باشته‌ر و گه‌وره‌تره له ئه‌مه، له‌م شوینه به‌فه‌ره؟! به‌ئێ به هەرچی ده‌مریت تۆ شه‌هیدیت، به‌لام به‌یه‌که مه‌رج ئه‌وه‌یه که ئه‌و نیه‌ته پاکی هه‌ته هەر بمینیته‌وه به دامه‌زراوی له‌ناوخۆدا له‌سه‌ر به‌رده‌وام بوونی جهاد، نیازه‌که‌ته ده‌بیته‌ نه‌گۆپی، ئه‌گه‌ر تۆ بگه‌رپیته‌وه سه‌ردانی خیزانه‌که‌ته بکه‌یت، بۆ ئه‌وه‌ی ده‌روونت بجه‌وینته‌وه، بۆ ئه‌وه‌ی خزم و که‌س و کارت به‌سه‌ر بکه‌یته‌وه، بۆ ئه‌وه چالاکی له‌ش تازه بکه‌یته‌وه، ویستی خوا و ابووی ته‌یاره‌یه‌که‌وته خواره‌وه، قه‌سفی کرد و مردیت، یان له‌ ماله‌وه تووشی نه‌خۆشیه‌که‌ بویت و له‌وئێ مردیت ئه‌وه تۆ هەر شه‌هیدیت، له‌به‌رئه‌وه نیازه‌که دامه‌زراوه، [الله اکبر، خواجه گیان شه‌هاده‌تمان پێ بیه‌خشه و به‌نسیبمانی بکه].

مژده بیته ئه‌ی شیخ ته‌میم، مژده بیته ئه‌ی شیخ ته‌میم، قه‌سه‌م به‌خوا خواجه گه‌وره‌ته قه‌ت رووزه‌ردت ناکات إن شاء الله به ویستی خوا هیوامان به خوا هه‌یه، هیوامان هه‌یه و داوا ده‌که‌ین له په‌روه‌ردگار که جیگیرمان بکات، [هیوادارین خواجه گه‌وره و میهره‌بان بمانکات به‌م موجه‌یدانه‌ی که هه‌رده‌م به‌رده‌وام بن، خواجه گیان ئیمه‌ نۆر لاوازین، هیوامان وایه که جیگیر و ئاراممان بکه‌یت، خۆشی و له‌زه‌تی دنیا کارمان تی نه‌کات، هه‌تا‌کو به‌پووسووری به به‌هه‌شتی نه‌براهه شاد بین، إن شاء الله].

به‌راستی ئیمه له کاتی‌که‌دا که موسلمانان بانگ ده‌که‌ین بۆ جهاد یه‌که‌م مه‌به‌ستمانه که له ناگر پزگاریان بکه‌ین... ده‌مانه‌ویت ده‌ربازیان بکه‌ین، ئه‌وه‌تا خواجه گه‌وره

دەفەر مويت: ﴿ إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّيْنَاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضَ اللَّهِ وَسِعَةً فَهَاجِرُوا فِيهَا قَالُوا لَيْتَ كَمَا وَوَلَّيْتُمْ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴾ النساء: ۹۷

ئىمام بوخارى لى ئىبىنو عەباسەو دەيگىرىتتەو، كە ئەم ئايەتە دابەزى لى سەر ئەو مۇسلمانانەي كە لى مەككەدا بوون، ئەوانەي كە كۆچيان نەكرد بو مەدینە لى بەر پاراستنى دارايى و مالەكەيان و بەرژەو ەندىيەكەيان، وە لى رۆژى بەردا لى گەل كافرەكان دەرچوون بەھۆى ترسو شەرمەو لى موشرىكەكان، لى بەرئەوہى پىيان نەلین ترسنۆكن، ئەوہبوو ەندىكيان لى شەرەكەدا بەدەستى مۇسلمانان كوژران يارەكانى پىغەمبەر ﷺ زۆر پەشىمان بوونەو زۆر بى تاقەت بوون، ئەوہبوو وتيان برا مۇسلمان و ئىماندارەكانمان كوشت، ئەوانەي كە لى مەككە مابوونەو [دەترسان لىوہى خوینى مۇسلمان ماتبىتە گەردنيان] خوای گەرەش دەستبەجى ئەم ئايەتەي ناردە خواریو، واتە: ئەو مۇسلمانانەي كە كۆچيان نەكرد و كوژران شوین و مەنزىلگيان ئاگرى دۆزەخە كە ناخۇشتىن و پىستىن شوینە، جا ئەگەر ئەم كۆمەلە مۇسلمانەي كە مشتىان كەردبوو بە دىنەكەياندا وەك مشت بە پىشكۇدا بكن، ئەگەر ئەم كۆمەلە چوونە ناو ئاگرەو لى بەرئەوہى كۆچيان نەكرد، لى بەرئەوہى دەرچوون بو بەدر لى بەر شەرم و ترسى قورەيش، سوپاي بى باوەرەكانيان زۆر كەرد، ئەگەر ئەمانە چوون بو دۆزەخ، ئەي چى دەلىيت لى گەل ەزاران مۇسلماندا كە دانىشتوون؟! ئەي چى دەلىيت لى گەل مليۇنەها مۇسلمانى لاوازكراو لى ژىر ئاگر و گرپى كۆيلەيدان، ئايا لى قىامەتدا دەلین بە پەرەدگاربان ئىمە نەمانتوانى بجولین بە ترسدا، يان دەلین نەمانتەتوانى دەرچىن بو جىھاد و كوچ بكن لى بەرئەوہى سەرۆكەكەمان بەرھەلستى دەكرد؟! ئايا چ مۇسلمانىك ەيە لىو مليۇنەها مۇسلمانەي كە جىھاد ناكەن، دەتوانىت كە ناموسى خۆى بپارىزىت، ئەگەر لى يوہى شەوداو لى تارىكايى شەودا لى ناو مالەكەي خۇيدا دەستدريژىي بو كرا؟!!

ئه‌گهر پیاوانی ده‌ولت له نیوه‌ی شه‌ودا ده‌ستی کچه‌که‌یان گرت و بردیان، کئی هه‌یه بلی نایه‌م بیبه‌ن؟! وه‌لامان بده‌نه‌وه؟ ئایا ده‌توانیت هه‌ر به‌و ئاسانییه به‌ره‌ه‌لستکاری ده‌ولت بکات؟ بیگومان نه‌خیر، کئی هه‌یه به‌توانیت به‌ره‌ه‌لستی بکات له ده‌ولت که کچه‌که‌ی به‌رن بو سه‌ربازی له هه‌ندی شویندا؟! کئی هه‌یه به‌توانیت ئه‌م‌رو که بیروباوه‌ری خو‌ی بیاریزیت، یان ناموسی خو‌ی یان دارایی له زۆربه‌ی شوینه‌کانی ئه‌م‌رو‌ی جیهاندا و جیهانی ئیسلامیدا؟! به‌لی ئه‌م کۆمه‌له‌ موسلمانانه دانیشتوو‌ه‌ش ئه‌گهر فریشته‌کان پرسیاریان لی کردن ئایا ئیوه چیتان ده‌کرد، بو کۆچتان نه‌کرد؟ چی وه‌لام ده‌ده‌نه‌وه بیجگه له‌وه‌ی که ده‌لین: (کَأَ مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ) [ده‌توانن چی وه‌لامی فریشته‌کانی خوا بده‌نه‌وه] غه‌یری ئه‌و وه‌لامه‌ی که موسلمانانه‌کانی مه‌که‌که‌ دایانه‌وه؟!]

به‌راستی ئه‌ی موسلمانان چه‌ند باره پیتان ده‌ئیمه‌وه که ئیشه‌که ئیشیکی زۆر گرنگه، گالته‌ی تیدا نییه، به‌راستی ئیمه ئه‌م‌رو موسلمانان بانگ ده‌که‌ین بو جهاد ده‌مانه‌ویت که له ئاگری دۆزه‌خ‌ پرگاریان بکه‌ین، ئیمه بانگی موسلمانان ده‌که‌ین بو جهاد له‌به‌رئه‌وه‌ی بی باوه‌ری له‌سه‌ر زه‌ویدا بلاونه‌بیته‌وه، چونکه ئه‌وه‌تا خ‌وای گه‌وره ده‌فه‌رمو‌یت: ﴿وَقَالُوا هُمْ حَتَّى لَا تُكُونَ فَتَنًا وَيَكُونَ الَّذِينَ كَفَرُوا هَتَفًا لِلَّذِينَ آمَنُوا﴾ (الأنفال: ۳۹) واته: ئه‌و بی باوه‌رانه بکوژن، هه‌تا‌کو شيرك نه‌مینیت، هه‌تا‌کو یاسا و دین هه‌مووی بو خ‌وای میهره‌بان بیت، [له‌م کاته‌دا خ‌وای په‌روه‌ردگار نه‌مانی شیرکی به‌ستوه به جهاده‌وه، چونکه ئه‌گهر هیزی چه‌کداری ئیسلام نه‌ما ئیتر کافران ئایدۆلۆژیای خ‌ویان به ئاسانی بلاوده‌که‌نه‌وه].

بوچی موسلمانان بانگ دهکهین؟!

ئیمه خه لکی بانگ دهکهین بو (قتال) هه تا کو دهستی بی باوه پری به سه زمانه وه بهرز بیته وه و نه مینی، ئه وه دهستی که کردووینی به زهلیل، له هه موو شوینیک، ئه وه دهستی که داوای به ندایه تیمان لی دهکات بو غهیری خوای میهره بان، وه دهستی بی باوه پان لا ناچی به سه زمانه وه هه تا وه کو خوین نه پزیت، دهستی دوژمانان له کوپله یه تی کردنمان لا ناچی یان له داگیرکردنی ولاتمان، مه گهر به (قتال) نه بیته، [چونکه به جهاد ناگری سته مکاران ده کوژیته وه، چونکه به جهاد بهری لافوای کافران ده گری، چونکه به هوی جهاده وه بی ئابرووی موشریکه کان رامال ده کری]، ئه وه تا خوای گه وه ده فهرمویت: ﴿فَقَنْبِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا تُكَلَّفُ إِلَّا نَفْسَكَ وَحَرِّضَ الْمُؤْمِنِينَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَكُفَّ بَأْسَ الَّذِينَ كَفَرُوا﴾ (النساء: ۸۴)^(۱) واته: بکوژه له ریگهی خوادا، داوات لی نا کری بو جهاد مه گهر له دهروونی خو ت نه بیته، وه ئیماندارانیش هانده وه لیان بنی له سه جهاد، ئومید وایه خوای گه وه شهرو خراپهی ئه وانهی بی باوه پان بکوژینیته وه، [لیره شدا خوای گه وه سرینه وهی خراپهی بی باوه پانی به ستوه به (قتال) وه]، وه ئیمه موسلمانان بانگ دهکهین بو قیتال، بو وه لامدانه وهی فهرمانی په روه ردگار که ده فهرمویت: ﴿أَنْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا﴾ [که واته هه رکه سیک ئه مرؤ موجهید نییه و جهاد ناکات، ئه وه وه لامی فهرمانی خوای گه وهی نه داوه ته وه، وه ئیمه بانگی موسلمانان دهکهین بو قیتال له ریگهی خوادا، بو ئه وهی به پووزهدی نه مینیته وه له دنیاو دواپوژدا، واته جهاد دهکهین بو ئه وهی تووشی پووزهدی دنیاو قیامت نه بین]. خوای گه وه ده فهرمویت: ﴿إِلَّا أَنْفِرُوا يُعَذِّبَكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا وَيَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ﴾ التوبة: ۳۹ واته: ئه گهر ئیوه پانه په پان بو جهاد ئه وه خوای گه وه سزاتان ده دات به سزایه کی زور سهخت و به نازار، وه ئیوه ده گوپی و لاتان ده بات و گه لیکی تر جگه له ئیوه ده هیئی، [له م نایه ته دا خوای گه وه بپیری داوه ئه گهر موسلمانان پانه په پان بو جهاد ئه وه سی جور سزایان بو بنیریت:

^۱ طبری نه فهرمویت: هه موو وشه یه کی (عسی) که بیژه ره کهی (الله) بیته ئه وه بو (تحقیق) و راستی و حه تمیه.

۱- سه‌رشوږی و رووزه‌ردی له ژبانی دونیادا.

۲- سزاو ناگر له دواپوژدا.

۳- له‌ناوبردنیان و هیټانی کۆمه‌لئیکی تر له جیاتی ئه‌وان.

که‌واته هه‌رکه‌سی جیهاد نه‌کات ئه‌وه له سزای دونیاو قیامه‌ت پزگاری نابیت، ناتوانیت جینشینایه‌تی خوای گه‌وره بکات له‌سه‌ر زه‌ویدا].

ئیمه، موسلمانان بانگ ده‌که‌ین بۆ قیتال له ریگه‌ی خوادا، بۆ لادانی سته‌م و زولم له سته‌ملیکراوان، بۆ لادانی ناهه‌مواری له‌سه‌ر چه‌وساوه‌کان له‌سه‌ر مندال و ژن و په‌ک که‌وتوو‌ه‌کان، ئه‌وه‌تا خوای گه‌وره ده‌فه‌رمویت: ﴿ وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ أَوْلَاهَا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ وَايًا وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا ﴾ النساء: ۷۵ واته: ئه‌وه چیه بۆ ئیوه ئه‌ی موسلمانان شه‌رو کوشتار ناکه‌ن له پیناوی خوادا و له پیناوی پزگارکردنی چه‌وساوه‌کاندا، له پیاوه پیره‌کان و ئافه‌رتان و مندالان، ئه‌وانه‌ی که ده‌لین: په‌روه‌ردگارمان ده‌رمانکه له‌م لادیه‌ی (مه‌که‌ه) که خه‌لکه‌که‌ی زور سته‌مکارن، په‌روه‌ردگار له‌لایه‌ن خۆته‌وه بۆمان دابنئ و بۆمان بنیره خوشه‌ویستیک،^(۱) په‌روه‌ردگار له‌لایه‌ن خۆته‌وه بۆمان بنیره یارمه‌تیده‌ریک و سه‌رخه‌ریک.

[که‌واته ئه‌گه‌ر به وردی و صحابه‌ناسایی سه‌یری ئه‌م ئایه‌ته بکه‌ین، ئه‌وه ده‌رده‌که‌ویت که جیهاد ده‌بیته هۆی پزگارکردنی چه‌وساوه‌کان، ده‌بیته هۆی ده‌رکردن و پووزه‌ردکردن و ئابوو‌بردنی زالمان، ده‌بیته هۆی پاک‌کردنه‌وه‌ی ولاتان له سته‌مکاران، به‌لام ئه‌گه‌ر وازمان له جیهاد هیټا ئه‌وه ئیمه بوینه‌ته هۆی خۆشکردنی کورسی ئاره‌زووپه‌رستان، ئیتر ولاتمان ده‌بیته مه‌لبه‌ندی خراپه و خراپه‌کاری، ئیتر وای لئ دیت موسلمانان چاوترسین ده‌بن که‌س ناویری له پاستی بدوئ، بۆیه خوای میهره‌بان بانگه‌وازی موسلمانان ده‌کات و هه‌لیان ده‌نیت بۆ راپه‌رین و جیهاد].

^۱ ولی: هه‌روه‌ک زانا‌یان و مه‌فه‌سیرینی قورئان ده‌فه‌رموون: به‌چه‌ندین مانا و مه‌به‌ست هاتوو‌ه، وه‌ک پالپشت، خۆشه‌ویست، فه‌رمانده، قۆلگیر، تکا‌ه‌ر.

ئيمه موسلمانان بانگ دهكەين بۆ قيتال له ريگه‌ي خوادا هه‌تاکو به ئيزن و يارمه‌تي خوا رايان کيشين بۆ به‌هه‌شتي خوا، له پيڤناوي به‌ده‌سته‌يڤاني پاداشتي گه‌وره [چونکه ئه‌و پاداشته‌ي که له جهادا دست ده‌که‌ويت، له هه‌يچ په‌رسته‌يکي تر دا دست ناکه‌ويت]، بۆ ئه‌م مه‌به‌سته‌ش به‌سه بۆ ئيمه که ته‌نها فه‌رموده‌يه‌کي پيغه‌مبه‌ري خوا ﷺ بزاني له‌باره‌ي پاداشتي کۆچکردن و سه‌نگه‌رنشيني و شه‌رکردن له پيڤناوي خوادا، ئه‌وه‌تا پيغه‌مبه‌ر ﷺ له‌باره‌ي پاداشت و گه‌وره‌ي کۆچکردنه‌وه ده‌فه‌رموئيت: (من وضع رجله في الركاب فاصلا فوقصته دابته فمات، او لدغته هامة فمات، او مات بأي حثف مات فهو شهيد). واته: هه‌ر موسلمانیک قاجي نايه سه‌ر ولاخه‌که‌ي و سه‌رکه‌وت، له‌و کاته‌دا ولاخه‌که‌ي هه‌ليدایه خواره‌وه و مرد يان نه‌گه‌ر مار و ميروويه‌ک گه‌ستي و مرد، يان به هه‌ر ريگه‌يه‌کي تر مرد ئه‌وه شه‌هيده.

[پيغه‌مبه‌ري ئيسلام ﷺ له‌م فه‌رموده‌دا مه‌به‌ستي له‌وه‌يه که هه‌ر موسلمانیک ريگه‌ي کۆچکردني بۆ جهاد گه‌رته به‌ر ئيتر به هه‌ر هۆکاریک بمريت ئه‌وه هه‌ر شه‌هيده و پاداشتي خوا وه‌رده‌گرئيت]، له رپوايه‌تيکي تري ئه‌م فه‌رموده‌دا ده‌فه‌رموئيت: (فقد استحق المآب)، واته: ئه‌و موسلمانه کۆچکه‌ره به‌هه‌شتي به‌ده‌سته‌يڤاوه، [به‌ئێ له رپوانگه‌ي فه‌رموده‌کانه‌وه بۆمان روون ده‌بيته‌وه که پاداشتي کۆچکه‌ر بۆ جهاد چه‌ند گه‌وره‌يه، ئه‌وه‌نده لای په‌روه‌ردگار به‌رپزه، ته‌نانه‌ت به هه‌ر هۆکاریکي تر بمريت ئه‌و هه‌ر شه‌هيده، ئه‌وه پاداشتي خۆي به زياده‌وه ده‌درئيت]، له ريگه‌ي کۆچکردندا کۆچي يه‌کجاري بکات ئه‌وه به ده‌قي قورئان پاداشته‌که‌ي ده‌که‌ويته سه‌ر په‌روه‌ردگاري، ئه‌وه‌تا خواي گه‌وره له‌م باره‌يه‌وه ده‌فه‌رموئيت: ﴿وَمَنْ يَخْرُجْ مِنْ بَيْتِهِ مُهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ يُدْرِكُهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا﴾ النساء: ۱۰۰ ئه‌م نايه‌ته له‌باره‌ي (ضمري کورپي عيص) هه‌هاته خواره‌وه که ئه‌م ياره به‌رپزه‌ي پيغه‌مبه‌ر ﷺ پياويکي زۆر به سالاچوو بوو، وه پير بوو، به‌لام له کاتيکدا که ئه‌م نايه‌ته‌ي بيست له‌باره‌ي هانداني په‌روه‌ردگار بۆ کۆچکردن، هه‌يشتا هه‌ر له شاري مه‌که‌که مابوويه‌وه و کۆچي نه‌کردبوو، جا ترسا ئه‌ميش له‌و موسلمانانه بزئيردري که پيڤان ده‌لئين: (فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ) بۆيه ترسا فه‌رمووي: ولاخه‌که‌م بۆ گورج بکه‌نه‌وه و بۆم ناماده بکه‌ن، به‌راستي خوا عوزر و بيانوو له من وه‌رناگرئيت... من ريگه

دهزانم، ریگهی کۆچکردن شاره‌زام، وه خوی پهره‌ردگار عوزرو بیانوو وهرناگریت، مه‌گهر له چه‌وساوه‌کان، ئەوانه‌ی که ناتوانن کۆچ بکه‌ن له پیاوانی پیر و ئافره‌تان و مندالان، ئەوانه که نازانن فی‌ل بدۆزنه‌وه بو دهربازبوونیان، ناتوانن ریگه‌یه‌ک بدۆزنه‌وه و دهرچن به جۆری که‌س پێیان نه‌زانن ک‌ه‌واته و لا‌خه‌که‌م بو گورج بکه‌نه‌وه و ئاماده‌ی بکه‌ن ئەوانیش و لا‌خه‌که‌یان بو گورج کرده‌وه و ئاماده‌یان کرد و ریگهی کۆچکردنی گرت‌ه‌به‌ر، به‌لام نه‌گه‌یشته ناوچه‌ی (التنعیم) کۆچی دوا‌یی کرد و مائ‌ئا‌وا‌یی کرد، ئیتر له‌و کاته‌دا ئەم ئایه‌ته هاته خواره‌وه: ﴿وَمَنْ يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يَجِدْ فِي الْأَرْضِ مُرَافًا كَثِيرًا وَسَعَةً وَمَنْ يَخْرُجْ مِنْ بَيْتِهِ مُهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ يُدْرِكْهُ الْمَوْتُ فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا﴾ (النساء: ۱۰۰) واته: هه‌رکه‌سیک که کۆچ بکات له ریگهی خوادا بو جیهاد ئەوه له زه‌ویدا ده‌ستی ده‌که‌و‌یت و ده‌یی‌نی (مُرَافًا) [به‌چه‌ند جۆری ته‌فسیر کراوه‌ته‌وه:

ئین‌ه‌باس ئەفه‌رمو‌ی: واته بارکردن له ناوچه‌یه‌که‌وه بو ناوچه‌یه‌کی دی.

موجاهید ده‌فه‌رمو‌ی: (مُرَافًا کَثِيرًا) واته پزگاریبون و دوورکه‌وتنه‌وه له‌و شته‌ی که پێی ناخۆشه.

ئین‌ه‌که‌سیریش ئەفه‌رمو‌ی: ئەوه‌ی ئاشکرایه له‌م ئایه‌ته‌دا – خواش چاکتر ده‌زانن – ئەوه‌ی که بریتیه له‌و شوینه‌ی که کۆچکه‌ره‌که‌ تیا‌یدا ده‌پاری‌زری و لوتی دوژمنانی پێ تو‌زا‌وی ده‌گریت، پاشان ئایه‌ته‌که‌ ده‌فه‌رمو‌ی: (وَسَعَةً) ئین‌ه‌که‌سیر ده‌فه‌رمو‌ی: واته پزق و پۆزی، پاشان خوی گه‌وره هه‌رکه‌سیک له‌ مالی خوی دهر‌بج‌یت بو کۆچکردن بو‌ لای خوا و پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ ئەو که‌سه له ریگهی کۆچه‌که‌دا مردن پێی لی‌ گرت و کۆچی کرد ئەوه ئەو کۆچه‌ره پادا‌شته‌که‌ی که‌وتۆته سه‌ر په‌روه‌ردگار، به‌پراستی خوی گه‌وره لی‌بو‌رده‌ی میه‌ره‌بانه.^(۱) [به‌پراستی ریگهی کۆچکردن و دوورکه‌وتنه‌وه له‌ ولات ریگهی هه‌موو پیغه‌مبه‌ران بووه هه‌روه‌ک ئیبراهیم و موسا و عیسا و زه‌که‌ریا (سه‌لامی

^۱ ئین‌ه‌که‌سیر له ته‌فسیره‌که‌یدا ده‌فه‌رمو‌یت: مه‌به‌ستی ئەم ئایه‌ته ئەوه‌یه که هه‌رکه‌سیک له مالی خوی دهر‌بج‌یت به‌ نیازی کۆچکردن بو جیهاد، پاشان له کاتی برینی ریگه‌دا مرد ئەوه پادا‌شته‌ی ئەو که‌سه‌ی که کۆچه‌که‌ی به‌ یه‌کجاری کردوه ده‌سته‌ده‌که‌و‌یت. (مختصر تفسیر ابن‌کثیر، ص ۴۲۸).

خوایان له سه ریئت) و ئهوانی تره، وه ریگه ی پیغه مبهری خواش بووه ﷺ ئه وه تا هه ره له به که م کاته وه که زانی بووه به نیژراوی خوا به کسه ره موژده ی ده رکردنی له لایهن خزمه کانی وه پی درابوو ئه وه بوو کاتی که له ئه شکه وتی (حراء) هاته وه و تووشی دلّه پراوکی بوو، وتی: ده ترسم له خۆم، به لام خه دیجه که بردی بۆ لای وه ره قه ی کوپی نه وفه له که پیاویکی پیری نه صرانی بوو چاوی کوپر بوو بوو، شته که ی تیگه یاند، پیاوه که ش له به ره ئه وه ی شاره زای ته ورات و ئینجیل بوو که باسی پیغه مبهری ﷺ تیدا کرابوو پیی وت: مژده ده ت ده ده می تۆ نیژراوی خوی بۆ سه ره ئه م ئومه ته، ئه وه ی له ئه شکه وته که دا هات بۆ لات هه ره ئه وه بوو که هات بۆ لای موسا، به لام خۆزگه من گه نجیک بووماه یارمه تی و قۆلگیریم بکردیتایه له کاتی که خزمه کانت ده ریان نه کردی. پیغه مبهری خواش ﷺ زۆر سه ری سوپماو فه رمووی: (أو مخرجي هم؟)، ئایا ئه وان من ده رده که ن؟ وتی: هه رکه سیك پیش تۆ هاتبی و ئه م به رنامه ی تۆی هیئابی بیگومان ده ره په ریئراوه. ^(۱)

که واته ئه گه ر ئیمه ش به گشتی و زانایان به تایبه تی ریگه ی ئه وان بگرینه به ره وه ک خۆی باسی بکه ین و فیلی تیدا نه که ین، ئه وه بیگومان تاغوتانی سه رده م یان ئه مانگرن یان ده مانکوژین، یان شاره به ده رمان ده که ن، به لام نه ک وه کو هه ندی به ناو زانایانی ئه مپۆ که هه موو هیواو ئامانجیکیان ئه وه یه که بچن له شارێ یان لادییه که دا دبایشن و خه لکی بیانژیهن و ئیتر شوپش کردن به رامبه ر تاغوتان به هیچ شیوه یه که نایه به هۆش و بیراندا، ئه و کۆمه له به ناو زانا با چاک بزانه نه ئیسلام سوودیان لی ده بیننی و نه سوودیش له ئیسلام ده بینن]. ^(۲)

^۱ الرحيق المختوم، لایه ره (۵۷)، صحیح البخاری/ ۱، ۲، ۳. فقه السیره، لایه ره (۸۲).

^۲ مه به ستم له سوودی قیامه تییه، ئه گینا له دونیادا له ئیسلام سوود ده بینن و به سه ر ئیسلامه وه خۆیان ده ژیه ن.

گه‌وره‌یی پاداشتی سه‌نگه‌رنشینی

[له سه‌ره‌تای ئەم په‌راوه‌دا چەند فه‌رمووده‌یه‌کی پیغه‌مبه‌ری خوامان ﷺ به‌نموونه هینایه‌وه له‌باره‌ی پاداشتی سه‌نگه‌رنشینی‌وه که ئەو فه‌رموودانه‌ مایه‌ی راجله‌کاندنێ ده‌روونی مروّقی موسلمانن، مایه‌ی ئەوه‌ن که هه‌رکات موسلمانان بینیان به‌کسه‌ر بێ سێ و دوو کردن به‌ره‌و مه‌یدانی سه‌نگه‌رنشینی بکه‌ونه‌پێ، لێره‌شدا هه‌روه‌ک بیرخستنه‌وه‌یه‌ک به‌سه که فه‌رمووده‌یه‌ک به‌ئینینه‌وه] فه‌رمووده‌یه‌ک ئیمام حاکم به‌سه‌حیحی داناوه و ئیمام (الذهبی) موافقه‌ی له‌سه‌ر کردووه، ئەویش ئەمه‌یه که ده‌فه‌رمووت: (عن عثمان - رضي الله عنه - قال: قال رسول الله ﷺ: رباط يوم في سبيل الله خير من ألف يوم فيما سواه من المنازل يقام ليلها ويصام نهارها).^(۱) واته: سه‌نگه‌رنشینی پوژتیک له پیناوی خوادا خیرترو چاکتره له هه‌زار پوژ له شوینه‌کانی تر، که ئەو شوینه‌نانه‌شی شه‌وه‌که‌ی هه‌لسێ شه‌ونویژ بکات و پوژه‌که‌ی به‌ پوژوو بیته، پوژتیک به‌ هه‌زار پوژ، به‌لام ناو شه‌ره‌که ئەوه هه‌ر نازانیت خیره‌که‌ی ئەوه‌نده زور و به‌فه‌ره مروّقی پاک سه‌ری سوپه‌مینی، ئەوه‌تا پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ ده‌فه‌رمووت: (قيام ساعة في الصف للقتال خير من قيام ستين سنة). واته: وه‌ستانی چرکه‌یه‌ک یان سه‌عاتیک له‌ پرێزدا بو شه‌رکردن چاکتر و خیرتره له‌ نویژکردنی شه‌ست سال، [ئهمه‌یه‌ فه‌رو به‌ره‌که‌ت، ئەمه‌ پرێزه، ئەمه‌یه‌ چاکه‌ کردن، ئەو که‌سه‌ی چه‌زی له‌ زیندووکردنه‌وه‌ی سوننه‌ته‌ ئیمه‌ نالین وازی لێ به‌ینێ، به‌لام ده‌لین با بیته ئەم فه‌زه‌ش زیندوو بکه‌نه‌وه، نازانم چی بوو، که‌ وای کرد جه‌هاد له‌ دل و میشکی موسلماناندا شو‌رایه‌وه؟ نازانم چ فیلتیک بوو به‌هۆی سه‌پنه‌وه‌ی (قتال) له‌ میشکیاندا، نازانم تا که‌ی وامان لێ دیت که‌ وه‌ک یاره‌کانی پیغه‌مبه‌ر ﷺ له‌ پاداشتی و گه‌وره‌یی جه‌هاد تێ بگه‌ین؟] ئەوه‌تا له‌ فه‌رمووده‌یه‌کی سه‌حیحدا هاتووه که‌ ئەبو هوره‌یره‌ خوای لێ رازی بیته ئەفه‌رمووت: من ئەگه‌ر چه‌ره‌س بم یان سه‌نگه‌رنشینی بگرم له‌ مه‌یدانی پووبه‌پووبوونه‌وه‌دا یه‌ک شه‌و له‌ پیناوی پرینگه‌ی

^۱ سه‌یری په‌راوی (صحیح الجامع الصغیر) بکه، رقم ۴۴۲۹.

خودا ئه‌وه لام خوښه‌ویستتره له‌وهی که شه‌وی (لیلله القدر) بمینمه‌وه و نویتز بکه‌م له‌لای به‌رده په‌شه‌که‌ی مائی خوا.^(۱)

[جا که‌واته ئه‌گه‌ر ئیمه‌ش ده‌مانه‌ویت تووشی خیر و چاکه‌ بین، با بکه‌وینه ری به‌ره‌و مه‌یدانی جهاد، بکشین یان ته‌پوتوزی خوښه‌ویستی دنیا به‌سه‌ر دلّه‌کانمانه‌وه پامالین، به‌لکو خوی گه‌وره به‌ میهره‌بانی خوی پله‌ی شه‌هاده‌تمان پی بیه‌خشی و به‌ به‌هه‌شتی نه‌براهه شادمان بکات، ئامین].

ئیش و کاری بزووتنه‌وه‌ی ئیسلامی

راستییه‌ک هه‌یه ده‌بی بزانی که به‌ هیچ شیوه‌یه‌ک ولات و کیان و نرخیک دروست ناییت بۆ موسلمانان به‌بی شه‌رو جهاد کردن، به‌هیچ شیوه‌یه‌ک ریک ناکه‌ویت و ناگونجی ریگه‌ بۆ دروستکردنی کۆمه‌لگه‌یه‌کی ئیسلامی راست و په‌سه‌ن، مه‌گه‌ر له ژیر سیبه‌ری ئه‌نجامی جهادیکی جه‌ماوه‌ری گشتییدا نه‌بییت، به‌هیچ شیوه‌یه‌ک بانگه‌واز نه‌گه‌رچی ریک و ته‌واو بییت، نه‌گه‌رچی به‌ به‌رنامه و تیروانین بییت ئه‌ندازه و شیوازی هه‌رچی بییت ئه‌و بانگه‌وازه، به‌ ته‌نها ناتوانی ده‌وله‌تی ئیسلامی دابمه‌زیننی و به‌په‌یوه‌ی به‌ری، [چونکه ئه‌گه‌ر بانگه‌وازیک هیز و توانایه‌کی چه‌کداری له‌گه‌ل دا نه‌بییت بیپاریزی ئه‌وه هه‌ر له‌ سه‌ره‌تاوه سست ده‌بییت و به‌ ئاره‌زوو ده‌ستکاری دینه‌که ده‌کریت، به‌لئ خۆ ئیمه‌ نالین بانگه‌واز پیویست نییه‌]، به‌لام بانگه‌واز ته‌نها بۆ ئه‌وه‌یه که بیرو هووشی ئوممه‌تی ئیسلامی جۆش بدریت، [بۆ ئه‌وه‌ی موسلمانان له‌ سروشتی دینه‌که‌یان تی بگن، بۆ ئه‌وه‌ی ئوممه‌تی ئیسلامی دلّو ده‌روونی ئاماده‌و باشی بییت بۆ بینینی ناره‌حه‌تییه‌کانی ژیان، بۆ ئه‌وه‌ی ده‌روونی ئازاو چالاک و په‌روه‌ده‌ بییت].

^۱ ئیمام حاکم ریوایه‌تی کردوه و ده‌فه‌رموی: فه‌رموده‌یه‌کی سه‌حیحه له‌سه‌ر مه‌رجی بوخاری و موسلیم. سه‌یری په‌راوی (المنجر الرابع) بکه له‌ لاپه‌ره‌ی (۲۴۳)، به‌هه‌مان شیوه له‌ ریوایه‌تیکدا هاتوه که ئه‌مه فه‌رموده‌ی پیغه‌مبه‌ری خواشه ﷺ.

به‌ئێ به‌پراستی بانگه‌وازی ئیسلامی به هه‌وره گرهمه‌یه‌ك داده‌نریت كه غیرهت و توانای ئوممه‌تی ئیسلامی بگه‌یه‌نیت، [به‌پراستی بانگه‌وازی ئیسلامی ده‌بێ بۆ ئه‌وه بێ كه كۆمه‌لێكى چوست و چالاک په‌روه‌رده بكریت بۆ رۆژگاری جهاد، نه‌ك په‌روه‌رده‌ی بکه‌ی و ئه‌وه‌ی باسی نه‌که‌ی جهاد بێت].

به‌پراستی ئیش و کاری بانگه‌وازی ئیسلامی ئه‌وه‌یه كه خێرو چا‌كه جوله پێ بدات له‌ناو خودی دل و ده‌روونی ئوممه‌تی ئیسلامی، [ده‌بێ بیخاته بزوتنه‌وه و کاروانی ریگه‌ی جهاد و به‌رپێ بخات، ئه‌مرۆ بێ باوه‌ری جیهانی هێرشى هیناوه، پیت خۆش بێت و پیت ناخۆش بێت کوفر به ئیمه‌ پازی نابیت، به‌لام نازانم هه‌تا که‌ی موسلمانان له‌ خه‌وی بێ ئاگایی و ته‌مه‌لی و ترس به‌ خه‌به‌رنایه‌ن؟ به‌پراستی ئه‌مرۆ شه‌ری نێوان بێ باوه‌ری و باوه‌ر ده‌ستی پێ کردوه، موسلمانان نابێ خۆیان گیل بکه‌ن ئه‌گه‌ره‌اتو خۆیان له‌م جیهاده دواخست ئه‌وه بێگومان خ‌وای گه‌وره روویان زه‌رد ده‌کات له دنیاو قیامه‌تدا].

ئه‌مرۆ ئه‌م جیهاده پێویستی به سوتهمه‌نی هه‌یه، سوتهمه‌نییه‌که‌شی لاوانی خۆینگه‌رمی موسلمانان داوا له لاوه موسلمانه‌کان ده‌که‌ین كه خۆیان به کاروانی جهاد بگه‌یه‌نن، چونکه به پراستی له‌ناو کاروانه‌که‌دا ده‌روونیان پاك ده‌بیته‌وه و رۆح و گیان و ده‌روونیان خاوی و روون ده‌بیت. دنیایان لا سووک و بێ ئه‌ندازه ئه‌بیت [ئاره‌زووه ده‌روونی و دنیا‌یه‌کانیان لا خامۆش ده‌بێ، قیامه‌تیان لا خۆشه‌ویست ده‌بێ]، وایان لی دئی ئیتر ناکۆکی و دووبه‌ره‌کی له‌سه‌ر شته بێ که‌لك و پوچه‌کان ناکه‌ن، [به‌پراستی نازانم به چ شیوه‌یه‌ك پێناسه‌ی جهاد بکه‌م، به‌پراستی جهادی پێرۆز ئه‌و قوتابخانه‌یه بوو كه پیاوی وه‌کو (ئه‌بو ته‌له‌ه) په‌روه‌رده کرد چه‌ندین پیاوی وه‌کو عه‌ماری پێگه‌یان‌دو ئاره‌زووه ده‌روونییه‌کانی له‌بیر بردنه‌وه، که‌واته ده‌بێ ئیمه له‌گه‌ل بانگه‌وازه‌که‌ماندا موسلمانانیش له‌سه‌ر جهاد هان بده‌ین، ئه‌وه‌تا خ‌وای گه‌وره ده‌فه‌رموی:

﴿يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ حَرِّضِ الْمُؤْمِنِينَ عَلَى الْقِتَالِ﴾ (الأنفال: ۶۵) واته: ئه‌ی پێغه‌مبه‌ر، باوه‌رداران هانده له‌سه‌ر شه‌ر و جهاد. سبحان الله، خ‌وای گه‌وره ده‌فه‌رمویت خه‌لك هان ده‌ن كه‌چی خه‌لك په‌شیمان ده‌که‌ینه‌وه، به‌پراستی زۆر به ئاشکراو پاشکاوی ده‌ئیم: نه‌کردنی

جیهاد سیفه‌تیکی زۆر ئاشکرای دوو‌پووان بووه هەر له سه‌رده‌می پێغه‌مبه‌رانه‌وه (علیهم السلام) هه‌تا‌کو سه‌رده‌می پێغه‌مبه‌ری خو‌شه‌ویستمان ﷺ جیهاد گه‌وره‌ترین هۆکارێک بووه بۆ جیا‌کردنه‌وه‌ی دوو‌پووان له‌ پاستگۆیان، ئه‌وه‌تا به‌ چه‌زه‌تی موسایان ده‌گوت: ﴿فَأَذْهَبَ أَنْتَ وَرَبُّكَ فَقَتْلًا إِنَّا هَاهُنَا قَاعِدُونَ﴾ (المائدة: ۲۴) واته: ئه‌ی موسا تو خۆت و په‌روه‌ردگاره‌که‌ت شه‌ر بکه‌ن ئێمه‌ لێ‌ره دانیش‌تووین، واته ئێمه ناتوانین جیهاد بکه‌ین و به‌ هه‌مان شیوه‌ خوای گه‌وره له‌باره‌ی دوو‌پووه‌کانه‌وه ده‌فه‌رمو‌یت: ﴿عَفَا اللَّهُ عَنْكَ لِمَ أَذْنَتْ لَهُمْ حَتَّىٰ يَبَيِّنَ لَكَ الَّذِينَ صَدَقُوا وَتَعْلَمَ الْكٰذِبِينَ﴾ (التوبة: ۴۳) خوا لێ‌ت خو‌ش بووه ئه‌ی پێغه‌مبه‌ر ئه‌وه بۆ‌چی ئیزنت دا به‌و دوو‌پووانه‌ بۆ دوا‌که‌وتنیان له‌ جیهاد هه‌تا‌کو له‌ناو جیهاده‌که‌دا بۆت ده‌ریکه‌وتایه ئه‌وانه‌ی که راستیان کردووه و درۆزنان‌ت بناسیایه؟ ده‌فه‌رمو‌یت: ﴿لَا يَسْتَعِذُّنَكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَن يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَاللَّهُ عَلَيْهِمُ بِالْمُتَّقِينَ﴾ (۱۱) ﴿إِنَّمَا يَسْتَعِذُّنَكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَأَرْزَابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ فِي رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُونَ﴾ (التوبة: ۴۴ - ۴۵) واته: ئیزن و یارمه‌تیت لێ ناخو‌ازن بۆ نه‌چوون بۆ جیهاد ئه‌و که‌سانه‌ی که باوه‌ریان هه‌یناوه به‌ خوا و به‌ رۆژی دوا‌یی، به‌راستی خوا خۆی زۆر زانایه به‌ له‌خواترسان، به‌لکو ته‌نها ئه‌وانه ئیزنت لێ ده‌خو‌ازن بۆ نه‌کردنی جیهاد که باوه‌ر ناهێنن به‌ خوا و به‌ رۆژی قیامه‌ت و ده‌له‌کانیان تووشی دوودلی و گومان بووه، به‌راستی ئه‌وانه له‌ناو گومانه‌که‌یاندا دین و ده‌پۆن، ده‌یدا به‌ گویی هه‌موو موسلماناندا که هه‌رکه‌سیک جیهاد نه‌کات به‌بێ عوزری شه‌رعی ئه‌وه مانای ئه‌وه‌یه که باوه‌ری به‌ پاداشتی خوای گه‌وره نییه، خوا‌یه گیان ئێمه له‌م جۆره خه‌لکانه‌ نه‌گه‌ی‌ت، ئامین].

دهرکه‌وتنی سه‌رکرده‌ی هیوا پیکراو له‌ناو جهاددا

ئه‌وه‌ی بۆم دهرکه‌وتوو و به چاوی خۆم دیومه ئه‌وه‌یه: له ئه‌نجامی پێ کردنی کاروانی بزوتنه‌وه‌ی جههادیدا قیاده‌ی پاک دهرده‌که‌ویت [جههاد ده‌بیته هۆی دروستبوون و هه‌لکه‌وتنی پیاوانی که‌موینه، ئه‌مه‌ش که ده‌یلیم هه‌ر قسه نییه و به‌س، به‌لکو میژوو په‌راوه‌کانی گه‌وامی ده‌ده‌ن له‌سه‌ر ئه‌م پراستییه، چونکه به‌پراستی به هۆی ئه‌و جهاده‌ی که رابورد له‌پیشدا زۆر قیاده‌ی به‌رز و به‌ریز ده‌گه‌هوت]، به‌پراستی ئه‌بویه‌کر و عوسمان و عه‌لی (خوایان لی رازی بی‌ت) بانگه‌وازی هه‌لبژاردن و ته‌له‌فزیوون ده‌ری نه‌خستن و دروستی نه‌کردن، به‌پراستی جهاده‌که‌یان دروستی کردن و پێی گه‌یاندن، ئازایه‌تی و غیره‌ته‌که‌یان پێی گه‌یاندن، دلپاکی و خۆنه‌ویستییه‌که‌یان پێی گه‌یاندن، ئه‌و جموجۆل و بزوتنه‌وه‌ دوور و درێژه‌یان پێی گه‌یاندن له‌گه‌ڵ پیغه‌مبه‌ری خوادا ﷺ و دروستی کردن و کردنی به‌قیاده.

[به‌لێ له‌به‌ر ئه‌مه بوو که له‌کاتی‌کدا پیغه‌مبه‌ری خوا ﷺ کۆچی دوا‌یی کردو له‌ناو یاره‌کانیدا مائتاوایی ده‌کرد، ئوممه‌تی ئیسلامی هه‌موو به‌جاری وه‌ستاو ئه‌م پرسیاره به‌می‌شکیدا ده‌هات، ئایا کێ ده‌بێ هه‌ستی به‌م ئیشه‌ گرانه؟ بۆ که‌س دهرنه‌که‌وت که بتوانیت ئه‌و ده‌وره وه‌ک خۆی ببینیت غه‌یری ئه‌بویه‌کر، ئه‌وه‌بوو یه‌کسه‌ر بی سی و دوو کردن به‌گشتی په‌یمانیا‌ن پێدا، ئه‌وه‌بوو صدیقی ئه‌که‌رمیش توانی به‌رگه‌ی ئه‌و هه‌موو کاره‌ساتانه بگه‌یت که له‌سه‌ره‌تادا رووبه‌پووبوونه‌وه، به‌لام ئایا چی بوو وای کرد له‌ ئه‌بویه‌کر (خوای لی رازی بی‌ت)؟ به‌پراستی روژانی کۆچ کردن بوو، شه‌وانی کۆچ کردن بوو، شه‌پی به‌در و خه‌نده‌ق و ئوحوود و به‌نوقه‌ینوقاع و به‌نی قوره‌یزه و به‌نی نه‌زیر بوو، به‌پراستی شه‌پی خه‌یبه‌ر و ته‌بووک و فه‌تحی مه‌که‌که و شه‌پی موخته بوو، ئه‌م شه‌پو جهاده بوو ئه‌بویه‌کری تیگه‌یاند و پێی گه‌یاند، ئه‌گینا ئه‌گه‌ر ئه‌بویه‌کریش له‌ مائی خۆیدا دانیشتایه و بۆ خۆی بانگه‌وازی بکهدایه بیگوتایه جاری کاتی کۆچ کردن و جههاد نه‌هاتوو، چۆن ده‌یتوانی به‌و شیوه جینشینایه‌تی پیغه‌مبه‌ر ﷺ بکات؟ چۆن ده‌یتوانی به‌وپه‌ری ئازایه‌تی و لی هاتنه‌وه رووبه‌پووی ئه‌و هه‌موو رووداوه بیته‌وه، چۆن ده‌یتوانی شه‌پی (رده) به‌ریا بکات له‌سه‌ر نه‌دانی زه‌کات؟ کۆمه‌لگه‌ی

پیغمبر ﷺ بهو چهشنه بوون بویه بوون به قیاده و شوان و مشورخوری هه موو جیهان]، به لام کۆمه لگه یه کی وه ستاو و سست و ته مه ل و ترسنۆک که جیهاد و بزوتنه وه ی تییدا نه بوو، نازانم چۆن پیاوانی به پریزو فه رمانده ی تییدا هه لده که ویت؟! ئینسانیک هه موو هیوا و ئامانجیک قسه ی زل کردن بیئت یان پاره یه کی زوری پی بیئت، ئایا ده توانیئت بیئت به فه رمانده و مشورخوری موسلمانان؟! بیگومان نه خیر... له به رئه وه بزوتنه وه یه کی جیهادی دوورو دریز ژور ژور پیویسته بو درکه وتن و پیگه یاندنی قیاده کان و بیگومان ئه و قیادانه ی که له ناو جیهاد و له ئه نجامی شه رو جیهاددا دروست ده بن به هیج شیوه یه ک ئوممه تی ئیسلامی گومانیان لی ناکهن، [به لکو وه کو کوپه زیرو ئه لماس سه یری ده کریت]، که واته ئه ی موسلمانانی جیهان له بهر ئه مه ژور ژور پیویسته کاروانیک جیهادی به هیز به ری بخریت... وه بیگومان ده ولته ی ئیسلامی به رپا نابیئت مه گهر له ئه نجامی کاروانیک به هیز و پیزی جیهاددا نه بیئت، به راستی ئه وانه ی که چاوه پوانی دروستی بوونی کۆمه لگه یه کی ئیسلامی ده که ن به بی جیهادو خوین رشتن... ئه وانه له سروشتی کۆمه لگه کان به ته واوی تینه گه یشتوون، چونکه کۆمه لگه یه ک ئه گهر تیکۆشانی کرد و خوینی به خشی له پیناوی گه یشتن به ده ولته تیک ئیسلامی ئه وه ئه گهر ده ولته که ی پیکهینا به و جوړه دوژمنان ناتوانن به ئاسانی لییان بسیننه وه، به لام ئه گهر وانه بوو ئه وه بیگومان دوژمنان به ئاسانی ده ریان ده په ریئن.⁽¹⁾

¹ هه روه ک شاعیریک ده لیت:

من اخذ البلاد بغیر حرب یهون علیه تسلیم البلاد

واته: هه رکه سیک شاره کانی گرت به بی شه رو کوشتار ئه وه ژور ئاسانیش ده بی دان به ده سته وه ی شاره کان به دوژمنه که ی.

بۆ وه‌رگێڕانی نهم په‌راوه سوودم لهم کتیبانه و مرگرتوووه:

- ١- المنجد في اللغة.
- ٢- مختار الصحاح.
- ٣- نيل الاوطار.
- ٤- سبل السلام.
- ٥- فقه السنة.
- ٦- ته‌فسیری قورئانی پیروژ.
- ٧- رياض الصالحين.
- ٨- الرحيق المختوم.
- ٩- فقه السيرة.
- ١٠- ژيانی پيغه‌مبه‌ری مه‌زن ﷺ.
- ١١- صفوة التفاسير.
- ١٢- مختصر تفسير ابن كثير.
- ١٣- فتح المجيد.
- ١٤- الوجيز في اصول الفقه.
- ١٥- رجال حول الرسول.
- ١٦- بانگه‌وازيك بۆ كۆمه‌له ئيسلامييه‌كان.
- ١٧- بلوغ المرام.
- ١٨- العمدة في أعداد العدة.
- ١٩- مختصر شرح العقيدة الطحاوية.
- ٢٠- بگه به كاروان.

کورتیههك له ژیانی مامۆستای شههید

دکتۆر عبدالله عزام^(۱)

- * سالی ۱۹۴۱ له دئی (سیلة الحارثية) له (لواء جنين) له فهلهستین له دایک بووه.
- * په یوهندی کردووه به کۆلیژی شهریعهی زانکۆی دیمه شقهوه و سالی ۱۹۶۶ پروانامهی (لیسانس)ی به تهقدیری (زۆر باشه) وهرگرتووه، دواتر له یهکیک له دواناوهندییهکانی شاری عههمان بۆ ماوهیهک مامۆستا بووه.
- * په یوهندی به (کتاب الإخوان المجاهدين) هوه کردووه سالی ۱۹۶۹، دواى ئهوهی کهناری خۆرئاواو مزگهوتی ئهقسا له لایهن یههودهوه دهستی بهسهردا گیرا، زۆر نارههت بووه بهوهی یههود ببینی بهو شیوه پیروزییهکانی موسلمانان ژیر پی دهکهن، بهلام کارهساتهکانی (ئهیلولی رهش) له نیوان فیداییه فهلهستینییهکان و سوپای ئهردهندا بووه هوی ئهوهی نهتوانی بهردهوامی به جیهاد بدات له فهلهستین.
- * سالی ۱۹۶۹ پروانامهی (ماجستیر) له (أصول الفقه) دا وهرگرتووه به تهقدیری (زۆر باشه).
- * وهکو موهاضر له کۆلیژی شهریعهی زانکۆی ئهردهن وانهی وتووه تهوه، پاشان نیرواوه ته قاهره بۆ وهرگرتنی پروانامهی دکتۆرا، له سالی ۱۹۷۳ پروانامهی دکتۆرای له (أصول الفقه) دا وهرگرتووه. به (مرتبة الشرف الأولى).
- * سالی ۱۹۷۳. ۱۹۸۰ له کۆلیژی شهریعهی زانکۆی ئهردهن مامۆستا بووه.
- * سالی ۱۹۸۰ به پیریاریکی حاکمی سهربازی گشتی ئهردهنی لهسهر کار لابراوه.
- * سالی ۱۹۸۱ له زانکۆی (الملك عبدالعزيز) له (جده) مامۆستایی کردووه.
- * دواتر له (الجامعة الإسلامية العالمية / إسلام آباد) سالی ۱۹۸۱ داواى کاری کردووه تا له نزیکهوه ئاگای له جیهادی ئهفغانی بییت.

^۱ له کتیبی (بگه به کاروان) له ئاماده کردنی (باوکی عبدالرحمن)، به دریتتر لهسهر ژیانی (د. عبدالله عزام) مان نووسیوه. (سهردار).

* سالی ۱۹۸۴ دهستی له کارکی‌شاوه‌ته‌وه و له‌گه‌ل ریک‌خراوی (رابطة العالم الإسلامي) وه‌ک راویژ‌کاری فی‌رکاری بۆ جیهادی ئه‌فغانی ده‌ست به‌کاربووه.

* دواتر به‌یه‌کجاری خۆی یه‌کلا کردووه‌ته‌وه بۆ جیهادی ئه‌فغانی و (مکتب خدمات المجاهدین) ی دامه‌زراند، که به‌راستی خزمه‌تیکی دیار و به‌رچاوی به‌جیهادی ئه‌فغانی گه‌یاند له‌بواری کۆکردنه‌وه‌ی یارمه‌تی ماددی بۆیان و پاشان له‌پری گۆقاری (الجهاد) و نووسراوه‌کانیه‌وه‌ توانی جیهادی ئه‌فغانی بکاته‌جیهادیکی گشتی که له‌هموو لایه‌که‌وه‌ موسلمانان به‌ش‌ه‌وقه‌وه‌ خۆیان گه‌یاند ئه‌فغانستان و چه‌ندین لای موسلمان له‌و پیناوه‌دا شه‌هید بوون و له‌کۆتاییشدا دکتۆر عبدالله عزام خۆی و دوو کۆری دوا وانه‌ی شه‌هاده‌تیان بۆ موسلمانان تۆمار کرد.

خوای گه‌وره‌ دکتۆر عبدالله عزام و هموو شه‌هیدانی به‌رگری له‌ئیسلام و ئالای به‌رزی لا اله الا الله به‌به‌هشتی به‌رین شاد بکات. ئامین

ناوهروك

لاپهړه	ناوهروك
۵	پیشه کی چاپی دووهم
۸	پیشه کی ماموستا کریکار
۹	پیشه کی
۱۲	چهند تیشکیک له سهر جیهاد
۱۶	چون جیهاد ده بیته فهرزی عهین؟
۱۸	مولهت وهرگرتن بو جیهاد
۲۳	قوناغه کانی شهرعیه تی جیهاد
۲۷	جیهاد به گیان و به مال فهرزه
۳۳	گومان و تاوانبار کردن
۴۱	جیهاد فهرزه نه گهر له گهل فاجیریشدا بیث
۴۷	چاندنی دوو پرووان (المنافقون) له نیوان موجهیداندا
۵۱	تینگیشتن له ناو نه م جیهادهدا (الفقه فی هذا الجهاد)
۵۵	پاداشت له کاتی جیهاد
۶۱	حتی لا تكون فتنة
۶۴	گه ورهیی سهرف کردنی مال
۶۵	پاداشت به نیه تی پاک و راست ده بی
۶۷	ثایا قهرزاری بهرگری له جیهاد له دهکات
۷۰	به رهو پروو وهستان و بهرپه رچدانه وه
۷۵	ثایا کی داوای (فتوای) جیهادی لی ده کریت؟
۸۰	جیهاد فهرزی کیفایه یه له بنچینه دا، به لام نیستا فهرزی عهینه
۸۲	فیربوونی زانیاری و تینگیشتن (العلم والفقه) له ناو جیهادا

لاپىرە	ناوهرۆك
۸۵	يەكتاپەرستى كردهوھىي (التوحيد العملى)
۹۴	حوكمى جىھاد لە رىي خوادا
۹۸	پىرس و ئىزىن وەرگرتنى دايك و باوك بۇ جىھاد
۱۰۹	ئايا ئافرهتى موسلمان دەستيان بەسەردا دەگىرىت و ئاوارە دەكرىن؟
۱۱۱	جىھاد ھەتا مردن
۱۱۵	ئىزىن وەرگرتنى پەرودەردكار (مامۇستا)
۱۱۹	دلەپراكى و ترس لە ھەوالدەرانى دوژمنى كافر (المخابرات)
۱۲۴	پاداشتى سەنگەرنشىنى (الرباط)
۱۲۷	ترس و زەلىلى و لاوازى بەلگە نىيە بۇت لاي خوا
۱۳۰	جىھاد فەرزى عەينە
۱۳۵	دەقى نووسراوى (فقھاء) ھەكان لە فەرزى عەيندا
۱۴۱	ئەوانەى داواى (فتوا) يان لى دەكرىت لە جىھاددا
۱۴۷	ئەم جىھادە
۱۵۶	ئىستا ئىزىن لىوەرگرتن نىيە بۇ كەس بۇ دەرچوون بۇ جىھاد
۱۶۴	كۆنگرەى لاوانى موسلمان، دىنىكى كردهوھىي (دىن عملى)
۱۶۹	رونى لەگەل دەروون و دەقە شەرعىيەكاندا
۱۷۸	جىھادى ئەم گەلە لە ئەفغانىستان
۱۸۰	ھىچ بيانوو و عوزرىكتان بۇ نىيە.... فەلەستىن يان ئەفغانىستان .. (يان ھەر پارچە زەويىيەكى تر كە جىھادى تىدا بى)
۱۸۵	جىھاد بەرزترىن و گەورەترىن بەندايەتتىيە
۱۹۰	ئىمە بۇچى ھاتووین
۱۹۱	كارىگەرى فتواى (فەرزى عەين) بۇ جىھاد

لاپهړه	ناوهرۆك
۱۹۴	ئیمه چیمان دهویت؟
۲۰۷	به لگهش له سهر ئهوهی که جهاد واته قیتال
۲۱۶	بوچی موسلمانان بانگ دهکهین؟!
۲۲۱	گهورهیی پاداشتی سهنگه رنشینیی
۲۲۲	ئیش و کاری بزووتنهوهی ئیسلامی
۲۲۵	دهرکهوتنی سهرکردهی هیوا پیکراو له ناو جهاددا
۲۲۸	کورتهیهک له ژیانیی مامۆستای شههید دکتۆر عبدالله عزام

پروژه‌ی (باشترین هاوری)

بلاوکردنه‌وی په‌یام و بیری ره‌سن و سه‌رده‌میانه له ریگه‌ی کتیب و نامیلکه‌وه بو سه‌رجه‌م تویره‌کان .

به‌رهمه‌کانی پروژه :

- ۱- هاكا ئیسلام گه‌رایه‌وه، (تویژینه‌وه‌یه‌کی كورته له سه‌ر داها‌تووی ئیسلام) نویسنی ئیکرام کریم.
- ۲- فه‌ره‌نگی بانگخو‌ازان، نویسنی (ئه‌ندازیار عوسمان).
- ۳- به‌ره‌و په‌روه‌رده‌ی ئیسلامی، نویسنی (ئه‌ندازیار عوسمان)
- ۴- پامان له قورئان، نویسنی (ئه‌ندازیار عوسمان).
- ۵- به‌خشین له پیناوی خوادا، نویسنی (عمر خالید) وه‌رگی‌رانی (روقیه صدیق).
- ۶- مانای ناوه جوانه‌کانی خوا، وه‌رگی‌رانی (م. عمر نیظامی).
- ۷- گه‌رانه‌وه لای خوا (سبحانه و تعالی)، نویسنی: عه‌لی باپیر.
- ۸- نائومیدنه‌بوون له سۆز و میهری خوایی، نویسنی ئه‌حلام حه‌مه‌شه‌ریف
- ۹- بالاپۆشی، ریگره‌کانی و مه‌رجه‌کانی.
- ۱۰- بگه به کاروان، نویسنی عبدالله عه‌زام، وه‌رگی‌رانی باوکی عبدالرحمن.
- ۱۱- سه‌رداری مروّقایه‌تی (ﷺ)، نویسنی مه‌لا ئه‌حمه‌دی شه‌ریعه.
- ۱۲- سه‌روه‌رانمان له میژوودا، نویسنی د. مصطفی سباعی، وه‌رگی‌رانی روقیه صدیق .
- ۱۳- مامۆستا که‌م به‌م شیوه‌ فیری کردین ، نویسنی : د. عائض القرني ، وه‌رگی‌رانی : ئامینه صدیق .
- ۱۴- تیرۆزیک له که‌سایه‌تی و په‌وشتی پیغه‌مبه‌ری پیشه‌وا (محمد) ﷺ ، ئاماده‌کردنی : یاسین زه‌نگه‌نه .
- ۱۵- سو‌ده‌کانی هاوری یه‌تی پیاو چاکان ، ئاماده‌کردنی : حه‌زه به‌رزنجی .
- ۱۶- تیگه‌یشتن و ئیجتهدا له جیهادا ، نویسنی : د. عبدالله عه‌زام ، وه‌رگی‌رانی : هه‌ورامان گه‌چینه‌یی .

فيا ايها المسلمون ان حياتكم الجهاد وعزكم الجهاد
ووجودكم مرتبط ارتباطا مصيريا بالجهاد
فيا علماء الاسلام لقد ضاعت بلاد المسلمين
بقعة بقعة وابتلعت قطعة قطعة
وتساقط على رقابنا الطغاة واستنثر
بارضنا البغاة فنحن ندعوكم كالمتفرجين
فهل تتحولون لانقاذ الامة؟؟

[abu ali alkurdy-www.iqra.forumarabia.com](http://abu.ali.alkurdy-www.iqra.forumarabia.com)

چاپخانه ی شارستان

له به ریوه به ریوه تی کشتی کتیبخانه کشتیه کان
ژماره ک سپاردنی (1655) ک سالی 2012 پیدراوه